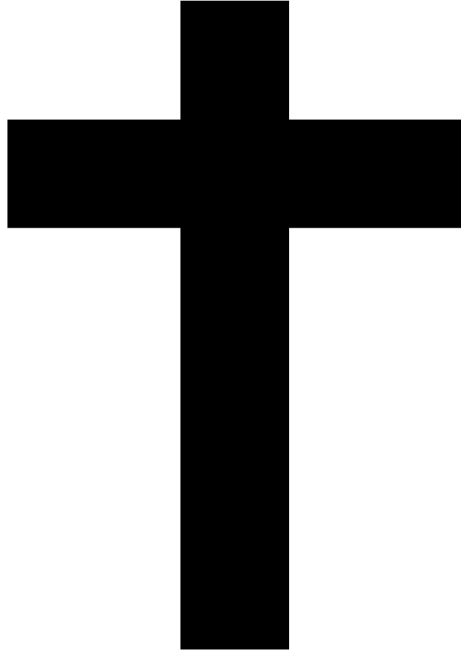

Glavda NT Portion

Portions of the New Testament in the Glavda language of
Nigeria

Glavda NT Portion

Portions of the New Testament in the Glavda language of Nigeria

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Glavda)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word.

See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 May 2025 from source files dated 10 May 2025

2a8aae58-fd4b-5cef-8aad-aa54853515aa

Contents

MATA	1
MARKUS	55
1CO	89
2CO	111
GAL	127
COL	135

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD MATA

Əlbəg təghər kə Yesu Kəristi

¹ Kakad təghər kə hulfa Yesu Kəristi, zəra Dauda kwa ghəravaan ndakwani zəra Ibrahim.

² Ibrahim wa yaa Ishaku,
ya nə Ishaku kə Yakuba,
ya nə Yakub kə Yahuda ard zaraabahaana.

³ Ya nə Yahuda kə Ferez ard Zera. Babbaatər Tamara.

Ya nə Ferez kə Hezron,
ya nə Hezron kə Aram,

⁴ ya nə Aram kə Amminadab,
ya nə Amminadab kə Nashon,
ya nə Nashon kə Salmon.

⁵ Ya nə Salmon kə Bowaz, daaga babbaan Rahab.

Ya nə Bowaz kə Obed, daaga babbaan Rut.

Ya nə Obed kə Yesse,

⁶ ya nə Yesse kə Tləkes Dauda.

Ya nə Dauda kə Saluman, daaga babbaan Betshaba, kwandza uusa Uri wura.

⁷ Ya nə Saluman kə Rehobowam,

ya nə Rehobowam kə Abija,

ya nə Abija kə Asa,

⁸ ya nə Asa kə Yehoshafat,

ya nə Yehoshafat kə Yoram,

ya nə Yoram kə Uzziya,

⁹ ya nə Uzziya kə Yotam,

ya nə Yotam kə Ahaz,

ya nə Ahaz kə Hezekaya,

¹⁰ ya nə Hezekaya kə Manasse,

ya nə Manasse kə Aman,

ya nə Aman kə Yosiya,

¹¹ ya nə Yosiya kə Yekoniya ard zaraabahaan sartakwa hutsavtəra nə uudah damma Babila kiyava εεva.

¹² Təhalakwa lanngavtərda nə iitər damma Babila, kaa yigayig nə Yekoniya kə Shayeltiyel,

ya nə Shayeltiyel kə Zerubbabela,

¹³ ya nə Zerubbabel kə Abihud,

ya nə Abihud kə Eliyakim,

ya nə Eliyakim kə Azor,

¹⁴ ya nə Azor kə Zadok,

ya nə Zadok kə Akim,

ya nə Akim kə Eliyud,

¹⁵ ya nə Eliyud kə Eliyazar,

ya nə Eliyazar kə Mattan,

ya nə Mattan kə Yakub,

¹⁶ ya nə Yakub kə Isuvu zhiila Maryam,

Maryam wa yaayig kə Yesu kwa dahav də Kəristi.

¹⁷ Badəm nə hulfaatər ciigət tə Ibrahim dat Dauda, hulf kəlawə tar uufada, ciigət tə Dauda damma sarta kwa hutsavtəra nə yaa Izra'ila damma Babila kiyava εεva, hulf kəlawə tar uufada, ciigət ma sarta εεvər ma Babila da tə sarta yiga Kəristi, hulf kəlaawa tar uufada.

Yiga Yesu Kəristi

¹⁸ Wan nə duuli yava nə Yesu Kəristi. Ma sartən ndza bəlghara nə Isuvu kə dzəgwambər kə Maryam babba Yesu. Lakuti kəsgaan kiyava uusa, kaa dləghəgadləghəg kə iin kə huf tədvađ Shəđəkwə Daadamazhigəla.

¹⁹ Nahabi nə Isuvu jambuwaan kə tsəgar zhəru mataataka uudah biya, adaba uuda jiirjiir nə iina. Kaa 6aa dabariya tagwav kə iin də vakaiy ma dyamdyaməra.

²⁰ Masartən ba ndzəgaan nə iin ba dzamaghəra, kaa tləgaraatləg zərbəlgə Yaazhigəl ma sənnga, aiyama taa kə iina, “Isuvu zəra Dauda, gədzbi kə kəssa Maryam kiyava uusagh biya, adaba huddən dəvakai nə iinna dəga Shidkwə Daadamazhigəla.

²¹ Da yigaan kə zəra, agha da farva kə daag Yesu, adaba iin wada katta uudahaan sagal ma haipahaatəra.”

²² Dzəghardzəg wanahaan badəm mbakyarvad righəvant nə dəgiti tagada nə Yaazhigəl tədvađ tlayang taakiya,

²³ “Pakwara dəghwa da dləghgaan kə huuda, da ya kə zəra, da fəvarva daag Immanuela.”

Dəgiti tuuk vakai nə Immanuela, “Daadamazhigəl əmtad də kəmiyamma.”

²⁴ Ciyit ba nə Isuvu ma haara, kaa gatəgaan kə iin kə dəgiti taga nə zərbəlgə Yaazhigəla. Kaa kəsguukəsəg nə Isuvu kə Maryam nal kə uusaana.

²⁵ Farabi kə dzaghər biya, bamma təhala kwa yaa nə iin kə zəraana, farva kə iin kə daag Yesu.

2

Nəghararaanəghəg nə lii sərgasərag kə dəgit kə Kəristi

¹ Təhalakwa yava nə Yesu ma kəssa Bitalahami ma larda Yahudiya ma zamana Tləkəs Hirudus, kaa sagat kə lii sərgasərag kə dəgit təghər kwadladl dagat damma Wurshalima.

² Kaa ndavəg kə iitər taakiya, “Mər nə tləksa Yahudahən kwa yavan ni? Adaba kəmənda nəghəga kwadladlaan sagat də səga, iin wa kəmaa sagau nəmənd sa 6agarnəs kwatnahəra.”

³ Cinnga ba nə Tləkəs Hirudus əndkwana, kaa ba uushig kə ghərana, baz uudaha Wurshaliim badəmma.

⁴ Kaa dzahgantdzahəg kə iin kə maalmaaləh ma zhiila kəsuufah ard lii tsaga adza-hadzaha Muusa, ndavtəru kə iin kə vakavaki da yaav də Kəristina.

⁵ Am nə iitər taa kə iina, “Ma kəsa Bitalahamiya, malarda Yahudiya. Adaba vinda bandkwah nə tlayanng taakiya,

⁶ “Kəgh Bitalahami ma larda Yahud ndakwani, agha ənkykwah bi nəng ma lii kwara Yahud biya.

Adaba da sagal ma kəgh nə dadda kwarga, kwada piya uudahar Izraila.’ ”

⁷ Kaa dahtərətəhəg kə Hirudus kə lii sərgasərg kə dəgiten damma dləmmaaba, kaa nəghəgaakanəghəg kə iin vakaatər kə kalkala sarti nəghara nə iitər kə kwadladləna.

⁸ Kaa 6əltərətəbələg kə iin damma Bitalahami amaa, “Damdəg ndan ndavamndavəg bad hənkal kə vakavaki də zəriina, təhala kwama tlamaraatləga, am saas am tagəwana, ghərarav ndakwani ən dagal da 6agarnəs kwatnaha.”

⁹ Ghyəngara ba nə iitər kə cinnga əlbəga tləkəsna, kaa dagalaatər kə iitəra, dla6a ka dagal kə iitər gata kwadladlən nəghara nə iitər təvuukwatəra, tangw da vakavakən ghaca nə iin təghər kə zəriina.

¹⁰ Nəghara ba nə iitər kə kwadladlənə, kaa hwaɗag kə iitər ba vaivaiya.

¹¹ Daragha ba nə iitər damma hənyahiina, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə zəriina ard babbaan Maryam, ar kəla kə ghunj təvuukwana ar bəganəs kə kwatnaha. Təhalakwaha, ar palna kə kadlangngahaatər ar vələr kə adawana ard tərshan lubban ard mur.

¹² Kaa gwiyağhəra daas kə iitər damma kəsəatər tə ɗuuli tlərna, adaba bəlatəraabələg nə Daadamazhigəl kə magi ma sənng taakiya, aa gwiya darbi daa da vak Hirudus biya.

Əmndərarəəmndərag nə Isuvu ard Maryam damma Masara

¹³ Daral ba nə iitəra, kaa tsəgwatsug kə zərbəlga Daadamazhigəl vak Isuvu ma sənnga amaa, “Ciiga, kəsantkəsəg kə zərna ard babbaana əmndəraməməndərag damma haaya Masara. Ndzamandzəg vaakwaha, bamma tagankuratag lakuti am gwiyağhəra saasa, adaba da gatəgaan nə Hirudus kə zərən kiyava tsəgaana.”

¹⁴ Kaa ciig kə Isuvu kavəda, kəsant kə zərna ard babbaana, kaa dagal kə iin damma haaya Masara.

¹⁵ Ndza kə iin vaakwaha tangwa damma sarta kwa əmtsa nə Hirudusa. Kwana dzəghaar mbakyarvad righəvant nə dəgiti tagada nə Yaazhigəl tədvad tlayanng taakiya, “Dahanant saa ma Masar kə zərara.”

Cibavacibəg nə zər zarhah ma larda Yahudiya

¹⁶ Nəghaaka ba nə Hirudus taakiya, ɗyamɗyamər wa marararda lii sərğa dəgita, kaa badza ərvidməhud kə iin ba vaivaiya. Kaa ba bəlgantbəlɡ kə iin kə uudah da cibə zaraa ghwalvaha kwama Bitalahami badəmma ard kəsahaanən hərz də iina, ciigət tə zər vuunj dat zəra həi buwa, kalkal də sartən tagarar nə lii sərgasərgən kə əlbəg təghər kə zəriina.

¹⁷ Ma sarta kwahiin wa righəvant nə dəgiti tagavda tədvad tlayang Irmī taakiya,

¹⁸ “Cinngavacinng nə huuləg ma Rama,
huuləga badzəga ərvidməhud ba vaivaiya,
kats Rahil wa tuug mbakyarvad zarhaana,
lawaləg baz fa ərvidya
adaba zarhaani əmtsaharaəmtsahəga.”

Gwiyağhəra saas ma Masar damma Nazaret

¹⁹ Təhala əmtsəga Hirudusa, kaa tsugwatsug kə zərbəlga Yaazhigəl vak Isuvu ma sənng ma Masara,

²⁰ amaa, “Ciiga kəsantkəsant kə zərna ard babbaana, gwig da damma haaya Izraila, adaba lii gata tsa shifəga zərna, əmtsaharaəmtsahəga.”

²¹ Kaa ba ciig kə iin kəsant kə zərna ard babbaana, kaa daas kə iin damma Izraila.

²² Cinngaha ba nə iin taakiya Arkilayus zəra Hirudus guyugwig kə daddaana, kwara larda Yahuda, kaa gədzəg kə gwuya daas da vaakwaha. Bəlavara ba nə magi ma sənnga, kaa kyəha daas kə iin damma Galili.

²³ Kaa dagal kə iin ndza ma kəsiin kwa ɗahav də Nazarata. Righəvant əndkwan nə dəgiti tagara nə tlayangah taakiya, “Da ɗahav də uuda Nazarata.”

3

Əlbəg maraw tədvad Yuhwan dadda tsuufəga

¹ Ma hənngahaatsa, səghalsəg nə Yuhwan dadda tsuufəg da taa əlbəg maraw ma təghala ma larda Galili,

² taakiya, “Pəlampələg kə ghəra adaba tləksəra Daadamazhigəl ba hərza.”

³ Kwan wa ndza taga nə tlayang Ishay kə əlbəg təghərəna, taakiya,
“Məng nə uud ɗaag ma təghala, amaa,
‘Badlamarnaɗadləg kə ɗuul kə Yaazhigəla,
am ɗadlarna kə ɗuulaan ba ndəɗɗa.’ ”

⁴ Sədavi tsəguv nə Yuhwan bagava də guja adlugwama, dəga ndzəda hudaana bagava də həluwa. Dəgzəgaana ndza ayayuwa ard yuwa mamma.

⁵ Kaa ba sagau kə uudaha Wurshslim ard uudaha larda Yahudiya badəmma, baz lii ma lardən də Zaagha Judan da vakaana.

⁶ Kaa tagaan kə iitər kə haipahaatəra, bagtəra kə iin kə tsuufəg ma Zaagha Judan.

⁷ Nəgha ba nə iin kə Farisah ard Sadukiyah ba dyak da vakaan kiyava bagtər tsuufəga, kaa amaa taa kə iitəra, “Kuram fadəga għavalahaan də gurna! Warwaa ghudkura harda ngədlgarwa kə dlada Daadamazhigələn sagauni?”

⁸ Bagambag kə dəgitahi da mardamarg taaki pəlamapələg kə ghəra.

⁹ Tsam bi kə kusəgh taakiya, ‘Ibrahim nə daadamnd biya.’ Ən tagkurtaga, virđigaravirđig nə Daadamazhigəl kə zarh kə Ibrahim də kwanahaan kə akuraha.

¹⁰ Bavətbəg nə hiil tə suuha uufa, badəm nə uufi lawaləg kə yazər marawa, ghudvars bələvdəm damma kaara.

¹¹ “Ən bagkur də yu nai kə tsuufəg kiyava mara taaki pəlamapələg kə ghəra, məng nə dadda kwa jakwaraajig də ndanngər da sagau tə halara, tlanalbi nai aandzu kə kəssa kimbakaan biya. Da bagkur də Shədkwa Daadamazhigəla, ard kaar nə iin kə tsuufəga.

¹² Kuwa bəgaan bamma dəvaana, da bəgrzha kə həiyaana, da hutsədaan kə həiyaan damma kuvəraana, da haars kə kaar kə hyahya də kaari maay əmtsəg biya.”

Bagavarabag tsuufəg kə Yesu

¹³ Sagha ma kwahiin kə sart nə Yesu saama Galili, kaa dagal kə iin damma zaagha Wurdən kwakyarvad bagara nə Yuhwan kə tsuufəga.

¹⁴ Naha tsəharvatsəg nə Yuhwana, amaa taa kə iina, “Kai ndakwi mana naa magha bagwi nəng kə tsuufəga, agha sagau ndar dlaḅ nəng sa vakari?”

¹⁵ Ngugharangu nə Yesu amaa, “Aandz bandkwah ndakwana, adaba kalkalaan righvant nə dəgiti naag nə Daadamazhigəla.” Kaa haigaranthaig kə Yuhwana.

¹⁶ Təhalakwa bagavara nə tsuufəg kə Yesu, bad sagalaan ma yuwa, kaa wurgətwurg kə ghərazhigəla, dlaḅa kaa nəghəganəghəg kə Shidəkwə Daadamazhigəl saay da təghər kə iin band garava kakura.

¹⁷ Kaa cinngvacinnga nə ghai sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kwana iin nə zərara, ən waigaana dlaḅa ən cinngaən kə əmtakəraan ba vaivaiya.”

4

Fəshafəshig nə Shatanah kə Yesu

¹ Ngal langaan nə Shidəkwə Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala, kiyava fəshgaan kə Shatanaha.

² Təhala kəsgaana Yesu kə adəla həng kwul uufad ard vang kwul uufada. Təhalakwaha kaa njəkənjiig kə waiya.

³ Kaa sagau kə Shatanaha, amaa taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, nədalnəg ci kə akurən kə bruudiya.”

⁴ Kaa ngwangug nə Yesu amaa, “Vindavavindəg ma kakaḅ Daadamazhigəl taakiya, “ ‘Dəgzəg kalti bi wa həkya shifəga uudbiya, bamma əlbəgahi sagal vak Daadamazhigəl badəmma.’ ”

⁵ Kaa lanngaən kə Shatanah kə Yesu damma Wurshalima kəss dyak caccuwanacac-cuwana. Ngal lanngdit dat ghəra vəgya Daadamazhigəla.

⁶ Aiyama taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, dzəvəg ndan daaya. Adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Da tagarta nə Daadamazhigəl kə zərḅəlgahaan, ar da tsəkəs kə dəv haik kə tsəgaan kə shigahagh tə akura.’ ”

⁷ Ngugharangug nə Yesu, taa kə iina, “Vindavavindəg dla6 taakiya, ‘Fəsh bi kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh biya.’ ”

⁸ Ngəl gwiya lanngaan nə Shatanah damma ghəra aghw ba kyakkwa, kaa margard-marg kə iin kə tləksəraha duni ard ndangərahaatər badəmma.

⁹ Aiyam nə shatanah taa kə iina, “Ən vələkvələg kə kwanahaan badəmma akwama kəlgəhələg kə ghwunj təvuukwara, agha 6agwəs kə kwatnahəra.”

¹⁰ Ngugharangug nə Yesu amaa, “Yagh vaakwan Shatanaha, adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Bagar6ag kə kwatnahər kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagha,
ba iin pall waghə da 6agarnəs nəng kə kwatnahəra.’ ”

¹¹ Kaa dagalaan kə Shatanaha, kaa sagau kə zarabəlgə ar məlaruwa.

Fəgharzhafəg nə Yesu kə 6a tləraan ma Galili

¹² Cinngəha ba nə Yesu taaki viyavətviiɡ nə Yuhwana, ngəl dagal kə iin damma Galili.

¹³ Duwars kə iin kə Nazarat kaa dagal da ndzəga ma Kafarnahum, kwandza təvəgh kə yuwahaiya, tə ghaala də larda Zebulun ard Naftali.

¹⁴ Tədvadkwan kə ɖuul wa righəvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishai taakiya,

¹⁵ “Larda Zebulun ard larda Naftali ma Galili,
larda lii ar Yahudah biya.

Lardən hərəz də yuwahayin

tangw damma gyilga zaagha Wurduna.

¹⁶ Uudahi ar ndzəgama gurtla

nəgharanəghəg kə parakrakər ba vaivaiya,

lii ndzəga ma shidkwa əmtsəg dla6a,

səghawisəg nə parak da təghər kə iitəra.”

¹⁷ Ciigət tə kwahiin kə sart wa fəgharzhə nə Yesu kə taa əlbəg maraw taakiya,
“Pəlampələg kə ghəra adaba tləkəsəra ghərazhigəl ba hərəza.”

Dahatərətdahəg nə Yesu kə lii vaiya kilf uufada

¹⁸ Tə ɖuula dagal nə Yesu təvəgh kə Yuwahaiya Galili, kaa nəghəganəghəg kə iin kə zarha baabah buwa, Siman kwa ɖahav də Bitrusa, ard zəra babbaan Andrawusa, ar 6əla amshiya vaiya kilfatər ma yuwahaiya, adaba ar lii vaiya kilf nə iitəra.

¹⁹ Am Yesu taa kə iitəra, “Gatamkwagatəga, ənda nəkurdaɬnəg kə lii vaiya uudah da vakara.”

²⁰ Batwatsəra ar ɖuwars kə dəgaha vaiya kilfaatəra, kaa gata Yesu kə iitəra.

²¹ Təghərdəga dagala, kaa gwuya nəghəganəghəg kə iin kə zarha baabah buwa, Yakuba ard zəra babbaan Yuhwana zarha Zabadi. Ar ma pərayu əmtad də daddaatər Zabadi, ar 6adla amshiya vaiya kilfatəra, kaa ɖahtərət kə iina.

²² Batwatsəra kaa ɖuugarsɖuug kə iitər kə pərayuwaatər ard daddaatəra, kaa gata Yesu kə iitəra.

Məlatərumələg nə Yesu kə uudah ba ɖyaka

²³ Gwaivagwaig nə Yesu ma Galili badəmma, tsagtər dəgit ma guda dzugwazhigəla, dla6a taa əlbəg marawa tləkəsəra Daadamazhigəla, mbahəgaan dla6 aandzu hulfa kwar kə kuzaha, ard lii yang biya.

²⁴ Cinngalcinng nə əlbəg təghər kə iin badəmma ma haaya Suuriya. Kaa ba lanngaan kə uudah kə lii də kuzah badəmma, ard lii yangbiyah shahshaha, ard lii hə6a dla6a, ard makwayaha, ard lii ci6əg nə Shatanah baz lii əmtsamtsan nə vəgh mbahavtərambahəg badəmma.

²⁵ Kaa gatəgaan kə dzahava uudah ba ɖyaka ma Galili, dla6a ard lii ma larda Dikafulis ard Wurshalima, ard lii ma larda Yahudiya baz lii gyilga zaagha Wurdəna.

5

Taa əlbəg maraw tə aghwaa

¹ Nəghgha ba nə Yesu kə dzahava uudah bədyaka, kaa dagat kə iin damma ghwaa, cəhura kə iina. Kaa ba dagau kə mbərzahaan da vakaana.

² Ngal farzha kə iin tsagtər dəgita.

Barka

³ “Ar də bark nə lii sərgasərg kə hətsəgalhətsəgaatər ma gata Daadamazhigəla, adaba tləksəra ghərazhigəl dəgaatəra.

⁴ Ar də bark nə lii də badzəga rəvidmahuuda, adaba da tagəvtərtəg nə dzəgwagha.

⁵ Ar də bark kanadiyaha, adaba ar da gwigaan kə duniya.

⁶ Ar də bark nə lii kəma 6a dəgiti naag Daadamazhigəla, adaba ar da baghəga.

⁷ Ar də bark nə lii mara zhuwadaala, adaba da marvətərmərag nə zhuwadaala.

⁸ Ar də bark nə lii cadad nə ərvədmahuda, adaba ar da nəghəganəhəg kə Daadamazhigəla.

⁹ Ar də bark nə lii fa gabəra, adaba da dāhvətərdāhəg də zarha Daadamazhigəla.

¹⁰ Ar də bark nə lii həba dlad kwakyarvad 6a hərəra, adaba tləksəra ghərazhigəla dəgaatəra.”

¹¹ “Am də bark nə uurama, akwama ar dāava kuram nə uudaha, ar vəkur kə dladā, dla6a ar 6agkura kə dəga kəlaadərah shahshah mbakyarvad kaiya.

¹² Dlayamdlaiga am hwaɖag ba vaivaiya, mbakyarvad am da tləkənətləg kə dəgshigaru bədyak ma ghərazhigəla. Adaba vələrtər bandkwah nə uudah kə dlad kə tlayanngahi sarəv lakuti kəskurama.

Iizha ard paraka

¹³ “Kuram nə iizha duniya. Akwama maadlai nashnash nə iizh biya, da gwiya gwivdaa ndar nə nashnashani? Maadlai tləraan biya, bamma dīvda dagala, hapəna nə uudaha.

¹⁴ “Kuram parak duniya. Akwama favafəg nə kəs tə gavalā shi6vəna biya.

¹⁵ Maay mbiyav nə kaara jahuramba humbvara kəghai biya, bamma hərtəvət tə dəga hərtəgaan vakavaki da ba parakrak kə uudahi hənnyah bədəma.

¹⁶ Bandkwah dla6a, parakaruwa aandz ba pəriperi təvuukwa uudaha, kiyava nəghəganəhəg kə iitər kə dəgitah marawi am 6ag nə uurama, ar da fəgaarafəg kə Daadaruwi ma ghərazhigəla.

Tsag təghər kə adzahadzaha

¹⁷ “Tlatlam bi taakiya sanhi mbakyarvad ən kalarwut kə Adzahadzah Musa ard tsaga tlayanngah nai biya, sanhi mbakyarvad ən righanta.

¹⁸ Ba jiirjiir wan tagkurtaga, lakuti ghyəng nə zhigəla ard haaya, maay nə dəgit aandzu ba hədikən ma vindəga Adzahadzaha Muus kwada nig biya, bamma righavantrighəg bədəmma.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha bədəm daddakwa kəladakələg aandzu ba pal ma adzahadzahahaan hədikəna, tsagtəru dla6 kə kəla adzahadzahahaan kə uudaha, da dāhav nə iin daddakwa ənkykwah ma tləksəra ghərazhigəla. Bədəm nə daddakwa gatəgaan kə adzahadzahiina, dla6a tsagartsag kə uudaha, da dāhav nə iin də uud maamal ma tləksəra ghərazhigəla.

²⁰ Æn tagkurtaga, akwama jamtæruubi kə lii tsaga adzahadzaha Muus ard Farisah də jiir biya, am dægaa bi damma tləkəsəra ghərazhigəl biya.

Tsag təghər kə nguda ərvidya

²¹ “Cinngamacinng ndza tagavtərdatag kə daadijaharu taakiya, ‘Tsəbi kə shifəg biya, badəm daddakwa tsəga shifəga, da təvartəg nə shariya.’

²² Aiciya ən tagkurtaga, badəm nə daddakwa nguda ərvidmahud də zəraabaana, da təvartəg nə shariya. Daddakwa dahgarva zəraabaan taakiya maay nə dəgiti agha tuukvakai biya, da lanngav damma guda ta shariya, dlaḅa daddakwa dahgarva zəraabaan də dlaga, dlaiyaan bələvdəm damma kaara faiya.

²³ “Kwakyarvad kwaha, akwamagha diya baiku tə bagadiya kyuləga, kaa dzamnadzaməg kəskəgh taakiya həkyakahəkyig nə zəraabagh ma ərvidmahadaana,

²⁴ faffəg kə baikuwaghən təvuukwa bagadi ndana, dəga agha ḅaga kə gabərər də zəraabagh bazəngwa. Ka sagau kəskəgh da diya baikuwagha.

²⁵ “Akwama da diya ghunjagh nə uudana, ḅag kə gabərər də iin tə watswats təghərdəg lakuti damma guda ta shari. Akwama maay əndkwah biya, da langaklang davak alkali, alkali dlaḅa da langaklang davak yaa dela, ar bəlkadəm ma guda bərfina.

²⁶ Bak jiira wan tagaktaga, lakuti səkadasəg nə uud vaakwaha, bamma pəlghapələg kə kwaḅi gatak nə uud badəmma.

Tsag təghər kə ḅa gwaragwara

²⁷ “Cinngamacinng ndza tagavdatag taakiya, ‘Bagam bi kə gwaragwar biya.’

²⁸ Aiciya ən tagkurtag, badəm nə daddakwa vazəna dəkḅəra, dlaḅa kaa kəmgaan kə iina, ḅagaḅag kə gwaragwar də vakai ma ərvidmahudaana.

²⁹ Akwama fəkaa kə ḅa haip nə gyiia dəvaakaffagha, tədatədəga agha bəldana. Nguləm maay ba nə uuḅiia vəghagh pal təghər kwada bələvdəm nə vəghagh badəm damma kaara faiya.

³⁰ Akwama fəkaa kə ḅa haip nə dəvaakaffagha, ghwudaghudəga agha bəldana. Nguləm maay ba nə uuḅiia vəghagh pal təghər kwada bələvdəm nə vəghagh badəm damma kaara faiya.

Tsag təghər kə tagwavəgh də uusa

³¹ “Tagavdatag dlaḅ taakiya, ‘Daddakwa tagwavatagw də uusaana, barari ghudara kə kakada tagwavəgh də iina.’

³² Aiciya dəgiti ən tagkurnaiya in taakiya, akwama tagwavatagw nə uudan də uusaan kwakyarvad haipa gwaragwar biya, fadəmfəg ma ḁuula ḅa gwaragwara. Badəm daddakwa kəsguukəsəga, ḅa ba gwaragwar də iina.

Tsag təghər kə zangwadəga

³³ “Gwaastaana, cinngamacing tagavtəratag kə daadijaharu taakiya, ‘Kəldabi kə lanngiyagh biya, bamma agha righant kə langiyi təghəra nənng kə Yaazhigəla.’

³⁴ Aiciya dəgiti ən tagkurnaiya in taakiya, zambi kə ngwadəg ba linnglinng biya, aandzu də ghərazhigəl biya adaba vaka ndzəgana Daadamazhigəla.

³⁵ Zambi dlaḅ kə ngwadəg də haay biya, adaba vaka fa shiga Daadamazhigəla, bi də Wurshalima adaba iin nə kəssa Tləkəs dyaaka.

³⁶ Zəbi dlaḅ kə ngwadəg də ghəragh biya adaba agha nədalbi kə guja ghəragh aandzu pall kə maḁukwa bi gyangw biya.

³⁷ Dəgiti ḅagaḅaga kə maraw kə taga iin taakiya, ‘Aana,’ bi ‘Əndkwah biya’, majuujig ma kwana, aasəgal vak shatanaha.

Tsag təghər kə ḅagar hərrər kə tləghuma

³⁸ “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Gyiia dlakulva gyiia, tlərd dlaḅa dlakulva tlərda.’

³⁹ Dægiti ən tagkur naiya, akwama naa 6a dëgit ghwad nə uudan tē kēgha, 6agarbi kē uushav biya, ma 6elakabēlēg nə uudan kē mahupeng tē uumēla dēvaakaffa, agha guyarant ghyaba kwah palla.

⁴⁰ Akwama diyakaadiig nə uudan kē ghunnj kwakyarvad kēskava kē angyuwagha, agha vōlar baz amugdiyagha.

⁴¹ Akwama fakaafēg nə gwarēd kē dagala mil palla, dēgdagal əmtad dē iin kē dēga mil buwa.

⁴² Akwama ghalaaghalēg nə uudan kē dëgit vakagha, agha vōlara. Dla6a ma sēghəvsēg nə uudan sa kēla gəmau vakagha, piyarda biya.

Waig kē tlēghumagha

⁴³ “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Waig kē zəraabagha, agha dūwant kē tlēghumagha.’

⁴⁴ Aiciya, ən tagkurtaga, wayamwaig kē tlēghumaharuwa, dzəgwamtərdzəgw kē zhigēl kē lii vōlkur dlada

⁴⁵ Tədvdad 6akwan wam da nəg nə uuram kē zarha Daadaru kwama ghərazhigēla, kwa fəgara kē faci kē 6a parakrakər tēghər kē yaa daddaha jiira ard lii 6a kēlaadēra, hyitərhyig dla6 kē yu kē yaa daddaha jira ard yaa daddaha kēlaadēra.

⁴⁶ Akwamam waiya ba lii waiya kuram nə uurama, auci nə dēgshigi am da tləkəna nə uurami? Aandzu lii dzaha hadam ndakwi ar 6agaan bandkwana.

⁴⁷ Akwamam tagtər bak zaraabaharu nə uuram kē uusa, auci gərgəraru dē kyalma uudahi? Aandzu kərdiyah ndakwi ar 6agaan bandkwaha.

⁴⁸ Mbakyarvad kwaha, namalnēg kē yaa daddaha jiira band Daadaru kwama ghərazhigēla.

6

Tsag təghər kē dīya baiku

¹ “Famfēg kē hyəmiya aa nal bi nə gata Daadamazhigēlaru kē dēga nəgha gyi biya, adaba ma 6agama6ag əndkwaha, am da tləkna bi kē dēgshigaru vak Daadaruwi kwama ghərazhigēl biya.

² “Mbakyarvad kwaha, akwamagha da vōlgar dëgit kē uuda, kutbi ma ghai bandkwa 6ag nə muniyah ma guda dzəgwazhigēl ard dē dūulah kiyava dləbəvtərət biya, ba jiirjiira wan tagkurtaga, cauwaracaug kē dēgshigaatər ba ma kwahiina.

³ Akwma agha da mēlgaru kē dadda kwa maay dē vakai biya, aa sərabi nə dēvaa ghyadagh kē dëgiti 6ag nə dēvaa kafagh biya.

⁴ Adaba dēgaha jiirjiiri kwa 6agha nənng shi6ashi6ana, nəghəganəghəg daadagh badəm kē dëgitah 6agha nəng shi6ashi6ana, da vōlakvōlēg kē dēgshēgagha.

Tsag təghər kē dzəgwazhigēla

⁵ “Akwamam da dzəgwazhigēla, 6agam bi əndkwa 6ag nə muniyah biya, adaba ar naaba dzəgw vaka ghacgan kē zhigēla ma guda dzəgwazhigēla ard barama dūula kiyava nəghtərnəghəg kē uudaha. Ba jiir wan tagkurtaga, tlarkənatlēg kē dēgshigaatəra.

⁶ Akwamagha da dzəgwazhigēla, dēg daadama gudagha, agha hēdarduwa. Agha dzəgwa kē zhigēl kē Daadaghi kwa nəghva biya, Daadaghi kwa nəghəganəghəg kē dëgiti 6agav shi6ashi6ana, da vōlakvōlēg kē dēgshigagha.

⁷ “Akwamam dzəgwazhigēla, gwayamars bi ənd lii sərgabi kē Daadamazhigēl biya, adaba ar tlatla taaki ma dzəgwaradzəgw kē zhigēl tladfa da cinngtərnūu əndkwah nə Daadamazhigēla.

⁸ 6agam bi ənd dēgaatər biya, Adaba sərgasərg nə Daadaru kē dëgiti am naag nə uuram lakuti am ghalgaana.

⁹ “Dzəgwamdzəgw kē zhigēl əndkwana.

“Daadamnd kwama ghərazhigəla,
aa fəvaarafəg nə dəagagha,

¹⁰ tləksəragha aasasəga, dəgiti agha naag nəng aa bagvənaḅag ma duni
bandkwa bagav ma ghərazhigəla.

¹¹ Vəlkəməndvələg kə dəgzəg haniina dlaḅa ba kəlahənga.

¹² Bəshkəməndanaḅəshig kə haipahamnda,
bandkwa kəm bəshətər nəmənd kə lii bagkəmənd haipaha.

¹³ Langkəmənd bi da vaka fəshig biya,
katkəməndkatəg vak Shatanaha.’

¹⁴ “Adaba ma bəshamtərnaḅəshig kə lii bagarkura haipa, Daadaruwi ma ghərazhigəl
ndakwi da bəshkurnaḅəshiga.

¹⁵ Akwama bəshamtərnaa bi kə haipahaatər kə uudah biya, da bəshkurna bi dlaḅ nə
Daadaru kə haipaharu biya.

Tsag təghər kə kəsa andəla

¹⁶ “Akwamam da kəsa andəla, badzam bi kə hudvəgaru ənd kwa bag muniyah biya,
ar badzəda kə hudvəgaatər kiyav sərvan taakiya ar kəsa andəla, bak jiirjiira wan tagkur
naiya, tlarkənətləg kə dəgshigahaatəra.

¹⁷ Akwamagha kəsa andəla, agha barda kə hudvəgagha, agha massa kə wal tə ghəragha,

¹⁸ adaba aa nəghvaakai taakiya agha kəsa andəl biya. Daadaghi kwa nəghəva biya, dlaḅa
kwa nəghəganəghəg kə dəgəti bagav shiḅashiḅana, da vələkvələg kə dəgshigagha.

Tsag təghər kə dzaha alman ma ghərazhigəla

¹⁹ “Dzahamar bi kə alman kə ghəraru ma duni biya, vakavaki da badzədabadzəg nə
agatla ard kwalaviyavi biya, dlaḅa ard vakavaki da dəgaadəg nə gəlah ar ghəluwa.

²⁰ Bammam dzaharu kə alman kə ghəraru ma ghərazhigəla, vakavaki da badzəda bi nə
agatla ard kwalaviyavi biya, dlaḅa vakavaki da dəgaa bi nə gəlah ar da ghəlu biya.

²¹ Adaba vakavaki da almanagha, dzamaghəragh ndakwi ba vaakwaha.

Paraka vəgha

²² “Gyiya band kaara jahurammb nə iin kə vəgha, akwama ba lapi nə gyiyahagh,
badəm nə vəghagh da ba parak ba vaivaiya.

²³ Akwama yang bi nə gyiyahagh biya, badəm nə vəghagh ba gurtla. Akwama nalnəg
nə paraka vəghagh kə gurtla, ba jiirjiira da ba dyak ba vaivai nə gurtləna!

Bagar kwatnah kə Daadamazhigəla bi duniya

²⁴ “Maay wa bagarnəsḅag kə kwatnahər kə dadda hənyahah bu biya, bi duwant kwa
palla, nahant kwa palla, bi həkyina kə palla nenna kə palla, ḅaga bi taakiya am nahant
kə Daadamazhigəla am nahant kə kwaḅ biya.

Ndavam biya

²⁵ “Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga ndavam bi kə dəgiti am da zəgaru nə uuram kə
shifəgaru biya, ard dəgiti am da həḅəg nə uuram biya, dlaḅa ard duuli am da tləkəna nə
uuram kə səḅav dat vəgharu biya. Mbats juu bi nə shifəg kə dəgzəg biya? Nii juu bi ha nə
vəgh kə səḅavahi?

²⁶ Vazamvazəg kə diikah ndana, ar maay riig biya, ar maay ghuda həi biya, ar
maay dlaḅ dzaagaan damma kuvər biya, bakəvakwaha gəltərgələg Daadaruwi kwama
ghərazhigəla, jamtəru bi nə uuram kə iitər də ndangər biya?

²⁷ War ma kuram mbakyarvad dzama dəgiti tə ghəraan fəgarnaafəg kə hənngah aandzu
ba həḅikən kə ghəraani?

²⁸ “Aujilbəg kəskuram dzama səḅavi am da ngudəg nə uurami? Vazamvazəg kə duuli
ghubarəg nə kwadladlah ndana, ar maay ḅa tləra aandzu haa səḅav biya.

²⁹ Bakəvakwaha ən tagkurtaga, aandzu Saluman ma ndzəgana ndangəraan ndakwi tapghənai kə cadvacadəg ənd paləraatər biya

³⁰ Aitsaa, akwama cadnacadəg Daadamazhigəl kə kazhakwa təghal əndkwana, kwar məng haniina dlakadur bəlvətərdəm damma kaara, kyakadaava kuram ha wada vəkur bi nə iin kə sədav hi? Kuram lii hətsahətsan fadghəna.

³¹ “Mbakyarvad kwaha, ndavam bi taakiya, ‘Auwa kəm da zəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa kəmnda həbḅəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa nə dəgiti kəmnda ngudəg nəmndi?’

³² Adabad kwaha lii sərga bi kə Daadamazhigəl biya, iitər lii gata kwanahaan kə dəgitah badəmma. Sərgasərgə nə Daadaru kwama ghərazhigəl taakiya am naagaan kə kwanahaan kə dəgitaha.

³³ Gatamgatəg kə tləkəsəra Daadamazhigəl ba zənnəgwa, ard dəgiti naag nə iina. Da vəkurvələg kə kwanahaan kə dəgitah badəmma.

³⁴ Mbakyarvad kwaha, ndavambi kə dlakadur biya, adaba dlakadur sagau bad dladaana, dladā hinan ndakwi tlaltləg kwakyarvad haniina.

7

Tar bi kə shari kə uudah biya

¹ “Tar bi kə shari kə uudah biya. Akwama ḅaghiniḅaga, ar da taktəg nə uudaha kə shariya.

² Adaba hulfa shariyi am təgar nə uuram kə uudaha, da təkur bandkwah nə uud kə shariya, kuwən am kurgar nə uuram kə uudah də vakaiya, da kurkur bad vakai nə uuda.

³ Aujilbəg agha vaza zər afəsafəsa dəga dakari ma gyiyya zəraabagh kwal fataad kəskəgh tə gugyamba dakari ma gyiyaghi?

⁴ Agha tagar ndar kə zəraabagh taakiya, ‘Ən səkadasəg kə zər afəsafəsa dəga dakarən ma gyiyaghən,’ mbats kəgh ndakwani gugyamba dakar wa ma gyiyaghi?

⁵ Kəgh muunina, kəsəkəsəg kə gugyamba dakarən ma gyiyaghən ndana, kiyava nəghəganəghəg kəskəgh ba cadadḁa lakuti agha da kəsə zər afəsagəsa dəga dakarən ma gyiyya zəraabaghəna.

⁶ “Vəlamtər bi kə ghəgyah kə dəgiti caccuwanacaccuwanan biya, adaba ar da gwiyyav ar tahkurdana. Vəlamtər bi dlaḅ kə jindararu kə ghavzah biya, adaba ar da hapgaana.

Ghalamghaləga, gatamgatəga, ngadlamngadləga

⁷ “Ghalamghaləga, da vəkurvələg nə uuda, gatamgatəga, am da tləkənatləga, ngadlamngadləga, da wurkurwurəg nə uud kə ghaiya wakyagha.

⁸ Aandzu kwar kə dadda ghaləga vəlvarvələga, aandzu kwar kə dadda gatəga tləkənatləga, aandzu kwar kə dadda ngadla wakyagha da wurvarwurəg nə wakyagha.

⁹ War ma kuram daadaha, akwama ghalaaghaləg nə zəraan kə bruudi, vələr kə akuri?.

¹⁰ Nii ma ghalaaghaləg nə zəran kə kilfa, vələr kə ghaval dlakulvaan hi?

¹¹ Akwama kurami dangw hudəharu am sərgasərgə kə vələga dəgit maraw kə zarharuwa, kyakadava daadaruwi ma ghərazhigəli kaci wa da vəltər bi kə dəgitah maraw kə lii ghaləgan biya!

¹² “Badəm nə dəgitahi am naag nə uuram ḅagkura nə uudaha, kuram ndakwani ḅagamtərḅaga. Adaba kwan wa tagada nə adzahadzaha Muus ard tlayanha.

Ghaiya wakyagh jəghwa

¹³ “Tamtəg kə ghaiya wakyaghən jəghwna, adaba ḁuula daas da vaka əmtsəga ba bahahha, dlaḅa kwanən kə ḁuula ba tsalalla. Lii təgaana ar ba dyaka.

¹⁴ Duula tləkəna shifəga. Ba jəghwa nə iina, dlaḅa dladlad nə təgaana. Lii təgaana ar maay dyak biya.

Nəghvaakanəghəg nə uuf tədvad zəraana

¹⁵ “Famfæg kə hyəmmi tə tlayangaha fiidfiida kwar sahasagaw da vakaru də garava tughaha, ma hudmahuda ar jagajagaan band ghəgyaha təghala.

¹⁶ Am da nəghətəraakanəghəg tədvd tlərahaatəra. Cagvacag nə zarha inabi tə uufa takka? Nii cagvacag ha nə zəra ghəgyiv tə zaz hi?

¹⁷ Bandkwah dlaḅ makwar kə uufi marawa yaa ba zər marawa, uufi ghwada, ya zər ghwada.

¹⁸ Maay nə uufi maraw ya zər ghwad biya, dlaḅa uufi ghwada yiga bi kə zər maraw biya.

¹⁹ Badəm nə uufi maay ya zər maraw biya, aa ghudvarsghudəga, ḅəlvdəm damma kaara.

²⁰ Mbakyarvad kwaha am da nəghəgaakanəghəg kə tlayanngaha fiidfiid tədvd tlərahaatəra.

Ən sərkur biya

²¹ “Dəm bi dadda kwa taa kəskai ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl’ da daas damma tləksəra ghərazhigəl biya, bamma dadda kwa ḅagaabag kə dəgiti naag nə Daadar kwama ghərazhigəla.

²² Daghuvala ta shariya, ar da tagwatag nə uudaha bədyak taakiya, ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl, tagamnda bi kə əlbəg maraw ma daagagh biya? Lagwamndada bi kə shatanah ma daagagh biya? Bagamda bi kə dəgaha jappər bədyak ma daagagh biya?’

²³ Təhala kwaha, ənda tagtərtag taakiya, ‘Ən sərkur bi ba dəm biya. Yagham vakar kəlaadahaana.’

Yaa daddaha ndərəg buwa

²⁴ “Mbakyarvad kwaha badəm daddakwa cinnghacinng kə əlbəgara, dlaḅa ḅagaan kə tlər də vakaiya, da nəg band dadda dabari kwa ndəraa vəgyaan tə akurna.

²⁵ Hiyaa ba nə yuwa, kaa righətrighəg nə zaagha kəla saasa, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiina, bəḅəvakwaha dləghana biya, adaba ndərava tə akura.

²⁶ “Badəm daddakwa cinnghacinng kə əlbəgara, dlaḅa ḅagaa bi kə tlər də vakai biya, ba kalkal də dlagən kwa ndəraa hənyahaan tə səghəla.

²⁷ Hiyaa ba nə yuwa, righətrighəg nə zaagha, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiin, kaa dləga, dlagaadlag bafakya.”

²⁸ Ghyənga ba nə Yesu tagtər kwanahaan kə dəgitaha, kaa ba ḅa jappər kə uudah də tsagaanana.

²⁹ Adaba tsagatər band daddakwa də ndzəda, gərgər də tsaga lii tsaga adzahadzaha Muusa.

8

Mbəghanambəg Yesu kə dadda vəca

¹ Sahi ba nə Yesu sii ma aghwa, kaa gatəgaan kə uudaha bədyaka

² Kaa sagau kə dadda vəc da vakaana, kəla kə iin kə ghunj təvuukwaana amaa, “Yaazhigəla, ma haighanthaiga, mbəkwimbəga.”

³ Kaa vəlla dəv kə Yesu tapəna kə dadda vəcna amaa, “Haiyananthaiga, mbambəga.” Batwatswatsəra, kaa mbəgambəg kə iina.

⁴ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Fəffəg kə hyəmmiya tagar bi aandzu kə war kə dəgiti aa dzəgardzəgən biya, dəg mardamarəg kə ghəragh vak zhiila kəsufu, agha vəlda kə baiku bandkwa tagada na adzahadzaha Musa. Bagnaḅag kwana kiyava fadghər kə dlamakəlaawa taakiya mbəghambəga.”

Mbəghanambəg nə Yesu kə kwatanaha tlauja Rum maamala

⁵ Dəgha ba nə Yesu damma Kafarnahum, ngal dagau kə tlauja Rum maamal da vakaan da ghalgaan taakiya,

⁶ “Yaazhigēla, kwatnahr hēngan hēnyah əm̄tsam̄tsan nē vēgha, hēba dlad̄ ba vaivaiya.”

⁷ Aiyam Yesu taa kē iina, “Ən dagau da mbēgaana.”

⁸ Kaa ngugwam̄gug kē tlauij maamalna amaa, “Yaazhigēla, tlanal bi nai kēskēgh kē sagau sa vēgyar biya, tagdatag ba kē əlbēg kalti kwatnahr da mbēga.

⁹ Adaba kai dēghērər ndakwani ən mazhangyil kē kwarēga uuda, mēng dlad̄ tlauijah mazhangyil kēskaiya, ən tagardatag kē pallaatər taakiya, ‘Dēga,’ kaa dagauwa. Kwatlərən dlad̄ ən daagantdaaga taakiya, ‘Sawa,’ sagauwa, Akwama taganartag dlad̄ kē kwatlərənə, ‘Bagnaḅag kē dēgit əntkwaha,’ kaa ḅagaana.”

¹⁰ Cinngha ba nē Yesu əndkwaha, kaa ḅa jappər kē iina, aiyama kē lii gatēgaana, “Ən tagkurtag kē jiira, tapanna bi kē tləkənatlēg kē uud dē fadghər əndkwan ma Izrail biya.

¹¹ Ən tagkurtaga, badyak nē uudah ar da sii dē sēga ard sagat dē sēga ar da cihurgan əmtad dē Ibrahim ard Ishaku ard Yakub vaka za kaffa hwadag ma tləkəsəra ghərazhigēla.

¹² Adaba uudahi ḅadlavlərənə kē iitər nē tləkəsəra ghərazhigēla, da diivtərdəm damma gurtla, vakavaki ar da tuug nē iitər ard ghwada dēv dē tlərda.”

¹³ Aiyam nē Yesu taa kē tlauija maamalənə, “Dēgdaasa, da ḅagakḅag nē uud mbakyarvad fadghəragha.” Kaa mbēg nē kwatnaha nē iina batwatsəra.

Mbəhanambəg nē Yesu kē babba uusa Bitrus

¹⁴ Dagha ba nē Yesu da vēgya Bitrusa, kaa nēghəganəghəg kē iin kē babba uusa Bitrus ḅəlgañ njəkən fēda.

¹⁵ Tapənə kē iin kē dēva uusiina, kaa mbēgambēg kē iin tuuk kē fēdiina, ngal ciiga ḅagtəra kē dēgzəga.

Mbaghanambəg nē Yesu kē uudah ba dyaka

¹⁶ Bēlaa ba hwaasa, kaa sēdəvsēga kē uudah kē lii ciḅēg shatanah badyak da vak Yesu, tagada ba əlbēg kalti, ngal sagal shatanahahaan ma vēghaatəra, mbahənən baz lii yangbiya.

¹⁷ Tədvdad kwan wa righavant nē dēgiti tagavda tədvdad tlayang Ishay taakiya, “Kəsakiyamaarakəsēg kē kuzaham̄iyama, dlad̄a kəsakiyamaaran kē yangbiyaham̄iyama.”

Dlad̄ ma gata Yesu

¹⁸ Nēgha ba nē Yesu kē uudah badyak fadēga tēghər kē iina, ngal tagartag kē iin kē mbərzahaan maraa dzəva dagal dat ghyaba kwah kē ghaiya yuwa haiya.

¹⁹ Ngəl sagau kē dadda tsaga adzahadzah da vakaana, amaa taa kē iina, “Dadda tsaga dēgita, ən gatakgatēg ḅadēm vakavaki agha dagal nēnga.”

²⁰ Ngugharangug nē Yesu amaa, “Mbayakaha ar da afkahaatəra, diikaha dlad̄a mēng vakavaka hēnnganahaatəra, Zəra Uuda maay vaka hēnnganan biya.”

²¹ Am nē pall ma mbərzahaan taa kē iina, “Yaazhigēla, ən dēgaadēg ndan ən hēdnan kē daadara.”

²² Aiyam nē Yesu taa kē iina, “Gatkwatagatēga, aa hēdarhēdēg lii əm̄tsaharaəmt̄sahēg kē zaraabahaatəri əm̄tsaraəmt̄sēga.”

Kyabalghanakyaḅalēg nē Yesu kē kalangasa

²³ Dagha ba nē Yesu damma pərayuwa, kaa gatēgaan kē mbərzahaana.

²⁴ Kaa ciig kē ghabag ard fēd̄ ma yuwahaiya, fēgharzhafēg baz yu ghubēda saas damma pərayuwa, Yesu dlad̄a hənahaara.

²⁵ Kaa dagau kē mbərzahaan ar ciyanta, am nē iitəra, “Yaazhigēla, katkəmdkatēga wakēm tē dūula əmt̄sēga.”

²⁶ Aiyama taa kē iitəra, “Aujilbēg kēskuram gēdzēg əndkwani, kuramən dē fadghər hēdiikənə?” Kaa ciig kē iin cagara kē gyi kē fēdən ard ghubēdēga yuwa, kaa kyabalēgakyabalēga.

²⁷ Kaa 6a jappər kə mbərzahaana, aiyam nə iitəra, “Hulfakwar kə uud wana, baz fəd ard ghubədəga yu ar cinngarnucinngni?”

Mbəghanambəg nə Yesu kə lii cibəg nə shatanaha

²⁸ Tsəgwa ba nə Yesu ma haaya Garisaha, kaa sagau kə uudah bu kwa ciḡtər shatanah sa vak Yesu, gədzəvtərgədzəg ba vaivaiya, adaba ar ndzəga bamma gətlaha, maay wa ta kwahiin kə ḡuul biya.

²⁹ Kaa huuləg kə iitər ar taakiya, “Au lambagh də kəmənd Zəra Daadamazhigəli? Agha sa vəkəmənd dlad ba sart ndakwani 6agaa biya?”

³⁰ Məng nə maandala agyaragyara ghavzah ar piig kə dagalaatəra.

³¹ Ngəl ba ghalgaan kə shatanahaan kə Yesu taakiya, “Akwama səghkəməndadasəga, ḡiikəməndarsḡiig damma gyəḡya ghavdzahaana.”

³² Aiyama taa kə iitəra, “Damdəg ciya,” Kaa daas kə iitər damma ghavzahiina. Badəm gyəḡya ghavzən kaa əmdəra daay kə iitər bawatswats damma yuwahaiya, ngəl ruug kə iitəra.

³³ Kaa əməndəra daas kə lii piya ghavzahaana. Daragha ba nə iitər damma kəssa, kaa tagaan kə iitər kə dəgitahi dzəghaar də lii ciḡtər nə shatanahən badəmma.

³⁴ Ngəl sagal kə uudah ma kəsiin badəm da tləgaraa Yesu. Nəghara ba nə iitəra, kaa ghalgaan kə iitər maa ḡuwers kə lardaatəra.

9

Mbəghanambəg nə Yesu kə daddkwa əmtsəmtsən nə vəgha

¹ Kaa daas kə Yesu damma pərayuwa, ngəl dagal təghəra yu damma Kafarnahum, kəssi ghubara nə iina.

² Kaa sagau kə uudah də daddakwa əmtsəmtsən nə vəgha həngan tə kəjja, nəghəgha ba nə Yesu kə fadghəratəra, aiyama kə daddakwa əmtsəmtsən nə vəghəna “Zərara, ndavbiya, 6əshakana6əshəg nə uud kə haipahagha.”

³ Cinngara ba nə lii tsaga adzahadzaha əndkwaha, kaa takəvatag kə iitər mataatakaatər taakiya, “Kwanən kə uuda badza ḡaaga Daadamazhigəla!”

⁴ Nəghakanəghəg nə Yesu kə dzamaghəraatəra, amaa kə iitəra, “Aujiḡəg am dzama kəlaadər ma ərvīdmahudəruwi?”

⁵ Kwar wa tsaftsaf kə taga, taakiya, “Bəshakana6əshəg nə uud kə haipahagha nii ciiga dəgdagalhi?”

⁶ Ən naagaan am sərən taakiya Zəra Uuda də ndzəḡa 6əsha haipah ma duniya.” Kaa amaa taa kə daddakwa əmtsəmtsən nə vəghna, “Ciig kəssəg kəjjagha dəg daas dahənyaha.”

⁷ Təhalakwaha, kaa ciig kə uudanəna, ngəl daas kə iin da vəgyaana.

⁸ Nəghara ba nə dzahava dlamakəlaawa əndkwaha, kaa gədzəg kə iitəra, ar gala Daadamazhigəla kwa vəlgar hulfa kwan kə ndzəḡ kə uudaha.

Daaghantḡag nə Yesu kə Matiyu

⁹ Dughars ba nə Yesu kə vakavaka kwahiina, kaa nəghəganəhəg kə iina kə uuda nə iin kwa ḡahav də Matiyu cihurgan vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kə iina “Gatkwagətəga” ngəl ciig kə iin kaa gatəgaana.

¹⁰ Təhalakwaha, kaa za kaf kə Yesu ma vəgya Matiyu, ngəl sagau kə lii cauwa hadama ard yaa daddaha haip ba ḡyaka ar cihuran buud za kaf kə iitər də iina ard mbərzahaana.

¹¹ Nəghəra ba nə Farisiyah əntkwaha, ngəl am nə iitər taa kə mbərzahaana, “Aujiḡəg kə dadda hənyaharu za kaf əmtəḡ də lii cauwa hadama ard yaa daddaha haipi?”

¹² Cinngaha ba nə Yesu əntkwaha, aiyama, “Lii yanga maay lambatər də dadda mba uud biya, bamma lii yang biya.

¹³ Damdæg tsagamtsag kə dəgiti tuuk vakai wanəna, ‘Zhuwadaal wan naag nai vakaruwa kyuləgg biya.’ Sanhi da dāa lii jiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa daddaha haipa.”

Ndavæg təghər kə kəssa andəla

¹⁴ Kaa dagau nə mbərzaha Yuhwana dadda tsuufəg davak Yesu, am nə iitəra, “Aujilbg kəskəmənd ard Farisiyah kəm kəsgaan ka andəla, kwakyarvadau kə mbərzahah ar maay kəsgani?”

¹⁵ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Ar badzəgaan nə tsaghwaha zhiila ghuula kə ərvidmahud ma bar əmtad də zhiila ghuula? Da sagau sarta kwa da kəsav zhiila ghuula dagal vakatəra, ar da kəssəg ma kwah sarta nə iitəra kə andəla.

¹⁶ “Maay wa ghudgətghudəg kə daala sədav tlappant tə ənghura sədav biya adaba da təhgaan kə ənghura sədav na, təhgaana, da jəguujəg kwa ndza wura.

¹⁷ Maay wa diya daala yuwa inabi damma ənghura ambəla həllu biya, akwama diyavdəmđiiga, ciḡgaan kə ənghura ambəla həllwuna, diya dagal nə yuwa inabiya badzəgaan kə ambəla həlluwa. Daala yuwa inabi diyav bamma daala ambəla həlluwa təvad kwah wa da diigal bi nə iin biya dlaḡa ciḡgai nə ambəla həllu biya.”

Dəghwa Yayirus ard uus kwa kəla avəza

¹⁸ Ma sarta taa kwanən kə Yesu, kaa sagau nə maala ma guda dzəgwazhigəla da vakaana, kəla kə ghuunj təvuukwana, amaa, “Dəghwar aa əmtsəga ba ndakwana, asəg tapnatapəg da ciiga.”

¹⁹ Kaa dagal kə Yesu ard mbərzahaan gata uuda nə iina.

²⁰ Məng nə uusiin viigaan kəlawə tar buwa kəla avəza, ka dagau kə iina gylga Yesu tapəna kə ghaiya sədavaana.

²¹ Amaa ma ərvidmahudaana, “Akwama tapannatapəg aandzu ba ghaiya sədavaan kaltiya, ən da mbəga.”

²² Gwiyaṽət ba nə Yesu kaa nəghəganəghəga, aiyama, “Ndav bi dəghwar biya, fadghəragha mbəkanambəga.” Batwatsəra, kaa mbəga kə uusina.

²³ Dəgha ba nə Yesu da vəgya maala ma guda dzəgwazhigələna, kaa nəghəganəghəg kə iin kə lii fərtə faakila ard dzahava dlamaa kəlaaw ar tuuga.

²⁴ Aiyam nə Yesu, “Ciyamciig vaakwana, əmtsabi nə dughwiin biya, hənnahaara.” Kaa ḡagar ghuḡasəga nenneg kə iitəra.

²⁵ Lagwəvtərda ba nə uudah da gyəməla, kaa daas kə iina həkyinan kə dəva dughwiina, ngal ciiga.

²⁶ Kaa cinngalcinng nə əlbəg təghər kə iin aandzu taakwara.

Mbəghanambəg nə Yesu kə gulfaha ard matangaha

²⁷ Dughars ba nə Yesu kə vakavak kə iina, kaa ba gatəgaan kə gulfah buwa ar dāag bad haləvuwa ndzədaatər ar taakiya, “Zhukəməndaaləzhug, Zəra Dauda!”

²⁸ Dəgha ba nə Yesu damma kwatlərən kə hənyaha, kaa daas kə gulfah bu da vakaana, aiyama taa kə iitəra, “Fəmdəghərtfəg taakiya ən mbəkurambəga?”

Aiyam nə iitəra, “Aana, Yaazhigəla.”

²⁹ Təhala kwaha, kaa tapəna kə iin kə gyiyahaatəra aiyama, “Tədṽad fadhəraruwa, mbəkurbəg nə uuda?”

³⁰ Ngəl wurəg kə gyiyahaatəra, təhala kwaha ka ḡəltəra nə Yesu kə magi ba vaivaiya amaa, “Tagamarbi aandzu kə war biya.”

³¹ Daral ba nə iitəra, kaa ba kutəgaan kə iitər kə əlbəgən təghər kə iin aandzu takwar ma lardiina.

³² Ar tə duula sagala, kaa səvardəṽsəg nə daddakwa mamghant nə shatanaha kə Yesu.

³³ Savda ba nə Satanahna, kaa fəgarzhafəg kə uuda nə iin kə taa ghaiya, kaa 6a jappər kə dzahava dlama kəlaawa, aiyam nə iitəra, “Ba dəm tapavnai kə nəghəganəghəg kə hulfa kwan kə dəgit ma Izrail biya.”

³⁴ Aiyam Farisiyaha, “Abi lagw də ndzəda maala Shatanah nə iin kə shatanaha.”

Zhuwatərdaalazhuug nə Yesu kə uudaha

³⁵ Təhala kwaha, kaa gwaivagwaig kə Yesu ma kəssaha ard gədzər kəssaha, tsagtərtsag ma guda dzugwazhigəla, tagtər əlbəg maraw təghər kə tləkəsəra Daadamazhigəla, mbahtəran dla6 kə uudahi də kuzah shahshaha ard lii yang biya.

³⁶ Nəgha ba nə iin kə dzahava dlamaa kəlaaw badyaka, kaa zhutərdalaazhuuga. Adaba ar hə6a dlada maay wa məltərumələg biya, ar band tughwahən kwal dadda piiga.

³⁷ Aiyama taa kə mbərzahaana, “Tləra ghuda həi ba dyaka, dla6a lii 6a tləra ar ba ənkykwahha.

³⁸ Mbakyarvad kwaha, ghalamghaləg kə dadda guhha maa dzəgaraa kə lii 6aa tləra, maraa ghudara kə həiya.”

10

Daghandəag nə Yesu kə mbərzahaana

¹ Kaa dahtərantəfahəg nə Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buwa. Vəlatərvələg kə ndzəda lagwa shatanaha ar mbaha kuzah shahshaha ard lii yang biya.

² Wan nə daagaha mbərzah kəlaawa tar buna. Dəga zənnəgwa iin nə Siman kwa dāhav də Bitrus ard də zəra babbaan Andrawus ard Yakubu zəra Zabadi ard zəra babbaan Yuhwana,

³ ard Filigus ard Batalomi ard Tuma ard Matiyu dadda cauwa hadama ard Yakubu zəra Halfa ard Taddiyus,

⁴ Siman kwa naagaan kə za vukwa kəsəana, ard Yahuda Iskariyoti kwa zuu langiya Yesu.

Bəlatərat6ələg nə Yesu kə kəlaawa tar buwa

⁵ Bəlatərat6ələg nə Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buna, amaa taa kə iitəra, “Dam bi davak lii ar Yahudah biya, dla6a dam bi damma kəssa Samariyah biya.

⁶ Dlakulva kwaha damdəg da vak tughaha uudaha Izraila kwa zaharazahəga.

⁷ Damdəg tagamtərtəg kə əlbəg marawa taakiya, ‘Tləksəra ghərazhigəla hərzəthərzəga.’

⁸ Mbahamtərmbahəg kə lii yang biya, ciyamtərçiig kə lii əmtsaharaəmtsahəga, mbahtərmbahəg kə magyagulfaha, lagwamlagw kə Shatanaha. Tlamkəna ba gyaagyaana vəlamtərvələg ba gyaagyaana.

⁹ Kəsam bi kə adawana, aandzu agwaləl, aandzu vərzhagan ma ambəlaru biya.

¹⁰ Kəsam bi kə ambəl mam dagal biya, aandzu sədāv buwa, aandzu kimbak aandzu zad biya, adaba dadda 6a tləra dlaikəndlaig nə dəghigaana.

¹¹ “Badəm nə kəsə ard gədzər kəssahi am dəgaa nə uurama, gatamgatəg kə uuda jiirjiir am ndzan ma vəgyaana tangw damma sarti am da ciig nə uurama.

¹² Akwama damaghan da hənyahiina, tagamtərtəg taakiya, ‘Gabərər təghər kəskurama.’

¹³ Akwama uudaha jiirjiir wa ma hənyahiina, gabəraruwa aa ndzandzəg təghər kə iitəra, akwama uudaha jiirjiir biya, gabəraruwa gwiya saa kəskurama.

¹⁴ Badəm daddakwa lawaləg kə dləgha kurama, ard cinnga əlbəgaruwa, pangamdapang kə alagwat tə shigaharuwu akwamam da duwa kəsəatəra.

¹⁵ Bak jiir wan tagkur naiya, da zhuvtərdaala kə uudaha Sadum ard Gumara təghər kə uudaha kəssiin daghuvala ta shariya.

Dladkwada sagauwa

¹⁶ “Wan 6əlkur6ələg band tuughwah ma taataka ghəgyaha təghala, mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba dʸyamdʸyam band ghavala, dla6a am nal kalaliyah band kakuura.

¹⁷ Famfæg kə hyəmmi də uudah adaba ar da langkurlang damma guda ta shariya, ar da balkura kii6 ma guda dzəgwazhigəlaatəra.

¹⁸ Ar da langkurlang da təvuukwa maamaalah ard tləkəssah mbakyarvad kaiya, kiyava taa əlbəg maraw kəskuram təvuukwatəra ard təvuukwa lii ar yahudah biya.

¹⁹ Akwama langarkurdalanga, ndavam bi kə dəgiti am da tag nə uuram biya, ard duuli am da tag nə uuram biya, adaba da vəkurvələg nə uud kə dəga tagga.

²⁰ Adaba kuram bi wada taaghahi biya, shədkwa Daadaru wa da taaghahi mbakyarvad kurama.

²¹ “Zəraaba da za lanngiya zəraabaan da tsəvana, daada da za lanngiya zəraana, zarha ar da ciitərant kə yaatəra da ciəvtərana.

²² Uudah badəm ar da naakur bi mbakyarvad daagara, dla6a badəm daddakwa ghacaghacig dat ghalaana, da tləkənatləg kə katəga.

²³ Akwamar vəkur dlad ma kwatlərən kəssa, əmndəraəmdərga damma kəssi təvuukwa, jiira wan takur naiya lakuti am tsəgarvaratsəg kə kəsaha Izraila badəmma, da saaya nə Zəra Uuda.

²⁴ “Daddakwa tsaga dəgit vak kə uuda jiguubi kə dadda tsagar dəgit biya, jiguubi dlaba nə kwatnah kə dadda hənyahaan biya.

²⁵ Tləgətləg nə dadda tsaga dəgit vak kə uuda, nal band dadda tsagar dəgita, dla6a kwatnah band dadda hənyahaana. Akwamar daag də Ba'alzabul kə dadda hənyaha, ar da daatər də kwa juujig kə Ba'alzabul kə uudahi ma hənyahiina.

Daddakwa da Gədzava

²⁶ “Mbakyarvad kwaha, gədzamtər biya, adaba maay nə dəgiti hədəhədan kwa da maay wurav biya, dla6a maay nə dəgiti shi6ashi6an kwa da səvaaka biya.

²⁷ Dəgiti taagankur nai magurtla, tagamtag bat bala6ala, dəgiti cinngama nə uram da gəlagəla, tləhamtləhəg tə ghəra guda.

²⁸ Gədzam bi kə lii tsəgatsəg kə vəgha biya adaba ar maay də ndzəda tsa shifəg biya, gədzamgədzəg kə dadda kwa tsəgatsəg kə vəgh ard shifəg ma kaarafaiya.

²⁹ Maay kwan vələv nə caakwah bu tə kwa6 pal biya? Bakəvakwaha maay aandzu palləratər bəladagal da tə haay kwal sərga bi kə daadaru biya.

³⁰ Baz guujaha ghəraharu ndakwani kədlakədlana.

³¹ Mbakyarvad kwaha, ndavam biya, jamujig nə uuram kə caakwah bədyak də ndanngəra.

Mara haiganthaig də Kəristi təvuukwa uudaha

³² “Badəm daddakwa haiyakuthaig kəskai təvuukwa uudaha, kai ndakwi ən da haiganthaiga də iin təvuukwa Daadar kwa ma ghərazhigəla.

³³ Aiciya, badəm daddakwa haiyakut bi təvuukwa uudah biya, kai ndakwani ən da haigant bi də iin təvuukwa Daadar kwa ma ghərazhigəl biya.

Sandi gabbərər bi nai biya ba tagwazhatagwazha

³⁴ “Tlatlam bi taakiya sanhi kwakyarvad ən vəkur kə gabərər nai damma duni biya, maaya, sanhi kwakyarvad ən vəkur kə gabərər biya, ba tagwazhatagwazha.

³⁵ Sandi tagwazhatagwazha, adaba

“ ‘zəra da 6a dau də daddaana,
dughwa da 6a dau də babbaana,
ghuul dla6a də 6a dau də jikkan uusa.

³⁶ Uudaha hənyahaan kə uudan
war da 6a dau də iina.’

³⁷ “Badəm nə daddakwa waiya daddaan bi babbaana təghər kəskaiya, tləgal bi kə nəg kə dəgar biya. Dla6a badəm nə daddakwa waiya zəraan bi dəghwaana təghər kəskaiya tləgal bi kə nəg kə dəgar biya.

³⁸ Badēm nē daddakwa kēsēghanti kē tlaḅahērtēgaan ngal gata kai biya, tlēgal bi kē nēg kē dēgar biya.

³⁹ Badēm nē daddakwa naa kata shifēgaana, ḅēlgaan dagala. Badēm nē daddakwa ḅēlda shifēgaan kwakyarvad kaiya aa fēgabadfēga.

Tlāraha dēgshiga

⁴⁰ “Badēm nē daddakwa dlēghakuradlēghēga, dlēghakwidlēghēg kēsakaiya, badēm nē daddakwa dlēghakwidlēghēga, dlaghaadlēghēg kē daddakwa ḅēlkwadi kaiya.

⁴¹ Badēm nē daddakwa dlaghaadlēghēg kē tlayanga kwakyarvad tlayang nē iina, da tlēkēnatlēg kē dēgshiga tlayanga. Dlaḅa badēm nē daddakwa dlaghaadlēghēg kē uuda jirjira kwakyarvad uuda jirjira nē iina, da tlēkēnatlēga kē dēgshiga uuda jirjiira.

⁴² Badēm nē daddakwa vēlgar kuwa yu lēmckik kē pall ma lii hēḍiikēn kwakyarvad mbērzar nē iina, ēn takurtaga da pilwai nē dēgshigaan biya.”

11

Yesu ard Yuhwan dadda tsuufēga

¹ Ghyēnga ba nē Yesu kē tagtēr dēgitah kē mbērzahaan kēlaawa tar buwa, kaa dagal kē iin damma kēsaha Galili da tsagtēr dēgitah ard taa ēlbēg maraw kē uudaha.

² Ma sarta kwahiina Yuhwan dadda tsuufēga ndza ma guda birfēna, cinngaha ba nē iin kē dēgitahi ḅag nē Yesu, kaa ḅēlgantḅēlēg kē iin kē mbērzahaan da vakaana.

³ Ar ndavaru taakiya, “Kēgh wagha da saayin nii, kēm paka kwatlērēnhi?”

⁴ Am nē Yesu taa kē iitēra, “Gwiyamagwig daas am tagar kē Yuhwan kē dēgiti amaa nēghēga nē uurama, ard dēgiti amaa cinnga nē uurama.

⁵ Gulfaha ar nēghēganēghēga, ghurdikaha ar dagala, yaa daddaha vēca mbahavtērambahēga matanngaha ar cinngacinnga, uudahi ēmtsaharaēmtsahēga ciyavtērētciga, dlaḅa tagēvtērtag nē ēlbēg marawa kē talagaha.

⁶ Dē bark nē daddakwa tērdā bi tē ḍuul mbakyarvad kai biya.”

⁷ Ar tēghērdēga ciya dagal nē mbērzaha Yuhwana, kaa fēgarzhafēg kē Yesu kē taa ēlbēg tēghēr kē Yuhwan vak dlamakēlaawa, “Au wamaa dagal nē uuram da vazēgaan ma tēghali? Amaa da vaza kazhakwahaanēn tladtladēn kwa gajag nē fēd na?”

⁸ Au kaci wa damal nē uuram da vazēgaani? Daddakwa cadva ma sēḍav marawna? Udahi ndzēga ma vēgya tlēkēsa iitēr wa nguda sēḍavah marawa.

⁹ Au kaci wa damal nē uuram da vazēgaani? Tlayannga? ēn tagkurtaga, juujig vavvaan kē tlayannga.

¹⁰ Kwan wa vindava nē ēlbēg tēghēr taakiya,
“ ēn da ḅēlgaan kē zērbēlgar tēvuukwagha,
kwada ḅadlak ḍuul lakuti agha da saaya.”

¹¹ “ēn tagkurtag kē jiira, ma huḍa uudah kwa yaa nē ānghwasaha, maay wa juujig kē Yuhwan dadda tsuufēg dē ḍyakēr biya. Bakēva kwaha, daddakwa āngykwah ma tlēksēra ghērazhigēl juujig kē iin dē ḍyakēra.

¹² Cigēt ma zamana Yuhwan dadda tsuufēga damma kwanēn kē zamana, tlēksēra ghērazhigēl hēḅa ba dlad ma dēva kēlaadaha, lii vēlgar dladḍiina, iitēr wanaa pērdā tlēksēra ghērazhigēl bad ndzēda.

¹³ Adāba adzahadzaha Muusa ard kakadā tlayanngaha badēm tagardatag kē tlayanngēr tēghēr kē tlēksēra ghērazhigēl lakuti saay nē Yuhwana.

¹⁴ Dlaḅa akwamam haiyamanthaig dē kwanēna, Ili wa ndza tagavda nē ēlbēg tēghēr taakiya da saayna, iin nē Yuhwana.

¹⁵ Dadda kwad hyēmmya, aa cinnga.

¹⁶ “ēn da gērēg dau nai kē kwanēn kē zamani? Ar band zarhah cihurgan tē ḅala kasukwa ar ḍaa ghērahaatēr ar taakiya,

17 “Kəm fərtəkura kə faakila,
lamwaləg kə shakalga,
kəm bəlkura kə əngsa taa dzəgwagha,
lamwaləg kə tuuga.’

18 “Sahi ba nə Yuhwan dadda tsuufəga maay zəgaana maay həbəgaan biya, aiyam nə uurama, ‘Shatanah wa ma vəghaana.’

19 Sahi ba nə Zəra Uuda zəgaana həbəgaana, ar taakiya, ‘Wayam dadda tləhuda ard dadda həba kya, tsaghwa lii cauwa hadama ard yaadaddaha haipaha.’ Bakəvakwaha nəghvaakanəghəg nə dabariya Daadamazhigəl tədvad tlərahaana.”

Kəsahi larwa kə pəlara ghəra

20 Kaa cagtəraacag nə Yesu kə gyi kə kəsahi kwa bagaa nə iin kə dəgaha jappər badyaka, adaba pəlar bi kə ghər biya.

21 “Dəga zhuwadaal kə səkəgh Korazin! Dəga zhuwadaal kə səkəgh Betsaida! Akwama bagava ma Taya ard Sidun nə dəgaha jappərahaanən bagavəna vakaruwəna, ma pəlara bawur kə ghəra. Maa tsəgwarəvtsəgw kə akacakaca ar kutər kə aftsa.

22 Aici wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya da zhutərdaala kə Taya ard Sidun nə Daadamazhigəla təghər kə səkurama.

23 Kəgh Kafarnahuma! Magha tləg nəng da fəkaarafəg nə uud damma ghərazhigəla? Maaya! Da fəkaara bi nə uud biya, agha dii ba kə kaara faya, akwama bagava ma Sadum nə tləra jappərahaan bagav ma kəsaharuwəna, maa ba ndzəgaan gwastaana.

24 Aiciya wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya, da zhuvardaala kə Sadum təghər kəskəgha.”

Asamasəg sa vakara adaba am tləkəna kə diyakudəga

25 Ma sarta kwaha wa tagaa nə Yesu taakiya, “Ən tagak uus Daada, Yaazhigəla ghərazhigəl ard duniya, adaba shibəghtərvashibəg kə dəgitahaanən kə lii də dabariya ard lii sərgasərga, kaa martərdamarəg kəskəghəg kə zər zarhaha.

26 Bandkwah, Daada, adaba kwan nə dəgiti bagakabag kə marawa.

27 “Badəm nə dəgitaha, vəlghwavələg nə Daadara. Maay wa sərgasərəg kə Zəriin biya bamma Daada. Dləba maay wa sərgasərəg kə Daadiin biya, bamma Zəriina ard kwa haigant Zəriin marardana.

28 “Asamasəg sa vakara, badəmaru lii kudəralkudəga ard lii səpa kadlannga, ən kəskuraran am tləkkəna kə diyakudəga.

29 Cinngamcinng kə dəgiti ən tagkur naiya, bandkwa bəlvar nə zuuki ma kungy kə kawa uusəga, am tsagaan dləba vakara. Adaba kaiya ən kalaliya ən maay naaghər biya, dləba am tləknatləg kə gabər ma ərvīdmahudaharuwa.

30 Addaba zuukiyara ba tsaftsafa, kadlanngahara maay dəmdəm biya.”

12

Ndavəg təghər kə faciya ngiiga

1 Daghuvala faciya ngiiga Yahudaha, ghudadagal nə Yesu ard mbərzahaan ma guha həiya, ngal fəgharzafeğ nə mbərzahaan kə kala ghəra həiya ar zəggaana adaba njətər waiya.

2 Nəghara ba nə Farisiyah əndkwaha, am nə iitər taa kə Yesu, “Zharga, mbərzahagh ar 6a dəgiti dzah kə bəgaan daghuvala ngiiga.”

3 Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats karantamabi kə dəgiti bagaa nə Dauda ard lii əmtəd də iin ma sartakwa ndza njitər nə waiy biya?

4 Kaa daas kə iin damma vəgya Daadamazhigəla kəsant kə iin kə bəruudi kwa favtəra ba kərkangyəkwa kə zhiila kəsə uufah zuwa, veltər baz lii əmtəd də iin kwa dzah zəgaan kə iitəra.

⁵ Nii karantamabi ha ma Adzahadzaha Muus kwa kɛlarda nɛ zhiila kɛssufah kɛ adzahadzaha ngiig ma vɛgya Daadamazhigɛla, mbats nal bi kɛ haip kɛ iitɛr biya?

⁶ Ɛn tagkurtaga, wan nɛ daddakwa juujig kɛ vɛgya Daadamazhigɛl vaakwana.

⁷ Akwamamaa sɛrgasɛrɛg kɛ dɛgiti tuuk vakai nɛ ɛlbɛgahaan kwa taakiya, ‘Zhuwadaal wan naag naiya, kyuulɛg biya, mamaa maay ghaza daddakwa maay dɛ haip biya.’

⁸ Adaba Zɛra Uuda iin yaazhigɛla faciya ngiiga.”

Daddakwa ɛmtsamɛmtsɛn nɛ vɛgha

⁹ Kaa dɛgarsduug kɛ Yesu kɛ vakavakintsa, ngal daas kɛ iin damma guda dzɛgwazhigɛlatɛra.

¹⁰ Ndza mɛng nɛ uuda nɛ iin ɛmtsamɛmtsɛn nɛ dɛv vakwahiina, kaa ndavgarundavɛg kɛ iitɛr kɛ Yesu, taakiya, “Haighanthaig nɛ adzahadzah mbɛvna nɛ uuda daghuvala Faciya Ngiiga?” Ndavararu kwakyarvad ar tlɛkɛna kɛ iin dɛ haipa.

¹¹ Aiyama taa kɛ iitɛra, “Akwama mɛng nɛ daddakwa dɛ tuugh pal makurama, ma dahi damma afɛkka daghuvala Faciya Ngiiga, mbats maay kɛsgaan nɛ dadda tuughɛn sagat biya?

¹² Abi ndanng ba nɛ uud tɛghɛr kɛ tuugha. Mbakyarvad kwaha kalkalan ɛagvɛna nɛ harɛr daghuvala Faciya Ngiiga.”

¹³ Aiyama taa kɛ uudanena, “Vɛlɛg kɛ dɛvaagha.”

Kaa vɛlgaan kɛ iin kɛ dɛvaana, ngal mbɛg kɛ dɛvaan bandkwa pallna.

¹⁴ Kaa dagal kɛ Farisah da diya sawariya ma taatakatɛra tɛghɛr kɛ duuli ar da tsɛg nɛ iitɛr kɛ Yesu.

Righatrighɛg nɛ tlayanngɛra Ishaiya

¹⁵ Nɛghɛghaaka ba nɛ Yesu ɛndkwaha, ngal duugarsduug kɛ iin kɛ vakavakiina, kaa gatɛgaan kɛ uudah badyaka, mbahtɛra kɛ lii yanng bi badɛmma.

¹⁶ Bɛltɛra kɛ magi taakiya, aa tagarar bi aandzu ɛndwar biya.

¹⁷ Tɛdvad kwan wa righavant nɛ dɛgiti tagada nɛ tlayang Ishaya taakiya,

¹⁸ “Wan kwatnahr kwa kɛsanaaka naiya,
ɛn waigaana, ɛn cinngaan kɛ ɛmtakɛraan ba vaivaya.

Ɛn da righɛgaan dɛ shɛdkwara,
iin wada tagtɛr ɛlbɛga shariya jiir kɛ uudaha.

¹⁹ Da maay ɛala agajaw bi taa ɛlbɛg dɛ caagyi biya,
da cinngvabi nɛ ghaiyaan tɛ duul biya.

²⁰ Da maay kɛla ghuvɛ hɛrzh kɛ kɛlɛg biya,
da maay ɛmtsa kaara jahurambi kwa hɛrz kɛ ɛmtsɛg biya,
bamma da fɛgharaafɛg kɛ jira zuu kɛ fiira.

²¹ Fantara uuda dɛgshiga ba tɛ daagaana.”

Yesu ard maala shatanaha

²² Kaa sɛdɛvsɛg nɛ uudah kɛ makwai kwa mamghant nɛ shatanaha dlaɛa gulfa da vak Yesu, ngal mbɛnan kɛ iin kɛ uuda nɛ iina, farhza kɛ taaghai kaa nɛghɛganɛgha.

²³ Kaa ɛa japɛr kɛ dlamaa kɛlaaw badɛmma, aiyam nɛ iitɛra, “Aitsa Zɛra Dauda bi wan kwanya?”

²⁴ Cinngara ba nɛ Farisiyah ɛndkwaha, aiyam nɛ iitɛra, “Abi lagw dɛ ndzɛda Ba'alzabul tlɛkɛsa shatanaha nɛ uudanɛn kɛ shatanaha.”

²⁵ Nɛghaakanɛghɛg nɛ Yesu kɛ dzama ghɛraatɛra, aiyama taa kɛ iitɛra, “Badɛm nɛ tlɛksɛri tagwazhatagw hutsɛg buwa ar ɛa tlɛghum dɛ ghɛrahaatɛra, kwanɛn kɛ tlɛksɛr da zɛlma biya, bandkwah dlaɛ nɛ kɛsa bi hɛnnyah ma tagwazhatagw hutsɛg buwa, ar ɛa tlɛghum dɛ ghɛrahaatɛra da badzɛga.

²⁶ Akwama lagwan nɛ shatanah kɛ shatanaha, ɛa uushav dɛ ghɛraana, da ɛag ndar kaci nɛ tlɛksɛraan kɛ ndzɛdi?

²⁷ Akwaman lagw də ndzəda Ba'alzabul nai kə shatanaha, mbərzaharuwum? Ar lagw də ndzəda wari? Mbərzaharuwa wa da təkur shari tēghər kwanənna.

²⁸ Akwaman lagw də ndzəda Shidkwa Daadamazhigəla nai kə shatanaha, mbats tləksəra Daadamazhigəla səghawiisəg da tēghər kəskurama.

²⁹ “Maay wa dēgaadəg da vəgya dadda ndzəd hutsavarvan nə almanan biya, ba zənnngwa bamma takwasavant nə dadda ndzədəna, lakuti hutsəvarvahutsəg nə almanana.

³⁰ “Daddakwa maay əmtəd də kai biya, tləghumar nə iina, dla6 daddakwa məlghwad bi kə dzahgaan biya, kwazəg bad kwazəga.

³¹ Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da bəshivtərnəbəshig kə uudah aandzu hulfa kwar kə haip ard badza daaga kwa bagara nə iitəra, aiciya, daddakwa badza daaga Shidəkwa Daadamazhigəl da bəshvarna biya.

³² Akwama tagadatag nə uudan kə əlbəga nennig tə Zəra Uuda da bəshvarnəbshiga, aiciya, badəm nə daddakwa nənna Shidkwa Daadamazhigəla da bəshvarna bi ba dəm biya.

Nəghvakanəghəg nə uuf təd vad zərna

³³ “Uuf marawa yaa zər marawa, uufi ghwada yaa ba zər ghwada, ma kwar kə uufa nəghvaakanəghəg təd vad zarhaana.

³⁴ Kuram fadəga ghalahaan kələadahna, am da tag ndar nə uuram kə dēgita maraw kuram ndakwani am kələdahi? Abi, dēgiti ma ərvidmahud wa tag nə ghaiya.

³⁵ Uuda jiira ba jiir wa sagal ma ərvidmahudaana, uudi kələada ba kələadər wa sagal ma ərvidmahudaana.

³⁶ “Ən takurtaga, badəm nə əlbəgah ghwad kwa tagarda nə uudaha, ar da tagaan daghuvala ta shariya.

³⁷ Adaba təd vad əlbəgahagh wada tak nə uud kə shariya, bi da maay nə uud ghazakghazəg biya, bi da ghazəka nə uuda.”

Dəga sərga

³⁸ Am kyaləma lii tsaga adzahadzah ard Farisiyah taa kə Yesu, “Dadda tsaga dēgita, makəmaa naagaan magha markəmdadan kə dēga sərga.”

³⁹ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Uudaha zamana ar kələadaha, dla6a ar za lanngiya Daadamazhigəla. Ar gata maa marəvtərda nə dēga sərga, maay watlərən kə dēga sərgi da marəvtərməg biya, bamma dēga tlayang Yunana.

⁴⁰ Bandkwa bagaa nə Yunan kə həng həkərd baz avəd baz faci ma huda kilfa. Da bandkwah dla6 nə Zəra Uud da 6a həng həkərd baz avəd baz faci ma kusəgha haaya.

⁴¹ Daghuvala ta shariya, uudaha Neneva ar da ciig əmtəd də uudaha zamana, ar martərda kə uudaha zamanən taakiya ar ghazaghazana, adaba pələra mbakyarvad əlbəg marawən tagada nə Yunan nə iitər kə ghəra. Wan ci, nə daddakwa juujig kə Yunan vaakwana.

⁴² Daghuvala ta shariya, da ciig nə tləkəssa Sheba uusa əmtəd də uudaha zamanəna. Martərdan taakiya ghazaraghazəga, adaba ghəravaana sal vaka bətkey sa cinnga dabariya Salumana. Wan ci, daddakwa juujig kə Salumana vaakwana.”

Gwiyaghəra saasa Shatanaha

⁴³ “Akwama salsəg nə Shatanah ma vəgha uuda, kaa gwaiyav kə iin gata vakavaka diyakudəg tlakəna biya, adaba maay nə yu vakavaka kwahiin biya.

⁴⁴ Ngəl ba tagan taakiya, ‘Ən guya daas da vakavaki sanal naiya.’ Akwama guyaagwig daasa, tləgharaatləg kə hənəyən maay aandzu əndwar biya, dla6a hyadahydəna badla6adlana.

⁴⁵ Kaa dagal kə iin dzəgdaan kə kwatlərən kə shatanah uudiffa kwa jaruujig kə iin də kələadəra, kaa daas kə iitər ar ndzan vaakwaha. Təhalakwaha ndzəgana uudanəna, da jəguujig kə ndzəganaənən ndza wurən kə badzəga. Da bandkwah dla6 nə uudaha zamanən də kələadəra.”

Babba Yesu ard zaraabahaana

⁴⁶ Təghərdəga tagtər əlbəg nə Yesu kə uudaha, kaa sagau kə babbaana ard zarha babbaan ar għacan gyimala, ar naa taaghai də iina.

⁴⁷ Am nə uuda nə iin taa kə Yesu, “Wai baabagha ard də zarhabaabagh ar għacga gyimala, ar naa taaghai də kəgha.”

⁴⁸ Aiyam nə Yesu taa kə uudanənna, “War nə baabara ard zarha baabarni?”

⁴⁹ Kaa maraa mbərzahaan kə iin də dəva aiyama, “Wan nə baaba ra ard zaraabahar vaakwana.

⁵⁰ Badəm nə daddakwa 6a dəgiti naag nə daadar kwa ma ghərazhigəla, iin zəraabara, ard dəghwa baabara ard baabara.”

13*Garava dadda riiga*

¹ Ba daghuvala kwahiin kə faciya, kaa səgalsəg nə Yesu hənyahiina, ngal dagal kə iin cəhuran tə għaiya yuwa haiya.

² Kaa fadav kə uudah bədyak sa təghər kə iina, mbakyarvad kwaha kaa daas kə iin damma pəra yuwa cəhurana. Kaa għacgaghacəg kə uudah tə għaiya gardza.

³ Kaa tagtərtag kə iin kə dəgita bədyak də garava, amaa, “Məng dadda riig kwa dal da riiga.

⁴ Riig nə iina, kaa 6algal6aləg kə kyaləma hulf dat dūula, kaa caguucag kə dīikaha.

⁵ Kyaləm 6alal dat caccəhəlaw vakavaki maay nə haay dya biya, kaa lagħər ba watswatsa adaba maay nə haay dya biya.

⁶ Ghwut ba nə faciya, ngal fuug kə iitəra, adaba baharabi kə tlali vaivai biya, kaa ghuləg kə iitəra.

⁷ Kyaləm 6alal damma takka, kaa ghwubararaa nə takka, tsarva kə 6əlauwa.

⁸ Kyalm 6alal dat haay marawa, kaa ya zər dərəkka, kyaləm kul əngkwaha, kyaləm dla6 kul həkərda.

⁹ Dadda kwad hyəmiya cinngaana aa cinnga.”

Dəgiti tuuk vakai nə garavəna

¹⁰ Kaa dagau kə mbərzah davakaan ar ndavaru taakiya, “Aujibəg agha tagtər bad garav kə əlbəg kə uudahi?”

¹¹ Kaa ngutəraangug kə Yesu, amaa, “Haiyakuranthaig nə uud am səra kə dəgiti shə6ashə6an ma tləkəsəra Daadamazhigəla, kiyava iitəra vəlavtər biya.

¹² Adaba badəm dadda kwad dəgita, da fəvarnaafəga bədyaka, dla6a da jəguujig tə iin ba vaivaiya, dadda kwa maay də vakai biya, da kəsvarəvkəssəg aandzu ba hədīkəni də vakai nə iina.

¹³ In wan tagtər nai kə əlbəg də garavna,

“ ‘Aandzu ar vazəgaana ar nəghəga biya,
aandzu ar cinngaana, ar cinnga biya
dla6a ar nəghəgaaka biya.’

¹⁴ “Righətrighəg nə tlayangngəra Ishaya təghər kə iitər taakiya,

“ ‘Am da cinngaana
am da cinngaaka biya,
am da vazəgaana,
ba dəm am da nəghəgaaka biya.

¹⁵ Adaba uudahaan ba dəkdek nə ərvidmahudaatəra,
ar cinnga ba dla6a də hyəmiyahaatəra,
dla6a ar həfardu kə gyiyahaatəra.

Maa maay əndkwah biya, maraa nəghəganəg də gyiyahaatəra,
maraa cinngacinng də hyəmiyahaatəra

dlaḅa maa nēgharaakanēghēg ma ərvidmahudaatēra
ar pēla kē ghēra ən mbētērnana.’

16 “Bark nē gyiyaharuwa adāba ar nēghēganēghēga, dlaḅa hyimmōyaharu ar cinngacinnga.

17 Bak jiira ən tagkurtaga, tlayangaha ard uudaha jirjira ba dyaka, naharnahēg kē vazza dēgiti nēghama nē uurama, nēghara biya, ard dēgiti cinngama nē uurama, cinngara biya.

Tagadatēg nē Yesu kē dēgiti tuuk vakai nē garava dadḁa riigna.

18 “Wan nē dēgiti tuuk vakai nē garava dadḁa riigna.

19 Badēm dadḁa kwa cinnghacinng kē əlbəg tēghēr kē tlēksēra, dlaḅa nēghaaka biya. Kaa sagau kē shatanaha ghēldan kē əlbəgən sagal ma ərvidmahudaana, kwanən kē hulfā iin wa ḅalal dat ḁuula.

20 Hulfən ḅalal dat caccāhēlawna, iin garava uudahanən cinngaracinng kē əlbəgna, dlaḅa dlēgharadlēghēg bad hwaḁēga.

21 Adāba baabi kē tlali biya, fadghēraan ba dēga sart hēḁiikēna, sēghēv ba dlād kwakyarvad əlbēgiina, kaa tagwzhatagw kē iin dē fadghērana.

22 Hulfən kwa ḅalal damma takkēna, iin garava uudi cinnghacinnga kē əlbēga Daadamazhigēla, dzama kadlannga duniya ard hyahēra, tsēgharvatsēg kē ḅēlauwa yaa bi kē zēr biya.

23 Hulfən riyava tē haay marwna iin garava dadḁa kwa cinnghacinnga kē əlbēga Daadamazhigēla dlaḅa nēghēghaakanēghēga, ngal yaa kē zēra, kwana dērməkka, kwana kul unkwaha, kwana kul hēkērdā.”

Garava dlēgh ma hēiya

24 Vēlatērvēlēg nē Yesu kē kwatlērn kē garava, amaa, “Da gērav nē tlēksēra ghērazhigēl dē uudi riya hulf maraw ma guhaana.

25 Ma sartən hēnna haar nē uudah badēmma, kaa dagal kē dadḁa tlēghuman riyyars kē dlēgh miizhangyil hēiyina, ngal dasaana.

26 Ghubara ba nē hēiya yaak kē zēra, dlēgh ndakwani ghubaraghubarga.

27 “Kaa sagau kē kwatnahaan ar tagar kē dadḁa hēnyahaatēr taakiya, ‘Dadḁa hēnyaha, mbats hulf maraw bi wa riigha nēng ma guhaghən biya? Aa sēga ndar ka ci nē dlēghi?’

28 “Aiyama taa kē iitēra, ‘Dadḁa tlēghum wa ḅagaa kwaha.’

“Aiyam nē kwatnahaan taa kē iin, ‘Agha naagaan kēm tadḁan kē dlēghahaana?’

29 “Amaa taa kē iitēra, ‘Tadām biya, aa nali vaka tadā dlēgh kēskuram am tadḁan baz hēi biya.

30 Adūwamtērdūug aa ghubararghubarg ba əmtad tangw damma sarta ghuda hēiya, ma kwah kē sarta ən da tagtērtag nai kē lii ghuda hēiya ar da farzha aghwa dlēgha ar ngwadant adagwal adagwala hēvars kaara, dzahvant nē hēiya ḁiivēdēm damma kuvēra.’”

Garava hulfā zēra mastad

31 Vēlatērvēlēg nē Yesu kē kwatlērn kē garava, amaa, “Tlēksēra ghērazhigēla band hulfā zēra mastad kwa riya nē uudan ma guhaana.

32 Iin wa mishish ma hulfah badēmma, akwama ghubaraghubarga, juguujig kē dēgitahi riiva ma dyaghar badēmma kaa nēg kē uufa, kaa ḅa vēgyahaatēr kē ḁiikah tē dēvahaana.”

Garava Yista

33 Gwiya vēlatērvēlēg nē Yesu kē kwatlērn kē garava amaa, “Tlēksēra ghērazhigēla band yista kwa kēdghant nē uusiin dē taasa ahupi hēkērdā, kaa uushigētūushig kē ahupiyin badēm dē yistina.”

³⁴ Tagatərtag nə Yesu kə dzahava uudah badəm kə dəgitaḥ də garava. Maay nə dəgiti tagatər nə iin kwal garav biya.

³⁵ Tədvaḍ kwan wa rəghvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishaya taakiya,
 “Ən da tagaan kə əlbəg də garavaha,
 dəgiti ndza shəbashaḥən gwil fəgarzha duni, ən da tagaana.”

Dəgiti tuuk vakai nə garava dləgh ma guha

³⁶ Kaa dūtərəsduug nə Yesu kə dzahava uudaha, kaa daas kə iin da hənyaha. Ngəl tləgaraatləg kə mbərzahaana, am nə iitər taa kə iina, “Tagkəməndtag kə dəgiti tuuk vakai nə garava dləgh ma guhna.”

³⁷ Kaa ngutərangug nə Yesu amaa, “Dadda kwa riya hulf marawa, iin Zəra Uuda.

³⁸ Guhna iin nə duniya, hulf marawna, iin zarha tləksəra Daadamazhigəla. Dləghna iitər zarha shatanah.

³⁹ Dadda tləghumən riya dləghna, iin shatanaha. Sarta ghwuda həina, iin ghyənnga duniya, lii ghuda həiya iitər nə zarhaḥəlga Daadamazhigəla.

⁴⁰ “Bandkwa dzahav nə dləgh həvars nə kaara, da band kwah daghuvala ghyənnga duniya.

⁴¹ Da ḥəlgaan Zəra Uud kə zarhaḥəlgaana, ar da dzahaant badəm kə dəgitaḥi fəgara uudah kə ḥa haipa, baz lii ḥa tləra kələḍər badəmma, ar da lagwtərda dagal ma tləksəraana.

⁴² Ar da dītərdəm damma kaara faaya, vakwaha ar da tuuga ar da ghwada dəv də tlərda.

⁴³ Təhalakwaha ar da mbiig band faciya nə uudaha jiirjiira ma tləksəra daddatəra. Dadda kwa də hyəmiya cinngaana aa cinnga.

Garava alman kwa shiḥashiḥana

⁴⁴ “Tləksəra ghərazhigəla band almani kwa shiḥavəna ma guuha, kwa tləkəna nə uudana ngəl gwiya shiḥnanna, mbakyarvad dyakəra hwaḍaga kaa valət kə dəgahaani dəvakai nə iin badəmma, ngəl səgwa kə guuhiina.

Garava akur kwa ndannga

⁴⁵ “Gwastəna, tləksəra ghərazhigəla band zəra kasəkwa, kwa gata akura ndannga.

⁴⁶ Tləkəna ba nə iin kə akurən ndanng pal ba vaivaina, ngəl valət kə dəgahaan badəm səgwa kə iina.

Garava amshiya vaiya kilfa

⁴⁷ “Gwastəna dlaḥa, tləksəra ghərazhigəla band amshiya vaiya kilfa kwa ḥəlavdəm damma yuwahaiya, vaiyitvaig kilfah shahshaha.

⁴⁸ Righət ba nə iina, ngəl təḍḍatəḍəg kə yaa daddaha vaiya kilf dat ghaiya gardza, ar dzəraakan kə kilfahi marawa, ar dīivədəm damma alghwa dīivədan nə wa maraw biya.

⁴⁹ Da band kwah daghuvala ghyənnga duniya, ar da sagau nə zarhaḥəlga Daadamazhigəla, ar da tagwtərzha kə kəlaadah sagal ma uudaha jiirjiira.

⁵⁰ Ar da dītərdəm kə kəlaadah damma kaara faiya, vakavaki ar da tuug nə iitəra ar ghwada dəv də tlərda.”

Daala almana ard ənghuraana

⁵¹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Nəghamaakanəghəg kə kwanahaan badəmma?” Kaa ngug kə iitəra takiya, “Aana.”

⁵² Aiyama taa kə iitəra, “Mbakyarvad kwaha badəm dadda tsaga adzahadzaha kwa nalnəg kə mbərz ma tləksəra ghərazhigəla, band dadda hənyaha kwa sadda daala almana ard ənghura alman vaka fəgaana.”

Maay nə Tlayanng də ndanng ma kəssaan biya

⁵³ Ghyənng ba nə Yesu tagtər dəgitaḥ də garava, kaa dagalaan kə iina.

⁵⁴ Dagha ba nə Yesu damma kəssana, kaa fəgarzhafəg kə iin tsagtər dəgit kə uudah ma guda dzəgwazhigəlaatəra, kaa 6a jappər kə iitəra, ar taakiya, “Aa tləkəna mər nə uudanən kə hulfa kwan kə dabari ard də ndzəda 6a tləraha jappərni?”

⁵⁵ Zəra kafintini wan kwan biya? Babbaani wa dahav də Maryam biya? Zarhaababani nə Yakuba, Isuvu, Siman ard Yahud biya?

⁵⁶ Dughwaha babbaan bi wa əmtad də kəmyamən biya? Tlakənamər kaci nə iin kə kwanahaan badəmmi?”

⁵⁷ Kaa badzəg kə ərvidmahudatəra.

Am Yesu taa kə iitəra, “Bamma kəsana ard hənyhaan wa maay nə tlayanng də ndanng biya.”

⁵⁸ Bagaa bi nə iin kə dəgaha jappər dyak vakwah biya, adaba ar maay də fadghər biya.

14

Əmtsəga Yuhwana dadda tsuufəga

¹ Ma sarta kwah wa cinngaha nə Tləkəs Hirudus kə əlbəg təghər kə Yesu.

² Amaa taa kə kwatnahahaana, “Kwan kə uuda, Yuhwan dadda tsuufəg waa ciigət ma gətlaha, iin waa tləkəna nə iin kə ndzəda 6a dəgaha jappərahaana.”

³ Adaba ndza viyətviig nə Hirudus kə Yuhwana, takwasanta, 6əldəm damma guda bərfin kwakyarvad Hirudiya, uusa zəra babbaan Filigusa.

⁴ Adaba ndza tagartag nə Yuhwan kə Hirudus taakiya, kalkalaan bi kə iin kəsəa Hirudiya biya.

⁵ Bakəvakwaha nahanahəg nə Hirudus kə tsa Yuhwana, ndza gəda gyiia uudaha, adaba haiyaranthaig nə uudah taakiya tlayanga nə iina.

⁶ Səgha ba nə sarta 6a kwaanda Hirudusa, kaa shakaləg kə dughwa Hirudiya tə vuukwa ghulabaha, fəgharaafəg kə Hirudus kə cinnga əmtaakər ba vaivaiya.

⁷ Təgharatəg kə langyiya baz zəgara gwadəg taakiya, da vələgarvələg kə dəgiti ghaləg nə iin badəmma.

⁸ Ngəl diigaradiig nə babbaan kə sawariya dəgiti da tag nə iina, amaa, “Aa vələwəvələg nə uud kə ghəra Yuhwan dadda Tsuufəg bandakwan ma kwatama.”

⁹ Cinnguu bi nə tləkəs kə əmtakəra əlbəgiin biya, adaba mbakyarvad ngwadəgi zaa nə iin təvuukwa ghwulabahaana, ngəl tagaan kə iin taaki aa vələvarvələg nə dəgiti naag nə iina.

¹⁰ Bəlant kə uud damma guda bərfina ghudva ghər tə Yuhwana.

¹¹ Səvdaa nə ghəraan ma kwatama, vələvar kə dughwiina, kaa lanngardaa kə iin kə babbaana.

¹² Kaa sagau kə mbərzaha Yuhwana ar kəssant kə tləwa vəghaan ar hədənana, təhala kwaha ngəl daagal kə iitər ar tagar kə Yesu.

Tlatərtləg nə Yesu kə uudah alfu dləb də dəgzəga

¹³ Cinngaha ba nə Yesu əndkwaha, kaa daas kə iin damma pəra yuwa, ngəl dagal da vakavaki maay aandzu əndwar biya, ndzan ba daghuvaana. Cinngara ba nə uudaha, kaa sagal kə iitər ma kəsahaatəra, ngəl dagal kə iitər gatəgaana.

¹⁴ Səghal ba nə iin ma pəra yuwa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uudah ba dyaka. Ngəl zhutərdaalazhuuga, dla6a mbəhtəra kə lii yang bi ma iitəra.

¹⁵ Dəm ba faci kə 6əladaaya, kaa dagau kə mbərzahan da vaakana, am nə iitəra, “Kwan kə vakavaka maay aandzu ndəwar biya, dla6a hərz faci kə 6əladaaya. Dutərsduug kə uudaha kiyava dagal kə iitər damma kəsah ar gatu kə dəgzəga.”

¹⁶ Aiyama nə Yesu taa kə iitəra, “Maay nə tləra dagalaatər biya. Vələmtərvələg nə uuram kə dəgzəga.”

¹⁷ Am nə iitəra taa kə iina, “Dəgiti vakamnd vaakwana, ba bəruudi dlə6a ard kilf bu kaltiia.”

¹⁸ Aiyama, “Anakam da vakara.”

¹⁹ Ngal tagtərtəg kə iin kə uudah aa cahwararacahwarəg tə kazhakwa, kaa kəsgantkəsəg kə iin kə bəruudi dlə6 ard kilf buwa, dzəgant kə iin kə ghəraan damma ghərzhiḡəla, tagar kə uus kə Daadamazhiḡəla. Təhalakwaha, lahəna kə bəruudina vəltər kə mbərzahana ar tagwtərna kə uudaha.

²⁰ Badəmmaatər zaruuzəga tlatərtləga, ar dzahaant nə mbərzahaan kə ghwadəgahaani təmaatəmga, righantrighəg kə alghw kəlaawa tar buwa.

²¹ Uudahi zaruuzəga tamaha ghwalvah alfu dlə6a, maay ba nə zərha ard ənghwasah biya.

Yesu dal təghəra yuwa

²² Bad ghyəngaətər waha, kaa fətəraafəg nə Yesu kə mbərzahaan damma pəra yuwa, kiyava dagal kə iitər zungw təghər kə iin dat ghyaba kwah kə gardza, adaba paka salama uudah nə iina.

²³ Təhalakwa salamada nə iin kə uudaha, ngal dagat kə iin da dzəgwazhiḡəla ma aghw ba daghuvaana, 6əlgharaabələg baz avəd vaakwah ba daghuvaana.

²⁴ Ma kwahiina sarta ndza ma taataka yuwahaiya nə pərayuwa, kaa tsəgaan kə fəd kə ghubədəga yu dat pərayuwa, adaba ndza ba gyar nə fəd də pərayuwa.

²⁵ Tamaha karfe həkərda avəda, kaa happa dagal kə Yesu təghəra yuwa da vak mbərzahaana.

²⁶ Nəghara ba nə mbərzahaan kə iin happa dagal də shig təghəra yuwa, kaa gədzəg kə iitəra. Ar huləg mbakyarvad dladlawa ar taakiya, “Dadda kwa səgal tə afka.”

²⁷ Bat watsəra, kaa tagtərtəg kə Yesu taakiya, “Ndavam biya, ba kaiya, gədzam biya.”

²⁸ Kaa ngug kə Bitrus amaa, “Yaazhiḡəla, akwama ba kəgha, daakwadaag sa vakaagh təghəra yuwa.”

²⁹ Aiyam nə Yesu, “Asəga.” Kaa sagal kə Bitrusa ma pərayuwa, farzha kə dagal təghəra yuwa da vak Yesu.

³⁰ Nəghəgha ba nə iin kə fəd ciyətciig bad ndzəda, kaa gədzəg kə iina adaba fəgharzhafəg nə yu kə ndəgaana. Kaa huuləg kə iin amaa, “Katkwakatəg, Yaazhiḡəla.”

³¹ Bat watsəra kaa vələgaan kə Yesu kə dəvaan viyita, aiyama “Kəgh dadda hətsahətsan nə fadghərna, aujilbəg agha 6a ndawndawi?”

³² Daragha ba nə iitəra damma pərayuwa, kaa kya6alḡakya6aləg kə fədna.

³³ Kaa 6agarnəs6ag nə lii ma pərayuwən kə kwatnahər kə Yesu, ar taakiya, “Bak jiijiira agha Zəra Daadamazhiḡəla.”

Mbahghanambahəg nə Yesu kə lii yang bi ma Janisarat

³⁴ Dzəvara ba nə iitər kə yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarat.

³⁵ Nəgharaaka ba nə uudaha kəsiin kə Yesu, kaa bəla ghai kə iitər damma kəsahi təghər kə iitər badəmma, ar sardəv kə lii yang bi badəmma.

³⁶ Kaa ghalgaan kə iitər maa duutərnaa kə lii yang bi maraa tapnan aandzu ghaaya sədavaana, badəm lii taparnatapəga mbaharambahəga.

15

Dəga Daadiija tləvuukwaha

¹ Təhalakwaha kaa sagau kə kyaləma Farisiyaha ard lii tsaga adzahadzah sagal ma Wurshalim da vak Yesu am nə iitəra,

² “Aujilbəg kə mbərzahagh ar kəlla dəga daadijaha tləvuukwahi? Adaba ar maay bara dəv lakwti ar da zaa kaf biya.”

³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kuraməm, aujilbəg kəskuram am kəlla adzahadzaha Daadamazhiḡəl kwakyarvad dəga daadijahawi?”

⁴ Am nə Daadamazhigəla, 'Faarafəg kə daadagh ard baabagha,' dlaḅa 'Badəm dadda daava daddaana bi babbaana, barari tsavva.'

⁵ Kuram am tsagtərtsag kə uudah taakiya, akwama məng nə uudani də dəgit kwada məlgaru kə daddaana bi babbaana, ngal tagaan taakiya, 'Badəm nə dəgiti mammaa da tləkəna nə uuram vakara, fanarafəg kə Daadamazhigəla.' Mbakyarvad kwaha fəghaara bi kə daddaan ard babbaan dəvakai biya.

⁶ Mbakyarvad dəgaha daadijaruwa, namdalnəg nə uuram kə əlbəga Daadamazhigəl kə dəga lakəra.

⁷ Kuram muuniyahaana! Mbats ba jiir nə tlayanngərən tagada nə Ishaiya təghər kəskuram taakiya,

⁸ " 'Udahaana, ar fəkwara bat vaa ghai kalti,
ərvīdmahudaatər bitky də kaiya.

⁹ Ar ḅaggwa ba gyaan kə kwatnahəra,
ar tsaga adzahadzaha uudah təghər kə əlbəga Daadamazhigəla.' "

Dəgiti fəgaraa uud kə ndzəga kwadlamb təvuukwa Daadamazhigəla

¹⁰ Dahatərətdahəg nə Yesu kə dzahava uudah da vakaana, amaa taa kə iitəra, "Cinngamcinnga am nəghaakana.

¹¹ Dəgiti daadamma ghaiya kə uud bi wa fəgara kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəl biya. Bamma dəgiti sagal ma ghaiyaana."

¹² Kaa sagau kə mbərzahaan da vak Yesu am nə iitəra, "Agha sərgasərg taaki aandzaa badzgalbadzəg nə ərvīdya Farisiyah sarta kwaraa cinnga nə iitər kə əlbəgna?"

¹³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, "Badəm nə riigi kwa riya nə Daadari ma ghərazhigəl biya, da tadava.

¹⁴ Aaduwmamtərduuga. Ar gulfah nə iitəra, lii tadə gulfaha. Akwama gulf wa tadə gulfa, ba bərkudaatər ar mbəda daay damma afəka."

¹⁵ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, "Tagkəmntagg kə dəgiti tuuk vakai nə garavna."

¹⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, "Mbats gwaastən nəghamaaka biya?"

¹⁷ Badəm nə dəgiti zəguu nə uuda, ba zənnəgw da bak ghaiyaana, kaa damma hudaana, təhala kwaha kaa sagal ma vəghaana.

¹⁸ Dəgiti aa sagal ma ghaiya uuda, aa səgal bamma ərvīdmahudaana. Iin wa fəgara ndzəgaana kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəla.

¹⁹ Adaba sagal bamma ərvīdmahuud nə dzama dəgit ghwada, ndə tsa sifəga, ḅa gwaragwara, ḅa gəlla, shiida fiida, ard badza daaga.

²⁰ Kwanahaan wa fəgaraa ndzəgaana kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəla, za kaf kwaal bara dəv bi wa fəgaraa ndzəgan kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəl biya."

Fadghəra uusa yaa Kan'ana

²¹ Dughars ba nə Yesu kwahiin kə vakavaka, ngal dagal kə iin damma larda Taya ard Sidon,

²² Kaa huula saas kə uusa yaa Kan'ana, amaa, "Zhukwadalaazhuug, Yaazhigəla, Zəra Dauda. Məng nə dəghwar kwa vəlgar nə shatanah kə dlad ba vaivaiya."

²³ Tagghar bi nə Yesu aandzu ndau biya, kaa ba sagau kə mbərzahaa da ghalgaana, aiyam nə iitəra, "Lagwarslagw kə uusna, adaba gata kəmyamma dlaḅa mbakiyamməḅg də huuləga."

²⁴ Ngwatərangug nə Yesu amaa, "Bəlakwadi mbakyarvad tughwaha Isra'ilən za-harazahəgən nə uuda, mbakyarvad uudahi tlərən biya."

²⁵ Ngəl sagau kə iin kəlla kə ghunnj təvuukwana amaa, "Yaazhigəla, məlwadməlgə."

²⁶ Aiyamaa, "Kalkalaan bi kə kəsvant nə kaffa zarh bələvtərda kə ghəgyah biya."

²⁷ Amaa, “Aana, bandkwah, Yaazhigēla, aandzu ghēgyaha ar cagaan kē pashpasha kaffi 6algal vaka zēg kē dadda hēnyahaatēra.”

²⁸ Kaa ngugarangugg kē Yesu amaa, “Uusēna, fadghēragh ndzēdandzēdana, tsakatsēg nē uud kē puutagha.” Bat watsēr kaa mbēgambēg kē dēghwaana.

Mbahghanambahēg nē Yesu kē uudah badyaka

²⁹ Ciyit ba vaakwahiin nē Yesu kaa ta ghaiya Yuwa haiya Galili. Ngal dagat kē iin dat kungula aghwa, cēhurana.

³⁰ Kaa sagau kē uudah badyak da vakaan dē ghurdikaha, gulfaha, lii ēmtsamtsan nē uuḡiya, makwayaha, ard uudahi tlērēn badyaka, ar dīitēra tēvuukwana. Ngal mbahtērana.

³¹ Nēghgha ba nē uudah kē makwayah ar taa ghaiya, lii ēmtsamtsan nē uuḡiya, uuḡiyatēr nalnēg balapiya, ghurdikah ar dagala, gulfah dlaḡ ar nēghēganēghēga. Kaa galla Daadamazhigēla yaa Izra'ila kē iitēr badēmma.

Vēlatērvēlēg nē Yesu kē dēga zēg kē uudah alfu uufadā

³² Tēhala kwaha, ngal dahtērētdahēg nē Yesu kē mbērzahaan amaa, “Ən ḡa zhuwadaala kwanēn kē uudaha, hēngah hēkērd wān kwana ar ba ēmtad dē kaiya, ba kwal dēgzēga. Ən naay kē dūtērēsdūug daas dē wai biya, adaba haik dīya haar kē iitēr tēghērdēga.”

³³ Am nē mbērzah taa kē iina, “Da tlēvkēna mēr nē dēgzēgēn da tlētēraara kē uudahaan ma tēghal vaakwani?”

³⁴ Kaa ndavtēruundavēg kē Yesu taakiya, “Dummba bruudi ngwēn wa vakaruwi?”

Aiyam nē iitēra, “Uudīifa ard mishish kilf hēdīikēna.”

³⁵ Kaa fētēraafēg kē iin kē dlamakēlaaw cahwargan tē haaya.

³⁶ Kēsant kē iin kē dummba bruudi uudiifēn ard kilfna, tagar kē iin kē uus kē Daadamazhigēla lahnana. Vēltēr kē iin kē mbērzahaana, kaa vēltēr nē mbērzahaan kē uudaha.

³⁷ Badēmaatēr zaruuzēga, tlatērtlēga, kaa dzahgantdzahēg nē mbērzahaan kē ghwadga-haan ar rēghant kē alēghwah uudiifa.

³⁸ Uudahi zaruuzēga, tamaha damma ghwalvah alfu uufadā, maay ba nē ənghwasah ard zarh biya.

³⁹ Salamada ba nē iin kē uudaha, kaa damma pēra yuwa, ngal dagal damma haaya Magadan.

16

Gata dēga sērga

¹ Sarəvsēg nē Farisiyaha ard Sadukiyah da vak Yesu kiyava fishēgaan kē iitēra, kaa ghalgaan kē iitēr ma martērdan kē dēga sērēg kwa da mara taakiya, sēghhi vak Daadamazhigēla.

² Ngutērnaguga, amaa, “Akwama ḡēlaaḡēlēg nē hwaasa, ma nēghēmanēghēg kē zhigēla ba kyanga, am tagaan taakiya da maraw nē kēs dlakaduura.

³ Akwama nēghēmanēghēg kē zhigēl ba kyanga dlakaduur wur ciyitciig nē ghabaga, am tagaan taakiya, ‘Da hyiyav nē yuwa hiinanna.’ Am nēghēgaakanēghēg tsau kē ndzēgana zhigēla. Dēmakurvaa ndar kaci nēghēgaaka ndzēgan kwanēn kē zamani?

⁴ Uudaha zamana ar maay dē jīir tēvuukwa Daadamazhigēl biya, dlaḡa ar kēladaha. Ar nagan mara nēgha kē dēga sērga, da maay marvētērmārēg nē watlērēn kē dēga sērēg biya, bamma dēga sērēga Yunana.”

Kaa duutērsdūug kē iin ngal dagalaana.

Yista Farisiyah ard Sadukiyaha

⁵ Daral ba nē mbērzahaan dat ghyaba kwah kē gardza yuwa haiya, mbats viyaatēraviig nē kēsa bruudiya.

⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Famfəg kə hyəmiya, dlaḅa am fəgaan kə taad tə yista Farisiyah ard Sadukiyaha.”

⁷ Kaa fagarzhafəg kə iitər tagaan ma taatakātər taakiya, “Mbakyarvad kəsyamant bi kə bruudi nii?”

⁸ Nəghghaaka ba nə Yesu əndkwana, aiyama, “Kuuram lii hətsahətsan nə fadghəra, aujilbəg am taaki am maay də bruudi biyi?”

⁹ Mbats gwastən nəghamaaka biya? Viyakuraviig nə duuli gəlāntərət nai kə uudah alfu dləḅ də dumm̄ba bruudi dləḅa? Alghwa ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹⁰ Nii ma sarta kwa gəlāntərət nai kə uudah alfu uufad də dumm̄ba bruudi uudifna, alghw ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹¹ Aujibəg nəghəghaamaka bi taakiya ən tag təghər kə bruudi bi nai kə əlbəgən biyi? Amaaya, famfəg kə hənkal tə yista Farisiyah ard Sadukiyaha.”

¹² Təhalakwah wa nəgharaaka nə mbərzahaan taakiya, tagtər taaki aa farfəg kə hənkal tə yistin kwa diiyav ma bruudiyin biya, mbats tagtər taakiya aa farfəg kə hənkal də tsagaana Farisiyah ard Sadukiyaha.

Bagaḅag nə Bitrus kə shiid taaki Yesu iin Kəristi

¹³ Səghal ba nə Yesu damma larda Kaisariya Filibi, kaa ndavtərundavəg kə iin kə mbərzahaana, amaa, “War nə Zəra Uud mar tagaan nə uudahi?”

¹⁴ Aiyam nə iitəra, “Kyalm ar taakiya Yuhwan dadda tsuufəga, kyalmah ar taakiya, tlayanga Iliya, kyalmah dlaḅa ar taakiya Irimiya bi pal ma tlayangaha.”

¹⁵ Aiyama taa kə iitəra, “Kuraməm ən war nai mam tləg nə ghəraruwi?”

¹⁶ Kaa ngwangug kə Siman Bitrusa taakiya, “Kəgh nə Kəristi, Zəra Daadamazhigəla kwa də shifəga.”

¹⁷ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Agha də bark nəng, Siman zəra Yunana, adaba uud bi wa markada kwanən biya, aa markada nə Daadar ma ghərazhigəla.

¹⁸ Ən tagaktağa, agha Bitrus nənga, agha band akur kwa ndəra nə uudan kə həngah tə vakaiya, ən da ḅaatlər də kəgh nai kə fətərna ndzəd kə yaa daddaha gata kaiya, kwa da maay nə əmtsəg də ndzəda təghər kə iitər biya.

¹⁹ Ən da vələkvələg kə dəga wura tləksəra ghərazhigəla, dlaḅa badəm nə dəgiti agha ngwudəgant nəng ma duniya, da ngwudav ma ghərazhigəla, badəm dəgiti agha pələnəng ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.”

²⁰ Bəlatəraabələg nə Yesu kə magyi kə mbərzahaan ba vaivai aa tagarar bi aandzu ndəwar taakiya kai nə Kəristi biya.

Tagadatag Yesu təghər kə əmtsəgaana

²¹ Ciigət ma kwahiin kə sart wa tagatər nə Yesu kə mbərzahaan taakiya, barari dagal damma Wurshalima, da həḅuu kə dləḅa shahshaha, ma dāv kə maalaha ard maala zhiila kəssufah ard lii tsaga adzahadzaha, da tsəvana, tə həng həkərda da ciivant də shifəga.

²² Ngəl tədant nə Bitrus damma dləmm̄baava, cagaraa kə gyiia, amaa, “Aa tsanttsəg nə Daadamazhigəla, Yaazhigəla, da dzəgaar bi nə wan də kəgh ba dēm biya.”

²³ Kaa gwiyaav nə Yesu da vak Bitrus, amaa, “Yagh vakar Shatanaha, agha akura mbəḅa uud tə duul nəng vakara, agha dzamaghər band uuda dəg shiga ndə Daadamazhigəl biya.”

²⁴ Aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Badəm dadda kwa na gata kaiya, bamma dugharsduug kə ghəraana, kəsant kə tlaḅa hərtəgaana, gatəkwagatəga.

²⁵ Adaba badəm dadda kwa na kata shifəgaana, da ḅəgaan dagala, Badəm nə daddakwa ḅəlda shifəgaan mbakyarvad kaiya da tləknatləga.

²⁶ Au pədaan kə uud akwama tləkənatləg kə duni badəm̄ma, təhalakwaha ḅəldan kə shifəgaani? Nii auwa da vələda nə uudan dlakulva shifəgaani?

²⁷ Zëra Uuda da sii dë zërbëlgahaan ma ndangëra Daddaana, da vëlgarvëlg kë dëg shigaan aandzu war kalkala dëgiti ßagaa në iina.

²⁸ Æn takurtaga, mëng në kyalma uudahi ghaciga vakwanëna ar da maay ëmtsëg biya bamma nëghëgharanghëg kë saay Zëra Uuda ma tlëkësëraana.”

17

Gwiyavëtgwiië në ndzëgana Yesu

¹ Tëhala hëngah ëngkwaha kaa langtërdëtlang në Yesu kë Bitrus, ard Yakubu, ard zërababba Yakub, kwa iin në Yuhwan, dagat damma ghëra aghwa ba kyakw ba daghuvaatëra.

² Kaa gwivëtgwiië në ndzëganaan tëvuukwatëra, baz hudëvëgaan ndakwi mbiig band faciya, sädavaan ndakwi kaa nëg kë madëkw ba tëlla.

³ Batwatsëra kaa tsëgwatsugw kë tlayang Musa ard tlayang Iliya. Kaa taa ghai kë iitër dë Yesu.

⁴ Aiyam Bitrus taa kë Yesu, “Yaazhigëla, marawa në ndzëgana miyam vaakwana. Akwama haighanthaiga ën tafëgan kë tsakwamah hëkërdë, pal këskëgha, pal kë Musa, pal kiyava Iliya.”

⁵ Ma sartën ba ndzëgaan taa ghai në Bitrusa, kaa hëdtërdühädëg në akummba, kaa cinngvacinng në ghai sagal ma akumb taakiya, “Kwana iin zëra, kwan waig naiya, ën cinngaan kë ëmtakëraan ba vaivaiya. Cinngamarnucinnga.”

⁶ Cinngara ba në mbërzahaan ëndkwaha, kaa gëdzëgëtgëdzëg kë iitër ba vaivaiya, baz mbëdë damma haay kë iitëra.

⁷ Kaa sagau kë Yesu taptërnana amaa, “Ciyamciiga, gëdzam biya.”

⁸ Kaparant ba në iitër kë ghëra, nëghara bi aandzu ndëwar biya, nëghara ba Yesu daghuvaana.

⁹ Ar tëghërdëga saay në iitër ma aghwa, am në Yesu taa kë iitëra, “Tagamarbi aandzu kë war kë dëgiti amaa nëghëga në uuram biya, bamma ciyavantciig Zëra Uud ma gëtlah dë shifëga.”

¹⁰ Kaa ndavgarundavëg në mbërzahaan taakiya, “Aujibëg kë lii tsaga adzahadzaha Muus ar taakiya, barari bamma tlayang Iliya wada saay ba zënnngwi?”

¹¹ Kaa ngutërangug kë Yesu taakiya, “Ba pakatta da saay në Iliya, da ßadlëna kë dëgitah ba dëmma.

¹² Æn tagkurtag ciya, sahi ba wur në iliya, nëgharaaka bi kë iin biya, baz ßagar dëgitahi naaghant në ghëraatëra. Bandkwah dlaßa Zëra Uud da hëßgaan kë dlaß mizha dëvaatëra.”

¹³ Ngäl nëghëgaakanëghëg kë mbërzahaan taakiya, tagtër tëghër kë Yuhwan dadda tsuufëga.

Mbëghanambëg në Yesu kë zër kwad shidkwa shatanaha

¹⁴ Daral ba në iitër da vaka dzahava dlamaa këlëawa, kaa sagau kë uuda në iin da vak Yesu këla kë iin kë ghunnj tëvuukwana,

¹⁵ amaa, “Yaazhigëla, zhuwardaalazhuug yagh kë zëra, tsagwara në shidkwa shatanaha, hëßgaan dlaß kë dlaß ba vaivaiya. Shiga ngwën wan ba ßalgaan damma kaara ard yuwa.

¹⁶ Langandalang davak mbërzahagha, pëletërvaapileg në mbëgaana.”

¹⁷ Kaa ngugarangug në Yesu amaa, “Kuram uudaha zamanna, am maay dë fadghër biya, am ßa këlëadëra, ën da zëlma ëmkyangar nai dë kurami? Æn da zëlma ëmkyangar nai bëshkur kwanahaani? Ayakam kë zëriin sa vaakwana.”

¹⁸ Kaa cagaraacag në Yesu kë gyi kë shidkwa Shatanhna, kaa dëgarsdëug kë shidkwa shatanah kë zëriina, batwatsëra ngäl mbëg kë iina.

¹⁹ Kaa sagau kë mbërzah sa vak Yesu ma sartën maay aandzu ndëwar vakaan biya, am në iitër taa kë iina, “Aujilbëg këskëmnd pëlekëmndvaa lagwa shidkwa Shatanahiini?”

²⁰ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kwakyarvad hətsalhətsəg nə fadghəraruwa, ən tagkurtag kə jiira, akwamaa mənəg nə fadghəraru ba hədīkən band zəra mastada, mammaa tagar-datag kə aghwən taakiya, ‘Ciig vaakwana, dæg da vaakwaha,’ maa ciiga. Maa maay nə dægiti pilkurvaapiləg biya.

²¹ Lagwguvda bi nə hulfa kwanahaan biya, bamma tədvd dzəgwazhigəla ard kəsə andəla.” *

Gwiya tagatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə əmtsəgaana

²² Dzaharvət ba nə mbərzahən ma Galili, kaa tagtərtag nə Yesu taakiya, “Da vələv Zəra Uud damma dən kə uudahə,

²³ ar da tsəgaana. Tə hənəgə həkərd ta ciivant də shifəga.” Kaa tsətəratsəg kə vəgh ba vaivai kə mbərzahaana.

Diya hadama vəgya Daadamazhigəla

²⁴ Daragha ba nə Yesu ard mbərzahaan damma Kafarnahum, kaa tləgaraatləg nə lii cauwa hadam kwakyarvad vəgya Daadamazhigəl kə Bitrusa, am nə iitər taa kə iina, “Maay nə dadda kwa tsagkur dəgit diya hadam kwakyarvad vəgya Daadamazhigəl biya?”

²⁵ Aiyam nə Bitrusa, “Digaana.” Dagha ba nə Bitrus da hənyaha, kaa fəgarzhafəg nə Yesu kə tagar ghaiy taakiya, “Au wagha nəghəga nənəg təghər kə ndavəgni? Ar caug vak war nə tləksaha duni kə hadam, ar caug vak zarhaatər nii, ar caug vak uudahī tlərən hi?”

²⁶ Ngwa ba nə Bitrus taakiya, “Vak uudahī tlərna.” Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Mbats maay nə zarhaatər dīgaan biya.

²⁷ Bakəvakwaha, haik badza ərvīdmahud kə iitər də kəmya, dæg damma yuwa haiya bələg kə kwanjara, agha wurant kə ghaiya kilfi agha fəgarzha nənəg kə vigaana, agha da tləknatləg kə kwaḃi da tləgaltləg kə pəlgaana, agha kəsant kə kwaḃiina, agha diya kə hadamagh ard dəgara.”

18

Kwa Juujig də dyakər ma tləkəsəra ghərazhigəla

¹ Ma kwahiin kə sarta, kaa sagau kə mbərzah da ndavgaru kə Yesu taakiya, “War kaci wa juujig badəm kə dyakər ma tləkəsəra ghərazhigəli?”

² Kaa dāhant kə iin kə zərzəriin sa vakaana, ghacnan ma taatakaatəra.

³ Aiyama, “Bak jiira wan tagkurtaga, akwama namal bi band zərzarhən biya, am tapna bi kə daa damma tləkəsəra ghərazhigəl biya.

⁴ Mbakyarvad kwaha, badəm daddakwa fəsauna ghəraan band zərzərəna, iin wa dyak ma tləkəsəra ghərazhigəla.

⁵ Badəm dadda kwa dləghaadləghəg kə zərzər ndə kwanən ma daagara, dləghakwidləghəg kəskaiya.

Dəgiti fəgaraa uud kə 6a haipa

⁶ “Badəm nə daddakwa fəgara pal ma zarhahaan kwar fadghər tə kai kə 6a haipa, da nguləm ba nguḃvardəm nə akura vaar dyak ma kuungy bəlvdəm damma yuwa haiya kiyava ndəgaana.

⁷ Dəga zhuwadaal kə duniya kwakyarvad dəgitahi fəgaraa uudah kə 6a haipa, barari sagau nə dəgitahi da fəgaraa uudah kə 6a haipa, dəga zhuwadaal kə dadda kwa sagau tədvd iina.

⁸ “Akwama fəkaa kə 6a haip nə dəvagh bi shigagha, ghuddaghudəg agha bəldana. Da nguləm agha tləkkəna kə shifəga damma zərazər də dən palla bi shig palla, təghər kwa da bəlvdəm nə uud damma kaara fai də dəvahagh buwa ard shigahagh buwa.

* 17:21 Kyalma vindəgahi ndza wura ar maay də kwanən kə aay biya.

⁹ Akwama gyiyagh wa fəkaa 6a haipa, tēddatēdēg agha bēldana. Da ngulēm agha tləkəna kə shifēga damma zərəzər də gyi palla, tēghər kwada bēlkadēm nə uud damma kaara faiya də gyiyahagh ba bərkudā.

Garava tuugh kwa zaazəga

¹⁰ “Famfēg kə hyimiya, nēnnēmbi aandzu kwar pal ma zarhahaan biya. Ən tagkurtaga, zərbəlgahaatər ba kəlaa hənng ma ghəraazhigəla ar nəghəganəghəg kə hudvəga Daadar ma ghərazhigəla.

¹¹ Adaba sahi ba kərkangyakw nə Zəra Uud da kata lii zaraazəga.

¹² “Mam tlēg nə uuram, akwama də tuughah dərmeək nə uudana, kaa zaazəg pallaatəra, abi dūugaan kə kul vaslaambad tar vaslaambadən vaka piig kaa dagal da gata pallən aa zaazəgən?

¹³ Bak jiir wan tagkur naiya, akwama tləkənatlēg kə tuugh na zəgazəgna, hwaɗagaana juujig kə kul vaslambad tar vaslambadən kwa zahara bi na.

¹⁴ Band kwah dlaḡa nə Daadaru ma ghərazhigəla naabi zaan aandzu pall ma zərzarhahaan biya.

Akwama ɓagaabag nə zəraab kə haipa

¹⁵ “Akwama ɓagakaabag nə zəraabagh kə haipa, tagarnaatag kə haipaana, aandz ba kəghar də iina. Akwama cinngakanaacinnga gwichədaagwiig kə ndzəganaru də zəraabagha.

¹⁶ Akwama cinngakanaa biya, agha gwiya dagal də uud pal bi uudah buwa, kiyava cinngva nə əlbəg tēdvad shida uudah buwa bi həkərda.

¹⁷ Akwama lawalēg nə zəraabagh kə cinngtərcinnga, agha tagtər kə yaa daddaha gata Yesu, akwama lawalēg kə cinngtərcinnga, nədalnəg band kərɗiya bi band dadda dza hadama.

¹⁸ “Bak jiir wan tagkur naiya, badēm nə dēgiti am ngudəgant nə uuram ma duniya, ngudəngudā ma ghərazhigəla, dēgiti am pəlna nə uuram ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.

¹⁹ “Ən gwiya tagkurtaga, akwama haiyaranthaig nə uudah bu ma kuram kə ghala dēgit ma duniya, da ɓagtərbag nə Daadar kwama ghərazhigəla.

²⁰ Badēm vakavaki dzahvət nə uudah buwa bi həkərda ma daagara, ən ba əmtad də iitəra.”

Garava kwatnah kwa maay ɓəshgaan biya

²¹ Kaa sagau kə Bitrus da vak Yesu, amaa taa kə iina, “Yaazhigəla, da ɓagwi shig ngwēen nə zəraabar kə haip lakuti ən ɓəsharnaani? ɓagaabag damma shig uudiffa?”

²² Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Shig uudif kalti biya, shig uudif damma kul uudifa.

²³ Mbakyarvad kwaha, da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də tləksa kwa naa kəɗla dəgahaan kwama dāv kə kwanahahaana.

²⁴ Fəgharzha ba nə tləks kə kəɗləgaana, kaa səvardəvsəg nə uudi gatəg nə iin tə ambəla adawan alfu kəlaawa.

²⁵ Pilgharvaa ba nə pəlgaana, kaa tagaan kə tləkəsən taakiya, aa vəlvətvələg baz iina baz uusaana baz zarhaana baz dēgitahi də vakai nə iin badəmma kiyava pəlgaana.

²⁶ Kaa ghalgaan kə kwatnahaanən kəla kə ghunnj təvuukwana, aiyama, ‘Fəwifəg kə huda ən da pələkpələg badəmma.’

²⁷ “Kaa zhugardaalazhuug nə dadda hənɣahaan kə kwatnahən ɓəsharna kə gəmauwaan ba dəmma dūwars dagalaana.

²⁸ “Bad sagala kwatnahən waha, kaa nəghəganəghəg kə iin kə tsaghwa tləraan kwa gatəg nə iin tə gəmauwa səll kəlaawa, ngal viyit kə iin həkyarna kə mbakulera, amaa, ‘Pəlwiipələg kə gəmauwi ən gatak naiya.’

²⁹ Ngäl kälgakäläg nä tsaghwa tlëraanën kē ghunnj tēvuukwan ghalgaana, amaa, ‘Fēwifēg kē huda ēn da pēlakpēlga.’

³⁰ Lawaläg nä kwatnahēn kē cinngaana, ngäl bēldēm kē iin damma guda bērfina, bamma pēlaapēlög kē gēmauwaana.

³¹ Cinngara ba nä tsaghwaha tlëraan kē dēgiti dzēghaardzēgna, cinngaru bi kē ēmtakëraan biya, kaa dagal kē iitēr ar tagar kē dadda hēnyahaatēr kē dēgiti dzēghaardzēg badēmma.

³² Kaa dāhgantdāhēg nä dadda hēnyahēn kē kwatnahēna, amaa taa kē iina, ‘Agha kēlaada kwatnah nēnnga, bēshankanaabēshig nai kē gēmauwēn badēm mbakyarvad ghalgagha.

³³ Mbats kalkalaan bi kēskēgh agha zhuwardaala kē tsaghwa tlēragh band kwana zhuukadaala naiyin biya?’

³⁴ Tsaatsēg nä ērvidmahuud kē tlēks ba vaivaiya, vōlda kiyava vōlgar dlādā, bamma pēlaapēlög kē gēmauwēn badēmma.

³⁵ “Da bāgtēr bandkwan nä Daadar kwa ma ghērazhigēl kē lii larwaläg kē bēshatērna kē zēraabahaatēr bad ērvidmahuud palla.”

19

Tsagaana Yesu tēghēr kē tagwavēgh dē uusa

¹ Ghyēnnga ba nä Yesu kē taa kwanahaan kē dēgitaha, kaa dūgarsdūug kē iin kē larda Galili damma larda Yahuda, kwa tē gyaba kwah kē Zaagha Judan.

² Kaa gatēgaan kē uudah badyaka, dlāḅa mbahghanambahēg kē lii dē kuzah vaakwaha.

³ Kaa sagau kē kyalma Farisiyah da fishgaana, am nä iitēr taa kē iina, “Tēdvad tsagaana Muusa, kalkalaan kē uudan tagwavēgha dē uusaan aandzu tēghēr kē hulfa kwar kē dēgiti bāga nä iina?”

⁴ Kaa ngutērangug kē Yesu amaa, “Mbats, karantama bi taakiya, bamma daa zēnngwa, Dadda Virdīga, ‘ndēraandērēg kē ghwalva ard uus biya?’

⁵ Amaa dlāḅa, ‘Mbakyarvad kwaha, dūugaan nä uud kē daddaana ard babbaan ēmtsevēt tē uusaana, ba bērkud ar da nēg kē vēgh palla.’

⁶ Ar madlai vēgh buwa biya, naralnēg kē vēgha palla, dēgiti aa matlēgant nä Daadamazhigēla, aa tagw bi nä uud biya.”

⁷ Aiyam nä iitēra kē iina, “Ma ba ēndēkwah tsauwa, aujilbēg kē Musa taga taakiya, barari ghudvara nä kakadā tagwavēgh kē uusa, dlāḅa lagwvarsī?”

⁸ Aiyam nä Yesu taa kē iitēra, “Mbakyarvad dēkdēka ghēraruwa wa haiyakurant musa taakiya, aa ghudvarghudēg nä kakkadā tagwavēgh kē uusa, ndza ēndkwah bi ma daa zēnngw biya.

⁹ ēn tagkurtaga, badēm daddakwa tagwvēgha dē uusaana, ma maay kwakyarvad gwaragwar biya, ma kēsuukēsēg kē kwatlērn kē uusa, ḅaa ba gwaragwar dē iina.”

¹⁰ Aiyam nä mbērzah taa kē iina, “Akwama bandkwan nä ndzagana zhiila ard uusa, mbats ndzēga kwal kēsa uusa wa marawa.”

¹¹ Am Yesu taa kē iitēra, “Dēm bi nä uudahi haiganthaig kē ēlbēgēn biya, bamma lii haitērānt nä Daadamazhigēla.

¹² Mēng nä lii yavvētēra kēḅkya, ar da kēsguu bi kē uus biya, mēng nä lii datlatērēt nä uudaha, mēng dlāḅ nä lii hayarant nä iitēr bad ghēraatēr taakiya, ar maay da kēsa uus mbakyarvad gata tlēksēra ghērazhigēl biya. Badēm daddakwa haiganthaig kē ēlbēgna aa haiyanthaiga.”

Fatēraafēg nä Yesu kē dāv kē zērzarha

¹³ Təhalakwaha, kaa səgardəvsəg nə uudah kə zarhaha kə Yesu kiyava fətəra dəva, dlaḅa dzəgwtəra kə zhiḡəla. Nəghara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa cagtəraacag kə iitər kə gyi kə lii sarardəvsəgna.

¹⁴ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Duwamtərduug kə zarha sa vakara, tsamtərəva biya, adaba tləksəra ḡhərazhiḡəla dəḡa hulfa kwan kə zarha.”

¹⁵ Fatərnaa ba nə iin kə dəva, ngal məla dagalaana.

Dadda hyahha

¹⁶ Məng nə uuda nə iina səḡhəv sa vak Yesu amaa “Dadda tsaga dəḡita, awan nə dəḡit maraw ən da ḡag nai ən tləkna kə shifəḡa tangw damma zərəzəri?”

¹⁷ Aiyama nə Yesu taa kə iina, “Aujilbəḡ aḡa ndavakai təḡhər kə dəḡiti marauwi? Ba Daadamazhiḡəla pal wa marauwa. Akwama aḡa naagaan aḡa tləkna kə shifəḡa tangw damma zərəzəra, tsufanttsufəḡ kə kwanahaan kə adzahadzahaha.”

¹⁸ Aiyama taa kə Yesu, “Kwar kə adzahadzahahi?”

Am Yesu taa kə iina, “Tsəbi kə shifəḡa biya, ḡag bi kə gwaragwar biya, ḡag bi kə ḡəl biya, ḡhudars bi dlaḡ kə fiid kə uud biya,

¹⁹ faarafəḡ kə daadagha ard baabagha,’ dlaḅa ‘aḡa wayant kə tləḡharaawakyaghaḡ band ḡhəragha.’ ”

²⁰ Am nə daala zərən taa kə Yesu, “Tsufananttsufəḡ badəm kə kwanahaana, au dlaḡ wa təmgwani?”

²¹ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Akwama aḡa naagaan aḡa nal kə uuda jiijiira, valətvaləḡ kə dəḡahagha badəmma, aḡa tagwarda kə talagaha, aḡa da tləkənatləḡ kə dəḡshigah ma ḡhərazhiḡəla, kaa gatkwegatəḡ kəskəḡha.”

²² Cinngaha ba nə daala zərən kə əlbəḡna, kaa badzədabadzəḡ kə iin kə ərvidmahuda, adaba dadda hyah nə iin ba vaivaiya, kaa ba məla dagalaana.

²³ Aiyam nə Yesu kə mbərzahaana, “Ən takurtaga, da dəḡaa ba dlah nə dadda hyah damma tləksəra ḡhərazhiḡəla.

²⁴ Ən ḡwiya tagkurtaga, da tsafstaf kə adləḡwam dagal tə duula liipər təḡhər kə dadda hyah daa damma tləksəra Daadamazhiḡəla.”

²⁵ Cinngara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa ḡa jappər kə iitəra, ba vaivaiya aiyam nə iitəra, “Ma ba əndkwan tsaa, war kaci wada tləkəna katəḡi?”

²⁶ Ngəl zhartərzhəḡ kə Yesu, amaa taa kə iitər, “Kwan kə dəḡita ḡaga bi vak uud biya, vak Daadamazhiḡəla ḡagaḡag nə wanahaan badəmma.”

²⁷ Aiyam Bitrus taa kə iina, “Wai ci, duwamndardug kə dəḡahamnd badəmma kwak-yarvad gata kəḡha. Au ci wa kəmnda tləkna nəmndi?”

²⁸ Am Yesu taa kə iitra, “Jiir wan tagkur naiya, ma zamanən kwa da sagauna, Zəra Uuda da cihurga tə avəda kwargaan ma tləksəraan kwa ndanga, kuramən gatamkwagatəḡna, kuram wam da cihurga tə avədah kəlaawa tar buwa, kiyava kwara kudigaha yaa Izraila kəlaawa tar buwa.

²⁹ Badəm nə dadda kwa dūgars vəḡyaha, bi zəraabahaana, bi dughaha babbaana, bi daddaana bi babaana bi uusaana, bi zarhaana ard ḡuhah kwakyarvad kaiya, da tləkənatləḡ juujig kwah shig dərmaḡka, da tləkna dlaḅa kə shifəḡ tangw damma zərəzəra.

³⁰ Da badyaka nə uudaha zənnḡwa ar da nəḡ kə dəḡa hala, dəḡa hala dlaḅa ar da nəḡ kə dəḡa zənnḡwa.

20

Garava lii ḡa tlər ma ḡuha inabi

¹ “Tləksəra ḡhərazhiḡəla da band dadda hənyhiin kwa dal ba wurkəs da gata bariyamah kiyava ḡa tlər ma ḡuha inabiyaana.

² Kaa tagvatag kə iitər kə gana kwab kwa dīvar kə baryam ma vannga, ngal lanngtərdan damma guhaana.

³ “Tamaha karfi vaslambada dlakadura, kaa gwiya dagal kə iin dlaḡa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uudahiiin ar ghacga ba gyagyaan tə ḡalla kasukwa.

⁴ Aiyama taa kə iitəra, ‘Kuram ndakwani damdəg damma guhara, ən da diikurdīg ba marauwa.’

⁵ Kaa dagal kə iitəra.

“Kaa gwiya dagal kə iin də vaci təghəra, dlaḡa ard kalkala karfi həkərda hwaasa, ḡagtəra bandkwa ḡagtəra nə iin kə uudahaatsa.

⁶ Damma karfi dləḡa hwaasa, kaa gwiya dagal tlətəraa kə uudahiiin ar ghacga ba gyagyaana, amaa taa kə iitəra, ‘Aujilbəg bərnif vanng am ndzəga ba gyagyaani?’

⁷ “Aiyam nə iitər taa kə iina, ‘Adaba maay dadḡa kwa vəkəmənd tləra ḡag biya.’

“Amaa taa kə iitəra, ‘Kuram ndakwani damdəg da ḡatlər ma guhara.’

⁸ “Bəlaa ba nə hwaasa, kaa ba tagartag nə dadḡa guhən kə daddakwa məlgaru kə fa hyimmi tə guhna, ‘Dahtərəntdəhəg kə lii ḡa tlərən agha diitəra kə kwaḡa tləraatəra, farzhafəg də dəga hala dat dəga zənnngwa.’

⁹ “Lii dalar tamaha damma karfi dləḡa hwaasana, ma waratər dləgha dəgiti diivar kə baryam ma vannga.

¹⁰ Lii fararzha dagal ba zənnngwana, tlatlar taakiya da jiguujig nə kwaḡatər kə dəga kyalma uudaha, ghəravaatər ndakwani ma waraatər dləgha ba dəgiti diivar kə baryam ma vannga.

¹¹ Cauwara ba nə iitəra, kaa zavgarəv ghaiy kə iitər kə dadḡa guha.

¹² Ar taakiya, ‘Lii araa səgal təhaləna, araa ḡaga ba tləra aawa palla, agha diikəmənda ba kalkal də iitəra, kəməndi kəma vannga ba ḡa tləra, aduug ci kə dlada faciyyi kəmənda həḡguu nəmənda.’

¹³ “Kaa ngwarangug kə iin kə pall ma taatakəatəra, amaa, ‘Tsaghwarə zangku biya, tagikəvai kə gan taakiya, ən da diyak kwaḡi diivar kə baryam ma vanga biya?’

¹⁴ Cauwacəug kə dlayagha dəg daasagha, na naagant ba nai kə diitər kə lii aa səgal təhala kalkal dəgiti na vəkə naiya.

¹⁵ Mbats ən maay də ndzəda ḡa dəgiti na naagant nə ghərar də kwaḡar biya? Nii agha shilg kwakyarvad ən ḡa hərər ba vaivaihi?’

¹⁶ “Ar da nəg band kwan nə dəga hal kə dəga zənnngwa, dəga zənnngwa ar da nəg kə dəga hala.”

Gwiya tagadatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə əmtsəgaana

¹⁷ Tə duula dagat damma Wurshalim nə Yesu ard mbərzahaana, kaa dahtərətdəhəg damma gyaba, amaa taa kə iitəra,

¹⁸ “Kiyam dagat damma Wurshalima vakavaki da vələv nə Zəra Uuda damma dəv kə maalah ma zhiila kəsūufah ard lii tsaga adzahadzaha, ar da ghudara kə sharia əmtsəga.

¹⁹ Təhalakwaha ar da vəltər damma dəv kə lii Yahudah biya, ar da nengaana ar da kalaakana, da hərtəvəta, tə hənga həkərd da civanta.”

Ghaləga babba Yakuba ard Yuhwana

²⁰ Kaa sagau nə babba zarha Zabadi də zarhaan da ghaləg vak Yesu, kəla kə iin kə ghunj təvuukwaana ngal ghala dəgit vakaana.

²¹ Aiyama taa kə iina, “Au wa nag nəngi?”

Am nə uusiin taa kə Yesu, “Haiyanthaig yaan kə zarharən buna ma pal cəhura tə dəva kafagha, pal tə dəva ghyəḡagh ma tləksəragha.”

²² Am nə Yesu taa kə zarhahina, “Am sərgai kə dəgiti am ghaləg nə uuram biya. Am həḡgahəḡəg kə dlədən ən da həḡəg naina?”

Aiyam nə iitəra, “Kəm həḡgahəḡəga.”

²³ Amaa taa kə iitəra, “Ba pakat am da həbəgahəbəg kə dladara, ndzəgan tə dəvaa kafara ma dəva ghyabara kai bi wa də ndzəda vəlgaan biya, kwanahaan kə vakavakaha, ɓadlavtərna kə lii dzəratəraaka nə Daadar kwa ma ghərazhigəla.”

²⁴ Cinngbara ba nə mbərzahaan kəlaawən əndkwaha, kaa badzədabadzəg kə iitər kə ərvɪdmahud də zarhabaabahən buwna.

²⁵ Kaa dahtərətəhəg nə Yesu badəmmaatəra, amaa, “Am sərgasərg taakiya tləksahi kwar Yahudah biya ar fətəra ngədəp kə uudahatəra, maalahatər ndakwani ar martər ndzəda kə uudahatəra.

²⁶ Da əndkwah bi ma taatakaru biya. Dlakulvakwaha, badəm daddakwa naa nəg kə maal ma kurama, barari nal kə kwatnaharuwa.

²⁷ Dlaɓa badəm nə dadda kwa naa nəg kə maal ma kurama, barari naal kə ɛɛvaruwa.

²⁸ Bandkwah dlaɓ nə Zəra Uuda sahi bi mbakyarvad ɓagvarnəs kwatnahər biya, sahi mbakyarvad ɓa kwatnahəra, vəlda dlaɓ kə shifəgaan kiyava vara uudah badyaka.”

Warghantwarəg nə Yesu kə gyiya gulfah buwa

²⁹ Ar tə ɗuula ɗuwa Yariku nə Yesu ard mbəzahaana, kaa gatəgaan kə uudah badyak dagala.

³⁰ Məng nə gulfah bu ar cihurga tə ghyaba ɗuula, cinngara ba nə iitər taakiya Yesu wa ghuda dagala, kaa dzəgəntdzəg kə iitər kə ghaiya, am nə iitəra, “Yaazhigəla, Zəra Dauda! Zhukəmdaalazhuugal!”

³¹ Kaa cagtəraacag nə uudah kə gyiya, ar tagtər taaki aa ndzarəndzəg ba ɗəwa. Ar gwiya dzəgant kə ghai bad halavuwa ndzədahatər ar taakiya, “Yaazhigəla, Zəra Dauda! Zhukəmdaalazhuugal!”

³² Kaa ghacgaghacig kə Yesu, dahtərət amaa taa kə iitəra, “Auwam nag nə uuram ən ɓagkurani?”

³³ Aiyam nə iitəra, “Yaazhigəla, kəm naa magha wurkəməndant kə gyiyahamnda.”

³⁴ Ngal zhutərdaalazhuug kə Yesu, tapnan kə gyiyahaatəra, batwatsəra kaa wurgətwurəg kə gyiyahaatəra, ngal gata Yesu kə iitəra.

21

Daghan nə Yesu damma Wurshalima

¹ Həzarət ba nə Yesu ard mbərzahaan damma Bətafaji gədzərkəsə kwa hərz də Wurshalima vaka Aghwa Uufaha Zaitun, kaa ɓəlgantɓələg kə iin kə mbərzah buwa.

² Amaa taa kə iitəra, “Damdəg daadamma kəsən təvuukwaruna. Bad daasaruwa am da nəghəganəghəg ka aghyunngw ngudgan də zəraan təvəgha, pəlamtərdaapələg am sətərdaa sa vaakara.

³ Akwama ndavakurundavəg nə uudana, tagamartag taakiya, Yaazhigəl wa naatərnaaga, da gwiya saas də iitər ba ndakwana.”

⁴ Dzaghaar kiyava righa dəgiti tagada nə tlayanng taakiya,

⁵ “Tagamtərtag kə uudaha Wurshalima,

‘Wayam nə tləksaru da vakaaruwa,
kalaaliya uuda nə iina, dagal tə aghyunngwa,
zəra aghyunngw wa dagal nə iin tə vakaiya.’ ”

⁶ Kaa dagal kə mbərzahaana ar ɓagnan bandkwa tagatər nə Yesu.

⁷ Ar sardəv kə aghyunngwiin baz zəraana, ar ɓala kə sədavahaatər tə iitəra, kaa ba ɗalgaan kə Yesu cihura tə vakaiya.

⁸ Kaa ɓala sədavahaatər nə uudah ba ɗyak tə ɗuula, kyalmah dlaɓa ar kala kə aabayah tə uuf ar ɓala kə iitər tə ɗuula.

⁹ Uudahi mələra dagal təvuukaana ard lii gatəg mahala ar dzəgant kə ghai ar taakiya, “Galyamgaləg kə Zəra Dauda.

Barək kə dadda kwa sagau ma ɗaaga Yaazhigəla!

Galyamgalæg kə Daadamazhigəla!”

¹⁰ Dagha ba nə Yesu damma Wurshalima, kaa cigətciig kə hənkalə uudah badəm ma kəsiin ar taakiya, “War wa nə iin kə uudi?”

¹¹ Aiyam nə uudahən dagal gata Yesuwən taa kə iitəra, “Kwan iin nə tlayang Yesu, kwa səghal ma Nazarat ma Galili.”

Yesu ma vəgya Daadamazhigəla

¹² Dagha ba nə Yesu damma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəla, lagwatərda kə lii vələ dəgitah ard lii sagwa dəgitah ma vakai badəmma, tlagars kə iin kə tibəra lii mbəda kwaḅa ard avədaha lii vələ takalamasara.

¹³ Amaa taa kə iitəra, “Vindavavindəga taakiya,
“‘Vəgyar da dāhav də Vəgya Daadamazhigəla,’
namdalnəg nə uuram kə ‘zazza shiḅa gəlaha.’”

¹⁴ Kaa sagau kə gulfah ard ghurdikaha da vakaan ma Vəgya Daadamazhigəla, mbəttərana.

¹⁵ Nəghara ba nə maalah ma zhiila kəsufah ard lii tsaga adzahadzah kə dəga japərən ḅəgaa nə Yesu na, ard diya cauwa zarh ma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla, ar taakiya, “Galiyamgalæg kə Zəra Dauda.” Kaa badza ərvidmahud kə iitəra.

¹⁶ Aiyam nə iitər taa kə Yesu, “Agha cinngacinng kə dəgiti ar tag nə zarhahaan kwana?”
Kaa ngwangug nə Yesu amaa, “Mbats tapamnai kə karantəgaan ma kadkada əlbəga Daadamazhigəl vindavindan taakiya,
“‘Yaazhigəla, kəgh wa tagh taaki agha daag tədvad ghaiya zarhaha ard vuunjah
nəng kə galgagh sagal biya?’”

¹⁷ Təhalakwaha, kaa duutərsduug kə iin ma kəsiina, kaa ba mələ dagal damma Betani, ngal hənng kə iin vaakwaha.

Tlafaatlafəg nə Yesu kə uufa ghəgyiva

¹⁸ Wurraa ba nə kəsa, kaa gwiyağhəra saas kə Yesu damma Wurshalima ngal njəkənnjiig kə wai tə ghərdəga.

¹⁹ Nəghgha ba nə Yesu kə uufa ghəgyiv tə ghaiya duula, kaa dagau kə iin da təvəgh kə uufina, tlakəna bi aandzu dau təvakai biya, ba hyəmiya. Amaa taa kə uufina, “Ba dəm agha maadlai gwiya ya zər biya.” Təhala kwaha kaa ghuləg kə uufina.

²⁰ Nəghara ba nə mbərzahaan əndkwana, kaa ḅaa jappər kə iitər ba vaivaya. Aiyam nə iitəra, “Aujilbəg kə uufən aa ghulgal ba watswatsi?”

²¹ Kaa ngutərang kə Yesu, amaa, “Bak jiir wan tagkurtaga, akwamamma mənəg də fadghəra, dlaḅa am maay ḅaa ndaundau biya, mammaa ḅagaḅag kwa juujigg kə dəgiti na ḅagara nai kə uuffa ghəgyivna, am tagardatag dlaḅ kə aghwən taakiya, ‘Ciig vaakwana dəg damma yuwa haiya,’ maa ciiga.

²² Akwama famdəghərətfəga, badəm nə dəgiti am ghalga nə uurama vak Daadamazhigəla ma dzəgwazhigəla, am tləkənatləga.”

Ndavəg təghər kə ndzəda Yesu

²³ Dagha ba nə Yesu damma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla, kaa tsagtər dəgit kə uudah, ngal sagau kə maalah ma zhiila kəsufah ard maalah təghər kə dlamaa kəlaaw da vakaana, am nə iitər taa kə iina, “Agha ḅag də kwar kə ndzəd nəng kə kwanahaan kə dəgitahi? Dlaḅa vələkak war kə ndzədi?”

²⁴ Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ən ndavkurundavəg ghərarav kə ndavəg palla. Akwama tagamwitaga, ghərarav ndakwani ən tagkurtag kə ndzədi ən ḅag nai kə tlər də vakaiya.

²⁵ Ndzədən ndza də vakai Yuhwan dadda tsuufəgən tsaa, vəlghar nə Daadamazhigəl nii uudhi?”

Kaa tagkəvatag kə iitər mataatakatəra, taakiya, “Akwama tagiyamatag taakiya, ‘Sahi vak Daadamazhigəla,’ da tagaan taakiya, ‘Aujilbəg ci famdəghərət bi tə iin biyi?’

²⁶ Akwama tagiyamatag taakiya, ‘Vak uuda,’ kiyam gədza dəgəti ar da ɓagkiyam nə uudaha, adaba badəm nə uudah haiyaranthaig taakiya ndza tlayanga nə Yuhwana.”

²⁷ Kaa ngugarangug kə iitər kə Yesu taakiya, “Səramdai kə vakavaki sal də ndzədiiin biya.” Am Yesu taa kə iitəra, “Ghərarar ndakwani ən maay tagkurtag, kə ndzədī ən ɓag nai kə kwanahaan kə dəgitah biya.

Garava dadda kwad zaraa ghalvah buwa

²⁸ “Au wamaa tləg uurami? Məng nə uuda nə iin də zaraa ghwalvah buwa, kaa dagau da vak kə dəga zənnngwa, amaa taa kə iina, ‘Zərara, dəg da ɓa ɓatlər ma guha inabi hinana.’

²⁹ “Aiyam nə zərən taa kə iina, ‘Ən maay dagal biya,’ təhalakwaha, kaa ɗayaghər kə iin kaa ba dagala.

³⁰ “Ngal dagau kə daadiin da vak kə dəga buwa, tagar kə iin kə dəgiti taghar nə iin kə zəngwna, kaa ngwangug kə zəriin taakiya, ‘Iiya, ən dagau, daada,’ təhalakwaha ləwa kə dagala.

³¹ “Ma iitər buna tsaa, warwa ɓagaa dəgiti naag daddaatəri?”

Aiyam nə iitəra, “Dəga zənnngwa.”

Am nə Yesu taa kə iitər dlaɓa, “Bak jiira ən tagkurtaga, lii cauwa hadahama ard tandaha ar da dəga nə iitər damma tləksəra Daadamazhigəl təghər kəskurama.

³² Adaba sahisəg nə Yuhwan da markurd ɗuula jiiirjiira, famdəghərət bi nə uuram tə iin biya. Lii cauwa hadama ard tandaha fardghərətfəg tə iina. Bakəwakwaha, ndzaa təhala nəghəganəghəgaru kwana, lamwaləg kə pəlaghər am fədgəhərət tə iina.

Garav təghər kə lii cauwara mbuuca guha

³³ “Kaa tagtərtag kə Yesu kə garava. Məng nə uuda nə iin kwa ɓagaa guha inabi, ɓəlaraa kə ghərgha, təfa kə vaka pərtsa zəra inabi, dlaɓa ndərət kə gud ba tlad kiyava dadda uufakyauwa. Vəltər kə mbuucan kə yaa daddaha uusəga, kaa dagal kə iin damma lardi tlərna.

³⁴ ɓagaa ba sarta caa zəra inabi, kaa ɓəlgantɓələg kə iin kwatənahahaan davak lii cauwar mbuuca guhəna, kiyava səgarda zarha inabi ma guha.

³⁵ “Ngal viigətviig nə lii cauwar mbuucin kə kwatnahaana, ar kalaaka kə palla, ar tsa kə palla, ar ɗawala kə kwah də akura.

³⁶ Gwiya ɓəlant kə kwatlərn kə kwatanahah bəɗyaka kwa jarujig kə lii ndza zənnngwa, ngal ɓagaan kə lii cauwar mbuucin band kwa ɓagartəra nə iitəra kə lii ndza zənnngwa.

³⁷ Təhalakwah badəmma, kaa ɓəlgantɓələg nə dadda guhən kə zəraan da vak lii cauwara mbuucna, amaa, ‘Mbatak ar da fəgaarafəg kə zərarna.’

³⁸ “Nəghara ban lii cauwara mbuuca guhən kə zərna, kaa tagkəvatag kə iitər mataatakatər taakiya, ‘Wan ci dadda kwada gwigaana, na tsiyamatsəga, kiyava nəg guhiin kə dəga miyamma.’

³⁹ Ar viyət, ar ɗuuldan da gylga ghərgha, ar tsana.

⁴⁰ “Aitsaa, akwama saghaasəg nə dadda guhəna, au kaci wa da ɓagtər nə iin kə lii cauwara mbuuca guhni?”

⁴¹ Am nə iitər taa kə iina, “Da ciɓan kə kəlaadahaan vəlātər nə iin kə mbuuca guhna, da vəltər kə guhiin kə uudahitlərn kwar da vəlgar dlaiyaan ma kadlannga guhiina.”

⁴² Am nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats tapamnai karantəgaan ma kakkada Daadamazhigəl biya?

“ ‘Akuri ɗuwarars nə yaa daddaha ndərga,
iin wa nal kə akura ndərəg marawa.
Kwana tləra Yaazhigəla,

dəga jappər dla6 ma gyiyahaamnda.'

⁴³ "Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da cauwav nə tləksəra Daadamazhigəl vakaruwa, da vələvtər kə uudahi tlərən kwar da 6a dəgitahi naag nə Daadamazhigəla.

⁴⁴ Badəm daddakwa mbədəga da tuuk kwanən kə akurna, kaləg ba hwε6hwε6a, dla6a uudani bəlhi na akurən da təghər kə iina, dəgaan ba tukwtukwa."

⁴⁵ Cinngara ba nə maalah ma zhiila kəsufah ard Farisiyah kə garavahaan tagada nə iina, kaa nəghəgaakanəghəg kə iitər taakiya tag təghər kə iitəra.

⁴⁶ Kaa gata dūula viigaan kə iitəra, gədzar gyiya uudaha, adaba kəsarantkəsəg nə uudah kə iin taakiya tlayannga.

22

Garava hwaɖaga kəsə uusa

¹ Gwiya tagatərtag nə Yesu kə kwatlərən kə garava, amaa,

² "Tləksəra ghərazhigəl band tləks kwa ɖagghara hwaɖaga kəsə uus kə zəraana.

³ Kaa ɖəlgantɖələg kə iin kwatnahahaan da tagtər kə lii ɖahavtərdahəgən da vaka hwaɖaga kəsə uusna, larwaləg nə uudahiin kə sagauwa.

⁴ "Ngal gwiya ɖəltərətɖələg kwatlərən kə kwatnahah amaa, 'Tagamtərtag kə uudahaan ɖahavtərdahəgən taakiya, "Wa ɖadlannaɖadləg nə dəgzəga, haravahəreg nə kauwaha ard tlah ngatlangatlana, wa gyənggavagyəng ɖadla dəgitah ɖademma. Aa sarasəg sa vaka hwaɖagiina."

⁵ "Far bi nə iitər kə hyəmi biya, kaa mələ dagalaatəra. Kwana dal damma guhaana, kwatlərən dal da 6a kasukwana.

⁶ Kyaləmah dla6a ar vaitərət kə kwatnahahaana, ar kaltəraakana, ar ciɖtərana.

⁷ Kaa badza ərvɪdmahuud kə tləksən ba vaivaiya. Ngal ɖəlgantɖələg kə iin kə tlauija-haana, ar vaitərətə, ar ciɖtəra kə lii ciɖara shifəgna, ar haar kə kaar kə kəsəatəra.

⁸ "Təhalakwaha, amaa taa kə kwatnahahaana, 'Ghyənggavaghyəng nə ɖadla vaka hwaɖga kəsə uusna, lii ɖahantər nai da vaka hwaɖaga kəsə uusna, maa dlaitər bi kə sagau biya.

⁹ Mbakyarvad kwaha, tamtəg kə baabura, ɖahamatərdahəg kə uudahi am tləgara nə uuram ɖademma, aa sarsəg da vaka hwaɖaga kəsə uusa.'

¹⁰ Kaa ba dagal kə kwatnahaanən tə baabur baabur ar ɖahant kə uudahi tlararaa nə iitəra ɖademma, lii kəlaadaha ard lii 6a dəga jiijiira, righətrighəg nə vaka hwaɖag də ghulabaha.

¹¹ "Daghan ba nə tləksən da vaza ghulabaha vaka hwaɖaga, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uuda nə iin kwa tsəgub bi kə sədava hwaɖag biya.

¹² Aiyama taa kə uuda nə iina, 'Tsaghwa, aghaa səgaa ndar nəng da vaka hwaɖagən ba kwal tsəgub sədava hwaɖaga kəsə uusi?' Pilgharvaapiləg nə dəga tag kə uuda nə iina.

¹³ "Am tləksən taa kə kwatnahahaana, 'Ngwadamnangudəg kə dəvaahaan ard shiga-haana, ɖəlamdaɖələg da gyimala, damma gurtla, vaakwaha da tuug əmtad də ghwada dəv də tlərɖa.'

¹⁴ "Badyak nə uudahi ɖahavtərantɖahəga, ba həɖiikən nə lii dzəravtəraakadzəga."

Ndavəg təghər kə dīigar hadam kə Kaisar

¹⁵ Kaa dīya sawari kə Farisiyaha təghər kə dūuli ar da ngar nə iitər kə dləgəd kə Yesu təɖɖad əlbəgahi da tag nə iina.

¹⁶ Kaa ɖəlgantɖələg kə iitər kə mbərzahaatər ard kyalma uudaha Hirudus da vak Yesu, am nə iitəra, "Dadda tsaga dəgit, kəm sərgasəreg taakiya agha uuda jiiirjiira, agha tsaga dūula Daadamazhigəl ba jiiirjiira, agha maay dla6 fa dagar ma uudah biya, kəsghankəsəg kə uudah ba kalkala.

¹⁷ Tagkəmndtag kə jiira, kalkalaan nii kəkəmnd dīigar hadam kə Kaisara kalkalaaan bi hii?"

¹⁸ Nəghaakanəghəg nə Yesu kə kəlaadəraatəra, amaa taa kə iitəra, “Kuram muniyahaana, aujilbəg am fəsha kaiyi?”

¹⁹ Maramwadarəg ndan kə kwaḍiin dīyav də hadamna.”

Ngal ar sardəv kə kwaḍiina.

²⁰ Aiyama taa kə iitəra, “Dzakəva wara ard dāaga war wa nə iin təvakaini?”

²¹ Kaa ngug kə iitəra, “Dəga Kaisara.”

Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Vəlamarvələg kə Kaisar kə dəga Kaisar, am vəlar kə Daadamazhigəl kə dəga Daadamazhigəla.”

²² Cinngara ba nə iitər əndkwaha, kaa 6a jappər kə iitəra, ar dūwarsa. Kaa mələ dagalaatər kə iitəra.

Ndavəg təghər kə ciig ma gətlaha

²³ Ba daghuvala kwahiina, məng nə kyalma Sadukiyaha, iitər wa fardghərət bi taaki məng ciig ma gətlah biya, sarəv sa vak Yesu də ndavəga,

²⁴ am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgita, vindakəməndavindəg Musa taakiya, akwama əmtsaaəmtsəg nə uudan kwal yiga kə zər də uusaana, kəsgaan nə zərababbaan kə uusiin kiyav yaagar zarh kə zəra babbaana.

²⁵ Ndza məng nə zarha baabah uudif ma taatakamnda, kəsuu nə yag kə uussa, əmtsan ba kwal yiga kə zəra, kaa kəsguukəsəg kə zəra babbaan kə uusaana.

²⁶ Dzəghaar bandkwah də zəra buwa, baz zəra həkərda, tanngw dat zəra uudiifa.

²⁷ Təhalakwaha kaa əmtsəgaəmtsəg nə uusiina.

²⁸ Aici tsaa, da nəg kə uusa warkaci nə iin pal ma iitər daghuvala ciig ma ghətlah? Adaba uudiiffa əmtadaatər kəsarukəsəga.”

²⁹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Dzəmaghəraru kalkal biya, adaba am sərgai kə əlbəga Daadamazhigəl vinndavinndan biya, dlaḍa am sərgai kə ndzəda Daadamazhigəl biya.

³⁰ Daghuvala ciig ma gətlaha, da maay nə ghwalvah kəsa uuss biya, da maay dlaḍ pəghwəv nə dəghwəh da vəgya zhiil biya. Ar da nəg band zarha 6əlga Daadamazhigəla.

³¹ Dlaḍa təghər kə ciig ma gətlaha, karantama bi kə dəgiti tagakur nə Daadamazhigəl taakiya,

³² ‘Kai nə Daadamazhigəla Ibrahim, Daadamazhigəla Ishaku, ard Daadamazhigəla Yakub biya?’ Daadamazhigəla lii də shifəg nə iina, dəga lii əmtsaharaəmtsahəg biya.”

³³ Cinngara ba nə uudah əndkwana, kaa 6a jappər kə iitər tədvad tsagaanaana.

Adzahadzah kwa juujig kə dyaaka

³⁴ Cinngara ba nə Farisiyah taakiya piletəvaatag nə dəga tag kə Sadukiyah vak Yesu, kaa dzahav kə iitər.

³⁵ Məng nə dadda tsaga adzahadzaha Mus ma taatakatər kwa fəsha Yesu də ndavəga.

³⁶ Amaa, “Dadda tsaga dəgit, kwar ka adzahadzah wa juujig ma adzahadzah badəmmi?”

³⁷ Ngugharangug nə Yesu amaa, “ ‘Wayantwaig kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh bad ərvīdmahudagh badəmma, baz shifəgagh badəmma, baz hənkalagh badəmma.’

³⁸ Kwana iin nə adzahadzaha zənnngwa, dlaḍ iin wa juujig badəmma.

³⁹ Dəga bu ndakwi band dəga zənnngwa, ‘Wayantwaig kə tləgharaawakyaghagh band ghəragha.’

⁴⁰ Badəm nə adzahadzaha Musa ard tlayangngaha araa haciga bat kwanahaan ka adzahadzah buna.”

Ndavəg təghər kə Kəristi

⁴¹ Dzaharvət ba nə Farisiyah vak palla, kaa ndavtəruundavəg nə Yesu,

⁴² amaa, “Auwa tlatləg nə ghəraru təghər kə Kəristi? Zəra war ni nii?”

Aiyam nə iitər taa kə iina, “Zəra Dauda.”

⁴³ Am nē Yesu taa kē iitēra, “Bagaa ndar ci nē Daud tēdvad ndzēda Shidēkw Daadamazhigēl dāha dē, ‘Yaazhigēli’? Am nē Dauda,

⁴⁴ “ ‘Am nē Yaazhigēl taa kē Yaazhigēlara,

“Cihuracihurēg tē dēvaa kafara
bamma nandalnēg kē tlēghumahagh
da mizhangyil kē shigahagha.” ’

⁴⁵ “Akwama daag dē Kēristi nē Daud kē ‘Yaazhigēl tsaa,’ Nēgal ndar kaci nē Kēristi kē zēraani?”

⁴⁶ Maay wa ngugharangug biya. Ciigēt daghuvala kwahiina maay wa gwiya shughana gyiia ndavgharundavēg biya.

23

Tagadatag nē Yesu kē dēgiti shibashiḃan tēghēr kē Farisaha ard lii tsaga adzahadzaha

¹ Am Yesu taa kē dzaha dlamaa kēlaawa ard mbērzahaana,

² “Vēlavtēr kē lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyah nē ndzēda tsaga adzahadzaha Musa.

³ Mbakyarvad kwaha, famfēg kē hēnkāl kē ḃa dēgitahi ar tsagkur nē iitēra, ḃagam bi kē dēgiti ar ḃag nē iitēr biya. Adāba ar maay ḃa dēgiti ar tsag nē iitēr biya.

⁴ Ar ngwadant kē kadlanngah kwa dēmdēma, ar faatēra kē uudah ma ghēra, ghēravaatēr ndakwani ar maay mēltērūmēlēg aandzu dē zēra dēv pal biya.

⁵ “Badēm nē dēgitahi ar ḃag nē iitēra, ar ḃag ba kiyava nēghēganēghēg kē uudaha, ar mbaghant kē ēlbēga Daadamazhigēl ba maandala, ar ngwadēt tē ghaiya uuvēgaatēra, dlaḃa ar kutēr kē sēdāv kwada apatsapats ba tlād tlād tuuk ghaiyaana.

⁶ Ar naa ba vēlvētēr vaka ndzēgan marawa vaka ḃa hwadāga, ard dēga ndzēgan ndannga ma guda dzēgwazhigēla.

⁷ Ar naa ba fēvtēraaran dē taa uus ma kasukwa, dlaḃa ar naa ba dāhvētēr dē ‘Dadda Tsaga Dēgita’.

⁸ Aiciya, aa dāakur bi nē uud dē ‘Dadda Tsaga Dēgiti’ biya, adāba Dadda Tsagkur Dēgit ba palla, am ba zaraabah badēmma.

⁹ Dahambi aandzu war dē ‘Daada,’ ma duni biya, adāba ba pal nē Daada kēskurama, kwama ghērazhigēla.

¹⁰ Aa dāhkur bi dlaḃ nē uud dē ‘Tlēvuukw’ biya, adāba ba pal nē Tlēvuukw kēskurama, iin nē Kēristi.

¹¹ Badēm nē dadda kwa dīyak ma kuurama, aa nēdāl nēg kē ghēraan kē kwatnahaaruwa.

¹² Badēm dadda kwa fēgaara ghērana da nenneva, dadda kwa nenna ghēraana, da fēvaarafēga.

Dēga zhuwadaalah uufkē lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha

¹³ “Dēga zhuwadaal kēsēkuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha, muniyaha! Hēdamarduhēdēg nē uuram kē dūula daa damma tlēksēra ghērazhigēla. Kuram dē ghēravaru ndakwi damagha biya, dlaḃa ḃēlamtērnaa bi kē lii naa daas biya.

¹⁴ Dēga zhuwadaal kē sēkuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisiyaha, muuniyaha! Am naa ba zaa kadlanga ēngwasahi ruuwa zaalahatēra, am naa ba dzēgwazhigēl ba tlādā kiyava nēghēkurnēghēg kē uuda, mbakyarvad kwaha, da vēlkurvēlēg nē uud kē dlād ba vaivaya.*

¹⁵ “Dēga zhuwadaal kē sēkurama lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am dahadagal damma kēsah shahshah dlaḃa am dzava yuwa haiya kiyava tlēkna dadda pēlaghēr aandzu ba palla, akwama tlām kēnatlēga, am nēdal kē zēra kaara fai juujig kēskurama.

¹⁶ Dēga zhuwadaal kēskuram gulfaha lii martēr dūul kē uudaha! Am taakiya, ‘Badēm nē dadda kwa zaazēg kē ngwadēg dē vēgya Daadamazhigēla maay nē dēgit tē vakai biya,

* **23:14** Kyalma vindēgahi ndza wura ar maay dē kwan kē aay biya.

badəm nə dadda kwa zaazəg kə ngwadəg də adawan kwa ma vəgya Daadamazhigəla, barari viigaan nə ngwadəga.'

¹⁷ Kuram dlagah gulfaha, kwar wa juujig də dyaka, adawan nii, vəgya Daadamazhigəli kwa dəfghaaka adawanhi?

¹⁸ Am taagaan taakiya, 'Badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də bagadiya, maay dəgit tə vakai biya, adaba badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də vəlga gyagyaan kwa diyav tə bagadiya, barari viigaan nə ngwadəga.'

¹⁹ Kuram gulfahaana, kwar wa juujig kə dyakəra! Vəlga gyagyaan nii bagadi kwa pəsha vəlga gyagyaan hi?

²⁰ Mbakyarvad kwaha, badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də bagadiya kyuləga, zaazəg kə ngwadəg də vakaiya ard dəgitahi tə vakai badəmma.

²¹ Badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də vəgya Daadamazhigəla, zaazəg kə ngwadəg də vakaiya ard Daadamazhigəl kwa ndzəga ma vakaiya.

²² Badəm daddakwa zəgga ngwadəg də ghərazhigəla, zaazəg kə ngwadəg də avəda kwarga Daadamazhigəla ard dadda kwa cihurga tə vakaiya.

²³ "Dəga zhuwadaal kə səkuram lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyahaana! Am sagal də pal ma kəlaaw ma kadlangaha caccakuram ənd kyimba, araariya ard mbakila, lamwaləg kə 6aa dəgitah kwa juujig kə maraw ma adzahadzaha, ənd jiira, zhuwadaala ard fadghəra, kwanahaan wa maa dlaiyaan kəskuram kə 6agaan ba kwal dūgars kəskuram kə 6aa kyalmahaana.

²⁴ Kuuram gulfaha lii martər duul kə uudaha, am rahgarzharahəg kə dəgiti əngykwah ənd dəg pəghyiga, bakəvakwaha, am ndəgaan kə adləgwama.

²⁵ "Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am bar ba ilgaan kə kuwa ard dafa, adaba mahudmahada righarighan də dlərməg ard naaghəra.

²⁶ Kəgh gulfa zhiila Farisiya, farzhafəg kə bara huda kuwa ard huda dafa, adaba ilgaan ndakwani nal ba cuwadadfa.

²⁷ "Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzah ard Farisiyaha, muuniyaha! Am band gətlah kwa masavət nə dəgit təll tə vakaiya, kwa maraw kə vazəg tə 6ala6ala, mahudmahuda righarighan də tlatla uudahi əmtsaharaəmtshəga ard dəgitahi ghwadghwada.

²⁸ Am band kwah ghəvaruwa, mar zharkurzharəg nə uudah tə 6ala6ala, am band uudaha jirjira, mbats mahudmahuda, am righarighan də muuniyira ard kəlaadəra.

²⁹ "Dəga zhuwadaal kəskurama, lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyah, muuniyaha! Adaba am ndara gətlaha tlayanngaha, dla6a am cadfa gətlaha uudaha jirjiira.

³⁰ Am tagaan dla6 taakiya, 'Akwama kəmda ndza məng nəmnd ma zamana daadijahamnda, maa məlamntərubi kə diya avəza tlayanngah biya.'

³¹ Tədvad kwah wa maramda nə uuram taakiya, kuram zarha lii ci6ara tlayanngaha.

³² Bam zavukw də ghyənga tləraha kəlaadərən kwa fəgharzha nə daadijaru kə 6agaana.

³³ Kuram ghavalahaana, kuram fadəga ghavalahaan də gurna! Am da ngədlgarwa ndandar nə uuram kə kaara faiyi?

³⁴ Mbakyarvad kwah wan 6əlkur nai kə tlaiyangaha ard lii dyamdyamər ard lii tsaga adzahadzaha Musa, am da ci6gaan kə kyalmaha, am da hərtət kə kyalmaha, dla6a am da 6altəra kə tsəg kə kyalmah ma guda dzəgwazhigəlaruwa, baz gatərgatəg kəskuram damma kəssaha, am vəltər dlada.

³⁵ Adabad kwaha, da gwiya daa damma kunngyarū nə avəza uudaha jiiir kwa ci6ava ma duniya, ciigət tə avəza Habil uuda jirjiir tangw da tə avəza Zakariya zəra Berekiya, kwa tsama nə uuram ma taataka bagadi ard vəgya Daadamazhigəla.

³⁶ Bak jirjiir wan tagkur naiya, badəm nə wanahaan da dzəgaardzəg də uudaha zamana.

Zhughardaalazhuug nē Yesu kē Wurshalima

³⁷ “Au wan Wurshalima, Wurshalima! Lii ciɓa tlayannga Daadamazhigēla, lii dawala lii ɓelavant da vakaruwa, shig ngwan kaskai na dzaha kuram band kwa dzahæg nē ghwacik kē zarhaan damma dlambakaana, lamwalæg nē uurama.

³⁸ Waici, ɗuwakurna ɗuug nē uud kē vɛgyaru nalnæg kē kwazaha.

³⁹ Wan tagkurtag ciya, am da maadlai nēghkwanəghæg biya, da ba daghuvala kwam da taag nē uuram taakiya, ‘Dē bark nē dadda kwa sagau ma ɗaaga Yaazhigēla.’ ”

24

Tagatag nē Yesu kē əlbæg təghər kē dlaga Vəgya Daadamazhigēla

¹ Səghal ba nē Yesu ma Vəgya Daadamazhigēla, kaa mēla dagalaana, kaa margar-damaræg nē mbərzahaan kē vəgya Daadamazhigəl ndəranderana.

² Aiyam nē Yesu taa kē iitəra, “Am nēghəganəghæg ba ɗemma nē wanahaan ndəranderanna? Bak jir wan tagkur naiya, maay na akur aanji pal da Ɗuuvvars təghər kē zərabaan biya. Da tlagav saaya baɗemma.”

Fazha dladā

³ Cihurgan nē Yesu ta Aghwa Zaituna, kaa dagau kē mbərzahaan da vakaana ba daghuvaatəra, aiyam nē iitəra, “Takəmnɗtaga da dzəgaar hər nē wanən kē dɛgiti? Au nē dɛgiti kəm da sərgaaka nəmnɗ taakiya agha hərəzh saaya ard ghyinnga zamani?”

⁴ Ngwatərangug nē Yesu, amaa taa kē iitəra, “Famfæg kē hyəmiya, aa valkurdai nē uud biya.

⁵ Adaba uudah ba ɗyaka ar da sagau ma ɗaagara ar taakiya, iitər nē Kəristiya, ar da valgaan kē uudah ba ɗyaka.

⁶ Am da cinngacinng kē əlbəga ghwaava ard dlahalæg ghwaava, gədzam biya, adaba kwanahaan kē dɛgitaha barari bamma dzəghardzəga, halavuwana səghəvbi ndan biya.

⁷ Larda da dɛgaradæg kē kwatlərn kē Larda dē ghwaava. Tləksəra da dɛgara kē kwatlərn kē tləksər dē ghwaava. Da sagau nē waiya, haay ndakwani da gajagav vakavak shahshaha.

⁸ Baɗemma wanahaan ba fəgarzhan ndana.

⁹ Təhala kwaha ar da vaikurvaiga, ar da vəlkur kē dladā, ar da ciɓkurana, ar da naakur bi nē uudah mbakyarvad ɗaagar biya.

¹⁰ Ma kwahiin kē sarta da ba dyak nē uudahi da ɗuwa fadghəraatəra, ar da zuu kē langyiya zəraabaahatəra, dladā ar da naabi kē zarabahaatər biya.

¹¹ Tlayannga fiidfiidah ar da sagau badyaka, ar da valda kē uudah baɗyaka.

¹² Mbakyarvad ɗyakəra kələadəra, wayakəva uudah baɗyak da maadlaiya.

¹³ Baɗəm daddakwa ɓəshgaan tanngw dat halavuwana da tləkənatlæg katəga

¹⁴ Kwan kē əlbæg marawa tləksəra ghərazhigəl na da tagav aanji takwar ma duniya, kwakyarvad nal kē shiid kē uudah baɗemma, təhalakwaha kaa da sagau nē halavuwana.

Dladā kwa laakalaakana

¹⁵ “Akwama nēghamanaghæg kē dɛgit dzah kwada sa dē əmtsəg ghaciga ma vəgya Daadamazhigēla, bandkwa tagada nē tlayang Daniyela, dadda karantəgaana aa nēghaakanəghəga,

¹⁶ lii ndzəga ma Yahudiya, aa mɗərarəmdəreg damma aghwaha.

¹⁷ Dadda kwa təghəra guda, aa sabi saay sa kəssa dɛgit hənnyah biya.

¹⁸ Dadda kwa ma guuh dladā, aa gwi bi saas sa kəssa sədavaan biya.

¹⁹ Da dəga zhuwadaal kē əngwasahi ənhuda ard lii dē zar ma dlaaga ma kwanən kē sarta.

²⁰ Dzəgwamdzəgw kē zhigēla aa sabi nē əmdərgən ma sarta akuhya ard sarta faciya ngiig biya.

²¹ Adaba ma kwahiin kə sarta da həbav nə dladba vaivaiy kwa tapavnai həbgaan gwil fazha duni tangw samma haniina, da maadlabi həbav hulfaan biya.

²² “Maa maay mbakyarvad gulavnaguləg hənngahən biya, maa maay nə uuda dəgshig təməg də shifəg biya, mbakyarvad uudahaan dzəravtəraakaanəna, da gulav nə həngaha.

²³ Ma sarta kwahiina, akwama tagakuratag nə uud taakiya, ‘Wanam Kəristi vaakwa!’ bi ‘Wai vaakwaha!’ haiyamant biya!

²⁴ Adaba da sagau nə Kəristiya fiidfiida ard tlayanngaha fiidfiida, ar da bəgaan kə dəgaha sərga ard dəgaha jappər bədyak kiyava vala uudaha, akwama bəgaabəga baz lii dzəravtəraakana.

²⁵ Aiciya, wa tagankurtag bamma sarta.

²⁶ “Mbakyarvad kwaha, akwama tagakuratag nə uud taakiya, ‘Wai nə iin ma təghala,’ dambi dagal biya. Akwama tagakuratag nə uud taakiya, ‘Wai nə iin ma hudə guda,’ haiyamant biya.

²⁷ Bandkwa wukydəg nə zhigəl sagatsəg ba parakrak tanngw dagata. Da band kwah nə saaya Zəra Uuda.

²⁸ Vakavaki də dəgiti əmtsəəmtsana, ar dzahav vaakwah guumbaha.

Saaya Zəra Uuda

²⁹ “Təhala həbə dladə nəghəgaraa gyina,
“ ‘Da ba niknik nə faciya,

kyil dlabə da maay mara parakaan biya,
da bala saay nə kwadladlah tə zhigəla,
da gajagav nə dəgitah dyak dyak tə zhigəla.’

³⁰ “Təhala kwaha, da nəghvanəghəg nə dəga sərga Zəra Uud tə zhigəla. Bədəm nə uudaha duniya ar da tuug mbakyarvad dladlawə. Ar da nəghəganəghəg kə Zəra Uud sii ma akumba də ndzədə ard də ndanngər ba vaivaiya.

³¹ Da bəlgan kə zarha bəlgan da fərta dərav kwa tuug ba vaivaiya, ar da dzahant kə lii dzəravtəraaka sagatsəga, dii də dəga, saa də səga, dagal də dəga ciigət ma ngyila zhigəl dat ghaalaana.

Tsag təghər kə uufa ghəgyiva

³² “Tsagamtsag kə ndzəgana uufa ghəgyiva. Akwama fəgharzgafəg nə dəvahaan kə da daala ndadə, dlabə farzha kə daala hyəmiya, sərəmasərəg taakiya hərz nə madara.

³³ Bandkwah dlaḅ akwama nəghamanəghəg kə dəgitahaan tagankur nai bədəmma, sərəmasərəg taaki hərzəthərzəg nə sart ba mbəv də ghaiya guda.

³⁴ Bak jiir wan tagkur naiya, uudaha zamanənna ar da maay əmtsəg biya, bamma dzəghardzəg nə wanahaan kə dəgit bədəmma.

³⁵ Zhigəla ard haaya ar da ghyinnga, əlbəgara da maay ghyinng biya.

Maay wa sərgasərg kə sarta saaya Zəra Uud biya

³⁶ “Maay wa sərgasərəg kə sart ma faciya da dzəgaar wanən kə dəgit biya, aanji Zarha bəlgə Daadamazhigəli ma zhigəla ma zəraana, ba Daadiin kaltiya.

³⁷ Bandkwa bəgava ma zamana Nuhu, da dzəgaar bandkwah daghuvala saaya Zəra Uuda.

³⁸ Band ma kwah kə sart lakwti kə sagaw kə yu kəlg dyaka, ar zəgaan nə uudaha, ar həbgaana, ar gaan nə ghwalvah kə uusa, pəghwav dlaḅ nə dəghwaha da vəgya zhiila, tanngw damma sarti dagha nə Nuhu damma pərayuwa.

³⁹ Lakuti ar nəghəgaakanəghəg kə dəgiti dagala, nəghar bak tlətəraatləg nə ghavala yu kəlg dyak hutstru ba dəmma. Da band kwah dlaḅ nə saaya Zəra Uuda.

⁴⁰ Ma kwahiin kə sarta, da nəghvanəghəg nə uudah bu bətlər ma guha, da kəsəvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴¹ Da nēghvanēghēg nē ānghwasah bu ar haiya vaar ēmtadā, da kēsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴² “Mbakyarvad kwaha ndzamandzēg ba ɓadlaɓadlana, adaba am sērgai kē sarti da saay nē Yaazhigēlaru biya.

⁴³ Sēramasērēg taakiya, akwamaa sērgasērēg nē dadda hēnyah kē sart da sagau nē gēl da vēgyaan kavēdā, maa maay hēna haar biya, dlaɓa maa dūgarnaai kē gēlən da vēgyaan biya.

⁴⁴ Mbakyarvad kwaha, kuram ndakwani ɓadlamvēghaɓadlēga, adaba am sērgai kē sarti da sii nē Zēra Uud biya.

Kwatnah kwa fēvdāghārētfēga ard kwa fēvdāghārēt biya

⁴⁵ “War kaci kwatnahēn kwa fēvdāghārētfēgēna, kwad dabari, kwa fēghardēm nē dadda hēnniyahaan kē vēgyaan ma dēvaan kiya fa hyimi kē iin tē vakaiyana, dlaɓ vēltēr kē kaf kē kyalma kwatnah bamma sarti?

⁴⁶ Dē bark nē kwatnahēn kwada tlēgara nē dadda hēnniyahaan ɓa tlēr ma sēghaasēga.

⁴⁷ Bak jiir wan tagkur naiya, da fēgardēm fēg kē kadlanngahaan ɓadēm damma dēvaan kē kiyava fa hyimmi tē vakaiya.

⁴⁸ Mbatak dadda ngudī kwatanahēna, dlaɓa tagaratag kē ghēraan taakiya, ‘Da maay dadda hēnniyahar saas wats biya,’

⁴⁹ da farzha kē iin kē kala tsaghwaha tlēraana, dlaɓa zēgaan kaa hēɓgaan dē lii hēɓa kya.

⁵⁰ Akwama ɓagaaɓag ēndkwaha, da saas dadda hēnniyahaan daghuvali maay ma tadaan biya dlaɓa ma sarti sērgabi nē iin biya.

⁵¹ Da tlēkēntlēgg nē dadda hēnniyahaan dē tsēg ba vaivaiya, dlaɓa da vēlar kē dlad ēmtad dē muuniyaha, vaakwaha da tuug nē uuda ēmtad dē ghwada dēv dē tlērdā.

25

Garava dēghwah kēlaawa

¹ “Ma kwahiin kē sarta, da gērav nē tlēksēra ghērāzhigēl dē dēghwah kēlaawa kwa kēsarant kaaraha jahuramb da vaka dlēgha zhiila ghuula.

² Dlēɓ ma iitēra ar dlagaha, dlēɓ dlaɓa ar dīyam dīyama.

³ Ma sarta kwa kēsarant nē dlagahaan kē kaaraha jahurambatēra, kēsarantbi kē wal vakaatēr biya.

⁴ Lii dīyam dīyamna kēsarantkēsēg kē kaaraha jahuramb baz wal ma mērt vakaatēra.

⁵ Zēlamazēlmēg nē zhiila ghuulən lakwti sagauwa, kaa njitērnjiig kē haara, ngal ba tsētēratsēg kē haara.

⁶ “Ma kyakyaka avēdā, ngal cinngvacinng nē dāag taakiya, ‘Wanam zhiila ghuula! Asama sa dlēghgaana.’

⁷ Kaa ba ciig kē dēghwahaan kēlaaw ēmtadaatēra, ar ɓadlēna kē kaaraha jahuramm-batēra.

⁸ Am nē dlagahaan taa kē lii dīyam dīyamna, ‘Gamkēmndugēg yaru kē wal ba hēdīikēna, adaba naa ēmtsēg nē kaaraha jahurambamnda.’

⁹ Aiyam nē lii dīyam dīyamēn taa kē iitēra, ‘Maaya, da tlēkiyamaara biya. Ngulēm dam da vak lii vēlgaan am sēgwa kē dēgaruwa.’

¹⁰ Daral ba nē iitēr da sēgwa walna, lakwti saas kē iitēra, sēghaasēg nē zhiila ghuula, kaa daas kē lii ɓadlarvēghaɓadlēg ēmtad dē iina da vaka hwadāga, kaa hēdvarduhēdēg nē wakyagha.

¹¹ “Tēhalakwaha, kaa sēgaasēg kē dlaga dēghwahaan dlēɓna, am nē iitēra, ‘Dadda ndannga, Dadda ndannga, wurkēmndantwurg kē wakyagha!’

¹² Kaa ngutərangug nə zhiilaghuulən taakiya, ‘Bak jiira wan tagkur naiya, Ən sərkur biya.’

¹³ “Mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba ɓadlaɓadlana, adaba am sərgai kə faciya ma sart biya.

Garava kwanahah həkərda

¹⁴ “Tləksəra Daadamazhigəla band garava uudi kwada dagal də dəga, kaa dāhtərət kə kwatnahaan fətərdəm kə dəgahaan da mizha dəvaatəra.

¹⁵ Vəlar kə pall kə adawan alfu dləɓa, pall dlaɓ vəlar kə adawan alfu buwa, vəlar dlaɓ kwatlərən kə adawan alfu palla, makwaraatər vəlghar ba kalkala ndzədaana, Kaa dagalaana.

¹⁶ Kaa fəgarzhafəg kə dadda kwa cauwa adawan alfu dləɓən kə mbəda dəv bat watsəra, kaa ba tlənətləg kə iin kə yu alfu dləɓ tuuk vakaiya.

¹⁷ Bandkwah dlaɓ dadda kwa cauwa adawan alfu buna, tləkəna kə yu alfu bu tuuk vakaiya.

¹⁸ Kiyava dadda kwa cauwa adawan alfu palləna, nəghəghar bak kwadəgakwadəg kə affək hədnən kə kwaɓa dadda hənyahaanəna.

¹⁹ “Təhala zəlmazəlməga, kaa gwiyağhəra saas kə dadda hənyaha kwatnahahaan kiyava sərgasəreg kə dəgiti ɓagara nə iitər də kwaɓiina.

²⁰ Kaa sagau kə dadda kwa cauwa adawan alfu dləɓən də kwatlərən kə alfu dləɓa amaa, ‘Dadda hənyaha, adawan alfu dləɓ wa vəlghwa nənnga. Wan nə yu alfu dləɓ naa tləkəna nai tuuk vakaiya.’

²¹ Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Uusa, kwatnaha jiijiira, kwa fəvdəghərətəfəg tə vakaiya. Fəvdəghərətəfəg tsau də kəgh təghər kə zər dəgit hədikəna, ən da vəlakvələg kə tləri juujig kwana. Asəg sa dlaig əmtad də kaiya.’

²² “Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu buwa adawana, amaa, ‘Dadda hənyaha, alfu buwa adawan wa vəlghwa nənnga. Wan nə yu alfu bu naa tləkəna nai tuuk vakaiya.’

²³ Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Uus, kwatnaha jiijiira, kwa fəvdəghərətəfəg tə vakaiya. Fəvdəghərətəfəg tsau də kəgh təghər kə dəgit hədikəna, ən da vəlakvələg kə tləri juujig kwana. Asəg sa dlaig əmtad də kaiya.’

²⁴ “Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu adawan pallna, amaa, ‘Dadda hənyaha, ən sərgasərg mbələmbələn ɓagakəv də kəgha, agha ghuda hii vakavaki riigha biya. Agha vai ba dzaha dəgit vakavaki kutgha biya.

²⁵ Iin wa gədzakut kaiya, ən kwada kə afka ən hədnanna. Na kə dəgagha.’

²⁶ “Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Kəgh, kwatnahən kəlaadna, mandəlghna! Mbats agha sərgasəreg taakiya ən ghuda hii vakavaki riyana biya, dlaɓa ən vai ba dzaha dəgit vakavaki kutana biya.

²⁷ Maa fəghwifəg kə kwaɓar ma banka, maa bad saasar ən tləkəna kə yu tuuk vakaiya!

²⁸ Mbakyarvad kwaha, cauwamarvacaug kə alfuwa adawan pallna am vəlar kə dadda kwad alfu kəlaawna.

²⁹ Adaba badəm nə daddakwa də dəgita, da fəvarnaafəga tləkna badyaka. Kwa maay də vakai biya, aanji hədikəni də vakai nə iina, da cauwav vakaana.

³⁰ Bələmdəmbələg kə kəlaada kwatnahən damma gurtla. Vaakwaha da tuug əmtad də ghwada dəv də tlərda.’

Tughaha ard aagwaha guja

³¹ “Ma Sarti da saay nə Zəra Uud ma ndanngəraan əmtad də zarha ɓəlga Daadamazhigəl badəmma, ngal da cihura tə avəd ndanng ma tləkəsəraana.

³² Da dzahvant nə uudaha duni badəm da təvuukwana, da wahtərzha kə uudah hutsəg buwa, bandkwa wahgarzh nə dadda piya alman kə tughah ard aagwaha guja.

³³ Da dzant kə tughah damma dəvaa kafaana, aagwah da tə dəvaa ghyəbaana.

³⁴ “Təkalakwah da tagtərtag nə tləkəs kə lii tə dəvaa kafaanən taakiya, ‘Asamasəg nə uuramən fakura nə Daadar kə barkna! Na dləghamadləghəg kə tləksərən bədlakurna Daadamazhigəl bamma fazha duniya.

³⁵ Adaba sarta kwandza njəkwa nə waiya, vəlamwəvələg nə kə dəga zəga. Sarta kwandza njəkwa nə andəla, gamwadgəg kə yuwa həbəga. Ndzan ghulaba, dləghamkwidləghəga.

³⁶ Ndzan maay də sədav biya, vəlamwəvələg kə sədava. Ndzan yang biya, famwufəg kə hyimiya. Ndzan ma guda bərfina, nəghamwanəghəga.’

³⁷ “Təhalakwaha, kaa da ngugarngug nə uudaha jiiir taakiya, ‘Yaazhigəl, nəghamnd kak hər nəmnd njak wai kəm vəlak kə dəga zəgi? Bii njak nə andəl kəm gəgku kə yuwa həbəgi?

³⁸ Nəghamnd kak hər nəmnd agha ghulab kəm dləghkani? Bii agha maay də sədav kəm vəlak kə sədavi?

³⁹ Nəghamnd kak hər nəmnd agha yangbiya, bii agha ma guda bərfin kəm nəghkaani?’

⁴⁰ “Kaa da ngutərangug nə tləksən taakiya, ‘Ba jiiir wan tagkur naiya, ɓagamaraɓag tsau kə daddakwa hədiikən pall ma kwanahaan kə zaraabaharna, bakalkal amaa ɓagwi ba kəskaiya.’

⁴¹ “Təhakwah da tagtərtaag kə lii tə dəvaa ghyəɓaan taakiya, ‘Yagham vakar lii tɓafat-lafanənna, damdəg damma kaara fai kwa maay ghyinng ba dəm biya, kwa ɓadlavarna kə Shatanah ard zarha ɓəlgaana.

⁴² Adaba ndza njəkwa nə waiya, vəlamwa bi kə dəga zəg biya. Ndza njikwa nə andəla, gamwad bi kə yu biya.

⁴³ Ndzan ghulaba, dləghamkwi biya, ndzan maay də sədav biya, vəlamwabi kə sədav biya, ndzan yang biya, dɓaɓa ndzan ma guda bərfina nəghamwa biya.’

⁴⁴ “Ghəravaatər ndakwani ar da ngug taakiya, ‘Yaazhigəla, nəghamnd kak hər nəmnd agha ɓəsha wai, bi njak nə andəl, bi agha ghulaba, bi agha maay də sədav, bi agha yang biya, bi agha ma guda bərfina kəm ləwa kə fəku hyəmiyi?’

⁴⁵ “Kaa da ngutərngug taakiya, ‘Bak jiiir wan tagkur naiya, ɓagamara bi tsau kə dadda kwa hədiikən pall ma uudahaanən biya, ɓagamwi bi kəskai biya.’

⁴⁶ “Kwanahaan kə uudaha, ar da həɓa dɓad tangw damma zərəzərə, uudaha jiikiira ar damma shifəga tangw damma zərəzərə.”

26

Diyaradiig nə tləvuukwah kə sawariya tsa Yesu

¹ Ghyənnga ba Yesu kə tagtər kwanahaan kə dəgitaɓ bəɗəmma, aiyama taa kə mbərzahaana,

² “Am sərgasərəg taakiya təmaa ba hənng bu kə Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha, da vələvda dɓaɓ nə Zəra Uuda da hərtəvəta.”

³ Kaa dzahav kə maalah ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwah təghər kə uudaha ma vəgya maal ba tingting ma zhiila kəsauufah, kwa dāhav də Kayafa.

⁴ Kaa ba diya sawariya viya Yesu kə iitər da gəlagəl kiyava tsəgaan kə iitəra.

⁵ Aiyam nə iitəra, “Bəg yam bi sarta hwadag biya, haik kə ciya hənkəl kə uudaha.”

Diyavaradiig nə walla tərshən kə Yesu ma Bətani

⁶ Ma sartən ndza ma Bitani nə Yesu ma vəgya Siman kwandza njakən vəcca.

⁷ Kaa sagau nə uusiin da vak Yesu də mərta kwa ɓagava də akura onis, righarighan də tərshən bətbət kwa ba pir ganan diyarət dat ghər ma sartən ndza zaa dəga zəg nə iina.

⁸ Nəghəghara ba nə mbərzahən əndkwaha, kaa badzəg kə ərvidmahudətəra, aiyam nə iitəra ma taatakətəra, “Badza ba dəgiti nə wanna.

⁹ Maa vəlavu nə tərshinna, maa tɓavkənətləg nə kwaɓ ba dyaaka maa vəlavtərvələg kə talagaha.”

¹⁰ Sərghaakasərəg tsau nə Yesu kə dəgiti ar tag nə iitəra aiyama taa kə iitəra, “Aujilbəg am gaghya uusən əndkwani? Abi dəgit maraw wa ɓagwi nə iina.

¹¹ Ba kēlaa hēnga am ba əmtaɖ də talagaha, ən maay nai əmtaɖ də kuram kēlaa hēngg biya.

¹² Kwan kə tərshinən aa ɖaigət nə iin tə vəgharna, aa ɖag kwakyarvad ɖadla həɖa kaiya.

¹³ Bak jiiir wan tagkur naiya, baɖəm nə vakavaki da tagav nə əlbəg maraw ma duni baɖemma, da ba tagav nə ɖəgiti ɖagaa nə uusən kiyava dzamgaana.”

Haighanthaig nə Yahuda kə vələ Yesu

¹⁴ Kaa ba dagal kə pal ma mbərzah kēlaawa tar buwna, kwa ɖahav də Yahuda Iskariyuti, da vak maalah ma zhiila kəsauufaha.

¹⁵ Aiyama, “Awam da vɛlgwa nə uuram, akwama vɛlankurvɛləgi?” Ar vɛlar kə sɛl kul həkərɖa.

¹⁶ Ciigət tə kwahiin kə sarta wa fəgharza nə iin kə gata ɖuul vɛltər Yesu.

Zuuzəg Yesu kə ɖəga zəga Hwadaga Dzava Hənyah əmtaɖ də mbərzahaana

¹⁷ Daghuvala zəngwa Hwadaga Haara kessa bəruudi kwal yista, kaa sagau nə mbərzahaan da vak Yesu, am nə iitər taa kə iina, “Vaakwar wagha naag nəng ma kəmɛnda ɖadlkana kə ɖəgazəg Hwadaga Haara kessa dzava hənyah kiyava zəgaan kəskəghi?”

¹⁸ Aiyama, “Damɖəg damma huɖa kəsa da vak uuda nə iina, tagamartaga, ‘Daada tsaga ɖəgiti, waa taakiya, ɖagaaɖag nə sart kwan da zəg nai kə ɖəga zəga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyah ma vəgyagh əmtaɖ də mbərzahaana.’ ”

¹⁹ Kaa ɖagaan kə mbərzahaan bandkwa tagatər nə Yesu kə ɖagaaana, kaa ɖadlnaɖadlɛg kə iitər kə ɖəga zəga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha.

²⁰ Bəlaa ba hwaasa, ngal cihuran da za ɖəga zəga əmtaɖ də mbərzahaan kēlaawa tar buwa.

²¹ Ar təghərdəga za ɖəga zəga, am nə Yesu taa kə iitəra, “Bak jiiir wan tagkur naiya, palla ma kurama da vələ kaiya.”

²² Kaa njitərnjiig ba vaivaiya, ar farzha kə ndavgarundavəg ba da palla palla ar taakiya, “Kai ni, Yaazhigəla?”

²³ Kaa ngutəranguga amaa, “Daddakwa za ɖəga zəg əmtaɖ də kaiya ma kuwa, iin wa da vələ kaiya.

²⁴ Zəra Uuda da əmtsəg bandkwa vindava ma kakkada Daadamazhigəl təghər kə iina. ɖəga zhuwadaal kə daddakwa da vələ Zəra Uuda! Ngulən maa yava bi nə uuda nə iin biya.”

²⁵ Aiyam nə Yahud kwa vɛlət Yesu na, “Kai ni, dadda tsaga ɖəgita?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Kəgh ndakwani taghədataga.”

Za Jibiya Yaazhigəla

²⁶ Ar təghərdəga za ɖəga zəga, kaa kəsgantkəsəg nə Yesu kə bəruudiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, lahnən vɛltər kə mbərzahaana, amaa, “Namamma zamzəga, kwana iin nə vəghara.”

²⁷ Kaa kəsgantkəsəg kə iin kə kuwa yuwa inabiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, vɛltəra amaa, “Həɖamhəbəg baɖəmaruwa.

²⁸ Kwana iin nə avəzara ɖəga riga lanngiya kwa ɖiyavda mbakyarvad uudah baɖyaka, kiyava ɖəsha haipahaatəra.

²⁹ Ən tagkurtaga, ən madlai da gwiya həba yuwa inabiyin biya, bamma daghuvali ən da hubəg nai kə daalaan əmtaɖ də kuram ma tləksəra Daadara.”

³⁰ Bəlara ba Yesu ard mbərzahaan kə əngsa, kaa sagal kə iitəra, ngal ba dagat kə iitər damma Aghwa kwa də Uufaha Zaitun.

Da ɖala agajawa sərgabi kə Yesu nə Bitrusa

³¹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Bamma huɖa avəɖna, baɖəmaru am da mbəɖəg ma fadghəraru am da ɖukusa, mbakyarvad ɖəgiti da dzəgaar də kaiya, aɖaba ba vindavindan taakiya,

“Ənda tsəgaan kə dadda piiya almana,

da kwazæg nê agyaragyara tughwaha.'

³² "Təhala kwama da ciyakutciig nê uud də shiifəga, ən da dəgaa nai təghər kəskuram damma Galili."

³³ Am nê Bitrus taa kə iina, "Aanji ar mbədan ma fadghəraatər badəm mbakyarvad dægiti da dzəgaar də kəgha, ən da maay nai biya."

³⁴ Am nê Yesu taa kə iina, "Bak jiir wan tagak naiya, bamma huda avədna, lakuti wiig kə ghwatkala, agha da bəgaan kə agajawa sərkwai shig həkərda."

³⁵ Aiyam nê Bitrus taa kə iina, "Aanji ən da əmtsəg əmtad də kəgha, ən da maay bəgaan kə agajawa səra kəgh biya."

Tagarar bandkwah dla6 nê mbərzah badəmma.

Dzəgwadzəg nê Yesu kə zhigəl ma Getsamani

³⁶ Kaa dagal kə Yesu ard mbərzahaan damma Getsamani, aiymaa taa kə mbərzahaana, "Ndzamandzəg vaakwana, ən dagal da dzəgwazhigəl vaakwaha."

³⁷ Kaa ba dagal kə iin də Bitrus ard zarha Zabadi buwa, ngal mbəkənmbəga dla6a kaa badza ərvıdmahuud kə iina.

³⁸ Amaa dla6 taa kə iitəra, "Badzəga ərvıdmahudən ən dəvakai naina, anəgha ba tsak-witsəga. Ndzamandzəg vaakwana, uufamuufəg əmtad də kaiya."

³⁹ Gavət ba nê iin dagal da təvuukw hədiikəna, ngal tsədı kə iin kə ghəraan damma haay dzəgwa kə zhigəla, amaa, "Daadara, akwama bəgaabəga, kəswaarəkəssəg kə kwanən kuwa dlada, bəkəvakwaha, gat bi kə dægiti ən naag nai biya, bamma dægiti agha naag nənnga."

⁴⁰ Sagha ba nê iin savak mbərzahaana, tlatəra həna haara, amaa taa kə Bitrusa, "Mbats am uufəgabi kə dəga aa pal əmtad də kai biya."

⁴¹ Uufamuufəga am dzəgwaan dla6 kə zhigəl haik dagau kəskuram damma fəshiga, shidəkw naagaana, vəgh wa dəmdəma."

⁴² Kaa gwiya dagal kə iin kə dəga buwa, dzəgwa kə zhigəl amaa, "Daadara akwama da ghudkwaarabi nê wan kə dlad bamma həbanuuhəbəga, aandzandzəg bat naagagha."

⁴³ Gwiyağhəra ba nê iin saasa, tlatəra ba həna haara, Adaba haar wa ma gyiyaatəra.

⁴⁴ Kaa gwiya dūtərəsdūug kə Yesu, ngal ba gwiya dagal da dzəgwazhigəl kə dəga həkərda, kaa gwiya tagaan kə iin kə əlbəgi tagada nê iin wura.

⁴⁵ Kaa saas kə iin da vak mbərzahaan amaa taa kə iitəra, "Gwaastən am badla6 ba hənahaar am diya kudga? Wa bəgaabəg ci nê sart kwada vəlav nê Zəra Uuda damma dəv kə yaa dadda haipa."

⁴⁶ Ciyamciiga, jiyam dagala. Wa səghaasəg nê dadda vəla kaiya."

Viyavətviiɡ Yesu

⁴⁷ Ba ndzəgaan Yesu ba taa ghaiya, ka sagau kə Yahuda pall ma kəlaawa tar buwna, əmtad də dzahava dlamaa kəlaaw badyak də katsakarah ard də zadaha, bəlartər nê maalah ma zhiila kəsauuf ard də tləvuukwaha.

⁴⁸ Adaba tagatərdatag daddakwa da vəlgaanən kə dəga sərgi da marg nê iin taakiya, "Dadda kwanda bərhug nai na, iin nê uuda nê iin viyamviiga."

⁴⁹ Bad saasaana, kaa dagau kə iin da təvəgh kə Yesu amaa taa kə iina, "Uus, dadda tsaga dəgita!" Kaa bərhugaan kə Yahuda.

⁵⁰ Aiyam nê Yesu taa kə iina, "Tsaghwa, bəg kə dægiti aa səkadsəga."

Kaa sagau kə uudahiin, ar viyit kə Yesu ar həkynana.

⁵¹ Nəghəgha ba nê pal ma lii əmtad də Yesu əntkwaha, ngal tədda kə katsakaraan ghudarda kə hyimmi kə kwatnaha maal ba tingting ma zhiila kəsauufaha.

⁵² Am nê Yesu taa kə iina, "Gwidəmgwiig kə katsakaragh damma kumbəghaana, adaba badəm daddakwa tədda katsakara, da tsəg ba katsakara."

⁵³ Mam tləg nê uuram ən dāhgant bi kə Daadar, tləgwadi ba watswats kə zarha bəlg kwa juujig kə dakwala tlaujah kəlaawa tar bu biya?

⁵⁴ Ai ci tsaa, da righav ndandar wa tagada nɔ ɔlbɔga Daadamazhigɛl vindavindan taaki ba pakat wanɛn kɛ dɛgit dzɛgardzɛgi?"

⁵⁵ Ma kwahiin kɛ sarta amaa taa kɛ uudahiina, "Amaa sagau dɛ katsakarah ard dɛ zadah da viya kai bandgi ɛn dadda zaa duula? Ba kɛla hɛnnga ɛn bamma gaagazaiya Vɔgya Daadamazhigɛl ɛn tsaga dɛgita, viyamkwa biya.

⁵⁶ Badɛm wanahaan dzɛghaar ba kiyava righa dɛgiti vindara nɔ tlayanngah ma ɔlbɔga Daadamazhigɛl vindavindana." Cinngaraba nɔ mbɔzahaan kwanɛnna, kaa ta dagalaatɔr kɛ iitɔr badɛm ar duwarsa.

Yesu tɔvuukwa lii ma gyidya

⁵⁷ Kaa lanngaan kɛ lii viyarɔt Yesu dagal da vak Kayafa, zhiila kɛsauuf maamaala, vakavaki dzaharvɔt nɔ maalaha lii tsaga adzahadzah ard tlɔvuukwaha.

⁵⁸ Kaa gatɔrgatɔg kɛ Bitrus mahal mahal ba bitky tangw dat ghaiya wakyagha zhiila kɛsauuf maamaala, kaa daas kɛ iin damma gaagazayan cihura ɛmtad dɛ lii uufa wakyagh kiyava vaza dɛgiti da dzɛgardzɛga

⁵⁹ Kaa ba gata shiidaha fiid kwada tagav tɔghɔr kɛ Yesu nɔ zhiila kɛsauufah maamaal ard lii ma gyid badɛmma, kiyava tsɛgaan kɛ iitɔra.

⁶⁰ Tlarkɛna biya, bakɔvakwaha mɛng nɔ kyalma uudah ba dyak sarɛv sa ɔa shiida fiida. Tɔhalakwaha kaa sagau kɛ uudah buwa

⁶¹ aiyam nɔ iitɔra, "Kwan kɛ uuda wa taga taaki, 'ɔn dlagndlag kɛ vɔgya Daadamazhigɛla, ɛn gwiya ndɔrɔt bamma hɛng hɛkɔrda.' "

⁶² Kaa ciig kɛ maal ba tingting ma zhiila kɛsauufaha, amaa taa kɛ Yesu, "Agha maay dɛ ɔlbɔg biya? Shiiden tag nɔ uudahaan tɔghɔr kɛskɛghɛnmi?"

⁶³ Mbɔdabi Yesu kɛ ghaiyaan biya. Aiyam maal ba tingting ma zhiila kɛssauufah taa kɛ iina, "Adabad Daadamazhigɛl kwad shifɛga, tagkɛmndtag akwama kɛgh Kɛristi, Zɛra Daadamazhigɛla."

⁶⁴ Aiyam nɔ Yesu taa kɛ iina, "Band kwagha tagda nɛnnga. ɔn tagkurtag badɛmma, ciigɔt ndakwana am da nɛghɛganɛghɛg kɛ Zɛra Uuda cihurgan tɔ dɔvaa kafa Dadda Ndzɔda, sii ma akumba zhigɛla."

⁶⁵ Kaa tahdatahɛg kɛ maal ba tingting ma zhiila kɛsauufah kɛ sɔdavaan mbak-yarvad badzɛga ɔrvidmahuuf amaa, "Badzadabadzɛg kɛ daaga Daadamazhigɛla! Kwar kaci kɛ shiid wa kiyam gwiya naag nɛmyami? Amaa cinngacinng aa badza daaga Daadamazhigɛla.

⁶⁶ Au wamaa nɛghɛga nɔ uurami?"

Kaa ngugangug kɛ iitɔr taakiya, "Tlaltlɛg maa tsɔvana!"

⁶⁷ Kaa tafgarvatafɛg kɛ iitɔr kɛ ashaghvwai ma hudvɛga, ar dlaghara kɛ tsɛga, ar ɔalara kɛ mahupɛnnga,

⁶⁸ ar taakiya, "Tagkɛmndtag kɛ tlayanngɛra, akwama ba kɛgh nɔ Kɛristiya, tag kɛ dadda kwa tsaktsɛga!"

Balaɔbalɔg Bitrus kɛ agajawa sɛrgabi kɛ Yesu

⁶⁹ Ma kwaniin kɛ sarta, ndza cihurgan ma gaagazaya hɛnnyahiina Bitrusa, kaa sagau nɔ dɛghwiin ɔatlɔr hɛnyahiin da vakaan amaa taa kɛ iina, "Abi ghɔravagh ndakwi agha ɛmtad dɛ Yesu uuda Galilin!"

⁷⁰ Kaa ɔala gajau kɛ Bitrus tɔvuukwatɔr badɛmma, amaa, "ɔn sɛrgabi nai kɛ dɛgiti agha tag nɛng tɔghɔr biya."

⁷¹ Saal ba nɔ iin samma bɔrcama, kaa nɛghɛganɛghɛg nɔ dughwi tlɔrɛn kwa ɔa tlɔr ma hɛnyahiina, amaa taa kɛ lii ghacga vaakwahiina, "Kwanɛn kɛ uud araa ndzaa ɛmtad dɛ Yesu uuda Nazarat!"

⁷² Kaa gwiya ɔala agajau kɛ Bitrus baz zaha ngwadɛg taakiya, "ɔn sɛrga bi var kɛ uudanɛn biya."

⁷³ Təhala zəlam ba hədīkəna, kaa sagau kə lii ghacga vaakwahiin davak Bitrusa, am nə iitəra, “Ba pakat kəgh ndakwani agha pal nəng ma iitər yaana. Ghayi agha tag nəng wa markadamarəga.”

⁷⁴ Ngəl farzha kə tlafa ghəraana, ndaha ngwadəga, taakiya, “Ən sərgai var kə uudanən biya.”

Təhala kwaha kaa wiig kə ghwatkala.

⁷⁵ Kaa dzamnadzaməg Bitrus kə əlbəgi tagghar Yesu taakiya, “Lakuti wiig nə ghwatkal hinana, agha da bəgaan kə agajawa sərkwai shig həkərda.” Kaa dagal kə Bitrus da gyimal ngəl tuug kə iin ba vaivaiya.

27

Yesu təvuukwa Gumna Bilatus

¹ Wura ba kəssa, kaa dəya sawariya tsa Yesu kə maalaha zhiila kəsauufa ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa bədəmma.

² Ar ngwadərna kə dəva, kaa langan kə iitər dagala, ar vələr kə gumna Bilatus.

Əmtsəga Yahuda

³ Nəghəgha ban Yahud kwa vələt Yesu taakiya, ghudavardaghudəg shariya əmtsəg kə Yesu, kaa mbəkənməg ma ərvīdya, ngəl daas kə iin davak lii maamal ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha, gwitərdan kə səl kul həkərda adawanən cauwa nə iinna.

⁴ Amaa, “Bəganaḅag kə haipa kwa vələnət nai kə dadda kwa maay də haipən kiyava tsəgga.”

Aiyam nə iitəra, “Au lambaməndi? Waigagh kəskəgha.”

⁵ Diida kə iin kə kwaḅa adawanən ma Vəgya Daadamazhigəla, ngəl dagal hərtət kə ghəraana.

⁶ Ar cagant maalaha zhiila kəsauufahən kə kwaḅəna, amaa nə iitəra, “Dzah laḅa kwaḅiin də kwaḅ Vəgya Daadamazhigəla, adaba kwaḅa avəza.”

⁷ Kaa diya sawari kə iitər təghər kwaḅiina, ar səgwa kə vakavak vak lii ndəra shakka, adaba nal kə vaka həḅa zər ndzəgaha.

⁸ Kwakyarvad kwan wa dəhav nə iin gwastan də vaka avəzna.

⁹ Tədvad kwan wa righavant nə dəgiti tagada nə tlayanng Irmī taakiya, “Kəsavantkəsəg nə səl kwul həkərda adawana, kwaḅi haiyarant nə uudaha Israil kə diigaan tə iina.

¹⁰ Ar səgwa kə vakavaka vak lii ndəra shak də vakaiya, bandkwa tagghwa Yaazhigəla.”

Yesu təvuukwa Bilatus

¹¹ Ma sartən ghacgan nə Yesu təvuukwa gumna, kaa ndavgarundavəg kə gumən taakiya, “Kəgh nə tləkessa Yahudaha?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Bandkwa agha tagda nənnga.”

¹² Kaa ghwadgarnəs əlbəg kə maalaha zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha, tagatər bi nə Yesu aanji ndau biya.

¹³ Aiyam nə Bilatus taa kə iina, “Agha cinnga bi kə əlbəgahaan ar tag nə iitər təghər kəskəghən biya?”

¹⁴ Ngughara bi Yesu kə ndavəg aanji pal biya, kaa ba ḅa jappər kə gumən ba vaivaiya.

Ghudavardaghudəg shariya əmtsəg kə Yesu

¹⁵ Ma kwar kə sarta Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha, nətnəg gumən kə ḅəla uud pal sagal ma guda bərfin kwa naag nə uudaha.

¹⁶ Ma kwahiin kə sart ndza mənəg nə əvya kwa sərvasərg ba vaivai ma guda bərfin daagaan Barabbas.

¹⁷ Dzaharvət ba dlamaa kəlaawa, kaa ba ndavtərundavəg kə Bilatus taakiya, “War wam naag nə uuram ən ḅəlkurəsi? Barabbas nii Yesu kwa dəhav də Kristiyinhi?”

¹⁸ Adaba sərgaakasərg Bilatus taakiya kwakyarvad shiləg wa vələda nə iitər kə Yesu.

¹⁹ Cihurgan tē avēda ta shari Bilatusa, kaa bēlgantbēlēg nē uusaan kē ghaiya amaa, “Aa tap bi kē uuda jiiirēn biya, adaḅa mbakwambēg nē dlad ma sēng haniin tēghēr kē iina.”

²⁰ Kaa shahtērshahēg kē maalaha zhiila kēsuufah kē dlamakēlaaw aa tagartag taakiya aa bēlvarsbēlēg nē Barabbas, aa tsēvatsēg nē Yesu.

²¹ Kaa gwiya tagtērtag kē gumnēn taakiya, “Kwar ma uudahaan buna wam naag nē uuram ēn bēlkurnēsi?”

Aiyam nē iitēra “Barabbas.”

²² Aiyam nē Bilatus taa kē iitēra, “Auci wanda ḅag nai dē Yesu kwa dāhav dē Kēristini?” Kaa ngugangug kē iitēr badēm taakiya, “Aa hērtēvēthērtēga!”

²³ Am nē Bilatusa, “Kwakyarvad auwi? Au nē haipi aa ḅaga nē iini?” Bakēvakwaha, gwiya fararaa bad fēg nē uudah kē dīya cauwa, ar taakiya, “Aa hērtēvēthērtēga!”

²⁴ Nēghēgha ba nē Bilatus taakiya maay nē dēgiti da ḅagaḅag nē iin biya, dlaḅa uudaha ar naa ciya jaaga, kaa gēt kē iin kē yu barda kē dēvahaan tēvuukwa uudaha, amaa, “Zhiḡēlaa dēvar ma kunngya, tlēkwibi nē avēza uuda jiiirēn biya. Ba kwa vakaruci waha.”

²⁵ Kaa ngugangug kē uudah badēmna, am nē iitēra, “Dēgshiga avēzaana aa dēg damma kungyamnda ard zarhamnda!”

²⁶ Kaa bēltērnēsbēlēg kē iin kē Barabbas. Tēhalakwa dlaghavaru kiiḅ kē Yesu, vēlda kē iin kiyava hērtēvēta.

Nenernenig tlauijah kē Yesu

²⁷ Tēhalakwaha, kaa langaan kē tlauijaha gumēn damma gaagazaiya vēgya gumna, ar dzaharaa kē dakwala tlauijah badēm da tēghēr kē iina,

²⁸ ar sēḡardan kē sēḡava, ar tsugḡēm ma sēḡav kyang hulfa dēga tlēksaha.

²⁹ Ar ḅagara kē dzakwa kwarēg dē dēga taka, ar farēm maghēra, ar faraa kē hēkyā zad ma dēvaa kafaana, tēhalakwaha ar kēla kē ghunj tēvuukwan ar nenigaan ar taakiya, “Kēm ma barkagh tlēksa Yahudaha!”

³⁰ Ar tafarva kē ashaghwvaiya, ar cauwarva kē zadiina, kaa kalgaan kē iitēr dē zad maghēra.

³¹ Ghyēngara ba nē iitēr kē nenigaana, ar sēḡardan kē sēḡavēn kyangna, ar tsugwardēm kē sēḡavahaana. Kaa langaan kē iitēr kiyava hērtēga.

Hērtavēthērtēg nē Yesu

³² Ar tēghērdēga dagala, kaa fadzaghēr kē iitēr dē zhiila Sayirin, ḡaagaan Siman, kaa fēraafēg kē iitēr kēsa tlaḅa hēta Yesu bad ndzēḡa.

³³ Daral ba nē iitēr da vakavaki dāhav dē Golgota, dēgiti tuukvakai nē Golgota, iin kuwa ghēra.

³⁴ Kaa vēlgarvēlēg kē iitēr kē yuwa inabi laḅalaḅan dē dēgit dīyahḡyaha kiyava hēḡgaana, tapghana ba nē iina, lēwa kē hēḡgaana.

³⁵ Hētareḡ ba nē iitēra, kaa ba tagwnatagw kē iitēr kē sēḡavahaan tēḡvad tsa tsatsa.

³⁶ Tēhalakwaha, kaa cahwarga cahwarēg kē iitēr vaakwahiin ar uufēgaana.

³⁷ Kaa bēḡētbēg kē iitēr kē haipaan vindavindan tēvaghēraan taakiya, “KWANA IIN NŌ YESU TLĒKSA YAHUDAHA.”

³⁸ Kaa hērtēvēthērtēg dlaḅ nē ḡēlah bu ēmtad dē iina, pal tē dēvaa kafaana, pal tē dēvaa ghyāḡaana.

³⁹ Uudahi ar tē ḡuula dagala ar nenigaana, ar gajaga ghēra,

⁴⁰ ar taakiya, “Kēghi tagh taakiya agha dlagḡadlag kē Vēgya Daadamazhigēl agha gwiya ndērēt bamma hēng hēkērdā, katēḡci kē ghēragha, akwamma agha ba zēra Daadamazhigēla, asēḡci saay tē tlaḅa hērtēḡēn ndana!”

⁴¹ Nenner bandkwah dlaḅ nē maalaha zhiila kēsauufaha ard lii tsaga adzahadzaha Muusa ard tlēvuukwaha, ar taakiya,

⁴² “Katghantkatæg kə uudahi tlərna, pilgharvaapilæg kata ghəraana. Akwama ba iin nə tləksa yaa Isra'ila, aa sasəgci saay ndan tə tlaḅa hərtəgna, lakwti kəmnda fədghərətfəg də iina

⁴³ Tsaghər tə Daadamazhigəl tsauwa, aa katəgci nə Daadamazhigəl ndakwana, akwama ba naagaana, adaba tagadatag taakiya, ‘Ən Zəra Daadamazhigəla.’ ”

⁴⁴ Bandkwah dlaḅ nə gəlah buna kwa hərtəvtərət əmtəf də iina, ghəravatər ndakwani nenərnənga.

Əmtsəga Yesu

⁴⁵ Ciigət də vaci təghəra, tangw damma karfe həkərda hwaasa, hədgharduhədəg nə gurtl kə lard badəmma.

⁴⁶ Tamaha karfe həkərda faciya hwaasa kaa dzəghantdzəg nə Yesu kə ghaiya, amaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Iin taakiya, “Daadamazhigəlara, Daadamazhigəlara, fiighkwada kwakyarvadawi?”

⁴⁷ Cinngaraba nə kyalma uudahi ghaciga vaakwahiin əndkwaha, am nə iitəra, “Iliya wa daag nə uudanənna.”

⁴⁸ Bat watswatsəra kaa əmndərg kə palləraatəra sədaa kə abarabara, rəmndaa kə iin ma yuwa zəra inabi kwarekreka, fət tə zad vəlar kiyava həḅga.

⁴⁹ Am kyalma, “Duwamarsduug ndana, vaziyamvazəg mbatak da sii nə Iliya da katəgaana.”

⁵⁰ Kaa gwiya dzəgantdzəg nə Yesu kə ghai bad halavuuwa ndzədaana, təhalakwaha vəlda kə shifəgaana.

⁵¹ Bamma kwahiin kə sart wa təhəm bələbələ* kwama Vəgya Daadamazhigəl hutsəg buwa, ciigət maghər damma suuha. Kaa gajagav kə haaya, akurah dlaḅa caḅaracaḅəga.

⁵² Kaa wargətwarəg kə gətlaha, bədyak nə uudaha jiiiri əmtsaharaəmtsahəga, ciyarətciig də shifəga,

⁵³ saharalsahəg ma gətlahaatəra. Təhala ciiga Yesu ma gətlaha kaa daas kə iitər damma gədərkəs caccuwanacaccuwana, nəghartərnəghəg nə uudah bədyaka.

⁵⁴ Ma sartən nəghəgha nə tlauija Roma maamaalən ard lii uufa Yesu kə gajagava haaya ard dəgiti dzəghaardzəg badəmma, kaa gədzəg kə iitər ba vaivaiya, aiyam nə iitəra, “Ba pakata, ndza Zəra Daadamazhigəla!”

⁵⁵ Məng dlaḅ nə kyaləma əngwasah bədyak kwa gatar Yesu kəsantaan ma Galili ar ba məlgaruməlgə. Kaa ghacigaghacig kə iitər ba ndzadda, ar vaza dəgiti dzəgaardzəga

⁵⁶ Ma iitəra məng nə Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakuba ard Isuvu, dlaḅa ard babba zarha Zabadi.

Həda Yesu

⁵⁷ Bəlaa ba hwaasa, kaa sagau kə dadda hyahiina, zhiil Arimatiya, daagaana Isuvu, gharavaan ndakwani mbərza Yesu.

⁵⁸ Kaa dagau kə iin davak Bilatus da ghala tluuwa vəgha Yesu. Ngəl ba vəlgavələg nə Bilatus kə duula kəsgaana.

⁵⁹ Kaa kəsgantkəsəg nə Isuvu kə tləwa vəgha Yesu, fədant ma kəlpakan kwal laliya.

⁶⁰ Fədəm kə iin ma daala gətləana, kwa hurghana nə iin ma kura. Hədaru kə iin kə ghaiya gətliin də maandala akura, kaa ba dagalaana.

⁶¹ Maryam Magadala, ard kwa pal kə Maryam ar cuhurgan ba gyakad də gətliina.

Lii uufa gətliina

⁶² Wurga kəsəana, təhala Faciya Badlavəgha† kaa dzahvətdzahəg nə maalaha zhiila kəsauufah ard Farisah təvuukwa Bilatus,

* 27:51 **Bələbələ:** Iin sədav kwa hədavardu nə ghaiya gud kwa Juujig kə Caccuwanacaccuwana ma Vəgya Daadamazhigəla. † 27:62 **Wurga kəsəana, təhala Faciya Badlavəgha:** Səvda iin faciya ngiiga Yahudaha.

⁶³ Aiyam nə iitəra, “Kəm ma barkagha. Dzamamndnadzaməg kə dəgiti taga dadda vala uudən sarta kwan ndza də shifəg nə iin amaa, ‘Ən da ciig də shiifəg təhala həng həkərda.’

⁶⁴ Mbakyarvad kwaha, fətərafəg kə uudah da uufa gətlən ba vaivaiya tangw dat həng həkərda, haik kə dagal kə mbərzahaan da ghəla tluuwa vəghaana, adaba ar da tagtərtəg kə uudah taaki ciyitciig ma gətlaha. Valga hala da jəguujig kə valga zəngw ba vaivaiya.”

⁶⁵ Aiyam Bilatus taa kə iitəra, “Dzəgamətdzəg kə tlaujaha, damdəg da uufəgaana, ɓagambag kəlaa ndzəɓaruwa.”

⁶⁶ Kaa dagal kə iitər da uufa gətliina, ar tsət kə dəga sərğa tləkəs tə akura gətliina, dlaɓa ar fətəraa kə tlaujah kə uufəgaana.

28

Ciiga Yesu ma gətlaha

¹ Dal ba faciya ngiiga Yahudaha, daghuvala laad ba wur kəsa, kaa dagal kə Maryam Magdaliya ard kwa pallən kə Maryam da zhara gətla.

² Kaa gajəgvətəgajag haay bəɓyəkɓyaka, adaba zər ɓəlga Daadamazhigəl wa sahi ma zhigəl da tləgarwa akurən kwa həɓavardu də gətləna, cihura təvakaiya.

³ Ndzəganən mbiig band wukyidəga. Səɓavaan məɓəkw ba təll band tluuzha.

⁴ Nəghəghara ba lii uufəgaana, kaa gədzgətgədzəg kə iitər ba vaivaiya, təg nə vəghaatəra, ar mbəda damma haay bandgi əmtsaharaəmtsahəga.

⁵ Am Zər ɓəlga Daadamazhigələn taa kə ənghwasahaana, “Gədzam biya, ən sərgasərəg am gata Yesu kwa hərtavətta.

⁶ Maay vaakwan biya, ciyitciiga band kwa tagada nə iina, wan vakavaki hənngavna nə iina.

⁷ Dəmdəg ba watswatsa tagamtərtəg kə mbərzahaan taakiya, ‘Ciyitciig ma gətlaha, wada dəgaa nə iin təghər kəskuram damma Galili, am da nəghəga vaakwaha.’ Əna səgga bak tagkur kwanənna.”

⁸ Kaa hadzala dagal kə əngwasahiin vaka gətliina, gədzarətgədzəga bəkəvakwaha ar dlaig ba vaivaiya, kaa əmdəra daas kə iitər ar tagtər kə mbərzaha Yesu.

⁹ Kaa tlətəraatləg kə Yesu bəɓ ghəraana, amaa taa kə iitəra, “Gəbər təghər kəskurama!” Kaa gavva daas kə iitər ba mbəv da təvəgh kə iina, ngal bərhwa shigahaan kə iitər ar ɓagarnəs kwatnaha.

¹⁰ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Gədzam biya. Dəmdəg tagamtərtəg kə zaraabahar aa dardəg damma Galili, ar da nəghəkwa vaakwaha.”

Əlbəgi dardaa lii uufa gətla

¹¹ Ar təghərdəga daas nə ənghwasahiina, kaa daas kə kyaləma lii uufa gətləhən damma kəssa, kaa tagtərtəg kə iitər kə dəgiti dzəghaardzəg bəɓəm kə maalah ma zhiila kəsauufaha.

¹² Dzəhavət ba nə maalah ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa, kaa dəya sawari kə iitər ar vəltər kə kwaɓ bəɓyək kə tlaujaha.

¹³ Aiyam nə iitəra, “Tagamtərtəg kə uudah taaki, ‘Mbərzahaan wa ghəlarda kavəɓ ma sarta kwa tsəkəmnda haara.’

¹⁴ Aanji dəm nə əlbəgən damma hyəmmi kə gumna, kəm da tagartəg nəmnd kə əlbəga, am da maay həɓa dlaɓ biya.”

¹⁵ Kaa caugacaug kə tlaujah kə kwaɓiina, ar tagda band kwaa tagavtəra. Kwanən kə əlbəga, gwastaan ar ba kutgaan Yahudaha.

Tləri vəlatər nə Yesu kə mbərzahaana

¹⁶ Kaa dagal kə mbərzahaan kəlaawa təmkikən damma Galili, damma aghwən tagatər nə Yesu taaki aa dzərgəhəradzəga.

¹⁷ Nəghara ba nə iitəra, kaa ɓagar kwatnahər kə iitəra, bəkəvakwaha, kyalmatər ɓagar ndaundauwa.

¹⁸ Kaa saas kə Yesu sa tɔvəgh kə iitər amaa, “Vəlghwəvəlɛg nə uud kə ndzəd bədəm ma ghərazhigəla ard duniya.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha, damdəg namtərdanəg kə uudaha duni kə mbəzahar bədəmma, am ɓagtəra kə tsuufəg ma ɗaaga Daada, ma ɗaaga Zəra, ard Shidkw Daadamazhigəla.

²⁰ Tsagamtərtsag kə dɛgitahi tagankur nai bədəm aa faraarafəga. Ba pakata ən ba əmtəd də kuram ba kəlaa hənnga tangwa damma ghyinnga zamana.”

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD Markus

Əlbəga Yuhwan Dadda kwa bagar Tsuufəg kə Uudaha

- ¹ Kwanənna iin nə əlbəg maraw təghər kə Yesu Kəristi, Zəra Daadamazhigəla.
- ² Bandkwa fəgharzhə nə tlayang Ishay kə vindəgaan ma kakkadaan taakiya, “Am Daadamazhigəla, ‘Ənda bəlgəan kə zər bəlgar kiyava bədlək dūul lakuti aghada saaya.’ ”
- ³ Uudana bəla tləhəg ma təghala taakiya, “Bədlamarna bədləg kə dūulaan kə Yaazhigəl bə ndəddə.”
- ⁴ Tsugwa bə nə Yuhwan dadda tsufəg ma təghala, kaa tagtər əlbəga Daadamazhigəl kə uudaha. Amaa taa kə iitəra, pəlampələg kə ghəra bəg kura nə uud kə tsuufəga, dlaḅa bəshkurna Daadamazhigəl kə haipaharuwa.
- ⁵ Kaa bə sagau kə uudah bədyak ma haiya Yahudiya, ard uudah ma kəssa Wurshalim da vak Yuhwana. Ar tagaan kə haipahatəra, bəgtəra kə iin kə tsuufəg ma zaagha Judan.
- ⁶ Sədavi tsuguv Yuhwan bəgava də guja adləgwama. Dəga ndzədə hudaana bəgava də həluwa, dlaḅa dəga zəgaana, ndzaba ayayuwa ard yuwa mamma.
- ⁷ Kaa tagtərtəg kə iin kə uudah taakiya, “Daddakwa da sagau tə halara jakwaraajig də ndangəra, kwa tlanalbi nai kə ngəghrangəg da pəla aandzu zawwa kimbakaan biya.
- ⁸ Kai ən bəgkur də yu kə tsuffəga, iina da bəgkur də Shəḍəkwa Daadamazhigəl kə tsuffəga.”

Bəgavaraḅag Tsuufəg kə Yesu

- ⁹ Makwahiin kə sarta, səghaasəg nə Yesu saama kəssa Nazarat ma haaya Galili. Kaa bəgaraḅag kə Yuhwan kə tsuffəg ma zaagha Judan.
- ¹⁰ Bəḍ sagal Yesu ma yuwa, kaa nəghəganəghəg kə ghərazhigəl wurga, dlaḅa kaa tsugwatsugw Shidəkwa Daadamazhigəl saay da təghər kə iin bənd garava kakura.
- ¹¹ Kaa cinngalcing nə kungy sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kəgh zərara, ən wayakwaig bə vaivaiya.”

Fəshafəshəg Shatanah kə Yesu

- ¹² Zəlamai təhala kwah biya, kaa langaan kə Shəḍəkwa Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala,
- ¹³ həngaan kwul uufad bə vaakwaha, fəshgaan Shatanaha. Yesu ndzar əmtad də dəg təghalaha, dlaḅa zarha bəlgə Daadamazhigəla sarəvsəg da məlgaruməlgə.

Fəgharzhafəg Yesu kə bə tləraan ma Galili

- ¹⁴ Təhalakwa bəlavdəm Yuhwan ma guda bərfina, kaa dagal kə Yesu damma Galili taa əlbəg maraw təghər kə Daadamazhigəla.
- ¹⁵ Amaa, “Bəgaḅag sarta. Tləkəsəra Daadamazhigəl hərzəthərzəg saaya. Pəlampələg kə ghəra, am fədgəhərət tə əlbəg marawəna.”

Dahatərəḍahəg Yesu kə Lii Vaiya Kilfah Uufada

- ¹⁶ Ghuda dagal nə Yesu təvəgh kə yuwahaiya Galili, kaa nəghəganəghəg kə iin kə Siman ard zərababbaan Andrawus, ar bəla amshiyaha vaiya kilf ma yuwahaiya adaba ar ya daddaha vaiya kilf nə iitəra.
- ¹⁷ Am Yesu taa kə iitəra, “Gatamkwagətəga, ən da nəkurdalnəg kə lii dāha uudah sa vakara.”
- ¹⁸ Bəḍ watswatsəra, kaa dūgarsdūug kə iitər kə amshiyaha vaiya kilfatəra, kaa gatəgaan kə iitəra.

¹⁹ Gavət ba nə iin da tøvukw hədfikənana, kaa nəghəganəghəg kə iin kə zarha Zabadi, Yakuba ard Yuhwana. Ar ma pərayuwa, ar ɓadla amshiyaha vaiya kilfaatəra.

²⁰ Bat watswatsəra kaa dahtərət kə iina, kaa dūgarsduug kə iitər kə daddaatər Zabadi ma pərayu əmtad də lii hutsarant nə iitər kə ɓa tləra, kaa gataa Yesu kə iitəra.

Dadda kwad Shədkw Ghwada

²¹ Yesu ard lii gatəgaan daragha damma kəssa Kafarnahuma. Bagaa ba Faciya Ngiiga, kaa daas kə iin damma guda dzahava Yahudaha, kaa farzha tsagtər dəgit kə uudaha.

²² Kaa ɓa jappər kə iitər də tsagaanana, adaba tsagatər dəgit ba kalkala, gərgər də duuli tsag nə lii tsaga adzahadzaha Musa.

²³ Maay ma taadatər biya, kaa dəgaadəg kə uuda nə iin kwa də shədkw ghwad damma guda dzahava, huuləg taakiya,

²⁴ “Au lambagh də kəmənd Yesu Uuda Nazaret? Agha sagau da ghyəhha kəmənda? Ən sərgasərga magha war nəngnga. Kəgh daddakwa Caccuwanacaccuwanan sahi vak Daadamazhigəla.”

²⁵ Kaa cagaraacag nə Yesu kə gyi kə shədkw ghwadəna, amaa taa kə iina, “Dəw amənga. Assagal ma uudanəna.”

²⁶ Kaa gajagantgajag ba dladlad nə shədkw ghwadən kə uudanəna. Kaa huuləg kə iin dlaɓa kaa tsugwa dagalaana.

²⁷ Badəm nə uudahi ndzar vaakwahiin ar ɓa jappər ba vaivaiya, baz ndava ghərahaatər kə iitər taakiya, “Au wa nə iini? Kwar kə daala tsaga dəgit wani? Tsaga dəgit ba kalkala. Baz fətəraafəg kə iin kə shədkw ghwadah kə ɓa dəgiti naag nə iina.”

²⁸ Caaricaari nəghar bak cinngalcing nə əlbəg təghər kə iin aandzu taakwar mahudə haaya Galili.

Mbəghanambəg Yesu kə Babba uusa Bitrus

²⁹ Ba də Sagala Yesu əmtad Yakub ar də Yuhwana ma guda dzahava, kaa daas kə iitər da vəgyaz Bitrus ar də Andrawus.

³⁰ Babba uusa Bitrus həngan njəkən fəda. Bat watswatsəra, kaa tagartag kə iitər kə Yesu kə əlbəg təghəra.

³¹ Kaa dagau kə iin da vakaana, hakyənan kə dəvaan ciyanta. Kaa dūgarsduug fədiina, təhalakwaha bagtəra nə uusən kə dəgzəga.

³² Dəghwaasa, təhala daaya faciya, kaa sədəvsəg kə uudah kə lii yangbi badəm ard lii də shədkw ghwad ma vəghahaatra.

³³ Kaa dzahav kə lii ma kəsiin badəm təghaiya hənyahiina,

³⁴ kaa mbahnambahəg nə Yesu kə lii də kuzah shahshaha. Lagudan baz shədkw ghwad mavəgh kə uudaha ba dyaka. Duwatərnai kə shədkw ghwadah kə taaghai biya, adaba ar sərgasərg ghəravaatər taaki ma war nə iina.

Dal da taa əlbəg Maraw Yesu

³⁵ Dlakadur ba wurra, lakuti cag nə kəsa, ciyitciig nə Yesu dūgharsduug kə hənyaha, kaa dagal kə iin da vakavaki maay band war biya. Dzugwa kə iin kə zhiğəl vaakwaha.

³⁶ Kaa dagal kə Siman əmtad də tsaghwaha dagalaan da gatəgaana.

³⁷ Tlararaa ba nə iitəra, kaa tagaratag kə iitər taakiya, “Badəm nə uudah ar gatakəgha.”

³⁸ Ngwangwug nə Yesu amaa, “Jiyam dagal damma gədzər kəssahi kwa həffa, kiyava da taa əlbəg maraw kəkai vaakwah dlaɓa. Adaba sanhi mbakyarvad kwah naiya.”

³⁹ Təhala kwaha kaa gwaivagwaig kə iin badəm ma haaya Galili, taa əlbəga Daadamazhigəla ma guda dzahavaatəra. Lagwdaan dlaɓ kə shədkw ghwadah ma vəgha uudaha.

Mbəghanambəg Yesu kə Dadda Vəca

⁴⁰ Məng nə uuda nə iin njəkən vəca səv sa vak Yesu, kəla kə iin kə ghunja kaa ghalgaan taakiya, “Ma haighanthaiga, agha mbəkwimbəgga.”

⁴¹ Kaa zhugardaalzəg kə Yesu, bəlarəa kə dəva, amaa taa kə iina, “Haiyanant haiga, mbəmbəgga.”

⁴² Bat watswatsəra kaa dūgarsdūg kə kuza vəciina, kaa mbəgambəg kə iina.

⁴³ Kaa bəlgarəbələg nə Yesu kə magiya ba vaivaiya, bəlars kə iin dagala.

⁴⁴ “Tagarbi aandzu ndəwar kə dəgiti aa dzəgardzəg biya. Dəga agha marda kə ghəragh vak zhiil kəsūufa, agha bəga kə kyuləg bandkwa tagada Musa taakiya aa bəgavbəg mbəkyarvad caccuwagha. Bəgabəg kwana kiyava fadghər kə uudah taakiya mbəghambəga.”

⁴⁵ Dlakulva kwaha, kaa ba dagal kə ghwalvən kutəgaana kə dūuli mbavəna də iina. Kwan wa fəghəra shəbav kə Yesu akwama dagal damma kwatlərən kə kəssa, kaa ndza kə iin vakavaki maay ndəwar biya. Bəkwəkwaha, ar fəgarna ba sagau nə uuda da vakaan aandzu takwara.

2

Mbəghanambəg Yesu kə Daddakwa əmtsəmtsə nə ghyaba Vəgh palla

¹ Təhala hənngaha, kaa gwiya daas dlab kə Yesu damma Kafarnahuma, kaa cinngacinng kə uudah taaki, səghasəg sa hənnyaha.

² Uudahi dzaharvət vaakwahiina, ndzar bədyak ba vaivaiya, rəghətrəghəg vak mbəkyarvad uudah hənnyaha, baz təghaiya wakyagh ndakwani, maadlai vakavak biya. Kaa tagtər əlbəg maraw kə iina.

³ Kaa lanngaan kə uudah uufad kə uuda nə iin əmtsəmtsə nə vəgha da vakaana.

⁴ Pletərvapiləg daas də vakai da vak Yesu mbəkyarvad dyakəra uudaha, kaa ba hurnahurg kə iitər kə dūul tə ghəra gud kalkal də Yesu. Wurarant ba nə iitər kə ghəra gudəna, kaa bəlgan kə iitər kə uudanən sii tə kəjaana.

⁵ Nəghəgha ba Yesu kə fadghəratəra, amaa taa kə daddakwa əmtsəmtsə nə vəghna, “Zərara, bəshakanabəshig nə uud kə haipahagha.”

⁶ Ndza mənng lii tsaga adzəhadzəha Musa cihurgan vaakwahiina, ar dzama dəgit ma ərvīdmahudəhaatəra,

⁷ Ar taakiya, “Aujilbəg kə uudanən taaghəi əndkwani? Kəsgəhantkəsəg kə ghəraan band Daadamazhigəla. Warwa də ndzəda bəsha haipah mamai ba Daadamazhigəl pall biyi?”

⁸ Batwatswatsəra, sərgəhaakasərg nə Yesu ma ərvīdmahudaana kə dəgiti ar dūngdūng nə iitər ma ərvīdmahudətəra, amaa taa kə iitər, “Aujilbəg kə səkuram dzama kwana-haanii?”

⁹ Kwarwa juujiga, nguləm tagvar kə dadda kwa əmtsəmtsə nə ghyaba vəgh pallən, taakiya, “Bəshakanabəshig nə uud kə haipahagh nii, nii taakiya, ciig kəsantkəsəg kə kəjagh dəgdagalli?”

¹⁰ Manaa naagan mammaa səraaka taakiya Zəra Uuda mənng də ndzəda bəsha haipah ma duniya.” Mbəkyarvad kwaha, amaa taa kə daddakwa əmtsəmtsə nə vəghəna,

¹¹ “Amai kəsəkəgha, ciiga, kəsant kəsəg kə kəjagha dəg daas da hənnyaha.”

¹² Kaa ciig kə iina, kəsant kə kəjaana, kaa məla dagalaana. Bədəm nə uudaha ar vəzəgaana. Kwan wa fəgharəa aandzu war kə bə ajəppəra, kaa gala Daadamazhigəl kə iitəra ar taakiya, “Tapamndnabi kə nəghəg kə dəgit ənd kwan biya.”

Dəghantdəhəg Yesu kə Lawi

¹³ Kaa gwiya dagal kə Yesu dat ghəiya yuwa haiya Galili. Kaa sagau kə uudah bədyak da vakaana, dlabə kaa tsəgtərtsəg kə iin kə dəgitəha.

¹⁴ Təghərdəga dagala, kaa nəghəganəghəg kə iin kə Lawi zəra Halfa cihurga vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kə iina, “Gatkwayatəga.” Ngəl ba cigətciig kə iina, kaa gatarsa.

¹⁵ Davalitlənə, ndza kaf nə Yesu vəgya Lawi. Kaa zəgaan kə kyaləma lii cauwa hadama ard kyalma yaa daddaha haipah kə kaf əmtəd də ii ard mbərzahaana, bədyak ndzar gata Yesu. Ar cuhwaran ar zuu kaf əmtəd də iina ar də mbərzahaana, adaba uudah bədyak wa gatəgatəga.

¹⁶ Nəghara ba lii tsaga adzahadzaha Musa kwar Farisah kə Yesu za kaf də yaa dadda haipaha ard lii dza hadama. Kaa ndavgarundavəg kə iitər kə mbərzahaan taakiya, “Aujilbəg kə iin za kaf də lii dza hadama, ard yaa dadda haipahi?”

¹⁷ Cinngəha ba nə Yesu ənd kwana, amaa taa kə iitəra, “Mai lamba lii yanng də dakut biya, bamma lii yanng biya. Sanhi sa da lii də jiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa dadda haipaha.”

Ndavəg təghər kəssa ndəla

¹⁸ Mbərzaha Yuhwan dadda tsuufəga ard dəga Farisah ar kəssa ndəla. Kaa sagau kə uudahiin sa ndava Yesu taakiya, “Aujilbəg kə mbərzaha Yuhwan ard dəgaha Farisah ar kəssa andəla, kwakyarva dau kə dəgahagh ar maay kəssa andəl biyi?”

¹⁹ Ngwatərangug Yesu amaa, “Kəsgaan nə tsaghwaha zhiila ghwuul kə andəl akwamar əmtəd də zhiila ghwuula? Maba ar əmtəd də zhiila ghwuula ar maay kəssa ndəl biya.

²⁰ Məng sarti da sagauwa kwada kəssav zhiila ghwuul dagal vakaatər duuvtərsa. Ar da kəssəg ma sarta kwah nə iitər kə andəla.

²¹ “Maay wa ghuda daala sədāv tlapant tə ənghura sədava biya. Akwama dzəghardzəga, təghaan daala sədāvən kə ənghura sədaviina, badzəgaan da jəguujig kwandza wura.

²² Maay wa dīya daala yuwa inabi ma ənghura ambəla hələw biya. Akwama dīyavdəmđiiga, kaa ciig kə yuwa inabiyin ciḡna kə həluwən, da dīya dagal nə yuwa inabi, dlaḡa ambəla həluwən da badzəga. Daala yuwa inabi dəyav bamma daala ambəla hələwa.”

Ndavəg təghər kə tsuufa Faciya Ngiiga

²³ Daghuvala faciya ngiiga Yahudaha, Yesu ar də mbərzahaan ar ghudadagal ma guha həiya. Kaa kalgaan kə mbərzahaan kə kyalma ghəra həiya tə ghərdəga.

²⁴ Am Farisiyah taa kə Yesu, “Zharga, aujilbəg kə mbərzahagh ḡa dəgiti dzah kə ḡagaan davalala dəyakudəgi?”

²⁵ Ngwatəranngug Yesu amaa, “Mbats, tapamnabi karanta dəgiti ḡaga nə Dauda sartakwa mbakən waiy ard tsaghwahaan dlaḡa maay dəgzəg vakatər biya?”

²⁶ Ma zamani ndza Abiyatar nə maal ba tinngtimng ma zhiila kəsufaha, kaa daas kə Dauda damma Vəgya Daadamazhigəla, zuu kə bruudi kwa favaan ba kəngəda, həyu kə zəgaan aandzu wara, bamma zhiila kəsufaha. Dlaḡa vəltər baz tsaghwaha dagalaana”

²⁷ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Bagava kwakyarvad də uud nə faciya ngiiga, ndərava bi nə uud kwakyarvad faciya ngiig biya.

²⁸ Adabad kwaha, Zəra Uuda, iin Yaazhigəl baz dəga faciya ngiiga.”

3

Mbəghanbəg Yesu kə daddakwa əmtsəmtsə dāv Palla

¹ Gwiya dagha ba nə Yesu damma guda dzahava. Vaakwahiina ndza məng nə uuda nə iin əmtsəmtsə dāv palla.

² Ma uudahi ndzar vaakwahiina, kyalmahaatəra ndzarandzəg ba dəwwa ar zhargaan mbatak da mbəgaan kə uuda nə iin daghuvala faciya ngiiga, kiyava tləkətləg kə iitər də haipa.

³ Am Yesu taa kə daddakwa əmtsəmtsə dəvaana, “Assagal ghacaghacig təvuukw vaakwana.”

⁴ Kaa ndavtëru ndavëg kə Yesu amaa, “Haiyakiyamanthaig nə adzahadzaha Muus kə 6a dëgit maraw davalā ngiig nii 6agvəna kəladərhi? Ngədləvəna shifəgnii tsəvanhi?” Maay wa mbədgəhant ghaiyan biya.

⁵ Kaa vāztərvāzəg kə Yesu ba da palla pal də badzəga rəvidmahuda, kaa hərsa rəvidkə iin mbakyarvad dëgdəgka ərvīd mahudaatəra. Aiyama taa kə daddakwa əmtsaəmtsa dəvna, “Vəlləg kə dəvaghā.” Kaa vəlgaan kə iina, kaa mbəgambəg kə dəvaan ba fakya.

⁶ Kaa ba dagal kə Farisiyaha da 6a dabari əmtad də uudaha Hirudus kə dūuli ar da tsəg nə iitər kə Yesu.

Dzahav dyak tə ghaiya dəlvā Galili

⁷ Kaa ciya dagal kə Yesu ar də mbərzahaan ma kəsiina, da tə ghaiya dəlvā Galili ba davaatəra, dlaba kaa gatəgaan kə uudah ba dyaka vaivaiya ma haaya Galili,

⁸ ma kəsa Wurshalima, ma Idumiya, ar də lii kilga zaagha Judan, ar də uudaha Taya ar də Sidun. Adaba cinngaracinnəg kə dëgitahi 6ag nə iina.

⁹ Mbakyarvad dyakəra uudaha, kaa tagtərtəg nə Yesu kə mbərzahaana, aa sarardəvsəg kə perayu kwa ngiykwaha, haik kə tlagaan kə iitəra.

¹⁰ Mbakyarvad mbəghanambəg kə uudah ba dyaka, badəm lii də kuzaha ar tlagakəva kiyava tapəgaana.

¹¹ Badəm sarti ar nəghəga shədəkw ghwadāha, ar nəghaghər ba kə mbədgəg təvuukwana ar huuləg ar taakiya, “Agha Zəra Daadamazhigəla.”

¹² Kaa 6əltəra6ələg kə iin kə magi ba vaivai kə shədəkw ghwadāh taakiya, aa tagararbi kə uudah man war nai biya.

Dzərgəhaaka dzərag Yesu kə mbərzah kəlawā tar buwā

¹³ Təhala kwaha, kaa dagat kə Yesu damma aghwa, dāhant kə lii naag nə iina, kaa da vakaan kə iitəra.

¹⁴ Kaa dzərgaaka dzərag kə iin kə kəlawā tar bu ma taatakātəra (kwa dāatər nə iin də Zərbəlgahaana). Adaba kiyava ndzəgaan kə iitər əmtad də iina dla6a 6əltərət da taa əlbəg marawā.

¹⁵ Da vəltər dla6 kə ndzədə lagwa shədəkw ghwadāha.

¹⁶ Wan kəlawatar buna dzərgəhaaka nə iina.

Siman, (kwa fəgharva Yesu kə daag Bitrus)

¹⁷ Yakubu zəra Zabadi ar də zərababaan Yuhwana, (kwa fatərva nə iin kə daag Buwar-najis, zarha karazhigəla)

¹⁸ Andrawus, Filigus, Bartilumi, Matiyu, Tuma, Yakub zəra Halfa, Tadiyus, Siman, kwa naagaan kə zaa vuukwa kəssaana,

¹⁹ Yahuda Iskariyuti, kwa vələt Yesu.

Uudah ar taaki məng Ba'alzabul ma vəgha Yesu

²⁰ Təhala kwaha kaa daas kə Yesu da hənnyaha, kaa gwiya dzahav dla6 kə uudaha baz za kaf pəletərvaapiləg kə Yesu ar də mbərzahaana.

²¹ Cinngara ba nə yaatər ndəkwanā, kaa dagau kə iitər da saa də vakaiya, adaba yaatər ar taaki, “Nalnəg kə valaaga.”

²² Am nə lii tsaga adzahadzaha Muusi saral ma Wurshalima, “Məng Ba'alzabul, Maala Shatanah ma vəghaana. Tlakəna vakaan kə ndzədə lagwa shədkw ghwadāha.”

²³ Kaa dāhtərantdāhəg Yesu kə uudahein, kaa tagtər kə əlbəg də garav taakiya, “Lag-walagw Shatanah kə zəraabaan Shatanaha?”

²⁴ Abi, ma tagwavəmtəgw nə kwarəg hutsəg buwā, kwan kə kwarəga ghaciga biya.

²⁵ Band kwah dla6a, ma tagwavəmtəgw hənnyah hutsəg buwā, kwan kə hənnyaha ghacig biya.

²⁶ Dla6a akwama cigharantciig shatanah kə ghəraana tagwvəm hutsəg buwā, ghacig biya. Səghaasəgga halavuwān.

²⁷ Maay wa dzugwantdzugw kə daas damma vəgya dadda ndzəf hutsarva kə kadlangahaan biya, bamma viyit kə uudanən ngudənan, Lakuti hutsəgarvahutsəg kə kadlangaha vəgyaana.

²⁸ “Ən tagkurtag kə jiira, da bəshəvtərnəbəshəg aandzu hulfa kwar kə haipahi ɓagara nə uudaha, ar də əlbəga nenəgahi ɓagarara nə iitər kə Daadamazhigəla.

²⁹ Ai ciya, badəm dadda kwa tagəda əlbəga nenəg tə Shəḏəkw Daadamazhigəla, da bəshvarnaabi ba tangw damma zərəzərə biya. Bagaabag kə haipi kwada bəshvarnaabi ba tangw damma zərəzər biya.”

³⁰ Tagaatag Yesu kwan mbakyarvad ar taakiya, “Də shəḏkw ghwad nə iina.”

Babba Yesu ar də zarha babbaana

³¹ Kaa sagau kə babba Yesu ar də zarha babbaan. Ar ghacan gyimala ar ɓəlant kə uud da ɗaagaana.

³² Ndza məng nə uudah ba ɗyaka ar cahwargan faɗagaan təghər kə iina, am nə uuda nə iin taa kə iina, “Wai baabagh ard zarha baabagh ar ghacəga gyimala ar naa nəgha kəgha.”

³³ Kaa ndavgaru ndavəg kə Yesu taakiya, “War baabara, ard zarha baabarni?”

³⁴ Kaa vaztərvəzəg kə iin kə lii cahwarga təvəgh kə iina, aiyama, “Wan nə baabara ard zaraabahara.

³⁵ Ba ɗəm daddakwa ɓa dəgiti naag Daadamazhigəla, iin zərəabara, iin nə dəghwa baabara, iin dlaɓ baabara.”

4

Garava dadda riiga

¹ Kaa gwiya tsagaan kə Yesu dlaɓ tə ghaiya dəɓva Galili. Uudahi faɗarvət da təghər kə iina ndzar ba ɗyaka, aɗabad kwaha, iin wa fəghara daas kə iin damma pərrayiu cihuran ma vakaiya. Dzahava uudaha ar ghacigan tə ghaiya gardza zaagha.

² Kaa tsagtərtsag kə iin kə dəgitah bəɗyak təɗvad garava. Amaa taa kə iitəra,

³ “Cinngamcinnga, dadda uusəg dal da riig ma guhaana.

⁴ Riig nə iina, kaa ɓalgalɓaləg kyalma hulf da tə ɗuula, kaa sagau kə ɗiikah ar caggu.

⁵ Kyalma hulfah ɓalal dat caccəhəlawə vakavaki maay haay ɗyak biya. Kaa laghəra sagal kə iitər ba watswatsa aɗaba maay haay ɗyak vaakwahiin biya

⁶ Ghut ba faciya, kaa fuugalfuug kə həiy ghulala, aɗaba badi bi kə tlali biya.

⁷ Kyaləm ɓalal damma takka, kaa ghubargaraa ghubarg kə takka kaa zəgətzəg kə takka tsarva kə ya zərə.

⁸ Kyaləm ɓalal dat haay marawa. Kaa laghəra sagala kə iitər ar ghubaran ba marawa, kyaləmaan yaa zər kulhəkərd-kulhəkərd, kwatlərən kul əngkwah əngkwaha, kyaləm dlaɓa zər dərmək-dərməka.”

⁹ Təhala kwaha amaa, “Badəm dadda kwad də hyimya cinngaana aa cinnga.”

Dəgiti tuuk vakai garava dadda riiga

¹⁰ Ma sarta kwandza cəhurgan nə Yesu ba daghwvəna, kaa ghalgaan kə mbərzahaan kəlawə tar buwa ard lii gatəgaan maa tagtər kə dəgiti tuuk vakai garavəna.

¹¹ Aiyama taa kə iitəra, “Hayakuranthaig nə uud am sərə kə dəgiti shəbəshəɓan təghər kə tləkəssərə Daadamazhigəla. Lii maay makuram biya, aandzu kwar kə dəgita taggəvtər bad garava.

¹² Iin wa nə iina,

“ ‘Aandzu ar ba vazəgaana, ar nəghəga biya.

Aandzu ar cinngaana, ar nəghəgaaka biya.

Aɗaba haik kə nəghəgaakanəghəg kə iitəra,

ar pəla kə ghəra bəshivtərnana.’ ”

¹³ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Mbats nəghamakai kə garavən biya? Am da nəghəgaaka ndar kaci kə kyaləmani?”

¹⁴ Dadda riigna, əlbəga Daadamazhigəl wa riig nə iina.

¹⁵ Hulfən 6alal da tə duuləna, iitər garava lii cinngaracinng kə əlbəga Daadamazhigəla. Cinngara ba nə iitəra, kaa sagau kə Shatanah hutsdan kə əlbəgən riyyava ma rəvid ma hudaatərna.

¹⁶ Band kwah dla6 hulfən 6alal dat caccəhəlawəna, iin garava lii bad cinngacinngaətər kə əlbəgəna, kaa dləghgadləgh kə iitər bad ərvif ma huf palla.

¹⁷ Adaba ar maay tsau də tlali biya, zəlarmai vaivai biya. Akwama ciyitciig dlad mbakyarvad əlbəga Daadamazhigəla, bat watswatsər kaa gwiya damma haal kə iitəra

¹⁸ Hulfi 6alal damma takka, iin garava uudahi cinngaracinng kə əlbəgiina.

¹⁹ Bakəva kwaha kəmma dəga duniya, ard naa hyahha, ard kəmma kyaləma dəgitaha, dagha damma ərvif ma huddaətər tsatərvatsəg kə ghubarg ba kwal yiiga kə zəra.

²⁰ Hulfən 6alal da tə haay marawna, iin garava lii cinngaracinng kə əlbəga Daadamazhigəla, ar dləghan, kaa 6agaan iitər kə tlər də vakaiya, kaa tləkənatləg kə iitər kə yu tuuk vakaiya kyaləm kul həkərd-kul həkərd, kwatlərən kul əngkwah əngkwaha, kyaləm dla6a zər dərmək-dərməka.”

Garava kaara jahuramba

²¹ Am Yesu taa kə iitəra, “Am sagau də kaara jahuramb am humbara kə taas nii? Nii am fəg mazha ngyil kə piin hii? Abi am hərtəg tə dəga hərtəggaan nə uuram kə kaara jahuramb?”

²² Maay dəgiti shə6ashə6an kwa da sərvaaka biya. Dla6a maay nə dəga gəlgəli kwada maay sagal dat 6ala6al biya.

²³ Badəm dadda kwad də hyəmmya cinngaana, aa cinngacinnga.”

²⁴ Amaa taa kə iitər dla6a, “Cinngamcinng ba maraw dəgiya” “Darami agha kurəg nəng də vakaiya, da kurak də vakai nə uuda, da fəkarna nə uuda.

²⁵ Badəm dadda kwa də dəgita, fəvarnaafəga, kwa maay nə dəgaan biya, aandzu hədikənən vakaana da kəsvarəvkəsəga.”

Garava hulfi fətsəlfətsəga

²⁶ Kaa za vuukw kə Yesu taakiya, “Band kwan nə ndzəgana tləkəsəra Daadamazhigəla. Band uudi riya hulf ma guhaana.

²⁷ Təhala həngngaha, kaa fətsəgəlfətsəg kə hulfən ghubarana, sərghai nə uuda nə iin kə dəgiti 6agavanən biya.

²⁸ Haay sagal də dəgwaiya bad ghəraana, ba zəngwa 6agga kə ghuuva, kaa 6a ghəra, təhala kwah kaa dəg kə zər tə vakaiya

²⁹ Ma təhaltəhəg nə dəgwaiya, kaa kəssant kə iin kə həvva kiyava ghudgaana, adaba 6agaa6ag sarta ghudgaana.”

Garava hulfa Mastad

³⁰ Kaa gwiya tagaan kə Yesu taakiya, “Kiyam da kurəg dau kə tləkəssəra Daadamazhigəli? Nii kiyam da gərəg də kwar kə garav kə ndzəganani?”

³¹ Da band dzakəva hulfa zəra mastad kwa iin wa mishshish ma hulfaha badəm kwa riyyav damma haaya.

³² Bakəva kwaha, akwama riyavariiga, ghwubarg juujig kə kyaləma uufahi ma dyaghaara guha, dəvahaan 6a ba maandala, baz diikah ar tsug ma shədkwaana.”

³³ Tagatər də garav nə Yesu kə əlbəga Daadamazhigəla ba dyak, kalkal də ghaala nəghəgaakanəghəgaatəra

³⁴ Maay nə dəgiti tagatəra nə iin kwal garav biya. Sarti ar əmtad də mbərzahaan ba davaatəra, tagtər ba tə 6ala6al kə dəgitaha.

Caggharaacag Yesu kə gyi kə kalangasa

³⁵ Ba daghuvalaa nə iina, hərzət ba faci kə ɓəla daaya, am Yesu taa kə mbəzahaana, “Jiyam da tɔ kwah kə ghyabba yuwa haiya”

³⁶ Kaa dɔgarsɗuug kə iitər kə dzahava uudaha, kaa dagal kə iitər ma perrayiwiin band ndzəganaani ndza ma vakai nə iina. Məng dlaɓ kyalma perra yuwah əmtad də iitəra.

³⁷ Kaa cigətciig kə kalangasa, fəgharaafəg baz yu ciya damma zhiɓəla, dlaɓa kaa tsəgaan kə iin kə perra yuwa, kaa ghubəda saas kə yu samma vakaiya hərz perra yuwən kə righəgga.

³⁸ Ndza hənna haar nə Yesu ma hala perra yuwa, ɓəla kə ghəraan tɔ dɔga ɓəla ghəra. Ar ciyant mbəzahaana, am nə iitəra, “Dadda tsaga dɔgita, wa kiyam ruuga, kats maay lambagh biya?”

³⁹ Kaa ciig kə Yesu cagara kə gyi kə fəda, amaa taa kə yuwa haiyina, “Dew aməngal! Ndzandzəgga!” Kaa ghacigaghacig kə fəda, badəm vaka ndzaandzəg ba dewwa.

⁴⁰ Amaa taa kə mbəzahaana, “Aujilbəg kəskuram gədzəg ndəkwani? Gwastən am maay də fadghər biya?”

⁴¹ Kaa gədzəgətdzəg kə iitər ba vaivaiya, am nə iitər taa kə ghərahaatəra, “War wan kə uudi? Baz fəda ar də yu ndakwani ar cinngarnucinngi?”

5

Mbəghanambəg Yesu kə dadda kwad shidəkw ghwadɗa

¹ Dzəvaradzəvəg Yesu ard mbəzahaan kə yuwa haiya kwa ma larda Garisinaha

² Bad tsugwa Yesu wah sagal ma perra yuwa, kaa sagau nə uuda nə iin kwad də shədkwa shatanah ma gətlah da vakaana.

³ Kwanən kə uuda hənna bamma gətlaha. Maay wa ngwadnangwadəg aandzu da tsavitsavi biya.

⁴ Adaba wura ndza diyav nə atsaviyatsavi tɔ dɔvahaan ard shəgahaan ba ngadlɔgaana. Maayɗla wa də ndzəɗɗa gwiya ngwadɗəgaan biya.

⁵ Ba kəlla həng baz faci baz avəd gwayav ma gətlaha, baz ma aghwa tsaha huuləgga harra vəghaan də akura.

⁶ Kəsgəharu ba nə iin kə gyi kə Yesu saas vaka bitkya, kaa əməndəra dagau kə iin kəlla kə ghwunj tɔvukwaana.

⁷ Kaa huuləg kə iin bad halavuwa ndzədaana amaa, “Au lambagh də kai, Yesu Zəra Daadamazhiɓəl kwa jujig də ndangəri? Ən ghala kəgh ma daaga Daadamazhiɓəl, vəlwabi kə dlad biya.”

⁸ Taggaa mbakyarvad tagghartag Yesu taakiya, “Duwarsɗuug kə uudanən, kəgh shəɗəkwa shatanahna!”

⁹ Kaa ndavgarundavəg Yesu taakiya, “War daagaghi?” Kaa ngwangug kə iina amaa, “Daagara badyaka, adaba kəm badyaka.”

¹⁰ Kaa ba ghala Yesu kə iin badyakyak haik kə lagwtərlagw dagal ma lardiina.

¹¹ Hərz də kwahiin kə vakavaka məng maandala gidɗya ghavzah piig tɔ kungula aghwiina

¹² Kaa ghala Yesu kə shədkwa shatanahən taakiya, “Dukəməndəsɗuug magha ɓəlkəməndəs daadama ghavzahaana.”

¹³ Haiyatəranthaig nə Yesu. Kaa ba sagal kə shəɗukwa shatanahən ar dəm ma ghavzahaan. Məng damma alfu bu nə ghavzah ma gyiddəna, kaa əməndəra daay kə iitər damma yuwa haiy ar ruwana.

¹⁴ Nəgharaba lii piya ghavzahaan kə dɔgiti dzəghardzəgəna, kaa əməndəra daas kə iitər da kutəgaan ma kəssahaatəra ard gədzər kəssaha. Kaa ba sagau kə uudah sa vazza dɔginən dzəghardzəgəna.

¹⁵ Saragha ba nə iitər da vak Yesu, kaa nəghganəghəg kə iitər kə uudanən kwa ndza cəbəg shədkwa shatanahən, cəhurgan tsagwatsagwan ma sədav səghaasəg samma hənkalaa balapiya, kaa gədzəgətəgədzəg kə iitəra

¹⁶ Uudahi dzəghaar vakatər wanənna, kaa ba kutəgaan kə iitər kə dəgiti dzəghaar də daddakwa cəbəg shədkwa shatanaha ar də ghavzaahaana.

¹⁷ Kaa fəgarzhafəg kə uudah kə ghala Yesu maa dūwars kə haayatəra.

¹⁸ Tə ghərdəga daas Yesu damma pərayuwa, kaa ghalgaan kə daddakwa ndza tsəg shədkwa shatanahən maa hayarant maa dagal əmtad də iina.

¹⁹ Haigharant bi Yesu biya. Amaa taa kə iina, “Dəg daa da hənyah vak zaraabahagha, agha tagtər kə dyakəra dəgitahi bəgaka Yaazhigəla, baz dūuli zhuwakadaala nə iina.”

²⁰ Kaa daas kə uudanən, farzha kə kutəgaan kə dəginən dzəghardzəg ma larda Kəsaħ Kəlaw təghər kə dəgitahaan dyakdyakahaan bəghara Yesu. Badəm nə uudah kaa bə jappəra.

Dəghwa Yayirus ard Uusi Kəla Avəza

²¹ Gwiya dzəva ba Yesu da tə kwah kə ghyaba yuwa hai ma pərayiwa, kaa dzahav kə uudah bədyak da vakaana. Bamma sartən ndza ba təghaiya yuwa haiy nə iina.

²² Kaa dagau kə pal ma maalah təghər kə guda dzugwazhigəla kwa dāhav də Yayirus. Nəggha ba nə iin kə Yesu, kaa mbədəgambədəg kə iin təvuukwana.

²³ Kaa ghalgaan kə iin ba vaivai, taakiya, “Zər dəghwar təgherdəga əmtsəga. Ən ghala kəgh magha dagau agha tapnan maa mban ndzan də shifəga.”

²⁴ Kaa ba dagau kə Yesu əmtad də iina. Kaa gatgarsgatəg kə uudah bədyak ar jagwaana.

²⁵ Ndza məng nə uus vaakwahiin viigaan kəlaw tar buwa ba kəla vəzza.

²⁶ Həbuhəbəg kə dlad ba vaivai mazha dəva lii bə kərgun ba dyaka baz kwaḃaan tsatsəg badəmma. Dlakulva bə ngulma, gwiya mbərəg bad mbərəgga.

²⁷ Ndza cinnghacinng kə əlbəg təghər kə Yesu, mbakyarvad kwaha, kaa daas kə iin damma uudah kyilgaana, tapnan kə sədavaana,

²⁸ dzamgaan ma irəvidmahudaan taakiya, “Aandzu ba sədavaan wan tapna naiya ən mbəga.”

²⁹ Ba təvakaitəvakai, kaa ghacigaghacig kə avəziin kəlgiina, dlaḃa cinnghacinng ma vəghaan taakiya mbavnambəga.

³⁰ Ma kwahiin kə sarta kaa nəghəgaakaa-nəghəg kə Yesu taakiya məng ndzəd aa dəgal ma vəghaan, kaa gwivətɡwiig kə iin, amaa, “Warwa tapa sədavari?”

³¹ Am mbərzahaan taa kə iina, “Awdə! Agha nəghəganəghəg kə kirfkirf uudah ndəkəwətsəm, ‘Warwa tapaktapəg amənga?’ ”

³² Kaa ḃalla gyi kə Yesu vazza daddakwa bə kwanəna.

³³ Nəghaakanəghəg nə uusən kə dəgiti bəgavaran tsauwa, kaa saas kə iin da təvuukwa Yesu ma dladlawur dlaḃa vəghaan təgga, mbəda kə iin təvuukwana, tagar kə iin kə jiiraan badəmma.

³⁴ Aiyama taa kə iina, “Dəghwara, fadghəragha mbakambəga. Dəg ma gabərərəra, mbəghambəg tuuk kə kuzagha.”

³⁵ Ba ndzəgaan Yesu ba taaghai, kaa am nə uudahi saral ma vəgya Yayirus, am nə iitəra, “Abi, əmtsaaəmtsəg nə dəghwiina, gwiya gargyabi kə dadda tsagadəgit biya.”

³⁶ Fabi nə Yesu kə taad tə dəgiti taggar nəiitər biya, amaa kə maal təghər kə guda dzəgwazhigəlna, “Gədz biya, fədgħərətfəga.”

³⁷ Tsatərvatsəg kə gatəgaan kə kyalma uudaha ba Bitrusa, Yakuba ar də Yuhwan zərababba Yakuba.

³⁸ Daragha ba nə iitər da ma vəgya Yayirus, kaa nəghəganəghəg nə Yesu kə uudah uushit uushig ghəratər ar tuuga ar huuləga.

³⁹ Dagha ba nə iin damma hənnyahiina, amaa taa kə iitəra, “Aujilbəg kə səkuram am tuug am huuləg ndəkəwana? Abi, hənna haar dəghwiina au mtsamtsəga?”

⁴⁰ Kaa ɓagar ghwuɓasga neneg kə iitəra. Təhalakwaha laguda kə iin kə uudah da gimala, dahant kə iin kə dadda dəghwiina, ar də babbaana ar də mbərzahaani mtaɗ də iina, ngal daas kə iin da vakavaki də dəghwiina.

⁴¹ Viyit kə iin kə dɔva dəghwna, amaa taa kəiina, “Talita kumi,” iin taakiya “Zər dəghwa, ciiga.”

⁴² Ba tɔ watsəra kaa ciig kə dəghwən kaa dagala. Viiga dəghwna kəlawar tar buwa. Kwan fatəraafəg kə ɓa jappər ba vaivaiya.

⁴³ Kaa ɓəltərɓələg Yesu kə maggi taakiya aa cinngabi nə uudah kə dəginən aa dzəgardzəgən biya, tagtər dlaɓ taakiya aa vɔlaralvəlg kaffa.

6

Nahavanti Yesu ma Nazarat biya

¹ Dughars ba Yesu kə vakava kə iin kaa gwiya daas kə iin damma kəsana, kaa daas kə iin əmtaɗ də mbərzahaana.

² Baga ba sarta ngiiga Yahudaha, kaa farzha kə iin kə tsagar dəgit kə uudah ma guda dzəgwazhigəla. Badyak lii cinngaracinnga, ar ɓa jappəra taakiya, “Tlakəna mər nə uudanən kwanahaani? Hulfa kwar kə sərgasərgər wa vɔlaravəlg baz dɔga jappər ndakwi ɓaagaani?”

³ “Abi kafintən wanən? Zəra Maryam, zərabaz Yakub, ard Isuvuu, Yahuda ar də Siman biya? Abi yigahaan ngwasah wan əmtaɗ də kəmyamən?” Kaa za vɔgha də iin kə iitəra.

⁴ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Aandzu ba war fəgaarafəg kə tlayang, maay ba nə uudaha kəsaa ard zaraabahaan ard lii vɔgyaan biya.”

⁵ Bagaabi Yesu kə dɔga jappər vaakwahiin biya, mbəghana ba uudah həɗikən tɔdvad fətəra dɔva.

⁶ Kaa ɓa jappər kə iin tɔdvad maayrərra fadghəghəratəra.

Bəlgəntɓələg Yesu Kə Mbərzahaana

Kaa gwaivagwaig kə Yesu ma kyalma gədzər kəsah tsagtər dɔgita.

⁷ Kaa ba dahtərətɗahəg kə iin kə kəlawar tar buna, ɓəltərət kəiin bu-buwa, vɔltər dlaɓ kə ndzəɗ tɔghər kə shidkwa shatanaha.

⁸ ɓəltəra kə maggi taakiya, “Kəsam bi kə dɔgit kwakyarvad dagalaru biya, aandzu dɔgzəga, ma jilada, bi kwaɓ ma mbəlaharu biya, ba zad kalti wam kəsəg nə uurama.

⁹ Famfəg ba kə kimbaka, kəsambi kə kwatlərn kə sɔdav biya aandzəg ba wa tɔ vɔgharuwa.

¹⁰ Baɗəm hənyahi am dɔgaa nə uurama, am ndza vaakwah tangw damma sarti am da ɗuug nəuuram kə kəsiina

¹¹ Baɗəm vakavaki dləghakura bi nə uud biya, mam da ciiga am pangda kə alagwat tɔ shigahaaru kiyava nəg kə shidaharuwa.”

¹² Kaa ciya dagal kə iitər, ar tagtər əlbəga Daadamazhigəla kə uudah taakiya aa pəlarpəlg kə ghəra.

¹³ Lagwardalagw kə shidkwa shatanah badyaka, ar mastəra kə wal kə lii yangbi badyaka, dlaɓa ar mbahtərana.

Əmtsəga Yuhwan Dadda Tsuufəga

¹⁴ Kaa cinngacinng kə tləkkəs Hirudus kə əlbəg tɔghər kə Yesu, aɗaba cinngalcinng nə ɗaagaan aandzu takwara. Baz tagaan kə kyaləma uudah taakiya, “Yuhwan dadda tsufəg wa ciyavant ma gətlaha, iin wa nə iin də ndzəɗa ɓaa dɔgaha jappər nə iin ənd kwana.”

¹⁵ Aiyam kyalma uudaha, “Tlayang Iliya.” Am kyalma, “maaya, kwatlərn kə tlayang shah, ma tlayangahi ndza wura.”

¹⁶ Cinngaha ba nə Hirudus kə əlbəgna, aiyama, “Abi, Yuhwan, kwa ghudananai kə ghər tɔ vakai wa ciyavant ma gətlaha!”

¹⁷ Adaba wura ndza Hirudus ba dɛ ghɛraan wa taga taakiya aa viivɛtviig Yuhwan ngudvɛnan ma guda bɛrfina. Bagaabag Hirudus ndɛkwan mbakyarvad Hirudiya, uusa zɛraabaan Filigus, kwa kɛsuu Hirudus.

¹⁸ Adaba ndza taghartag Yuhwan kɛ Hirudus taakiya, “Kalkalaan bi kɛssa uusa zɛrabaabagh biya.”

¹⁹ Mbats, Hirudiya hɛkyaghanahɛkyag kɛ Yuhwan ma ɛrvidmahuudaana, nahanahɛg maa tsɛvaan, bakɛva kwaha tlakɛna bi kɛ duuli biya,

²⁰ adaba Hirudus gɛdzgaan kɛ Yuhwaana. Sɛrgasɛrg nɛ iin taakiya uuda jirjiir nɛ iina, dlaɓa ba cuwadadda, iin wa fɛghara kɛ Hirudus kɛ hɛkya Yuhwan ba marawwa. Ba cukw sarti taag Yuhwan kɛ ghaiya dɛ vakaiya, mbɛkɛmbɛg ma ɛrvidmahudaana, bakɛva vakwaha cinngaan kɛ ɛmtakɛra ɛlbɛgaana.

²¹ Tɛhalakwaha kaa tlɛkkɛnatlɛg kɛ uusiin kɛ duula, daavala ɓa kwaanda Hirudus, kwa dzahghant nɛ iin kɛ ajanaha ar dɛ tlɛksaha ghwavahaana, ar dɛ uudahi maamaalah ma Galili kwakyarvad hwadaga kwandaana.

²² Dal ba nɛ dɛghwa Hirudiya da shakalɛg tɛvuukwa Hirudus ar dɛ ghulabahaana, cinngaracinng kɛ mtakɛr ba vaivaiya. Aiyama, “Au wagha naagnɛngi? Badɛm dɛgiti aa ghalga nɛng ɛn vɛlakvɛlɛga.”

²³ Baz zangwadɛga, am tlɛkɛssa taa kɛ dɛghwna, “Badɛm dɛgiti aa ghalga nɛng ɛn vɛlakvɛlɛga, aandzu kyalma tlɛkɛssɛrara.”

²⁴ Kaa dagal kɛ dɛghwɛn tagar kɛ babbaan, “Awanda ghalg naayi?” Aiyam babbaana, “Ghɛra Yuhwan dadda tsuufɛgga.”

²⁵ Ba tɛ watsɛr kaa ɛmndɛra da vak tlɛkɛs kɛ iin amaa, “ɛn naagan banda kwan ndakwan aa vɛlwavɛlɛg nɛ uud kɛ ghɛra Yuhwan dadda tsuufɛg tɛ pɛlaiya.”

²⁶ Cinngaha ba nɛ iin kwana, kaa njikɛnjiig ba vaivaiya, amaa mbakyarvad ngwadɛgi zuu nɛ iina, ar dɛ ghwulabahaana, naabi kɛ pigardapiig biya.

²⁷ Kaa bɛlgantɓɛlɛg kɛ iin kɛ kapupuwaan taakiya aa sɛvardaasɛg ghɛra Yuhwan. Kaa dagau kɛ iin damma guda bɛrfɛn ghwuuda kɛ ghɛra Yuhwana.

²⁸ Sɛdaa kɛiin tɛ pɛlaiya, vɛlar kɛ dɛghwiina, dɛghwɛn dlaɓa vɛlar kɛ babbaana.

²⁹ Cinngaraba mbɛrzaha Yuhwana, kaa dagau kɛ iitɛr ar kɛsant kɛ tluwaana, ar hɛdnana.

Gɛlghantɓɛlɛg Yesu kɛ Uudaha lɛffu Dlaɓa

³⁰ Gwiyaragwiig dlakulva gyiya Yesu kwa ɓɛlatɛrɛt nɛ iinɛn saasa vakaana, ar tagar kɛ dɛgitihi ɓagara nɛ iitɛr badɛmma, ar dɛ dɛgiti tsagaar nɛ iitɛra.

³¹ Adaba uudah badyaka ba kwan daasa kwan sagala, bandva kaffa tlarkɛnai zɛrɓɛlgahaan kɛ duula zɛgaan biya, aiyama taa kɛ iitɛra, “Jiyam dagal da vakavaki maay aandzu ndɛwar biya, am diida kudɛg hɛdikɛna.”

³² Kaa dɛgɛdmɛg kɛ iitɛr damma pɛrrayiwa ar dal da vakavaki maay aandzu ndɛwarbi ba iitɛr davaatɛra.

³³ Nɛghara ba nɛ uudah badyak kɛ ciya dagalatɛra, dlaɓa nɛghartɛraakanɛghɛga. Kaa ɛmndɛra dagal kɛ iitɛr ba dɛ shɛg sagal ma kɛsah badɛmma, kaa tsugwatsug kɛ iitɛr lakuti sagau kɛ iitɛra.

³⁴ Tsugwa ba nɛ Yesu kaa nɛghɛganɛghɛg kɛ uudah fadɛgaan ba badyaka, zhutɛrdaala kɛ iina, Adaba ar band tuughah kwal dadda piiga. Kaa tsagtɛrtsag kɛ iin kɛ dɛgitihi badyaka.

³⁵ Hɛrz faci ɓɛladaya kaa sagau kɛ mbɛrzahaan da vakaana, am nɛ iitɛr taa kɛ iina, “Vaakwana maay ndɛwar biya. Faci dlaɓa hɛrz ɓɛladayaana.

³⁶ Bɛlarsɓɛlɛg kɛ uudah maraa dal damma gɛdzɛrkɛssaha ar dɛ kɛssahaan mbɛvmbɛvɛn, maraa sagwa kɛ dɛgitihi da zɛ nɛ iitɛr.”

³⁷ Ngwatɛrangwug Yesu amaa, “Vɛlamtɛrvɛlɛg nɛ uuram kɛ dɛg zɛgga.” Aiyam nɛ iitɛr taa kɛ iina, “Kɛm sugudasug kɛ dɛgzɛg kalkal dɛ kwaɓi diivar kɛ baryam dɛga kyil tɛhs, kɛm vɛltɛr ar zuwa?”

³⁸ Amaa taa kə iitəra, “Bruudi ngwen wa vakaruwi? Dam da vazəgaana.”

Vazarna ba nə iitəra, aiyam nə iitəra, “Bruudi dləḅa, ar də kilf buwa.”

³⁹ Kaa tagtərtag Yesu kə mbərzahaan aa tagartərtag kə uudah ar cahwara dakwal dakwala tə kazhakw də gyiia.

⁴⁰ Kaa cahwargacahwarəg kə iitər dakwal dakwala, kyaləm dərmək-dərməka, kyaləm kul dləḅ kul dləḅa.

⁴¹ Kəsgħant ba nə iin kə ḁummba bruudi dləḅa, ar də kilf buwna, dzəgaan kə iin kə ghəraan damma zhigəl, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, lahnana kə iin kə ḁummbahaana vəltər kə mbəzahaana, ar vələr kə uudaha. Tagwtərnən dlaḅ kə kilf buuna kə mbəzahaan ar valtər kə uudah ba ḁemma.

⁴² Baḁemma zaruuzəg tlatərtləga,

⁴³ ar dzahant kə lahgaha bruudi ar də kilfiina, tlavkəna nə alghw kəlawar tar buwa righarighan.

⁴⁴ Dəyakəra uudahi zaru kwanən kə dəgzəga ghwalvah alfu dləḅa.

Dal Yesu Təghəra Yuwa

⁴⁵ Ba tə watsəra kaa fətəraafəg nə Yesu kə mbərzahaan damma perrayiwa maraa tsugwa ma Betsaida lakwti dagau kə iina, iin dlaḅa ḁiitərs kə uudaha.

⁴⁶ Təhalakwa ḁiyatərəs nə iin kə uudaha, kaa dagat kə iin dat kungula aghw da dzugwazhigəla.

⁴⁷ Bəlaa ba hwaasa, perrayuna ndza ma taataka yuwahaiya. Ndza ba dlaḅ nə Yesu tə ghaiya gardz ba daghwvaana.

⁴⁸ Nəgha ba nə iin kə dlada ḁuuləgaanaatər kwakyarvad ḅagavanaatər də fəḁa, band garava karfi həkərḁa avəḁa. Kaa dagal kə iin təghəra yu da vakaatəra. Zəkk amaa bandgi da ghuda dagala.

⁴⁹ Nəghara ba nə iitər dagal tə ghəra yuwa, am nə iitər ndakwani daddkwa səgal tə afka, kaa huuləg kə iitəra,

⁵⁰ adaba baḁəm nəgharanəghəga, kaa gədzəg kə iitəra.

Kaa tagtərtag kə iin taakiya, “Ndavam biya! Ba kaiya, gədzam biya!”

⁵¹ Kaa daas kə iin damma perrayu əmtaḁ də iitər, kaa ghacgaghacig kə fəḁiina. Kaa ḅa jappər kə iitər ba vaivaiya,

⁵² adaba ar sərgai kə dəgiti tuuk vakai nə gəlla uudah alfu dləḅən biya, kwakyarvad irrəvidmahudaatəra dəkdəka.

Mbəghanimbəg Yesu Kə lii Yang Biya

⁵³ Dzəvara ba nə iitər kə yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarat, ar ngudəna kə perrayuwiin tə ghaiya yuwahaiya.

⁵⁴ Ba sagalaatər wah ma perrayuwa, caaricaari kaa sərgaakasərəg kə uudah taaki, mbats Yesu.

⁵⁵ Kaa ḅala əmdərg kə iitər aandzu takwar ma haiyin, kaa ba langarlang kə iitər kə lii yang bi tə dəga hənganaatər da vakavaaki ar cinnga nə iitər taakiya vaakwah Yesu.

⁵⁶ Baḁəm vakavaki dəgal nə iina, bi kəs ḁyaka, ma zər kəssa, bi ḅalaḅalaha, ar həngna kə lii ya yangbi tə ghaiya kasukwa, ar ghaləg mbakyarvad lii yangbi maraa tappənən aandzu ba ghaiya səḁavaana. Baḁəm lii taparnatapəgga mbaharambahəgga.

7

Adzahadzaha Lii Maamaala

¹ Farisiyaha ar də kyalma lii tsaga adzahadzaha Musa lii saral ma Wurshalima faḁarvət vak Yesu.

² Kaa nəghəganəghəg kə iitər kə kyaləma mbərzahaan ar zaa kaf kwal bargə dəva, tədvad adzahadzahaatəra ar maay də caccu biya.

³ Adaba Farisiyaha ard Yahudaha badəm ar maay za kaf əndkwah biya, bamma bararabarəg kə dəvahaatəra, tədvad adzahadzaha daadijahaatəra.

⁴ Ma saraghasəg saa ma kasukwa, ar maay za kaf ndan biya bamma bararabarga. Məng dla6 watlərən kə adzahadzaha daadijah bədyak kwa gwiyaru nə iitəra, dla6a ar tsuufəgaana, band bara kuwa hə66a yuwa, shakaha, ar də təfuwa.

⁵ Kaa ndavgarundavəg kə Farisiyaha ar də lii tsaga adzahadzaha Musa kə Yesu, “Aujilbəg kə mbərzahagh ar maay gata adzahadzaha daadijah ar za kaf də dəv bakwal caccuwi?”

⁶ Ngwatərangug taakiya, “Mbats ba kalkal nə tlayanngəra tagga nə Ishay təghər kəskuram taakiya am muniya! Bandkwa vindava taakiya,

“Am Daadamazhigəla, ‘Ar fəkwaara bad ghai nə uudah kəskaiya, irrəvidmahudatər biky də kaiya.

⁷ Ar 6agwa ba gyagyaan kə kwatnahəra.

Ar tsagtər adzahadzaha uudaha,
dlakulva əlbəga Daadamazhigəla.’ ”

⁸ “Duwamarsduug nə uuram kə adzahadzaha Daadamazhigəl kwa tagaa nə iin taaki aa gatavgatəga am gata dəga daadij uudaha.”

⁹ Amaa taa kə iitəra, “Am sərgasərg kə duwa adzahadzaha Daadamazhigəla mbakyarvad am gata dəga daadijaharuwa!

¹⁰ Adaba tagaatag Musa taakiya, ‘Faarafəg kə daadagha ar də baabagha,’ dla6a, ‘Dadda kwa daava daddana bi babbaana barari tsavva.’

¹¹ Am duugarsduug nə uuram kə uudi maay tsa puuta daddaana ar də babbaan biya, farwut taakiya badəm nə dəgit mamma ndza da tləkkəna nə uuram vakara fanarafəg kə Daadamazhigəla.

¹² Tsamarva ndəkwah nə uuram kə məlgaru kə daddana ard babbaana.

¹³ Tədvad kwan wam neneg nə uuram kə əlbəga Daadamazhigəl mbakyarvad dəga daadijahi am tsagtər nə uuram kə uudaha. Am 6ag band kwah dla6 nə uuram kə dəgitah bədyaka.”

Dəgiti Fəgara Uud ndzəga kwal Caccu Təvuukwa Daadamazhigəla

¹⁴ Kaa gwiya dəhtərətəhəg nə Yesu kə dlamakəlaaa, amaa taa kə iitəra, “Cinngamwacinng badəmma, am nəghaaka dla6 ba marauwa.

¹⁵ Dəgiti dēgaa damma vəgh kə uud bi wa fəgara ndzəga kwal caccu təvuukwa Daadamazhigəl biya, dəgiti sagal ma vəgh kə uud wa fəgaraa ndzəga kwal caccu təvuukwa Daadamazhigəla.” [

¹⁶ Daddakwad hyimiya cinngaana aa cinngacinnga.]

¹⁷ Təhala tagwavaan də uudaha, kaa daas kə iin da hənyaha, kaa ndavgarundavəg kə mbərzahaan kə dəgiti tuuk vakai nə wanən kə garava.

¹⁸ Ngwatərangugga amaa, “Mbats kuram ndakwi nəghamaaka biya? Nəghamaaka bi taakiya Dəgiti dēgaa damma vəgh kə uud bi wa fəgaraa ndzəga kwal caccu təvuukwa Daadamazhigəl biya,

¹⁹ adaba aa dəhi damma rəvidyan biya, aa dəhi ba damma hudaana, təhalakwaha kaa sagal ma vəghaana.” (Vaakwana maradamarəg Yesu taakiya makwar kə dēgzəga bad caccuwa.)

²⁰ Kaa zavuukw də taakiya, “Dəgiti sagal ma vəgh kə uud iin wa fəgaraa uud ndza kwal caccuwa

²¹ Kwakyarvad sagal ma rəvidmahudə uud nə dzama 6a kəladəra, shi6əlga, 6a gəla, tsa shifəgga ar də 6a gwaragwara,

²² ard dlərməga, kəladəra, valla uudaha, ar də kəmma dəga tsa zhərwa, ar də shilga, ar də badza daaga, ar də naaghəra ar də dlagəra

²³ Badēm wanahaan kə dəga kəlaadəra sagal bamma rəvidmahudfuuda, badzəgaan kə ndzəgana uuda.”

Fadghəra uussa

²⁴ Kaa ciya dagal kə Yesu vaakwahiin damma larda Taya ard Sidon. Kaa daas kə iin da vəgya uudana, nahabi nə iin maa səran aandzu ndəwar biya. Bakəvakwaha pəlewapələg kə shəbga.

²⁵ Cinngaha ba nə uusiin kwa tsaag shidkwa shatanaha kə zər dəghwaan kə əlbəg təghəra, caaricaari kaa dagau mbədan təvuukwana.

²⁶ Uusna dəghwa Helenaha. Yavva ma larda Finikiya ma haiya Suriya. Kaa ghalla Yesu kə iin maa lagwda kə shatanahən ma vəgha dəghwaana.

²⁷ Am Yesu taa kə iina, “Aazaruuzəg zarh ndan tlətəra, kalkalbi kəsvant kaf vələvtər kə ghəgyah biya.”

²⁸ Ngwangug nə uusəna amaa, “Aana, bandkwah, dadda tsaga dəgita, abi, zəgaan nə ghəgyah kə kafi ɓalgal vaka zəgaa kə zarəh.”

²⁹ Aiyam Yesu taa kə iina, “Mbakyarvad ngwuggi aghaa ngugga nəngna, dəg daas da hənyaha, duugharduug shatanahiin kə dəghwagha.”

³⁰ Kaa gwiya daas kə iin da hənyaha, tləghara hənga tə piin kə dəghwaana, duugharsduug shatanaha.

Mbəghnambəg Yesu kə matanga kwa tagdabi kə ghaiya

³¹ Duughars ba nə Yesu kə larda Taya, kaa ghuda dagal də Sidon lakutti gwiya daas damma yiwahaiya Galili, ar də ghaiya kəs kəlawə Dikapolis.

³² Vaakwaha ar sardəv nə uudah kə matangng kwa tagəda dlah kə ghaiya. Kaa ghalgaan kə iitər maa tappəna kə uudanən maa mbanna.

³³ Dahant kə iin kə matangən damma dləmmaabaava vakavaki maay ndwar biya, kaa fahardəm kə iin kə zarha dəvaan damma hyemyahaana, dlaɓa təfa kə ashavaiya, tapəna kə aryahaana da ashavayiina.

³⁴ Kaa vazza damma zhigəl kə Yesu kaa dəya shifəg kə iin bad ndzəda, amaa taa kə iina, “Iffata!” Iin taakiya, “Wurga!”

³⁵ Tagaa ba nə iin kwaha, kaa wurəg kə hyimiyahaana, dəgiti həkyəghani aryahaana pləmpəlgə, kaa tagaan kə iin kə ghai ba marawwa.

³⁶ Bəlatəraabələg nə Yesu kə maggi aa tagarar bi aandzu war biya, bakəvakwaha kaa kutgaan kə iitər kə dəgiti dzəghardzəgən.

³⁷ Kaa ɓa jappər kə uudah ba vaivaiya, am nə iitəra, “Bagaabag kə dəgit badəm bakalkala! Baz lii matang ndza cinngacinng kə əlbəga, lii hatstəruu hyəmiya ar tagaan kə ghaiya.”

8

Gəlgəhantgələg Yesu Kə Uudah Alfu Uufada

¹ Makwahiin kə sarta, kaa gwiya fadəgətfadəg kə uudah ba dyaka. Maay tsau nə dəgzəg vakatər biya, kaa dāhgantdāhəg nə Yesu kə mbərzahaan amaa taa kə iitəra,

² “Ən ɓa zhuwadaala uudahaana, hənga həkərd wan kwan ar ba vakar bakwal dəgzəga.

³ Akwama dīiyantərəsdiiga daas da hənniyaha də waiya, ar da mbasda biya. Adaba kyaləm saral vaka bətkya.”

⁴ Am mbərzahaana, “Da tləvkəna mər nə dəga zəg makwanən kə təghal kwada tləgaara kə uudahaani?”

⁵ Kaa ndavatərundavəg kə Yesu taakiya, “Bruudi ngwen wa vakaruwi?” Aiyam nə iitəra, “Uudifa.”

⁶ Kaa tagtərtəg kə iin kə uudah aa cahwararacahwarəg tə haiya. Kəsant kə iin kə bruudiin uudifna, kaa tagar uus kə Daadamazhigəla, lahnana, vəltər kə mbərzahaan kiyava tagwar kə uudaha.

⁷ Məng dlaḅ kilf mishish həḏiikən vakaatəra. Faraa kə iin kə barka, amaa tag-wamtərnatagw kə uudaha

⁸ Zaruuzəg nə uudaha, tlatərtləga, ar dzahant nə mbərzahaan kə təmgan alghw uudifa.

⁹ Lii zaruuzəg ar məng damma alfu uufada. Kaa diitərəs kə iin dagal kə uudaha.

¹⁰ Bat watsər kaa dəgəmdəg kə iin damma pərrayu də mbəzahaan, ngal dagal kə iin damma larda Dalmanuta.

Gata Dəga Sərga

¹¹ Kaa sagau kə Farisiyah sa ḅalagajau də Yesu, Sarsaa fəshgaana, kaa ghalgaan kə iitər maa martərda kə dəga jappər kwada nəg kə dəga sərg saay ma ghərazhigəla.

¹² Kaa dəya shifəg kə iin bad ndzəḏḏa, amaa, “Aujibəg kəskuram uudaha zaman am gata dəga sərgi? Ən tagkurtag kə jiira, maay watlərən kə dəga sərəgi da marvətər kə uudaha zamanən biya.”

¹³ Təhalakwaha kaa duutərəsduug kə iina, kaa daas kə iin damma pərrayuwa, kaa dzəva dagal kə iin dat ghyaba kwaha.

Yista Farisiyaha Ard Hirudus

¹⁴ Viyatəraavig kəsa bruudi kə mbərzaha Yesu, ba pal wa vakatər ma pərrayuwa.

¹⁵ Kaa ḅəlaatəraḅələg nə Yesu kə maggiya, amaa, “Fəmfəg kə hyəmmi dəgiya, dlaḅa am fəgaan kə taad tə yista Farisiyaha ar də dəga Hirudus.”

¹⁶ Kaa tagkəvaatag kə mbərzah ma taatakaatər taakiya, “Mbakyarvad kiyam maay də bruudi ha waa taag nə iin ndəkwahini?”

¹⁷ Nəghaakaba nə iin kə dəgiti ar taag nə iitəra, kaa ndavtrundavəg kə iina, “Aujibəg am taakiya am maay də bruudi? Mbats, gwastən nəghamaaka biya? Dlaḅa sərəmaaka biya? Mbats dəkḏək ghəraruwa?”

¹⁸ Am də gyiyaha, am nəghəga biya? Am də hyəmmyaha, am cinnga biya? Mbats dzamamna biya?

¹⁹ Ma sartakwa lahanteru nai kə bruudi dləḅ kə uudah alfu dləḅna, alghw ngwen wa dzahamant nə uuram kə təmganani?”

Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Alghw kəlawə tar buwa.”

²⁰ “Bruudi uudifən kwa lahanteru nai kə uudahna, maandala alghwah ngwen wa dzahamant nə uuram righarighan də ghwadgahaanii?”

Am nə iitər taa kə iina, “Alghw uudiffa.”

²¹ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Gwaastən nəghamaaka bi kə əlbəgar biya?”

Mbəghanambəg Yesu Kə Gulfma Betsaida

²² Daragha ba nə iitər damma Betsaida, kaa səvardasəg nə uudan gulf kə Yesu, kaa ghalgaan kə iitər maa tapna kə gulfiina.

²³ Viyiit kə iin kə dəva gulfəna, tadḏa kə iin dagal da gyilga kəssa. Təfgharvaba nə iin kə ashavai kə uudanən magyiya, tapna kə iina. Ndavaru kə iin taakiya, “Agha nəghəganəghəg kə dəgita?”

²⁴ Kaa dzəgantdzəg kə gulfən kə ghəran damma zhigəl, amaa, “ən nəghəganəghəg kə uudaha, ən nəghtər band uufaha, ar gwayaiva.”

²⁵ Kaa gwiya tapgaan kə Yesu kə gyiyaana. Ngəl wurgətwurəg nə gyi təvakaiya, mbana, kaa nəghəganəghəg kə dəgit ba marauwa.

²⁶ Kaa ḅəlgarsḅələg Yesu daas da hənyaha, amaa taa kə iina, “Gwiya təbi kə zərkəss biya.”

Haighanthaig Bitrus Taakiya Yesu iin nə Kəristi

²⁷ Yesu ard mbərzahaan daral damma zərkəssah ma Kaisariya Filibi. Təghərdəga kaa ndavtərundavəg kə iin kə mbərzahaan taakiya, “Ən war nai ma tag nə uudahi?”

²⁸ Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Kyalləm ar taaki, agha Yuhwan dadda tsuufəga, kyalləm ar taakiya, agha Iliya tlayanga, kyalləm dla6 ar taakiya, agha pal ma tlayan-gaha.”

²⁹ Kaa ndavtəruundavəg kə iina, “Kuraməm, ən warnai mam tləg nə uurami?” Ngwaan-gug nə Bitrus taakiya, “Kəgh nə Kəristi.”

³⁰ Kaa bəltəra kə maggi kə mbərzahaan aa tagararbi aandzu ndəwar kə əlbəg təghər kə iin biya.

Tagadatag Yesu Təghər Kə əmtsəgaana

³¹ Makwanən kə sarta, kaa fəgarzhafəg kə Yesu tsagtər dəgit təghər kə duuli da həbəg Zəra Uud kə dla6 shah-shaha. Ar da naabi nə maaləh təghər kə dlamaa kəlawə ard maaləha zhiila kəssa uufah, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, da tsəvaana, təhala həng həkərd da ciig də shiifəgga.

³² Taggada bat bala6al kə kwanən kə əlbəga.

Kaa dahanat nə Bitrus kə Yesu damma dləmmaabaava, buuraraana.

³³ Kaa gwivət kə yesu vazəna kə mbərzahaana, ngal caa gyi kə iin tə Bitrus taakiya, “Yagh vakar, shatanahna! Dzagaghəragha band uuda duniya, band dzamaghəra Daadamazhigəl biya.”

³⁴ Təhalakwaha dāhant kə iin kə uudah ar də mbərzahaan ba hərz də iina, amaa taa kə iitəra, “Badəm daddakwa naa gata kaiya, duwant kəghəraana, kəssant kə tla6a hərtəgaan kaa gatəkwagətəgga.

³⁵ Badəm daddakwa naa fa shifəggaana, da tləkəna biya. Dla6a badəm daddakwa bəlda shifəggaan mbakyarvad kaiya, ar də əlbəga marawə, aafəga ba də fəga.

³⁶ Au paydaan akwama tlakkənətləg nə uudan kə dəga duni ba dəm bəlda kə shifəggaani?

³⁷ Dla6 au wada vəlda nə uudan dlakulva shifəggaani?

³⁸ Badəm daddakwa cinnga zhirwara ard də əlbəgar ma kwanən kə zamana kwa maay jiir mavakai biya dla6a də haipah ba dyaka, Zəra Uud ndakwi da cinngaan kə zhəruwan ma sartən da saggau nə iin ma ndangəra Daddaana əmtəd də zərbəlgah kwar caccuwanacaccuwana.”

9

¹ Amaa dla6 taa kə iitəra, “Ən tagkurtag kə jiira, məng lii ar ghacəga vaakwan ar maay da əmtsəg biya, bamma nəgharanəghəg kə sagauwa tləksəra Daadamazhigəl bad ndzədda.”

Gwiyavətgwiig nə ndzəgana Yesu

² Təhala həngah əngkwaha kaa kəsgankəsəg Yesu kə Bitrus, ard Yakuba, ard Yuhwana, kaa langtərdət kə iin dagat damma aghwa ba kyakkwa, ar ndzan ba davaatəra vaak-wahiina. Kaa gwiyavətgwiig kə ndzəganaan təvuukwatəra,

³ sədvəan ndza madəkw batəl ar mbiiga, maay dadda bara kadlangi bardabarəg ndkwah ma duni biya.

⁴ Kaa tsəgwatsug tlayang Iliya ard tlayang Musa vakaatər ar taaghəi də Yesu.

⁵ Am Bitrus taa kə Yesu, “Dadda tsagadəgita, maraw ndzəganamiyam vaakwanəna, kəm tafgatafəg kə tsakwamah həkərd, pal kəskəgha, pal kə tlayang Musa, pal dla6 kə tlayang Iliya.”

⁶ Sərgabi kə dəgiti da tag nə iin biya, adaba gədzarətgədzəga ba vaivaiya.

⁷ Kaa saay kə akumb hədtərdu, kaa ba cinngalcing kə kungy ma akumbiina, taakiya, “Kəgh zərarra, kwan waig naiya. Cinngamarnuucinninga!”

⁸ Maay ma taadatər biya, kaa bala gyi kə iitəra nəgharabi ndəwar biya, ba Yesu kalti wa əmtəd də iitəra.

⁹ Təghərdəga saayətər maghwa, kaa bəltər maggi kə Yesu aa tagararbi aandzu ndəwar kə dəgiti aa nəghəga nə iitər biya, bamma ciyitciig Zəra Uud ma gətlah ndanna.

¹⁰ Ar duwars kə əlbəgən bamma taatakaatəra, kaa ndava zaraabahaatər kə iitər taaki auwa tlatləg nə Yesu də “Ciig ma gətlah”.

¹¹ Təhalakwaha kaa ndavəgarundavəg kə iitər taakiya, “Aujiibəgci kə lii tsaga adza-hadzaha Musa ar taaki ba tlayang Iliya wada fəgharzhə saay ba zəngwa, təhalakwaha kaa Yaazhigəli?”

¹² Ngwangug Yesu taakiya, “Ba jiira tlayang Iliya wada fəgarzhə saaya ba zəngwa mbakyarvad bədlə dəgita bədəmma. Bəkəvakwaha vindavindan taakiya Zəra Uuda da həbgaan kə dlad shah-shaha, dlaḅa ar da naa biya. Nii ənd kwah bi hii?”

¹³ Abi, sahisəg nə Iliya, bəgarraḅag nə uudah kə iin kə dəgita bədəm kwa naag nə ghəratər bədəmma, band kwa vindavindan da dzəgardzəga.”

Mbəghanambəg Yesu Kə Zəra Kwa Də Shatanaha

¹⁴ Gwiyarğhəra ba nə Yesu ar də mbərzah həkərdən savak kyalma mbərzaha, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə uudah bədyak fəḅəga təghər kə iitər. Lii tsaga adzahadzaha Musa dlaḅa ar bəlla agajau də iitər.

¹⁵ Nəgharaba nə iitər kə Yesu kaa bə jappər ba vaivai kə dlamaa kəlaw bədəmma, kaa əmdəra da tagar uus kə iitəra.

¹⁶ Kaa ndavətruundavəg nə Yesu kə mbərzahaana amaa, “Agajawaw wam bəg nə uuram də iitəri?”

¹⁷ Kaa ngwangug kə uuda nə iin ma dlamaa kəlaw, amaa, “Dadda tsaga dəgita, wan zərar naa səkadəv naiya, kwa ciḅəg nə shatanaha dlaḅa tsəgharvatsəg kə taaghəiya.

¹⁸ Ba tuukw sarti tsəgwaraa nə iina, tlaygaarəttlavəg da tə haaya. Faraa kə kubəg ma ghəiya, baz kərda tlərdə, ghularant kə vəgh ba dzəghəgha. Dahandəhəg kə mbərzahəgh da lagwana, pilatərvaapilga.”

¹⁹ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Kuram uudaha zamana, am maay də fadghər biya, ən da zəlma əmkəyər nai də kurami? Dlaḅa ənda bəshkur hər nai kwanahaanii? Ayakam kə zəriin da vakara.”

²⁰ Kaa səgardəvsəg kə iitər kə zəriina, nəgha ba nə shatanahən kə Yesu, bat watsəra kaa tləvgaarəttləvəg kə iin kə zəriin dat tə haaya, kaa təg kə vəghaana, gudḅəlbəlgə, baz kubəg sagal ma ghəiyaana.

²¹ Kaa ndavgarundavəg Yesu kə daddaana, “Fəgharzhə hər nə dəginən kə bəgarḅagi?”

Aiyam nə daddaana, “Fəgharzhə bamma zarhəra.

²² Balgaan damma kaara ar də yuwa, kiyava tsəgaana. Akwama məng nə dəgiti agha bəggənanənga, zhukəməndəlazhug agha məkəməndu.”

²³ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Aujiibəg agha ndava taakiya mbatak ən bəagnaḅagi? Abi, makwar kə dəgit bəgaḅag vak dadda fadghəra.”

²⁴ Caaricaari kaa dzəgantdzəg kə dadda zərən kə kungy amaa, “Fəndghərətfəga, mələwadmələg ən farna kə fadghəra!”

²⁵ Nəghaba Yesu kə uudah ar ba sagau də əmdərgə, kaa cagaraacəg kə iin kə gyi kə shatanahən amaa, “Kəgh shatanahən tsəgharəva kə zərən matang makwai kə taaghəiya ard cinngacinnga, assagal ma vəghaana, gwiya dəbi dlaḅ damma vəghaan biya.”

²⁶ Kaa huuləg kə shatanahna, kaa gajagaan kə iin kə zərən ba vaivaiya dlaḅa kaa dagalaana. Kaa həngəhəng kə zərən band daddakwa əmtsəəmtsəna, baz tagaan kə kyalm taaki, “Abi, əmtsəəmtsəga.”

²⁷ Kaa həkəyən nə Yesu kə dəvaan ciyanta, ghacana.

²⁸ Dəgha ba nə Yesu da hənyaha, kaa ndavgaruundavəg kə mbərzahaan ma dləmmaaava, taakiya, “Aujiibəg kəkəmənd pīləkəməndvəa lagwa shatanahiini?”

²⁹ Kaa ngwanguga kə Yesu, amaa, “Hulfa kwan kə shatanaha laguvda biya bamma də dzəgwəzhigəla.”

Gwiya Tagadatag nē Yesu Kē Əlbəg Təghər Kəmtsəgaana

³⁰ Kaa ciya dagal kē Yesu ar dē mbərzahaan vaakwaha, Kaa ghudadagal kē iitər ma huda Galili. Nahaabi Yesu sərvaaka vakavaki dē iitər biya,

³¹ adaba ndza tsaggtər dēgit kē mbərzahaan taakiya, “Zəra Uuda da vəlvtər damma dēv kē uudaha, da tsəvana. Təhala həngah həkərda da ciiga.”

³² Nəgharaakai kē dēgiti tag nē iin biya, dlaḡa ar gədzəg kē ndavgaana.

Warwa juujig dē Dyakəra

³³ Daragha ba nē iitər damma Kafarnahuma. Kaa daas kē Yesu da hənyaha kaa ndavtrundavəg kē iin kē mbərzahaan amaa, “Agajawaw wamaa ḡag nē uuram tē ghərdəgi?”

³⁴ Mbədar bi kē ghaiyatər biya, adaba ḡalarḡaləg kē agajaw təghərdəg taaki war maal mataatakaatəra.

³⁵ Kaa cuhwurgacuhurg kē Yesu, dahant kē kəlawə tar bu na, amaa taa kē iitəra, “Badəm wanaa nəg kē dēga zungwa, barari nal kē dēga haal badəmma, naal dlaḡ kē kwatnaha uudah badəmma.”

³⁶ Səddan kē zərzəra, ghacna ma taatakaatəra. Həkyna həḡək təvəgh kē vəghaana, amaa taa kē iitəra,

³⁷ “Badəm daddakwa dləghəga zərzər əndkwan mbakyarvad ḡaagara, dləghakwidləghəg kəskaiya. Dadda kwaa dləghkwi kai dlaḡa, kaibi wa dləghkwi nē iin biya, aa dləghəga daddakwa ḡəlakwadi kaiya.”

Kwa Maay Tləghuma miyam Biya, əmtad dē kəmyama

³⁸ Am Yuhwan taa kē iina, “Dadda tsaga dēgita, məng nē uud kəmnda nəghəgga nəmnd lagwa shatanah ma ḡaagaha, kəm tsarvana, adaba maay ma kəmyam biya.”

³⁹ Aiyam Yesu taa kē iitəra, “Tsamarəv biya, maay wa ḡa dēga jappər ma ḡaagar təhalakwaha kaa taa əlbəg ghwad tē kai biya.

⁴⁰ Badəm wa maay ḡa tləghum dē kəmyam biya, əmtad dē miyama.

⁴¹ Ən tagkurtag kē jiira, badəm waa vəkur yuwa həḡḡəg, aandzu ba kwu palla adaba am dēga Kəristi, ən tagkurtag kē jiira, da pilwabi nē dəgshigaan biya.”

Dəgitahi Fəgara Uud Kē Ba Haipa

⁴² “Badəm daddakwa fəgaraa pal ma zərzarhahaan fadghəraatər tē kaiyən kē ḡa haipa, da nəg kē dēga zhuwadaala. Da nguləm ngudvardəm nē akura vaar ma kungy, ḡəldəm damma dəlva.

⁴³ Akwama fəkaa ḡa haip nē dəvaghə, agha ghuddana. Nguləm agha tləkkəna kē shifəgga damma zərazər dē dēv palla, təghər kē damma kaar fai dē dəvahagh bəkərda, vakavakən da tsəvabi nē kaarən biya. [

⁴⁴ Kwadɣahanən kwar zətərzəg vaakwahiina, ar maay əmtsəg biya, dlaḡa tsəva bi nē kaariin biya.]

⁴⁵ Akwama shəgahaghə wa fəkaa kē ḡa haipa, agha ghuddana. Nguləm agha tləkəna shifəga tangw damma zərazər dē shəg pal, təghər kē damma kaara fai dē shəgahagh bəkərda. [

⁴⁶ Kwadɣahanən kwa zətərzəg vaakwahiina, ar maay əmtsəg biya, kaarən dlaḡ tsəva biya.]

⁴⁷ Akwama fəkaa ḡa haip gyyaghə, nguləm agha təddana. Nguləm agha tləkəna kē tləkəsəra Daadamazhigəl dē gyi pal təghər kē damma kaara fai dē gyyahagh ba bəkərda

⁴⁸ vaakwahiina, ‘Kwadɣahaan zətərzəgna, ar maay əmtsəg biya,

Kaariin dlaḡa tsəva biya.’

⁴⁹ Da fəshav aandzu kwar kē uuda dē kaara, bandkwa fəshav nē kyulləg dē iizhamalaha.

⁵⁰ “Iizhamalaha dëgit marraw në iina, akwma tagwazhatagw në iizh dë yamyamana, am da gwida ndari? Aandz mëng në iizh ma kuram, am ndzan ma gabërër dë zaraabahaaruwa.”

10

Tsag Tëghër Kë Lagwa Uusa

¹ Kaa ðuwa vakavak kë iin kë Yesu, kaa ciya dagal damma larda Yahudiya, kaa dzëva kë iitër dat ghyaba zaagha Jodan. Uudah badyaka dla6 gwiya dzaharvëtdzahëg vakaana, kaa gwiya tsagtërtsag bandkwa nët në iina.

² Kyalma Farisah sarëvsëg sa fëshgaana, kaa ndavgarundavëg kë iitër taakiya, “Ma adzahadzaha Muusa, kalkalaan kë uudan lagwars kë uusaana?”

³ Kaa ngutërangug Yesu amaa, “Auwa tagakur na adzahadzaha Muus ðaa?”

⁴ Ngwarangugga aiyam në iitëra, “Haighanthaig në Muus taakiya agha vinndara kë kakkada tagwavëgh dë uusagha, dla6a agha lagwarsa.”

⁵ Am Yesu taa kë iitëra “Vindakura mbakyarvad dëkdëka ghëraru në Muus kwanën kë adzahadzaha.

⁶ Bamma da zëngwa, ndëraandërg ‘Daadamazhigël kë uudaha ghwalva ar da uusa.’

⁷ Mbakyarvad kwaha, ðuugaan uud kë daddaan ar dë babbaan ëmtsëvët të uusaana.

⁸ Ba bërkuð ar nal kë vëgh palla. Tangw da tëvuukwa ard ndzëga band uud palla, maadlai uud bu biya.

⁹ Adabad kwaha, dëgiti aa matlëgant Daadamazhigëla, aa tagw bi në uudan biya.”

¹⁰ Gwiyaara ba në iitër da hënyaha, kaa ndavgarundavëg në mbërzahaan kë Yesu tëghër kwanën kë ëlbëga.

¹¹ Aiyamaa taa kë iitëra, “Badëm në uudi lagwda uusaana, gak kwatlërën kë uusa, ðagagharaðag kë haipa gwaragwar kë uusa zëngwa.

¹² Akwama uus dla6 wa ðuugars zhiilan kësuu kwatlërën kë zhiila, ðagaaðag kë haipa gwaragwara.”

Fatëraafëg Yesu kë Bark kë Zër zarha

¹³ Kaa ba langarlang kë uudah kë zër zarh kë Yesu kiyava fëtëra barka, kaa burëgaraaburëg në mbërzahaan kë uudaha.

¹⁴ Nëgha ba Yesu, kaa badzëg në rëvidmahuuda, amaa taa kë iitëra, “Aðuwamtërdüug kë zarëh da vakara, tsamtërëv biya. Adaba tlëkësëra Daadamazhigëla dëga jëbba iitëra.

¹⁵ Ən tagkurtag kë jiira, badëm daddakwa dlëghabi kë tlëkësëra Daadamazhigël band kwa dlëghëg zërzër biya, dëgaabi damma vakai biya.”

¹⁶ Sëtërdaa kë zarhiin da vakaan hëkytërna ba hëbëkka, fahtëraa kë dëva, dla6a fëtëraa kë barka.

Daalazër Dadda Hyahha

¹⁷ Tëghërdëga ciyadagal Yesu vaakwahiina, kaa sagau kë uuda në iin dë ëmndërga, këlla kë iin kë ghwunj tëvuukwana, kaa ndavarundavëg kë iin taakiya, “Dadda tsagaa dëgita jiijiira, awan da ðag nai ən tlëkkëna kë shifëga tangw damma zërazëri?”

¹⁸ Aiyam Yesu taa kë iina, “Aujiibëg kësëkëgh ða kai dadda jiiri? Au mëng dadda jiira, ba Daadamazhigël palla.

¹⁹ Abi agha sërgasërëg kë dëgiti taag na adzahadzaha, ‘Tsëbi kë shiffëg biya. Bagbi kë gwaragwar biya. Bagbi kë gël biya. Bagbi kë shiida fiid biya. Bagbi kë mbadiira biya. Agha faara kë daadagha ar dë baabagha.’ ”

²⁰ Am daala zërna, “Dadda tsaga dëgita, abi tsufananttsuufëg kwanahaan ciigët bamma zarhëra.”

²¹ Kaa vazëgaan kë Yesu dë vazëga wayakëvëra, amaa taa kë iina, “Ba dëgit pal wa tëmkaana. Dëg valëtvlëg kë dëgiti agha dë vakai nëng badëm, agha vëltër kë talagaha, agha tlëkkëna kë hyah ba ðyak ma ghërazhigëla. Tëhalakwha agha sagau da gatkwagtëga.”

²² Bad cinngacinngaan wah kə əlbəgna kaa badza hudvəg kə iina, kaa gwiya daas kə iin ma badzəgə ərvīdmahudā, adāba dadda hyah nə iin ba vaivaiya.

²³ Kaa vāztərvāzəg Yesu kə mbərzahaan, amaa taa kə iitəra, “Da dəga ba dlah yaa daddaha hyah damma tləksərra Daddamazhigəla!”

²⁴ Kaa 6a jappəra kwanən kə əlbəg kə mbərzahaana. Kaa gwiya tagətərtag kə Yesu, “Kuram zarhara, da dēgaa ba dlah, nə uud damma tləksəra Daadamazhigəla!”

²⁵ Da tsaftsaf ba kə adləgwam dagal tē dūula liipər, tēghər kə dadda hyah daadamma tləksərra Daadamazhigəla.”

²⁶ Cinngara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa gwiya fəgarna 6a jappər kə iitər ar ndava ghərahaatər taakiya, “Mabba ndəkwaha, warwa da tləkəna katəgi?”

²⁷ Kaa vāztəraavāzəg kə Yesu amaa, “Vak kə uudaha, mbəlembəlena. Vak Daadamazhigəla mbəle biya. Adāba makwar kə dēgit 6aga6ag vak Daadamazhigəla.”

²⁸ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Duwamndarsdūug nəmnd kə dēgahaamnd badēm kiyava gata kəgha.”

²⁹ Aiyam nə Yesu, “Ən tagkurtag kə jiira, daddakwa dūugars vəgyaana, bi zərha babbaana, bi dēghwaha babbaana, bi babbaana, bi daddaana, bi zarhaana, bi guhahaana mbakyarvad kaiya ard əlbəg marawa,

³⁰ dēgiti da tləkəna nə iin ma kwanən kə zamana, da jəguujig shəg dərmaḱka, tēghər kə tləkna hənɣaha, ard zarha baabaha, ard dūghwaha baabaha, ard yahha, ard zarha, ard guhaha, bakəva kwaha da tləkəna bamma dlada. Təhalakwaha ma zamanən da sagauna, da tləkna kə shifəgga damma zərazəra.

³¹ Badɣyak nə uudahi ar dəga zəngwa, ar da nəg kə dəga halla. Dəga halla ar da nəg kə dəga zəngwa.”

Gwiya Tagadatag Yesu kə Əlbəg Təghər kə Əmtsəgaana

³² Ar tēghərdəga dagat damma Urshalima, Yesu təvuukwa mbərzahaan ar gatəg tē halla ar 6aa jappəra. Uudahi gattər tē hal dla6a ar gədzəga. Kaa dāhtərətɣahəg nə Yesu kə kəlawar tar buna damma dləmmaaba, kaa gwiya tagətərtag kə iin kə dēgiti da dzəgaar dē iina. Amaa,

³³ “Kiyam dagat damma Urshalima. Da vəlvtərvələg nə Zəra Uuda damma dən kə maalah ma zhiilakəsūufah ar dē lii tsaga adzahadzaha Musa. Ard ghwudarda kə shariya əmtsəga, ard veltər kə lii ar Yahudah biya.

³⁴ Ar da nenegaana, ard tafarva kə ashavaiya, ar da kalaakan dē kii6a, ar da tsana. Təhala hēnga həkərɣa da ciyit dē shifəgga.”

Ghalga Yakuba ard Yuhwana

³⁵ Təhala kwaha, kaa sagau kə zarha Zabadi, Yakubu ard Yuhwana, davak kə Yesu, am nə iitər taa kə iina, “Dadda tsaga dēgita, kəm naa ghala dēgit vakagha.”

³⁶ Aiyama taa kə iitəra, “Au wam naag nə uuram ən 6agkurani?”

³⁷ Aiyam nə iitəra, “Kəm ghala kəgha mada dēghaghan damma ndangəra kwargagha, pallamnd maa ndzan tē dēvaa kaffagha, pal tē dēvaa ghyab6agha.”

³⁸ Am Yesu taa kə iitəra, “Am sərgai kə dēgiti am ghaləg nə uuram biya. Am hə66əgahə6əg kə dladən ən da hə6əg naina? Nii am dzugwantdzug 6agkura nə uud kə hulfa tsuufəgi da bagəwa nə uuda?”

³⁹ Ngwaraangug taakiya, “Aana, kəm dzugwantdzugwa.”

Am nə Yesu taa kə iitəra, “Aana, am da hə66əgahə6əg kə dladi ən da hə6əg naiya, da 6agkura dla6 nə uud kə tsuufəg dē hulfa tsuufəgi da 6aggwa nə uuda.

⁴⁰ Ndzəgga tē dēvaa kaffara, bi tē dēvaa ghyabara, tlərar bi nə wah biya. Dəgaha lii 6adlavətərna mbakyarvad iitər nə wah kə vakavaka.”

⁴¹ Cinngaraba nə kyalma mbərzah kəlawən kwana, kaa badza ərvīdmahud kə iitər dē Yakub ard Yuhwana.

⁴² Kaa ðahtərətðahəg kə Yesu da vak palla amaa taa kə iitər, “Am sərgasərəg ma lii Yahudah biya, lii sərəvtərsərg də kwarga, ar martər ndzəd kə uudahaatəra, uudah maamaalatər ndakwani ar martər ndzəd kə uudahaatəra.

⁴³ Da maay əndkwah ma taatakaru biya. Mbakyarvad kwaha, badəm daddakwa naa nəg kə maal ma kurama, barari ɓagarnəs kə kwatnahər kə kyaləma.

⁴⁴ Dlaɓa badəm daddakwa naanəg kə maal ma kurama, barari naal ɛva uudah badəmma.

⁴⁵ Adaba Zəra Uuda sahi mbakyarvad ɓagvarnəs kwatnahər biya, sahi da ɓa kwatnah nə iina, dlaɓa vɔlda kə shiffəgaan kiyava varra uudah badyaka.”

Mbəghanambəg Yesu Kə gulf Bartimawus

⁴⁶ Daragha ba nə iitər damma Yariko. Ba iin ndakwani saggal ma Yariko də mbərzahaana, əmtad də uudah badyaka, ndza mənəg nə uuda nə iin gulf cəhurgan ma ghyaba duul ghalga. Daagaan Bartimawus, zəra Timawus.

⁴⁷ Cinngha ba nə iin taakiya Yesu zhiil Nazaret wa ghuda dagala, dzəgant kə iin kə kungy taakiya, “Yesu, zəra Dauda, zhukwadaalazhuga!”

⁴⁸ Kaa burəgaraaburəg kə uudah badyak, ar taakiya “Ndzandzəga,” bakəva kwaha gwiya dzəgant kə iin kə ghai badyadyaka amaa, “Zəra Dauda, zhukwadaalazhuga!”

⁴⁹ Kaa ghacəghacəg kə Yesu amaa, “Dahamwantðahəga.”

Ar dāhant kə iitər kə gulfna, am nə iitər taa kə iina, “Ciiga, dlaiga wa dāa kəgh nə Yesu.”

⁵⁰ Bɔlda kə nuurana, bərhwaat kaa ciig kə iin davak kə Yesu.

⁵¹ Kaa ndavəgarundavəg kə Yesu taakiya, “Au wagha naag nəng ən ɓagkani?” Am gulfən taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, manaa naa nəghəganəghəgga.”

⁵² Aiyam Yesu taa kə iina, “Dəga, fadghəragha mbakambəga.”

Caaricaari kaa nəghəganəghəg kə iina, kaa gata Yesu kə iin dagal tə duula.

11

Dagha nə Yesu Damma Wurshalima

¹ Hərzərət ba nə iitər daadamma Wursalima, kaa ghacəgagacəg kə iitər ma Betafaji ard Betani, vaka Gaval kwa də Uufaha Zaituna, kaa ɓəlgantɓələg nə Yesu kə mbərzahaan buwa,

² Amaa taa kə iitəra, “Damdəg damma gədzərkəsən təvuukwaruna. Bad daasaruwa am da nəghəganəghəg kə gəlaaɓa aghyungngw ngudəngudana, kwa tapavənai dālgan biya. Pəlamdaapəlgə

³ Akwama ndavakurundavəg nə uud taakiya, ‘Aujilbəg kəskuram pəlgəani?’ ‘Am tagar taakiya, Yaazhigəl wa naagaana, da gwiigaan saas bandakwan ndakwana.’ ”

⁴ Kaa dagal kə iitəra, ar nəgha kə gəlaaɓa aghyungngw ngudəga tə ghaiya hənnyaha tə duula. Ar təghərdəga pəlgəana,

⁵ am lii ghacəga vaakwahiin taa kə iitəra, “Am pəlləg damər kə aghyungwini?”

⁶ Kaa ngwangug kə mbərzahaan buna bakalkal bandkwa tagatər Yesu, kaa duutərəsduug kə uudahiin dagal də aghyungngwiina.

⁷ Sarardəv ba nə iitər kə aghyungngwən kə Yesu, ar ɓalət kə sədavahaatər tə vakaiya, kaa dālgan kə Yesu cəhura tə vakaiya.

⁸ Kaa ɓalgaɓaləg kə uudah kə sədavahaatər badyak tə duula, kyaləmah dlaɓa ɓalara dəva uufahi ghwadarda nə iitər saama guhaha.

⁹ Lii təvuukwana ard lii tə halaana ar dīyaru kə cau taakiya, “Galyamgaləg kə Daadamazhigəla!

Bark kə daddakwa saay

ma dāaga Yaazhigəla!

¹⁰ Bark kə tləkəsərən da saayən kwa dəga daadamnd Dauda.

Galyamgalæg kə Daadamazhigəla.”

¹¹ Dagha ba nə Yesu damma Wurshalima, kaa daas kə iin damma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəl vazəna kə dəgitaḥ badəmma, bəlaabələg tsau ba hwaasa, kaa gwiyaḡhəra daas əmtad də mbərzahaam damma Betani.

Tlafaatlafəg nə Yesu Kə Uuffa Ghəgyivva

¹² Ciyarət ba nə iitər ma Betani dlakaduraana, kaa njəkənjiig nə wai kə Yesu.

¹³ Nəgha ba nə iin kə uufa ghəgyiv kwad hyimiya, kaa da vazgaan mbatak tləkənatləg kə zər tə vakaiya. Dagha ba nə iin da təvəgha, tləkənabi aandzu ndau tə vakai biya, ba hyimiya, adaba sarta yaa zəra ghəgyiv biya.

¹⁴ Amaa taa kə uuffa ghəgyivəna, “Ba dəmma aa gwiya zəbbi nə uud kə zər tə kəgh biya!” Cinngaracinnng mbərzahaan kə dəgiti tagada nə iina.

Yesu Ma Vəgya Daadamazhigəla

¹⁵ Dagha ba nə Yesu damma wurshalima, kaa daas kə iin damma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla farzha kə lagwa lii sagwa dəgitaḥ ard lii vəlgaana. Kaa tlagars dlaḡ baz tebərəha lii mbəda kwaḡa baz avədaha lii valla takalamasara.

¹⁶ Tsarva kə uudah kə ghwadadagal də dəgitaḥ ma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla.

¹⁷ Kaa ba tsagtərtsag kə iin kə uudah amaa, “Vindavavindəg taakiya,
“ ‘Da dāhav nə vəgyar də

Vəgya dzəgwazhigəla dlamakəlaaw badəmma.’

Namdalnəg nə uuram kwan kə ‘vakka shəḡḡa gəlaha.’ ”

¹⁸ Cinngaraba nə maaləh ma zhiilakəsufah ar də lii tsaga adzəhadzaha Muus kə kwanən kə əlbəga, kaa fəgarzhafəg kə iitər kə gata duula tsəgaana, adaba ar gədzəgaana, kwakyarvad badəm dzəhəva dlamakəlaawən ar ḡa jappəra tsagaanana.

¹⁹ Bəlaa ba hwaasa, kaa məlla dagal kə Yesu ard Mbəzahaan ma kəssiina.

Ghulalghuləg Nə Ghəgyivvən Tlaffa nə Yesuna

²⁰ Dlakadur bawur ar ghudadagala, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə ghəgyivvən ghulal-ghuləg tangw dat tlaliyaana.

²¹ Dzamghanidzaməg Bitrusa, amaa taa kə Yesu, “Dadda tsaga dəgita, zharga! Ghəgyivvən tlaḡha nəngən ghulalghuləgga!”

²² Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Famdəghərətḡ tə Daadamazhigəla!

²³ Bak jiir wan tagkurtaga, akwama fədgħərətḡ nə uud tə Daadamazhigəla, tagar-datag kə aghwən taakiya ciig bəldəmbəlg kə ghəragħ ma yiwahaiya. Akwama ḡagaabi kə ndaundawur ma ərvīdməhudaan təghər kə dəgiti aa tag nə iin biya, da ḡagvarḡaga.

²⁴ Mbakyarvad kwaha wan tagkurtaga, badəm nə dəgiti am għaləg nə uuram ma dzəgwazhigəla, famdəghərətḡ taakiya tlamkənatləga, da nəg kə dəgaruwa.

²⁵ Dlaḡa makwar kə sarti am ciigət nə uuram da dzugwazhigəla, akwama mənḡ dadda kwamma həkyna nə uuram ma ərvīḡya, am bəsharnana, adaba ghərava Daadaruwi magħərazhigəl ndakwani da bəshkurna kə haipaharuwa.”

²⁶ Aiciya, akwamam maay bəstərnabəshəg kə haipahaatər kə uudah biya, daadaruwi ma ghərazhigəl ndakwani da maay bəshkuranaabishəg biya.

Ar Ba Ndaundawur Təghər Kə Ndzəḡḡa Yesu

²⁷ Kaa gwiya daas kə iitər damma Wurshalima. Kaa gwaiyav kə Yesu ma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəla, kaa sagau kə lii maaləh ma zhiilakəsufaha, ard lii tsaga adzəhadzaha Muusa, ard maaləh təghər kə vəgya Daadamazhigəla sa vakaana.

²⁸ Am nə iitər taa kə iina, “Agha ḡag də kwār kə ndzəḡ nənḡ kwanahaan kə dəgitaḡi? Warwa vəlakak ndzəḡ ḡagaani?”

²⁹ Am Yesu taa kə iitəra, “Məng nə ndavəgi ən na ndavkuru naiya. Am nguwi ghəravaruwa, kai ndakwi ənda tagkurtag ma hulfa kwar kə ndzəd wan ɓag nai kə tlər də vakaiya.

³⁰ Tagamwataga, ndzədən ɓagga Yuhwan kə tsufəg də vakaiyəntsa, vəlghar Daadamazhigəl nii uudhi?”

³¹ Kaa fəgarzhafəg kə iitər kə agajaw ma taatakaatər, taakiya, “Akwama tagəyamata tag taaki, ‘Vak Daadamazhigəla,’ da tagkiyamtag taakiya, ‘Aujilbəg famdəghərət bi tə iin biyi?’

³² Kiyam tagatag taaki, ‘Vak kə uud kwana?’ ” (Ar gədza dəgiti da ɓagtər nə uudaha, adaba badəm nə uudah kəsarantkəsəg taakiya tlayanga Daadamazhigəl nə Yuhwana.)

³³ Kaa ngugarangug kə iitər kə Yesu taakiya, “Kəm sərğa biya.”

Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Kai ndakwi ən maay tagkurtag kə ndzədī ən ɓag nai kə tlər də vakai biya.”

12

Garava Lii Cauwara Mbuuca Guhha Inabi

¹ Kaa zavuukw kə Yesu də tagtər garava. Amaa, “Ndza məng nə uuda nə iin kwa ndza ɓagaa guuha inabiya, ngal tsarvaara kə iin də hərgha takka, kwada kə vakka pərtsa zəraana, ndəra kə iin kə gud kiyava dadda uufəgaana. Vəltər kə mbuucan kə yaa daddaha uusəgga, kaa dagal kə iin damma kwatlərən kə larda.

² ɓaggaa ba sarta caa zəra inabi, kaa ɓəlgantɓəlg kə dadda guhən kə kwatnahaan davak lii cauwara mbuca guhna, kiyava səgarda kyalləma zarha inabi ma guha.

³ Kaa viigətviig kə lii cauwara mbuucəna, ar kalaakan, ar lagwars dagal bad dəvaan dləɓa.

⁴ Kaa gwiya ɓəltərant kə kwatlərən kə kwatanaha. Kaa tsəgaan kə iitər kə uudanən ma ghəra, ar vələr kə dlada.

⁵ Gwiya ɓəlant kwatlərən, ar tsan lii cauwara mbuuca guhna. ɓəltərant dlaɓ kə kyaləm badyaka, kaa kalgakaləg nə lii cauwara mbuuca guhən kə kyalləma, ar ciɓa kə kyalləmahaatəra.

⁶ Gwastən badlaɓ nə uud pall kwada ɓələg nə iina, iin nə zəraana, kwa waig nə iina. Təhalakwaha kaa ɓəlgaan kə iin da vakaatəra, kaa tagaan kə iin taakiya, ‘Mbatak, ar da fəgaarafəg kə zərara.’

⁷ Ar takkəva lii cauwara mbuuca guhhən matatakatəra, ‘Wanci nə dadda gwiya guhna, na tsiyamatsəgga, kiyava nəg guhiin kə dəga miyama.’

⁸ Kaa viigətviig kə iitəra, ar tsana, ar duuldan kə tluwa vəghaan da gyəlga ghərgha.

⁹ “Kaa ndavtərundavəg kə Yesu, amaa, ‘Awa da ɓag nə dadda guhinii? Da sagau da cəɓa kə lii cauwara mbuuca guhəna, da vəltər kə guhiin kə uudahitlərna.

¹⁰ Mbats tapamnabi kə karanta kwanən kə vindəga əlbəga Daadamazhigələn biya? Adaba vindavindan taakiya,

“ ‘Akuri duwarars yaa daddaha ndərga,

Iin wa naal kə akura ndərəg kwa juujig kə marawa.

¹¹ Kwanna tləra Yaazhigəla,

dlaɓa dəga jappər vakamiyama.’ ”

¹² Kaa gata duula viigaan kə maalaha Yahudaha, mbakyarvad nəgharaakanəghəg taakiya tag təghər kə iitər kə garavəna. Adaba gədzar uudaha. Mbakyarvad kwaha ar duwars, kaa dagal kə iitəra.

Ndavəg təghər kə dīgar hadam kə Kaisara

¹³ Təhala zəlam hədiikəna, ar ɓəlant kə kyaləma Farisiyah ard uudaha Hirudusa, kiyava ngarant dləgəd kə Yesu ma əlbəgahi da tag nə iina.

¹⁴ Tsugwara ba nə-iitëra, am nə iitër taa kə iina, “Dadda tsaga dëgita, kəm sërghasërëg agha dadda jiira. Ba dëgit pal nə uudah vakagha, adaba agha maay fa dagar ma uudah biya. Dlaëa agha tsagaan kə duula Daadamazhigël bak jiira. Magha tlëg nëng kalkalaan kësëmnd diigar hadam kə Kaisar tlëkëssa Ruma dyaka nii kalkalaan bihi?”

¹⁵ Kəm diigaan nii, kəm maay hii?” Nëghaakanëghëg Yesu kə muniyaatëra, amaa taa kə iitëra, “Aujilbëg kësëkuram fësha kaiyi? Anakam kwabiin diyav hadamiin dë vakaiyën ndana.”

¹⁶ Kaa sëgardaasëg kə iitëra, amaa taa kə iitër, “Garava war ard dëaga war wa të vakaini?”

Aiyam nə iitëra, “Dëga Kaisara.”

¹⁷ Am Yesu taa kə iitëra, “Dëga Kaisar am vëlar kə Kaisara. Dëga Daadamazhigël dlaëa am vëlar kə Daadamazhigëla.” Kaa ëaa jappëraan kə iitër ba vaivaiya.

Ndavëg Tëghër Kë Ciig Ma Gëtlaha

¹⁸ Sarëvsëg nə kyalëma Sadukiyah sa vak kə Yesu. Iitër wa taakiya maay ciig ma gëtlah biya. Kaa ndavgarundavëg kə iitër taakiya,

¹⁹ “Dadda tsaga dëgita, vindakëmndavindëg nə Muusa taakiya akwama ëmtsaaëmtsëg nə uudan kwal yigga kə zër dë uusaana, barari kësëgaan nə zëraabaan kə uusiina, yahara kə zarah kə zëraabaana.

²⁰ Ndza mëng zarhabaabah uudiffa, kësüukësëg yag kə uus mtsan bakwal yigga kə zëra.

²¹ Kaa kësëguukësëg kə zëra bu kə uusiina, ghëravaan ndakwi ëmtsaa bakwal zëra. Dëga hëkërd ndakwani band kwaha.

²² Bandkwah dlaëa uudif ëmtadaatëra, ëmtsahara bakwal zëra. Tëhalakwaha kaa ëmtsëg kə uusiina.

²³ Aitsa, da nëg kə uusa warci pal ma iitër davala ciig magëtlahi? Adaba uudifamtadatër kësësarukësëga.”

²⁴ Ngwatërangug nə Yesu, amaa, “Dzamaghëraru kalkal biya mbakyarvad am sërghabi kə ëlbëga Daadamazhigël vindavindan biya, am sërghabi dlaë kə ndzëda Daadamazhigël biya.

²⁵ Masartën da ciig lii ëmtsaharaëmtsahëg të faaya, ar da maay ghwalvah kësëa uus biya, ënghwasah ndakwani ar maay da kësëa zhiil biya, ar da nëg band zërëbëlgah kwa ma ghërashigëla.

²⁶ Tëghër kə ciig ma gëtlaha, tapamnabi kə karantëgaan ma kakada Muus tëghër kə kaar zëg të uuf ma suuy, taakiya, ‘Kai Daadamazhigëla Ibrahim, ard dëga Ishaku, ard dëga Yakubu biya?’

²⁷ Iina, Daadamazhigëla lii ruwaraaruug biya, dëga lii dë shiffëga. Tëkamaatëkëg ba linglinga.”

Adzahadzah Kwa Dë Ndzëdda

²⁸ Pall ma lii tsaga adzahadzaha Muus tlatëraatlëg ar ëalagajawa ma taatakaatëra. Nëghaaka ba nə iin taakiya ngwatërangug Yesu ba kalkala, kaa ndavëgarundavëg kə iin taakiya, “Kwar kə adzahadzah wa juujig ba vaivayi?”

²⁹ Ngugharangug nə Yesu amaa, “Kwa juujig badëmma iin taakiya, ‘Cinngamcinng, uudaha Isra'la, Yaazhigël Daadamazhigëlamiyama, Yaazhigël ba palla.

³⁰ Waig kə Yaazhigël Daadamazhigëlagh dë ërvidmahudagh badëmma, ard shifëggagh badëmma, ard dzamaghëragh badëmma, ard ndzëdagh badëmma.’

³¹ Dëga bu iin taakiya, ‘Waig kə tlëghaarawakyaghagh band kwagha naag nëng kə ghëragh.’ Maay nə watlërn kə dzahadzahi juujig kə kwanahaan biya.”

³² Aiyam dadda tsaga adzahadzahën taa kə Yesu, “Tagghëdatag bakalkal dadda tsagadëgita, Daadamazhigël ba palla, maay watlërn biya ba iina.

³³ Aa waiyavwaig bad rəvidmahuud palla, ard dzamaghəragh baddəmma, ard ndzədagh baddəmma, agha waiyant kə tləghaarawakyaghagh band ghəragha, juujig badəm kə kyuləgga əmcagga ard kyuləgga hərga.”

³⁴ Nəgha ba nə Yesu kə duuli ngwaa nə iin də dabariya, aiyama taa kə iina, “Aghaba hɛɛf də tləksa Daadamazhigəla.” Tahalakwaha maadlai wa gwiya shughaana gyiya ndavgaru dɛgiti tlərn biya.

Ndavəg Təghər Kə Kəristi

³⁵ Ma sarta kwandza tsaga dɛgit nə Yesu ma vɛgya Daadamazhigəla, kaa ndavtəruundavəg kə iin taakiya, “Ar tag ndar nə lii tsaga adzahadzah taakiya Kəristi zəra Daudi?”

³⁶ “Dauda kataghəran ndakwi, tədvađ Shəddəkw Daadamazhigəl tagaatag taakiya, “‘Am Yaazhigəl taa kə Yaazhigəlara, Ndzandzəg tə dəvaa kaffara, Bamma fantəraafəg kə tləghumahagh da mazhangyil kə shəgahagha.’ ”

³⁷ “Ba Dauda kataghəran ndakwi dāhadahəg kə iin də ‘Yaazhigəla’. Da nəg ndar kaci kə zər vak Daudi?” Cinngaraba nə uudah kə əlbəgən taggada nə Yesuna, kaa dlaig kə iitəra.

Yesu ard Lii tsagga adzahadzaha Muusa

³⁸ Ma tsagaanaana, am Yesu, “Famfəg kə hənkal də lii tsaga adzahadzaha Musa, ar naa ba gwaiyav ma sədav dyakdyaka. Dlaḅa ar naa ba tagvətər nə uuss ma kasukwa.

³⁹ Ar naa ba vələvtər nə dɛga ndzəganah ndang ma guda dzəgwazhigəla, ard dɛga ndzəgaan maraw vakka hwaḁaga.

⁴⁰ Iitər nə lii za kadlāga ənghwasahi əmtsahara zalahaatəra. Dlaḅa ar dzəgwazhigəl tladda kiyava nəghəvtərnəghəgga. Da vələvtərvələg dlad ba vaivaiya.”

Ndzayau wagyigga

⁴¹ Cəhurga ma guda dzəgwazhigəla nə Yesu vaka cauwa ndzayau, vazza duuli ar diig nə uudah kə kwaḅatər ma dɛga dɛya ndzayau. Kyaləma yaa dadda hyahha badyaka ar diigaan kə kwaḅ badyaka.

⁴² Kaa sagau kə wagiggiin talaga, dɛya kə kalami buwa, kwa dət bi nə palləraan dat kwaḅ biya.

⁴³ Kaa dāgantdāhəg nə Yesu kə mbərzahaana, amaa kə iitəra, “Ba jiiirjiira, wan tagkurtaga, kwabən aa diiga nə wagigən ma dɛga dɛya ndzayauna, juujig kə dɛga kyalma uudah badəma.

⁴⁴ Badəmmaatər vələrda bamma dyakəra dɛgiti ar dəvakai nə iitəra, wagyigna, ma ndzəgana talagəraana vələdavələg kə dɛgiti dəvakai nə iin badəmma, baz dɛgiti tsaghər nə iin tə vakaiya.”

13

Tagadatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə dləga vɛgya Daadamazhigəla

¹ Təduula Sagal nə Yesu ma vɛgya Daadamazhigəla, am pal ma mbərzahaan taa kə iina, “Dadda tsagga dɛgita, vazəg kə maandala akurahaan ard ndərgahaana, dɛgaha jappəra!”

² Am Yesu taa kə iina, “Agha nəghəganəghəg kə maandala hənɣahahaana? Da dlagav badəmma. Da maay duwav nə akur aandzu pal təghər kə zəraabaan biya.”

Dlada Zəngngwa

³ Cihurgan nə Yesu tə Aghwa Zaitun kwar vazakav magyimagyi də Vəgya Daadamazhigəla, kaa ndavgarundavəg kə Bitrusa, Yakuba, Yuhwana, ard Andrawus ba daghuvaatər taakiya,

⁴ “Tagkæmndtaga, da dzëgaar hër wanahaan kə dëgitahi? Au nə dëga sërgi da nəghëvaaka nə iin tə vakai akwama hërz sarta dzëgardzëgaani?”

⁵ Aiyam Yesu taa kə iitëra, “Famfëg kə hyëmiya, aa valkur dai nə uudah biya.

⁶ Uudah badyak ar da sagau ma dëagara, ar da taakiya, ‘Kai nə iina,’ ar da valtërda kə uudah badyaka.

⁷ Akwama cinngamacinnga kə ëlbëga ghwaava ard dlaghalgaana, gëdzam biya. Barari da dzëgardzëg wanahaana, bakëvakwaha ghaalaan ndakwani sëghëv bi ndan biya.

⁸ Uudaha këssi tlërna, ar da dëgaradëg kə uudaha këssi tlërën dë ghwaava, kwarga ar da 6a ghwaav dë kwarga. Da gajagav nə haay vakavak shahshaha, da mëng baz waiya. Badëm wanahaana iin bi gyigyiya dladiin biya. Ba fëgarzhaana.

⁹ Famfëg kə hyimmi tə ghëraharuwa, adaba da langkurlang nə uuda damma guda shariya, da kalkuraaka nə uud ma guda dzahava Yahudaha. Da langkurlang nə uud da tëvuukwa tlëvuukwaha ard tlëkësaha mbakyarvad dë dëagara, am da tagëda kə shiid maraw tëghër këskai tëvuukwatëra.

¹⁰ Lakuti sagau nə halavuwaana, barari tagëvtëra nə ëlbëg maraw kə uudaha duni badëma.

¹¹ Ba këlää sarti viikurët nə uuda, akwama dakurdaadëg da vaka ta shariya, ndavambi kə dëgiti am da tag nə uuram biya. Ndzaa ba tagamtag kə dëgi da vëlkur nə Daadamazhigël ma kwahiin kə sarta, adaba kurambi wa taaghaiy biya, Shëdëkwa Daadamazhigëla.

¹² Zëraaba da vëlda kə zëraabaan da tsëvana, daad dläba da vëlda kə zëraana. Zarh dläb ar da ciyarant kə yaatëra kwa da fëgara cëbëvtëra nə yaatëra.

¹³ Badëm nə uudaha ar da naakur bi mbakyarvad dëagar biya, Badëm nə daddakwa ghacaghacëg dat ghalaana, da katavva.”

Dläba Ba Vaivaiya

¹⁴ “Akwama nəghamanaghëg kə dëgit dzah ma vëgya Daadamazhigëla, kwada fëgara uudah kə dëwa vakavakina, (Aa nəghaakanëghëg dadda karantëgaan taakiya) lii ma larda Yahudiya aa ëmdërarëmdërag dagat damma aghwaha.

¹⁵ Kwa të ghëragud dläba, aa sëbbi saay samma hënyah da kësä dëgit biya.”

¹⁶ Dadda kwama guh dläba, aa sëbi saasa hënyah da kësä sëdavan biya.

¹⁷ Dëga zhuwadaal kə ënghwasahi ënhudä ard lii dë zër ma dlaaga ma kwanën kə sarta!

¹⁸ Dzëgwamdzëg kə zhigël aa dzaarbi wanahaan kə dëgitah ma sarta viyakësä biya.

¹⁹ Ma kwahiin kə sarta, da hëbav dläd ba vaivai kwa tapavënabi kə hëbëgaan ciigët ma sarta kwa vërdëya nə Daadamazhigël kə duni biya, tangw damma kwanën kə sarta. Da maadlai gwiya dzëgardzëg hulfa kwan kə dläd ba dëm biya.

²⁰ Maa maay kwakyarvad gulghanigulëg nə Yaazhigël kə hëngahin biya, maa maay nə uuda dëgshigi da ngëdlëg biya. Mbakyarvad uudahaan dzërghaaka nə iina, kaa gulënegulëg kə iin kə hëngaha.

²¹ “Ma kwahin kə sarta badëm daddakwa tagkur taakiya, ‘Vazëga, wai nə Këristi vaakwana!’ bi, ‘Vazëg, wai nə iin vaakwaha!’ Haiyamant biya.

²² Adäba këristiya fiidfiida ard tlayangaha fiidfiida ar da sagala, ar da 6a dëga sërëga ard dëgaha jappërha, kiyava vala uudaha, akwama ëagaëaga, baz lii dzëravtëraakadzërga.

²³ Mbakyarvad kwaha famfëg kə hyëmiya! Tagankuratag kə dëgitah badëm bamma sarta.”

Saaya Zëra Uuda.

²⁴ “Aiciya, ma kwahiin kə sarta, tëhala dlädën da sagauna,
“ ‘Fäci da ba niknikka.

Kyil dläba da maay 6a parakrak biya.

²⁵ Kwadladlah ar da ëala saay ma ghërazhigëla.

Da gajagav nə dëgitahi dyakdyak të zhigëla.’

²⁶ “Təhala kwaha da nəghəvanəghəg Zəra Uud saay ma akumba də ndzəda ard ndanggəra.

²⁷ Təhala kwaha da bəldi kə zərbələgahaan ar da dzahant kə lii dzərgahaaka nə iin sagatsəga, ard dagatdəga, ard dagaldəga ard saadəsəga, cigət tə ngyilla duniya dat ghaala zhigəla.

Tsag Təghər Kə Uufa Ghəgiva

²⁸ “Tsagamtsag kə ndzəgana uufa ghəgiva. Akwama fəgharzhafəg nə dəvahaan kə 6a ndada, dla6a farzha kə da daala hyəmiya, səramasərag taakiya hərz nə madara.

²⁹ Bandkwah dla6 akwama nəghamanəghəg kwanahaan kə dəgitah dzəgaardzəga, səramasərag taakiya hərz sarta, ba həf də ghaiya wakyagha.

³⁰ Bak jiijiira wan tagkurtaga, uudaha kwanən kə zamana ar da maay əmtsəg biya, bamma dzəghardzəg wanahaan kə dəgitah badəmma.

³¹ Ghərazhigəla ard haaya ar da ghyənga, əlbəgara badəmma da maay ghyəng biya.

Maay Wa Sərgasərag kə faci bi sarta biya

³² “Kwan kə faciya ard sarta Maay wa sərgasərag biya, aandzu, zərbəlgahi ma ghərazhigəla, aandzu Zəriina, bamma Daad palla.

³³ Famfəg kə hyəmiya, am badləvəghana, adaba am sərga bi kə faciya ard sarti da dzəgaar wanən biya.

³⁴ Band uudi kwa təghərdəga dagala, akwama duugharsdug kə hənyaha fətərdəm ma dəv kə əvahaana, ma kwaratər bad tləri da 6ag nə iina. Təhalakwaha tagar kə dadda uuffa hənyaha taakiya aa badləvəbadləgga.

³⁵ Mbakyarvad kwaha, ndzamandzəg ba badləbadlana, adaba am sərgabi kə sarti da saas daddahənyah biya, ma da saa dəghwaasa, ma mahuda vədəda, bi sarta wiiga ghwatəkala, bi dlakadur ba wurra.

³⁶ Aa da tləkuraabi gahragw am hənahaar biya.

³⁷ Dəginən ən tagkur naina, ən tagtər kə uudah badəma, ‘Ndzamandzəg ba badləbadlana!’ ”

14

Diyaradīg nə tləvuukwah kə Sawariya Tsa Yesu

¹ Təmmaa ba həng bu kə Hwadaga Haarakəssa Dzava Hənyaha ard Hwadaga Haarakəssa Bruudi Kwəl Yista, kaa gata duula viiya Yesu kə maalah ma zhiilakəsufah ard lii tsaga adzahadzaha Musa də gəlgəla, kiyava tsəgaan kə iitəra.

² Ar taakiya, “Aa 6agavbi daghuvala hwadagga haarakəs biya, adaba aa da ciyarantbi nə uudah kə uushav biya.”

Diyavarəmdīg nə walla tərshin kə Yesu ma Bitani

³ Ma sartən ndza ma Bitani nə Yesu, za kaf ma vəgya Siman kwa njikən vəcca, kaa saas kə uussiin də marta wala tərshan reghareghaan kwa ba pir ganaan 6agava də nardi, cə6nan diyarəm kə iin ma ghəra.

⁴ Kaa Badza ərvīd kə uudahi ndzar vaakwahiina, am nə iitər ma taatakaatəra, “Aa badzəvda kiyavau wallən tərshin əndkwani?”

⁵ Akwmaa vələvət nə iina, maa tlavkənətləg nə kwa6a bariyam kwa juujig kə dəga viig palla, maa velvtər kwa6iin kə talagaha!” Kaa caagyi kə iitər təghər kə uussiin ba vaivaiya.

⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Duwamarsduugga. Am gargya kiyavauwi? Abi, dəgit maraw waa 6agwi nə iina.

⁷ Ba kəlaahənga am ba əmtad də talagaha. Mam naagaan am 6agtəraa6ag kə hərəar aandzu ba həra, adaba kaiya ən maay kəlaahəng əmtad də kuram biya.

⁸ Baga6ag kə kəlaa ndzədaana. Daighwaadaig nə iin kə walla tərshən tə vəghaar lakuti kə da həfakai kə uuda.

⁹ Bak jiiirjiira wan tagkurttagga, badəm vakavaki da tagav nə əlbəg marawən ma duniya, da dzamav nə uussən kwakyarvad dəgiti aɓaga nə iina.”

Haighanthaig nə Yahud kə vəlla Yesu

¹⁰ Təhalakwaha, kaa dagau kə Yahuda Iskariyoti pal ma mbərzah kəlawar tar buna davak maalah ma zhiilakəsufah kiyava veltəru Yesu.

¹¹ Cinngaraba nə iitər əndkwana, kaa dlaig kə iitər ba vaivaiya, dlaɓa ar tara kə langiya vəlgar kwaɓa. Kaa fəgarzhafəg kə Yahud kə gata ɗuula vəlgaana.

Kaffa Hwadaga Haarakəssa Dzavgaara Hənyaha

¹² Daavala faciya zəngwa hwaɗagga haarakəssa bruudi kwal yista, kaa harra mbaklaka kə iitər bandkwa narət nə daadijahaatər kə ɓagaan kiyava hwaɗaga haarakəssa dzavgaara hənyaha, kaa ndavgarundavəg nə mbərzahaan kə Yesu taakiya, “Vaakwar wa magha naagnəng ma kəmda ɓadləkana kə vaki agha da zəg nəng kə haarakəssa dzavgaara hənyahi?”

¹³ Kaa ɓəlgantɓəlg kə iin kə mbərzahaan buwa, amaa taa kə iitəra, “Damdəg damma hudakəssa. Am da nəghəganəghəg kə uudan də təfuwa yuwa. Gatamarsgatəga.

¹⁴ Aandzu kwar kə hənyah wa dəgaa nə iina, am tagar kə dadda hənyahiin taakiya, ‘Dadda tsaga dəgit wa ndava taaki mər nə gudi ən da zəg nai ard mbərzahar kə kaffa Hwaɗaga Haarakəssa Dzavgaara Hənyahi?’

¹⁵ Da markurdamarəg nə iin kə maandala gud təghər kə guda sharaw kwa ɓadlavəna mbakyarvad haarakəssiina. Am da ɓadlkiyamna vaakwah kə dəgzəga.”

¹⁶ Kaa dagal kə mbərzahaan damma hudakəssa, tlararatləg kə dəgitah bandkwa tagatər Yesu. Kaa ɓadlənə kə iitər kə dəgzəga Hwaɗagga Haarakəssa Dzavgaara Hənyaha.

¹⁷ Bagaa ba hwaasa, kaa saas kə Yesu ard mbərzahaan kəlawar tar buwa da hənyahiina.

¹⁸ Ar təghərdəgga za kaffa, kaa am Yesuwa, “Bak jiiirjiira wan tagkurtaga, pal makuram da vəlkwavəlgə, kwa bandakwan za kaf əmtad də kaiya.”

¹⁹ Cinngarubi nə mbərzahaan kə əmtakəra əlbəgən biya, kaa ba ndavəg kə iitər ba da pallapalla, “Kai nii?”

²⁰ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Pal ma kuram kəlawar tar buwna, kwa kəm zəg nəmnd kaf ma kuu palla.

²¹ Da əmtsəg nə Zəra Uuda, bandkwa vindava təghər kə iina. Da dəga zhuwadaal kə daddkwa da vəlla Zəra Uuda! Nguləm maa yaavabi vaani.”

Jibiya Yaazhigəla

²² Ar təghərdəgga za kaffa, kaa kəsəgankəsəg nə Yesu kə bruudiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, lahənan veltər kə mbərzahaana, amaa, “Cauwamcauga, kwana iin nə vəghara.”

²³ Təhala kwan dlaɓa, kəsant kə iin kə kuwa yuwa inabi, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, veltəra. Kaa həɓguhəbəg kə iitər ɓadəmmaatəra.

²⁴ Aiyama taa kə iitəra, “Kwana iin nə avəzara. Avəza rəgha langiya. Kwa da ɗəyav dagal mbakyarvad uudah ɓadyaka.

²⁵ Bak jijjiir wan tagkurtaga, ən maadlai da həɓɓa yuwa inabi biya, bamma daghuvali ən da həɓɓəg nai kwatlərən kə daalaan ma tləkəssa Daadamazhigəla.”

²⁶ Bəlaraa ba nə iitər kə əngsa, təhala kwaha kaa dagal kə iitər dat Gaval kwa də Uufaha Zaituna.

Da Balla Gajawa Sərgai Kə Yesu Nə Bitrusa

²⁷ Am Yesu taa kə mbərzahaana, “Badəmmaruw am da əmndərga am da ɗuukwaduuga, bandkwa vindava taakiya,

‘Ən da tsəggaan kə dadda piigga, dlaɓa ar da tadagal nə tuughwaha.’

²⁸ “Təhala ciigar ma gətlaha, ən da dəgaa nai zəngw təghər kəskuram damma Galili.”

²⁹ Aiyam Bitrus taa kə iina, “Aandzu ar əmndəra badəm ar duukəssa, ən da duukəs bi nai biya.”

³⁰ Am nə Yesu taa kə Bitrus, “Bak jiiirjiir wan tagaktaga, haniina, lakuti wiig kə ghwatəkal shəg bu ma huuda vədā, aghada ɓaggaan kə agajawa sərkwabi shəg həkərdā.”

³¹ Kaa ba gwaigarsgwaig kə Bitrus ba vaivai taakiya, “Aandzu da tsəkwatsəg nə uud əmtad də kəgha, ən maay da ɓala gajawa sərak bi ba dəm biya.” Badəmaatər tagar band kwaha.

Dzəgwadzəgw nə Yesu kə zhigəl ma Getsemani

³² Kaa dagal kə iitər da vakavakin kwa ɗahav də Getsemani, aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Ndzamandzəg vaakwana. Ən dagal da dzəgwazhigəla.”

³³ Kaa dagal kə iin əmtad də Bitrusa, ard Yakuba, ard Yuhwana. Təhalakwaha kaa mbəkənməg nə dladən da həbbəg nə iin ba vaivaiya, dlaɓa tsəgharatsəg kə vəgha.

³⁴ Aiyama taa kə iitəra, “Shifəgara həbbə dladə ba vaivaiya bandgi na tsəkwatsəgga. Ndzamadzəg vaakwana, famfəg kə hyəmiya, uufamuufəgga.”

³⁵ Gavət ba nə iin da təvuukw həɗiikənan, kəlla kə ghunji tə haiya, Kaa dzəgwazhigəl taaki akwama ɓagaɓaga, maa kəsvaaran nə dladna.

³⁶ Amaa, “Abba, Daada, aandzu kwar kə dəgita ɓagaɓag vakagha. Kəswaarəkəssəg kə kuwa dladna. Bakəvakwaha, ɓag kə dəgiti agha naag nənga, dəgiti ən naag nai biya.”

³⁷ Sagha ba nə iina, kaa tlətəratləg kə iin kə mbərzahaan hənahaara, amaa taa kə Bitrusa, “Bitrus, agha hənahaara? Mbats agha dzəgwanti kə fahyəmi aandzu dəga aw pall biya?”

³⁸ Famfəg kə hyəmiya, am dzəgwan kə zhigəla haik kə mbədəg kəsuraam təɗuula fəshəga. Bak jiijiira, naagħantnaag nə shədəkwa, vəgh wa maay ndzəd biya.”

³⁹ Kaa gwiya dagal kə iin da dzəgwazhigəla, gwayaars bak kwahiin kə dzəgwazhigəla.

⁴⁰ Gwiyağhəra ba nə iin saassa, tlətəraa ba hənahaara mbakyarvad haar ma gyiiaatər ba vaivaiya. Pəletərvapeləg nə dəgiti ar da tagar nə iitəra.

⁴¹ Gwiya ba nə iin da vakaatər kə dəga həkərdā, amaa taa kə iitəra, “Gwaastən am ba ndzəggaan hənahaar am dəya kudəgga? Atlanama! Wa ɓagaɓag sarta kwada vəlav Zəra Uud damma dən kə yaa dadda haipaha.

⁴² Ciyamciiga, jiiyam dagala! Wa səghəvsəg daddakwa da vəla kaiya!”

Viyavətviiɡ nə Yesu

⁴³ Ba ndzəggaan Yesu ba taa ghaiya, kaa sagau kə Yahud pal ma mbərzahaan kəlawar tar buwna, sarəv əmtad də uudah ba ɗyaka də katsakarah ard zadah vakaatəra, ɓəartərət nə maalah ma zhiilakəsufaha, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ard tləvuukwaha.

⁴⁴ Tagatəratag nə Yahud kə ɗuuli da vələg nə iin kə Yesu, amaa, “Daddakwa ən da bərhuug naiya, iin nə uud nə iina. Viyamətviiɡa, langamlanga, həkyamnahəkyig ba marawa.”

⁴⁵ Bad dagauwa Yahud wah da vak Yesu, amaa taa kə iina, “Dadda tsagadəgit!” Kaa bərhugaan kə iina.

⁴⁶ Kaa viigətviiɡ kə uudahiin kə Yesu, ar həkinan ba marawa.

⁴⁷ Kaa təddatədəg nə pal ma mbərzaha Yesu kwandza ghacəga təvəgh kə iina, kə katsakaraana, ghudarda kə hyəmi kə kwatənah maala zhillakəsufaha.

⁴⁸ Am Yesu taa kə iitəra, “Amaa sagal də katsakarah ard zadah sa viiya kai bandgi ən dadda zaa ɗuula?”

⁴⁹ Ba kəlahənga ən ba əmtaɗ də kuram ma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəl ən tsagadigita, viiyamkwa biya. Barari righəvant nə dəgiti vindava ma kakada Daadamazhigəla.”

⁵⁰ Təhalakwaha badəm mbərzahaan ɗuwarəsɗuga, əmndraraəməndrəga.

⁵¹ Ndza mənɡ nə daala zəriin gata Yesu təhala, maay nə səɗav tə vəghaan biya, ba nuura kalti. Naha viiyarviig nə uudaha,

⁵² Kaa dugarəsdug kə sədavan ma dəvaatəra, kaa əmdəradagal bad suuha.

Yesu Təvuukwa Gyidya Maalaha

⁵³ Kaa lanngaan kə iitər kə Yesu da vəgya maal batingting ma zhiilakəsufu, kaa dzahvətdzahəg kə maalaha ma zhiilakəsufaha, ard tləvuukwaha, ard lii tsaga adzahadzaha Musa da vaakwahiina.

⁵⁴ Kaa gatəgaan kə Bitrus kə Yesu təhal təhala, ba bətky tagwavaatəra. Gatəgharsgatəg ba tangw damma huda gaagazaiya vəgya zhillakəsuf ba tingtinga. Cəhura kə iin əmtad də lii uuffa hənyaha, diira kaara.

⁵⁵ Gatəgatəg nə maalaha ma zhillakəsufaha ard gyida maalaha badəm kə dəgiti maraa da tləkəna nə iitər kə shiid təghər kə Yesu taakiya, bəgaḅag kə haipa kiyava tsəgaan kə iitəra, bəvəkwaha, viiyarəti də haip biya.

⁵⁶ Ghwadararsghwadəg nə uudah ba dyak kə fiid kə Yesu, bəvəkwaha ndzaabi ghaiyatər tə dəgit pal biya.

⁵⁷ Təhalakwaha kaa gwiya ciig kə kyələm uudaha, ar ghwudars kə fiid kə Yesu taakiya,

⁵⁸ “Cinngamndacinng tagadatag taakiya, ‘Ən dlagndlag kə vəgya Daadamazhigələn kwa ndəranən nə uudaha, ən ndərant kwatlərən bamma həng həkərda, kwa ndərg uud biya.’ ”

⁵⁹ Bəvəkwah əlbəghaatər ndzaabi tə dəgit pal biya.

⁶⁰ Kaa ciig kə maal batinting ma zhillakəsufah ghacan mataatakaatəra, kaa ndavəgarundavəg kə iin kə Yesu, amaa, “Agha maay də əlbəg biya? Əlbəghaan aa tagav təghər kəskəgh nəm?”

⁶¹ Bəvəkwaha mbədabi nə Yesu kə ghaiyan biya, ndza kə iin ba dəwa. Kaa gwiya ndavəgarundavəg kə maal batingting ma zhillakəsuf taakiya, “Kəgh haa nə Kəristi, Zəra Daddakwa də barkna?”

⁶² Ngwangw nə Yesu taakiya, “Aana ba kaiya. Am da nəghanəghəg kə Zəra Uuda ndzəgan tə dəvaa kaffa Daadamazhigəl əmkyaḁaka, dlaḁa da saay ma akumba zhigəla.”

⁶³ Kaa tahnatahəg kə maal batingting ma zhillakəsuf kə sədavaana, amaa, “Kwar kə shiid dlaḁ wa kiyam naag nə miyami?”

⁶⁴ Cinngamacing dlaḁa ghəvaru kə badza ḁaaga Daadamazhigəl aa tag nə iina! Auwam nə urami?” Kaa ghudgardaghud nə uudahi ndzar vaakwahiin badəm kə shariya taakiya aa tsəvatsəgga.

⁶⁵ Kaa fəgarzhafəg nə kyaləmah kə tafgarəv ashavaiya, ar mbuusaaraka kə gyiya, dlaḁa ar dlagharaa kə tsəgga, am nə iitər taa kə iina, “Tagga kə daddakwa tsakəgha!” Lii uuffa wakyagh dlaḁa ndakwani kaa kalgaan kə iitəra.

Balaḁbaləg nə Bitrus kə agajawa sərgabi kə Yesu biya

⁶⁶ Ndza mangyila gaagazaiya hənyaha nə Bitrusa, kaa sagau kə dəghwiin pal ma kwatnaha maal batingting ma zhiilakəsuf da vaakwahiina.

⁶⁷ Nəgha ba nə iin kə Bitrus diira kaara, kaa vazəgaan kə iin ba marawa, amaa taa kə iina, “Kəgh ndakwi agha əmtad də Yesu zhillə Nazaretal!”

⁶⁸ Kaa ḁalla gajau kə Bitrusa, amaa, “Ən sərgabi var kə dəgiti agha tag nəng biya. Nəghanaakabi ba lingiling biya!” Tagada ba nə iin kə kwaha, Kaa ciya dagal kə iin damma bərcama hənyahiina, kaa wiig kə ghwatkala təhala kwaha.

⁶⁹ Gwiiya nəgha ba nə dəghwən kə Bitrus vaakwaha, kaa tagatərtag kə iin kə lii ghacəga vaakwahiina, “Kwan ndakwani pal ghəraa ma iitəra.”

⁷⁰ Kaa gwiiya ḁalla gajau kə Bitrus dlaḁa. Təhala zəlam həḁiikənana, aiyam lii ghacəga təvəgh kə Bitrus taa kə iina, “Bak jiijiira agha pal nəng yan miitəra. Adaba agha zhiil Galili nə ghəravagha.”

⁷¹ Kaa fəgarzhafəg kə Bitrus ḁaava ghəraana, dlaḁa kaa tlafa ghəran baz ndaha wadəg təvukwatər taakiya. “Ən sərgai var kə uudanən am tag nə uuram kə əlbəg təghərən biya.”

⁷² Batwatswatsëra kaa wiig kə ghwatəkala kə dëga buwa. Kaa dzamnadzamëg nə Bitrus kə əlbəgi taghar nə Yesu taakiya, “Lakwti wiig nə ghwatəkala shig buwa, agha da 6allëgaan kə agajauwa sërkwabi shig həkərd biya.” Dزامghana ba nə iin kwan kə əlbəga. Kaa 6ëlaru kə iin kə tuuga.

15

Yesu təvuukwa Bilatus

¹ Dlakadur bawura, kaa dīya sawari kə maalaha zhiil kəsauufaha, ard tləvuukwah ard lii tsaga adzahadzaha Musa, ard dzahava lii ma gyid badəmma. Kaa ngwadənanngwadəg kə iitər kə Yesu, ar langda da təvuukwa Bilatusa, ar fardəm ma dëva.

² Kaa ndavgaruundavəg nə Bilatus kə Yesu taakiya, “Kəgh tləkəssa Yahudaha?”

Ngwugharangug Yesu amaa, “Aana, bandkwa tagəda nənga.”

³ Kaa ghwadgarəva əlbəgah ba dyak nə maalaha zhiila kəsauufaha.

⁴ Kaa gwiya ndavgaruundavəg nə Bilatus taakiya, “Agha maay mbəda ghai biya? Cinng kə dëgitahi ar tag nə iitər təghər kəskəgh ba dyaka.”

⁵ Gwastəna, mbədabi Yesu kə ghaiyan biya, kwana vəlgharvələg kə Bilatus kə dëga jappər.

Ghudavardaghudəg nə shariya əmtsəg kə Yesu

⁶ Dëgiti nət tləkəs kə 6agaan sarta hwadəga iin taakiya, 6əlar kə uud palla kwa ghalga nə uudah sagal ma guda bərfina.

⁷ Məng nə uuda nə iin dāagaan Barabbas kwa 6əlaavdəm ma guda bərfina, əmtad də lii dzagwara dlagwam kwa tsara uuda ma sartən ciyit nə dlagwaməna.

⁸ Kaa sagau kə dzahava dlamakəlaaw da ghala Bilatus maa 6agtəra kə dëgiti nət nə iina kə 6agaana.

⁹ Ngwatərangug nə Bilatus amaa, “Am naagaan ən 6əlkurnəs kə tləkəssa Yahudaha?”

¹⁰ Adaba nəghaakanəghəg nə Bilatus taakiya, ba shiləg wa fatəra maalah zhiilakəsauufah kə vəlla Yesu damma dëvaana

¹¹ Maalaha zhiilakəsauufah wa shaharant uudah kə taakiya aa 6əlkəməndars6ələg nə uud kə Barabaas təghər kə Yesu.

¹² Kaa ndavtərundavəg nə Bilatus taakiya, “Au kaci wanda 6ag nai də kwam dāag nə uuram də tləkəssa Yahudahni?”

¹³ Ar dëyarə kə iitər kə cau ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəgga!”

¹⁴ Aiyam nə Bilatus taa kə iitəra, “Mbakyauwi? Au nə haipaani?”

Ar gwiya dzəgant kə kungy ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəgga!”

¹⁵ Naagaan tsau nə Bilatus həngtərna kə ərvidməhudaatəra, 6əltərnəs kə Barabaas. Təhalakwa fəgharaa nə iin kə uudah kə dlaghgaru kii6 kə Yesu, kaa vəltər kə iin kiyava hərtəgga.

Nenerneneg Tlaujah Kə Yesu

¹⁶ Kaa dadəg nə tlaujah kə Yesu damma gaagazaiya vəgya gumna. Ar dzahant kə tlaujah badəmma.

¹⁷ Ar tsəgwardəm kə sədav kyang hulfa dëga tləkəssaha, dla6a ar 6agara kə dzakwa takka, ar fardəm ma ghəra.

¹⁸ Ar farzha kə tagar uus taakiya, “Kəm ma barkagh tləkəssa Yahudaha!”

¹⁹ Kaa kalgaan kə iitər də zad ma ghəra, ar tafarəva kə ashavaiya. Təhalakwaha ar kəlla kə ghunj təvuukwana am nə iitəra ar fəgaaradfəga.

²⁰ Ghyəngara ba nə iitər kə nenegaana, ar sədarda kə sədava tləksəna, ar tsagwdəm ma sədavahaana. Təhalakwaha ar langda dagal da gyəmal kiyava hərtəgaana.

Hərtəvəthətag nə Yesu

²¹ Ar tēghərdəga dagala, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə uuda nə iin ghwudadagal, kwa dahav də Siman, zhiila Sayirina, daddaatər kə Alekzanda ard Rufus, saas ma gədzər kəssa, ar faraa bad ndzəd kə kəssa tlaḅa hērtə Yesu.

²² Ar langda kə Yesu da vakavakiin kwa dahav də Golgata, (dəgiti tuuk vakai nə iina “Vakka kuwa ghəra”).

²³ Vəlarar vaakwahiin nə iitər kə yuwa innabi laḅalaḅan də mur*, luwa kə həḅgaana.

²⁴ Ar hērtətta. Ar tagwna dlaḅ kə sədavahaan ma taatakaatəra, kaa tsa tsats kə iitər tēghər kiyava vaza dəgiti aa tləkəna aandzu waratəra.

²⁵ Hērtarət ma sarta vaslambada dlakadura.

²⁶ Ar vinda tē tlaḅa hērtəg kə əlbəgi ghwudararva nə iitər taakiya, “TLƏKƏSSA YAHU-DAHA.”

²⁷ Ar hērtət kə gəlah buwa əmtəd də iina, pal tē dəvaa kaffaana, pal dlaḅ tē dəvaa ghyaḅḅaana. [

²⁸ Kwan iin nə righəgga tlayangər kwa tagaa taakiya, “Kədlavəna ma lii haipaha.”†]

²⁹ Uudahi ghudadagal ar tagar əlbəga nenega, ar gajaga ghər ar taakiya, “Caa! Kəghi agha dlagənadlag kə vəgya Daadamazhigəla, dlaḅa agha da gwiya ndərant bamma hēng həkərda,

³⁰ katəg ci kə ghəragha, agha sii bi dlaḅ tē tlaḅa hērtəg biya!”

³¹ Bandkwah dlaḅ nə maalah ma zhiilakəsauufah ard lii tsaga adzahadzaha Musa, kaa nenegaan kə iitər ma taatakaatər ar taakiya, “Katəghankatəg kə kyaləma, pilgharvaapiləg kata ghəraana!

³² Aa sasii ci ndan Kəristi tləkəssa Isra'ilən ndakwan tē tlaḅa hērtəgəna, kiyava nəghəganəghəg kəskəmənd kəm fədgəhərətə!” Baz gəlahən hērtavət əmtəd də iinən ndakwani kaa taa əlbəgahi ghwadghwad kə iitər tē iina.

Əmtsəga Yesu

³³ Bad vacci tēghəra, kaa hədgarduhədəg nə gurtl kə lard badəma, tangw damma həkərda hwassa.

³⁴ Təhalakwaha, sarta həkərda hwaasa, kaa dzagantdzəg nə Yesu kə kuungy bad halavuuwa ndzədaan, amaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Iin taakiya, “Daadamazhigəl Daadamazhigəla, agha fiikwada daḅawi?”

³⁵ Cinnagara ba nə lii ghaciga vaakwahiin kwaha, aiyam nə iitəra, “Wai nə iin daa tlayang Iliya.”

³⁶ Kaa əmdərəg kə palləraatəra, rəmda kə abarabar də yuwa inabi kwarekreka tē zadda, vəlar kə Yesu kiyava həḅḅəga, aiyama, “Vazyamvazəg ndana! Mbatak da sagau nə tlayang Iliya da sii də vakaiya.”

³⁷ Kaa dzəgantdzəg Yesu kə kungy bad halavuuwa ndzədaana, təhalakwaha, kaa diya shifəgga halavuuwana, əmtsana.

³⁸ Kaa təhgəmtəhəg kə ḅəlyabəlyə Vəgya Daadamaazhigəl hutsəg buwa ciigət ma ghəraan tangw damma suhwaana.

³⁹ Nəgha ban nə tlauijin ndza ghaciga təvuukwa Yesu kə dūuli əmtsa nə iina, aiyama, “Ba pakat uudanən Zəra Daadamazhigəla!”

⁴⁰ Kyalma ənghwasaha, ghaccara ba ndzadḅa ar vazəggaana. Ma iitəra mēng Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakub kudərkudəra ard Isuvuwa, ard Salomi.

⁴¹ Gatarars ciigət sagat ma Galili nə ənghwasahaan ar ba məlgaruməlga. Dlaḅa bədyak nə kyaləma ənghwasah kwa darət əmtəd də iin ma Wurshalim ndakwi ndzar ba vaakwaha.

Həda Yesu

⁴² Dəm ba faciya hwaasa, kaa ḅadlav kə uudaha, adaba dlakaduraan Faciya Ngiiga.

* 15:23 Mur laḅalaḅan də yuwa inabi, vəlar kə daddakwa hērtəvət də hērtəg kiyava kəhyəgarna dlada. † 15:28 Kyaləma vindəgahi ndza wura, ar maay də kwanən kə aay biya.

⁴³ Kaa sagal kə uuda nə iin ma Arimatiya daagaan Isuvuwa. Pall ma gyidya lii maalmala nə iina, dlaɓa fəvaarafəga, kwa pakka saaya tləkkəssəra Daadamazhigəla. Shughanashug kə gyi da vak Bilatus, da ghala ma vəlvar nə tləwa vəgha Yesu.

⁴⁴ Cinngaha ba nə Bilatus taakiya əmtsaəmtsəg nə Yesu, vəlgharvələg kə dəga ajappəra. Dahant kə iin kə maala tlauiin ndavaru taakiya bak jiirjiira ha əmtsaəmtsəg nə Yesu.

⁴⁵ Cinngaha ba nə iin vak maala tlauiin taakiya band kwaha, kaa vələr kə iin kə Isuvu kə tləwa vəgha Yesu.

⁴⁶ Kaa səgwdaasəgw nə Isuvu kə kəlpakana, səddi kə iin kə tləwa Yesu tə tlaɓa hərtəgga, fadant ma kəlpakana, fədəm kə iin ma gətl kwa kwadava ma kura. Təhala kwaha, hutambardi kə akura hədardu kə iin kə ghaiyan də vakaiya.

⁴⁷ Nəghəranəghəg nə Maryamu Magadala ard Maryamu babba Isuvu kə vakavaki fava də tləwa vəgha Yesu.

16

Ciiga Yesu Ma Gətlaha

¹ Dal ba faciya ngiigga, kaa səgwasəgw kə Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakub, ard Salomi kə tərshan kiyava dzuupəg tə tləwa Yesu.

² Davala faciya zəngw ma maaka, kaa dagal kə iitər damma gətlah ba dlakaduur wur kəssa.

³ Təghərdəgga dagala, am nə iitər mataatakaatəra, “War wada tləkkiyamarwatləg kə akuriin tuuk kə ghaiya gətli?”

⁴ Daragha ba nə iitər da vaakwahiina, dzəgarant ba nə iitər kə ghəraatəra, kaa nəghəganəgh kə iitər mbats tləgavarwatləg nə akuriin dagala. Akuriin ndza maanda.

⁵ Daragha ba nə iitər damma gətliina, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə daala zər tsagwatsagwan ma sədav madəkwa cəhurga tə ghyaba dəvaakaffa, kaa gədzəgətgədzəg kə iitəra.

⁶ Am daala zərən taa kə iitəra, “Bagambi kə ajappər biya. Am gata Yesu uuda nazare kwa hərtavətəna? Abi, ciyitciiga. Maay vaakwan biya. Wan vakavaki həngavna nə iina.

⁷ Damdəga, am tagar kə mbərzahaana, ard Bitrus, taakiya da dəga nə iin təghər kə iitər damma Galili, ar da nəghəga vaakwah nə iitər bandkwa tagatər nə iina.”

⁸ Kaa əmndəra saggal kə ənghwasahahaana, ar ɓa jappər dlaɓa təg nə vəghatəra. Tagararbi aandzu ndəwar kə əlbəg biya, adaba gədzarətgədzəgga.

Maradamarəg Yesu Kə Ghəraan Vak Maryama

[
⁹ Ciyit ba nə Yesu ma gətlah dlakadur ba wur davala faciya zəngw ma maaka, marda kə ghəraan ba zəngw vak Maryamu Magadala, kwa lagwgharda nə iin kə shatanah uudiif ma vəghaana.

¹⁰ Kaa daas kə iin tagtər kə uudahi ndzar əmtaf ba bawur də iina, lii taa dzəgwagha ar tuuga.

¹¹ Cinngaraba nə iitər taakiya də shifəg nə Yesu, dlaɓa nəghəhanəghəg nə Maryama kə iina, fardghərət biya.

Maradamarəg nə Yesu Kə Ghəran Vak Mbərzah Buwa

¹² Təhalakwaha, kaa mbədṽəghambədṽəg nə ndzəgana vəgha Yesu, kaa mardamarəg kə ghəraan vak mbərzah buwa masarta kwa ndzar tə dūula dagal damma gədzərkəsa.

¹³ Kaa gwiyaadaas kə lii buna ar tagar kə kyalamaha, bakəvakwaha larwaləg kə fadəghər tə əlbəgiina.

Tləri Vəlatər nə Yesu Kə Mbərzahaana

¹⁴ Təhalakwaha, kaa mardamarəg nə Yesu kə ghəran vak kəlawə təmkikən ma sarta kwa ndzar za kaffa. Kaa cagtəraacag kə iin kə gyi təghər kə maira fadghəratəra ard dəkdəka ghəratəra, adaba fadghərətbi də lii nəgharanəghəg təhala ciigaan biya.

¹⁵ Amaa taa kə iitər dlaḅa, “Damdəg damma duni badəmma, tagamtərtag kə əlbəg maraw kə uudah dəshiga.

¹⁶ Badəm daddakwa fadghərətfəga, dlaḅa ḅagvara nə tsuufəgga, da tləkkənətləg kə katəgga. Badəm daddakwa fadghərət biya da vələvtər dlaḅa.

¹⁷ Wan nə dəgiti da ḅag lii gata kaiya kiyava marra fadəghərətəra. Ar da lagwan kə shatanah ma daagara, ar da tagaan dlaḅa kə əlbəg də daala ghaiyaha.

¹⁸ Ar da kəssəggaan kə ghavalah də dəvahaatəra. Ma həḅaruhəḅəg kə gurra, maay nə dəgiti da ḅagtər nə iin biya. Ar da fəgaan dlaḅa kə dəvahaatər tə lii yangbiya, ar da mbəgga.”

Kəssavankəsəg nə Yesu dagat damma Ghərazhigəla

¹⁹ Təhala kwa tagatəra nə Yaazhigəl Yesu kə kwanən kə əlbəga, kaa kəsvantkəsəg dəvdət damma ghərazhigəla, ndza kə iin tə dəvaa kaffa Daadamazhigəla.

²⁰ Kaa dagal kə mbərzahaana, kaa taa əlbəg maraw kə iitər aandzu takwara. Bagaḅag nə Yaazhigəl kə tlər əmtaf də iitəra, dlaḅa mara jiira əlbəgahatər tədvaḅ dəgaha sərgah kwa vəlla jappər fatəraa nə iin kə ḅaggaan əmtaf də əlbəghiina.]

1CO

Taa uussa

¹ Bulus wa dahavant kiyava nɛg kɛ zɛr ɓɛlga Yesu Kɛristi dɛ naaga Daadamazhigɛl, ard zɛraabamiyam sastanis.

² Da vak uudaha Daadamazhigɛl kwar ma kurinti, ard da vak lii dahavtɛrant kɛ gata Kɛristi Yesu, ɔmtad dɛ lii aandzu ta kwara kwar dzugazhɛgɛla ma ɗaaga yesu tlɛkatɛga yaazhigɛlamiyama, baz yaazhɛgilatɛra ard kɛmyam badɛmma.

³ Hɛrɛrra ard gabɛr vak Daadamazhigɛl Daadamiyam ard Yaazhigɛl Yesu Kɛristi da vakaruwa.

Tagghartag nɛ Bulus kɛ uus kɛ Daadamazhigɛla

⁴ Ɛn tagar uus kɛ Daadamazhigɛl ba kɛla hɛng kwakyarvad kuurama, adabad hɛrɛr vɛlakur nɛ iin tɛɗvad Yesu Kɛristi.

⁵ Adaba tɛɗvad iina, vɛlakurvɛlɛg nɛ uud kɛ hyahhɛr aandzu takwar kɛ gyaba, tɛɗvad taa ghaiya ard sɛgasɛrgɛr badɛmma.

⁶ Bandkwa haiyavant nɛ shiidamnd tɛghɛr Kɛristi mataatakaruwa.

⁷ Mbakyarvad kwaha maay nɛ dɛgiti vɛlakurbi nɛ Daadamazhigɛl tɛɗvad shɛkwan biya, bandkwam fa gyi nɛ uuram am paka saaya Yaazhigɛlamiyam Yesu Kɛristi.

⁸ Da fɛkurnaafɛg nɛ Yaazhigɛl kɛ ndzɛɗa tangw dat ghaala shifɛgaruwa, adaba am da nal kɛ lii maay dɛ haip ma sartɛn da saay nɛ Yaazhigɛl Kɛristi.

⁹ Daadamazhigɛl kwa ɗaahakurɛt da ɓa hudɪr ɔmtad dɛ Zɛran Yesu Kɛristi Yaazhigɛlamiyama, uuda jiirjiir nɛ iina.

Tagwazhatagwazha ma lii gatɛga

¹⁰ Ɛn ghaalakuram zaarabahara, mbakyarvad ɗaaga Yaazhigɛl Yesu Kɛristi, haiya-manthaig dɛ zaraabaharuwa, aandz maay nɛ tagwazhatagwazh ma taatakaru biya, am dzant kɛ ghɛraru vak palla, dzamaghɛraru ndakwi vak palla.

¹¹ Zaraabahara, adaba taghwatag nɛ lii ma hɛnyaha kuluwi taakiya, mɛng nɛ mbadaghai ma taatakaruwa.

¹² Dɛgiti ɛn tlɛtlɛg nai, iin taakiya, ma kwararuwa taa dɛgaan shahha, kwan taakiya, “Ɛn dɛga Bulus naiya,” kwan taakiya, “Ɛn dɛga Afulus naiya,” kwan taakiya “Ɛn dɛga Kefasa,” kwan dlaɓa taakiya, “Ɛn dɛga Kɛristi naiya

¹³ Mbats tagwavɛmtagw nɛ tlɛkatɛg shahshaha? Ɛmtsɛmtsɛg Bulus tɛ tlaɓa hɛrtɛg kwakyarvad kuurama? Nii ɓaga kuura dɛ ɗaaga Bulus ha nɛ-uud kɛ tsufɛgi?

¹⁴ Ɛn tagar uus kɛ Daadamazhigɛl ɓaganarai aandzu war makuuram kɛ tsufɛg biya, ba kiribus ard gayus.

¹⁵ Mbakyarvad kwaha maiy watag da tag takiya ɓagakuura dɛ ɗaagar nɛ uud kɛ tsuufɛg biya.

¹⁶ Dzamanadzamɛga ɓaganara ɓag dlab kɛ yaha istafanus kɛ tsuufɛga, ma juujɛg ba kɛ yaha Istafanusa maay nɛ uudahii tlɛr ɓagantɛra naiy biya.

¹⁷ Bɛlakutbi nɛ yesu mbakyarvad tsuufɛg biya, ɓɛlakut mbakyarvad taa ɛlbɛg marawa, dlaɓa dɛ dabariya uuda dɛg shig biya. Adaba aada pɛlwai nɛ nɛghɛgga ndangngɛra ɛmtsɛga yesu tɛ tlaɓa hɛrtɛg biya.

Tlɛkatɛga ndzɛɗa Daadamazhigɛla ard dabariyana

¹⁸ Ɛlbɛga hɛrtɛga, ɛlbɛga ghwad nɛ iin vak lii gata duula ɛmtsɛga, adaba vaka miyamɛn katakiyamɛtkatɛg nɛ uudna, ɛlbɛga katɛga ndzɛɗa Daadamazhigɛla.

¹⁹ Adaba viinda viindan taakiya, “Ɛnda badzɛgaan kɛ dabariya lii taaki ar mɛng dɛ dabariya.”

²⁰ Aitsa mēr nē lii dē dabariyēni? Ar mēr nē lii taakiya ar tsaga adzahadzahi? Ar mēr nē lii taakiya ar sērgasērg kē dēgitah badēmni? Mbats maradai nē Daadamazhigēl taakiya, dyēmdyēma lii dē dabariya kwan kē duniya ba dlagēr nē iina.

²¹ Adaba ma tag nē dabariya Daadamazhigēla, uudaha duniya ar sērgai kē Daadamazhigēl tēdvad dabariya biya. Dlakulvakwaha, dzēghakakadzērg nē Daadamazhigēl kē lii da katēg nē iin kwa fardēghērtfēg tē iin tēdvad taa ēlbēg marawa kwa ma zharg nē uud maay nē tlērani.

²² Yahudaha ar na ma marvētērdan nē dēga sērga, helenaha dlaḅa ar gata sērga dabariya.

²³ Kēm taa ēlbēg marawa tlēkatēga kwa ēmtsān tē tlaḅa hērtēga kwa nal kē dūula mbēdēg kē yahudaha, dlaḅa dēga dlagēr vak lii ar yahudah biya.

²⁴ Ndzēḁa ard dabariya Daadamazhigēl nē tlēkatēg da vak lii ar yahudaha ard kwa yahudah biya,

²⁵ Adaḅa dēgiti ma zharga nē uud mandki dlagēr wa ḅaga nē Daadamazhigēla, juujig kē dabariya uuda, dēgiti ma tlatlēg nē uud hētsalhētsēg nē Daadamazhigēla juujig nē iin kē ndzēḁ uud badēmna,

²⁶ Dzamamnadzamēg kē ndzēganaru ma sartēn dāhakurt nē Daadamazhigēla, ba kyēkwah ma kuuram nē lii dē dyēmdyēma ma zharēg nē uudaha, bakyēkwah dlab makuuram nē lii hēkya kwarēg dyaka, bakyēkwah nē zarha lii dyadyaka.

²⁷ Kēsghaakakēsēg nē Daadamazhigēl kē dēgiti tlatlēg nē uud taakiya dlagēra, adaba tsētēra kē zhirw kē lii dē dabariya duniya, kēsghaka kēsēg nē Daadamazhigēl kē dēgiti zharg nē uudah mandki hētsalhētsēg nē iina, adaba tsētēra ku zhiruw kē lii dē ndzēḁa.

²⁸ Dēgiti kēsghant nē uud mandki maay dē ndangbiya, aandzu maay tlēraniya, aandzu kwa maay nē dēgiti tukvakaibiya, iin wa ḅag nē Daadamazhigēl kē tlēr dēvakai kiyava dlagēn kē dēgiti zharg nē uud mandki mēng tlērana.

²⁹ Bagaḅag nē Daadamazhigēl kwanahaan badēmna haik naaghēr kē uudaha dēgshiga tēvuukwa Daadamazhigēla.

³⁰ Daadamazhigēl wa fafēg kwa namal nē uuram kē dēga tlēkatēg yesu, Daadamazhigēl dlab wa haighant haig kē tlēkatēga nal kē dabariyamiyama. Tlēyamkēna tēdvad iin nē miyam kē jira Daadamazhigēla ard katēgana.

³¹ Mbakyarvad kwaha, band kwa viindviidan ma kakadā Daadamazhigēl taaki, “Badēm dadḁa kwa tsa kusgha aa ḅag bat yaazhigēla.”

2

Ēlbēg tēghēr kē tlēkatēga kwa hērtavēthērtēga

¹ Ma sarta kwa danēvnai da vakaru da tagakur ēlbēga Daadamazhigēlən zaraabahaara, tagankur bi nai dē sērgasērgēra ard markura dabari biya.

² Adaba ngudanant ngudēg ma ērvēdmahuddār taakiya, ma sartēn ēn da ndzēga nai ēmtad dē kuuramna, ēn da maay tsagkur aandzu ndau biya, ba ēlbēg tēghēr kē yesu tlēkatēga, kwa hērtavēt hērtēga.

³ Sagawar ba zēngw da vakaruuwa ēn maay ndzēḁ biya, tēg nē vēghara mbakyavad dladlawura.

⁴ Ēlbēgara ard ēlbēg marawa dzavēmbi nē iin dē pattakurama ma markuura dyēmdyēmēr biya, bamma aa ndzēvēm dē ndzēḁa shidkwa caccuwanacaccuwana,

⁵ Adaba haik fadghēr kēskuuram tē dabariya uudaha, bamma tē ndzēḁa Daadamazhigēla.

Dabariya Daadamazhigēla

⁶ Bakēvakwaha kēm taa ēlbēg dē dabari kē lii ghubarara ghbarg ma fadghēratēra, iin wa dabariya hulfakwan kē zaman biya, dlaḅa dē dēga hulfa lii kwara kwan kē zaman kwa da mēng ghaala kwargatēr biya.

⁷ Këm taa əlbəga dabariya Daadamazhigəl shəbāshəban, dabaritan kwa ndza shəbāshəban ba wura, iin dabariya Daadamazhigəl kwa fa nə iin ba wurwura lakwti kə fazha duniya adaba fəkiyamara nə uuda.

⁸ Ma lii kwara zaman ndakwana maay wa da nəghəgaka nəghəg kə dabariyan biya, akwama nəgharaaka nə iitəra, maa hərtarət bi kə yaazhəgəl əmkyadyək biya.

⁹ Band kwa viindaviindan taakiya, “Badəm nə dəgiti fatəra nə Daadamazhigəl kə lii waig nə iina maay nəghanəghəg biya, maay nə daadakwa tapghani tapəg kə cəngacəng biya, dlaḡa maay nə daadakwa tapghana kə dzamaghər təghər biya.

¹⁰ Marakiyamnda marəg nə Daadamazhigəl kə kwanahaan kə dəgitaḡ tədvaḡ shidkwan cacuwana cacuwana, adaba shidkwa cacuwana cacuwana wa gata shiga dəgita, baz dəgaha Daadamazhigəl kwa dəmdəm kə nəghəgaka nəghəga.

¹¹ War wa sərgasərg kə dəgiti ma ərvidmahudā uudan ma maay ba iin də ghəranbiyi? Bandkwah dlaḡa, maay wa nəghəgakanəghəg kə dzamaghəra Daadamazhigəl biya bama iin də ghəraana.

¹² Cauwamnda shidkwa duunibi nəmnd biya, cauwamnda shikwa cacuwana cacuwana vak Daadamazhigəla, kiyava nəghəgakanəghəg kəskəmənd kə dəgitaḡi vəlakəmənd ba gyagyaana.

¹³ Kəm tagkur kwanaahaan kə dəgitaḡa, də əlbəgahi tsagav də dabariya uudbiya, kəm tag də shidkwa caccuwanacaccuwana, tədvaḡ taa dəgahaa shidkwa cacuwana caccuwana kə lii dəgaha shidkwa caccuwanacaccuwana.

¹⁴ Daddakwa shidkwa Daadamazhigəlbi wa ḡa tlər dəvakai biya, maay cauwa dəgaha shidkwa caccuwanacaccuwana Daadamazhigəli, adaba dlagər wahiin vakana, da nəghəgaaka biya, adaba nəghvaka tədvaḡ shidkwa Daadamazhigəl nə dəgitaḡa,

¹⁵ Daddakwa shidkwa Daadamazhigəl wa ḡa tlər də iina, tlatlənə tlatləg kə dəgitaḡa badəmma, maay wa tsagarnəstsag biya.

¹⁶ “Warwa sərga sərgasərg kə dzamaghəra yaazhigəl kwa da tsagarutsagi?” Dzamaghəramiiyam kəskəmyama dəga tləkātəga.

3

Tsaghwaha ḡa tləra Daadamazhigəla

¹ Zaraabahara, ən tagkur da bi nai kə əlbəg band kwa ən tagtər nai kə lii də shidkwa Daadamazhigəl biya, bamma band uudaha duniya, band zarhah vuunj ma gata tləkātəga,

² Gəlankur gələg nai də ghwaya watla, də kaffi kwa dək dək biya adaba tlamalbi kə zaa kaffi dək dək biya, bakəvakwaha tlamalbiya.

³ Adaba gwastənə am ba dlab ḡa dəgiti naag nə vəghəgha, akwama am ba dlab ḡa shəlgakava, am uushava də zaraabahuwa, mbats am ba dlab ḡa dəgiti naag nə vəghəgha biya, adaba am ḡa tərāhi naag nə vəghəgha.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama tagatag nə uudan taaki, “Ən dəga Bulus naiy amaa,” kwatlərn dlaḡ taaki, “ Ən dəga Afullus amaa,” mbats tləra vəghəg wam marg nə uuram biya?

⁵ War nə Afullusini? War nə Bulusi? Mbats ba lii ḡa tlər kalti biya, kwa famdəghərt nə uuram tədvaḡ iitərya, ma kwaraatəra bad hulfa tləri aa vəlgar nə yaazhigələn biya?

⁶ Riianariig naiya, pədghar yu nə Afullusa, ba Daadamazhigəl wa da fəgara ghubarg kə dəgiti aa riiva riiga.

⁷ Mbakyarvad kwaha daddakwa riiga də riiga, ard daddakwa pədghar yuwa maay nə dəgiti tuuk vakai nə iitər biya, bamma Daadamazhigəl pall kwa fəghara ghubarəg kə dəgiti aariivana.

⁸ Dadda riiga, ard dadda kwa pədghar yuwa ba tləraatər palla, adaba ma kwaratəra da tləkənatləg kə dəgshiga tləraana.

⁹ Adaba kəm tsahwahaha 6a tləra Daadamazhigəl nəmnda, kuurama am guuha Daadamazhigəla dla6a ndərgaana.

¹⁰ Tədvad herərra Daadamazhigəl kwa vəlghwa nə iina, fanarzhafəg kə ndərg band daddakwa dyaghə kə ndərga, kwatlərn dla6a ndərg təghəraana. Barari kə dadda ndərg fa hyəmiya tə hulfa ndəgi kwa da fəgara nə iin təghəra.

¹¹ Adaba maay nə dadda kwa da fəgaraa kwatlər kə ndər shah kwa juujig kwa fəvanən biya, kwa iin nə Yesu Tləkatəga.

¹² Akwama ndərandərg nə uudan da təghər kwa favarzhan də adawanna, aandzu ma agwallela ma də akurahi kwa ndanga, ma də dakara ma də kazhakwa aandzu də ghuuva,

¹³ Da nəghəva nəghəga nə tləra aandzu kwar kə dadda ndərga, da marazha sagal daghuvalana, adaba da marava də kara aandzu tləra wara, dla6a kaar wa da səra tləri 6aga nə uudana.

¹⁴ Akwama ngərdətbi nə ndərgən favara dat ghər kwa favarzhanən biya, daddakwa 6aga kwan kə ndərga da tləkənatləg kə dəghšigaana.

¹⁵ Akwama ngərdət ngərdəg nə tləriina, daddakwa ndərgiina da hu6əgan kə dla6a aandzu ba da tləkənatləg kə katəga, band daddakwa dəgal matataka kaara.

¹⁶ Mbats amm sərgai taaki am guda Daadamazhigəl nə uuram biya, dlaba shidkwa Daadamazhigəl wa ndzəga makuuram biya?

¹⁷ Badəm nə daddakwa badzəda guda Daadamazhigəla, da badzəgaan dlab nə Daadamazhigəl kə iina adaba guda Daadamazhigəla cacuwana cacuwanan nə iina, dlaba kuuram nə gudiina.

¹⁸ Aa valdabi nə uudan kə ghərani, akwama tlətləgaan nə uudan ma ghəran taaki dadda dabari nə iin hulkwa dəvakai nə duniya, aa nədal nəg kə ghəran band dlaga mbakyarvad nal kə dadda dyəmdyəma.

¹⁹ Adaba dyəmdyəma kwan kə duniya dlagər vak Daadamazhigəla, mbakyarvad viinda viindan taakiya, “viigan kə lii də dabariya baz dyəmdyəmatəra.”

²⁰ Viindaviindan dlab ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Sərgasərga nə yaazhəgəl kə dzamaghəra yaa daddaha kwad dabariya taaki maay nə tləraani.”

²¹ Mbakyarvad kwaha aa tsibi nə uudan kə kushəgh də uud biya, adaba badəm nə ba dəgaruwa.

²² Aandzu Bulusa ma Afullusa ma Kəfasa ma duniya ma shifəga ma əmtsəga ma dəgitahi ndakwana aandzu kwa da təvuukwa badəm ba dəgaruu nə iina.

²³ Adaba am dəga tləkətəg nə uurama, dla6a tləkətəga dəga Daadamazhigəla,

4

Lii 6a tləra tləkətəga

¹ Da sərəkəmnda ka ənkwan nə uud kəm lii 6atləra yaazhəgəla, kwavəlatər nə Daadamazhigəl kə langyi sərga jiiarahan kwa shi6ashi6anna,

² Adabad kwaha baraari kə lii həkya langyi ar nal kə uudaha jirjiira

³ Dəgit dyək bi vakar ma ba kuuram wam da fəshakaiya, aandzu mada fəshakai nə uud mat zharga ndzəgana uud, kai bi wada fəshaghərar biya.

⁴ Ən sərgabi nai mbatak ən məng də haip biya, bakəvakwaha nal bi taaki ən maay də haip ba ləngngi ləng biya, yaazhəgəl wada fəshakaiya.

⁵ Mbakyarvad kwaha ghudamarbi kə shari kə uud ma 6agabi nə sart biya, pakamant pakəga bamma səghawisəg nə yaazhəgəla. Iin wada marda dəgitahi shə6ashə6an kwa ma gurtla, da tagdan dla6 kə dəgiti tlatləg nə ərvədmahudūudaha, təhalakwah wada caug aandzu ma ba war kə kalkala dəghšəgaan vak Daadamazhigəla.

⁶ Aici zaraabahara, əlbəg təghər kwanahaana nandal kə garav tə ghərarra ard Afullusa mbakyarvad kə uurama, kiyava tsagan kəskuuram kə əlbəg taaga taakiya, “Dzəvamabi kə

dэгити viindaviivdan biya,” haik tsa kusgha kə palla ruwa də kwa tsagu n iin təghər k uudana.

⁷ War wa tagaktag taaki juughujig kə kyalmahi?

⁸ Auwa agha dəvakai nəng kwa Daadamazhigəl bi wa vələkəkvələg biyi? Akwama bandkwah citsa, aujilbəg agha naa ghər mandki aa vələk gyagyanbi nə uudti?

⁹ Adaba manzharg naiya, maradamarg nə Daadamazhigəl bat 6ala6al taakiya kəm lii 6a tləra kəm dəga halla aandzu ma kə dэгитa, band lii ghudavtərdan sharia əmtsəga, adaba namdalnəg nəg nəmnd kə dэгитa da fəg nə duni kə gyi təvakai badəm, baz zarha 6əlga Daadamazhəgla ard uudaha.

¹⁰ Namdalnəg kə dlag mbakyavad tləkatəga, bakəvakwaha am də dabari nə uuram ma tləkatəga! kəm maay də ndzəd nəmnd biya kuurama am də ndzəda! fa zhiruw nə uud tə kuurama, vələkəmənd dlad nə uuda!

¹¹ Ndakwana njikəmənd nə waiya ard andəla, əm maay fahaa sədav marawau biya, kalkəmənd kaləg nə uuda, dlaba kəm maay də hənyah biya.

¹² Kəm 6a ba tlər də ghəraməmnda, akwama dahakəmvədhəg nə uuda, kəm fətəra kə bark dlakulvana, akwama vələkəmənd vələg nə uud kə dlada, kəm ba 6əsgaana.

¹³ Akwama tagaratag nə uudah kə dəga bandza daag tə kəmənda, kəm tagtərda kə əlbəg bad əmtakəra. Namndal nəg nəmnd band agagava, kwa naabi nə uudaha duni biya.

¹⁴ Viindankuura viindəg nai kwana mbakyarvad ənfəkuurdəm dama zhiruw biya, viindan kuura mbakyavad ən 6əlkura kə magiya adaba am zarharr kwan waitər naiya.

¹⁵ Aandzu am bad lii tsaga dэгит ma tləkatəga kwa kədləvtərnabiya, am maay də daadah dyak biya. Ba jijia nanalnəg nai kə daad kəskuuram ma tləkatəga yesu tədvd lang kurda əlbəg marawa.

¹⁶ Mbakyarvadkwaha, ən ghalaakuurama tsagamtsag də kaiya.

¹⁷ Adabadkwaha 6əlanant 6ələg kə Timuti zərar da vakaruwa kwan waig naiya, haiyananthaig nai də iin ma yaazhəgəla, da dzamkurnəs dzaməg kə dūuli ən gatəg naiy kə Tləkatəg Yesu, ard dūuli ən tsagtər nai kə dlamakəlaaa lii gatəga.

¹⁸ Kəsarantkəsəg nə kyalmaharu mandki ən da maay dagau davakaru biya, baz naa ghəratər kə iitəra.

¹⁹ Akwama haighant haig nə Yaazhəgəla ən da zəlmabi kə dagau davakaru biya, ən da səran kə hulfa ndzədi də vakai nə lii naa ghəraatərna, kwakyə əlbəgahaatər biya.

²⁰ Adaba tləkəsa Daadamazhigəla təvaghəi biya, bamma tə ndzədaana.

²¹ Aitsa, auwama kəsgaka nə uurami, ən dagau davakaru də kii6ni, nii ən markurda kə wayakəvərhi?

5

Sharia kə lii 6a gwaragwara

¹ Ciinganaciing taakiya məng nə lii 6a gwaragwar makuurama, hulfa kwa maay 6agav aandzu ma lii sərgai kə Daadamazhigəl biya, məng nə daddakwa nadal uusa daddaan band uusaana.

² Baz təda fədaavəgh kəskuurama! mbats, kalkalanbi kəskuuram un gda ərvədmahuda, am sədan kə daddakwa 6a kwa nə iin ma kuuram biya?

³ Aandzu ba ən maay əmtəd də kuuram ma ndzəgana vəghbiya, ən ba əmtəd də kuuram ma shidkwa cacuwana cacuwana. Ghudanarda ghudəg nai kə sharia kə dadda 6a kwan kə dэгитa ma daaga Tləkatəg Yesu aandzu ban maay əmtəd də kuuram biya.

⁴ Akwama də dzahamvət dzahəga ən ba əmtəd də kuurama, ard ndzəda Tləkatəg Yes,

⁵ Am vələr kə shatanah kə uuda nə iina, aandzu ba badzada badzəg nə shatanah kə vəgha uuda nə iina, da katav nə shifəgaan davala fachiya Tləkatəga.

⁶ Tsa kushəghən am 6ag nə uuramna dэгит maraw biya, mbats am sərga biya, abi zər yist ba ənkyakwah wa fəgara kuburəg kə bruudiya?

⁷ Samdasæg kəmghura yista aa haipa kiyava næg kə daala bruudi, ba jirjira band kwaha. Adaba bagava bag nə kyuləga Zəra Mbakəllaka kiyava hwaɖaga haara kəssa ndzava hənyaha, iin nə Tləkatəga.

⁸ Mbakyarvad kwaha bagiyambag kə hwaɖaga haara kəssamiiyama, də bruudi kwa də ənghura yist ma vakai biya, kwa dəga naiy kə uuda ard dəga 6a kəladər biya, bamma də bruudi kwal yista kwa iin 6a jirjira ard haigant haiga.

⁹ Viindankura viindæg ma wakitar taakiya haɖambi ghər də lii 6a gwaragwar biya,

¹⁰ Ən taa kə hulfa gwaragwara kwan kə duni biya, ma lii 6a dlərməga, ma lii 6a gəlla, ma lii bagarnəs kwatənəhər ghəllaha. Akwama bandkwaha barari am sagal ma tləra duniya.

¹¹ Ən viindkur kwan nai taakiya haɖambi kə ghər aandzu kwar kə zəraabi kwa gata Yesu ma ba 6a gwaragwariya, aandzu dadda dlərmæg biya, ma dadda 6agar kwatənəhər ghəlla, ma daddakwa ɖavaɖava, ma dadda huɖa kya, ma dadda 6a gəlla, zambi kə kaf də hulf kwan kə uudah biya.

¹² Au lambar də tətər shari kə lii ar dəgamiiyambiyi? Am da tətər bak zaraabahamiiyam lii gatæg nə uuram kə shari biya?

¹³ Daadamazhigəl wada tətər shari kə lii dəgamiiyam biya, lagwamdalagw kə kəlaadin makuurama.

6

Aa ɖiiyar bi nə yaa dadda gatæg kə ghuunja zaraabahatə biya

¹ Akwama mæng ma kuuram kwa na da ɖiiya ghuunja zəraabana, mbats, dəga zhiruw bi kə iin langan da vaka taa shari kwar yaa dadda gatəgən biya, ma marau lang davak yaa dadda gatæg nə iin biya?

² Mbats, am sərgabi taakiya yaa daddaha gatæg nə lii da tətər shari kə duni biya? Akwama ba kuuram wada təgar shari kə duni tsautsa, am təgai kə shari təghər kə dəgitahan ənkyəkwhahaan biya?

³ Amm sərgabi taakiya kəmyam wada tətər shari kə zərɓəlgaha Daadamazhigəl biya? Kyakaɖava dəgitahi ma kwan kə duuniyi kaciya?

⁴ Akwama dzəghadzæg nə hulfa kwanahaan də kuurama, aujibæg am lang davak kwa yaa daddaha gatən biyi?

⁵ Tagandatag nai kwana mbakyavad am dəm dama zhiruwa, aitsa, maay aandzu pal makuuram nə daddakwa də dabari kwada ɓadlənə ɓadlæg ndzəgana zəraaba ard zəraab biya?

⁶ Aujibæg kaci kə dadda gatæg ɖiiya ghuunja zəraaban da dama guda taa shari, kwa təvuukwa yaa daddaha gatæg biyi!

⁷ ɖiiya ghuunja zaraabaha ruwən am ɓag nə uuram na, abi hətsamal hətsæg nə uuram əndkwahiina, nguləm am fak kə huɖa zəkuruu nə uud biya, dlaɓa am fa kə huɖa aandzu ma hutsakurvahutsæg nə uud kə dəgahaaru biya?

⁸ Iin wan kwana, bakura kuurama am za dəga zaraabaharuwa, am həkya dəga uudaha, baz dəga zaraabaharuwa!

⁹ mbats, am sərgai taakiya lii maay 6a dəga jirjir biya ar da dəgaabi dama tləkəsa Daadamazhigəl biya? Aa valkurdabi nə uud biya adaba maay nə lii 6a gəlla, ard lii ɓagarnəs kwatənəhər kə ghəllaha, ard lii 6a gwaragwara, aadzu ghulvahi hənna də zəraabatər ghulva,

¹⁰ Ma gəllaha, ma lii dlərməga, ma lii tsətər nə kya, ma lii ɖavaɖaava, ma lii pərɖa dəguuda, maay aandzu pallatər kwa da daadama tsəkəsa Daadamazhigəla.

¹¹ Ndza bandkwaha nə kyalmaharu wurra, ndakwana barakuraka baræg nə uuda, fakurafæg nə uud ba cadlədlə təvuukwa Daadamazhigəla, dləɓa ngədlakura ngədlæg nu uud sagal ma haipahahu təvuukwa Daadamazhigəla ma ɖaaga Yaazhəgəla Yesu Tləkatəga, ard shidkwa Daadamazhigəla miiyama.

Galamgalæg kə Daadamazhigəl də vəgharuwa

¹² “Haighwanthaig nə uud kə dəgitsh badəmma” dlaḅa badəm bi nə dəgitah kwa mæng nə tləran biya, “Haighwanthaig nə uud, kə dəgitah badəmma”, ən nəgalbi kə Eva aandzu ma bau biya.

¹³ “Tavatæg nə kaffa mbakyarvad huudḁa, huud dlaḅa mbakyarvad kaffa,” ba Daadamazhigəl wa da ghyəhtərghyēhga ba bərkudā, ḅagava mbakyarvad gwaragwar nə vəghə biya, mbagava mbakyə tləkātəga, tləkātæg dlaḅa mbakyarvad vəghəgha.

¹⁴ Ciighant ciig nə Daadamazhigəl kə Yaazhəgəl ma gətlaha, bandkwah dlaḅ nə miyama da ciikiyamciig nə uud tədvd ndzədaana.

¹⁵ Mbats, am sərgabi taakiya vəghəghaharuwa uuḅiyaha tləkātæg biya? Ən haigant biya, ən kəsant kə uuḅiyaha tləkātəga ən nədal kuuḅiya karuu biya.

¹⁶ Am sərgai taakiya badəm daddakwa matləgant vəghəghan də karuuwa naral nəg kə vəghə pall biya? Adaba viindaviindan ma kakkadā Daadamazhigəl taaki, “Ba bərkudatəra naralnəg kə vəghə palla.”

¹⁷ Badəm nə daddakwa matləgant matləg kə ghəran də tləkātəga naralnəg kə ma shidkwa cacuwana cacuwananna.

¹⁸ Duwamars duug kə ḅa gwaragwara! badəm nə haipi ḅag nə uuda dzavəmbi də vəghanbiya, adaba dada gwaragwara ḅagar haip kə ghəraana.

¹⁹ Am sərga bi taakiya vəghəgharuwa guda shidkwa cacuwana cacuwananna kwa makurama, dlaḅa vak Daadamazhigəl biya? Kuuram bi wam də ndzəd tə ghəraruu biya.

²⁰ Səgwara də səgw nə uuda pəlavapələga. Mbakyarvad kwaha galamgalæg kə Daadamazhigəl də vəgharuwa.

7

Dlad təghər kə kəssa uusa

¹ Aiciya, təghər kə dəgiti viindama nə uurama, ḅagaḅag kə maraw ndzan nə uud kwal kəssuusa.

² Adaba haik ḅa gwaragwar kəskuurama, ma kwar kə ghulva aa kəssəg kə uusaana, bandkwah dlaḅ nə uusa aa ndzandzəg də zhiilaana

³ Aa vəlarvələg nə zhiil kə vəghaan kə uussaana, bandkwah dlaḅ nə uusa aa vəlarvələg kə vəghaan kə zhiilaana.

⁴ Adaba maay nə uus də ndzəd təghər kə vəghaan biya, bamma zhiilaana, bandkwah dlaḅ nə zhiila maay də ndzəd təghər kə vəghaan biya bamma uussaana.

⁵ Aa piyardabi nə palaru kə uud pal biya, bamma am haigant nə uuram kə tsaha həng kiyava fa ndzəd kəskuuram ma ndzəgwazhəgəla. Təhalakwaha am gwiya matlavva, aa valkurdabi nə shatanah akwama am maay fa huud biya.

⁶ Shawari wan vəkurnaiya, barari biya.

⁷ Akwama badəm nə uud band kaiya, ma bawara bad vəlga sərgasərgi aa vəlgar nə Daadamazhəgəlaana kwana vəlva shah də kwaha.

⁸ Ma ḅagaḅ kə marau maraa ndzan band kai nə lii kəssarubi kə uusa ma zhiil biya, ard lii ətsahatəraa nə zhiila.

⁹ Akwama ar fəgabi kə huud biya, aa kəssar kəssəga.

¹⁰ Lii kəssaru kəssəga, ən tagkurtaga, kai bi wa tagan biya, Yaazhəgəl wa tagatag taakiya, aa tagwzha bi nə uus də zhiilan biya.

¹¹ Akwama tagwazha tagw də vakaiya, aa gwiya kəsbi kə zhiil biya, aa gwiya dæg daa da vəgya zhiilaana, aa gwiya lagw bi nə zhiil biya.

¹² Təghər kə kyalmaḅ dlaḅa, kai wa tagana, Yaazhəgəl biya, akwama mæng nə zəraab dadda gatæg kwa də uusi maay gata yaazhəgəl biya, haighanthaiga ndzərandzəg əmtada, aa lagwda biya.

¹³ Akwama mæng dla6 nē uusa kwad zhiila maay gata Yesu biya, haighanthaig ndzēra ndzēg əmtadā, aa tagwzhabi dē vakai biya.

¹⁴ Tagandatag naiy əndkwaha, adaba zhiila kwa maay dē fadghər biya, ba cuwadad nē iin tēdvad ndzēgan əmtad dē uusaana, bandkwah dla6 nē uusi kwa maay dē fadghər biya ba cuwadad nē iin tēdvad ndzēgan əmtad dē zhiilaana, akwama maay əndkwah biya zarharuwa ar da maay cuwadad biya, ndakwana ar da cacuwana cacuwana.

¹⁵ Akwamana tagwzh nē daddakwa maay gata Yesu dē kwa gata Yesu, aa tagwarkəva tagwa, maay barariya ndzgan əmtad kē daddakwa gata Yesu ma ghulva ma uusa dē kwa maay gata Yesu biya, adaba dāhakiyāmit kiyava ndzēgana lapiyər nē Daadamazhigēla.

¹⁶ Kēgh uusa, agha sērgasērg mbatak kēgh wagha da kata zhiilaagha? Kēgh zhiila, agha sērgasērg mbatak kēgh wagha da kata uusaagha?

Hulfa ndzēgani naag nē Yaazhēgēla kē 6agaana

¹⁷ Ma bawara aa 6ag kē ndzēgaanan band kwa naag nē Yaazhēgēla aandzu takwar kē dūula, kwa dāaghant nē Daadamazhigēl kē 6agaana. Adzahadzahi ən veltər naiy kē lii gata Yesu badəmma.

¹⁸ Badəm nē daddakwa dāagant nē Daadamazhigēl, kwa ndza 6agavara 6ag nē aghuvaca, agwiya gat bi nal band dadda kwa 6agavara biya. Kwa dāaghant nē Daadamazhigēla, kwa ndza 6agavarabi nē ghuvac biya, aiciya, aa tag bi taaki bamma 6agavara 6ag nē aghuvac biya,

¹⁹ 6aga6agan nē aghuvaca, 6agabi nē aghuvacbiya, maay nē dēgiti tuukvakai nē iini, tsufa adzahadzaha Daadamazhigēl wa marawa.

²⁰ Ma bawara aa ndzandzēg ba tē dēgiti dāhavant nē iina,

²¹ Akwama ndzagha Eva nēg ma sartakwa dāhakət nē uuda, ndavbiya. Magha ba tləkəna tlēg kē dūula kwara ghəragha agha 6agan kē dē vakaiya.

²² Badəm nē daddakwa ndza Eva nē iin, ma sartakwa dāghant nē Tləkātēga, madlabi nē iin Eva biya, dēga tləkātēg nu iina. Bandkwah dla6 nē daddakwa ndza dāhavant ma sarta kwa tləkənatlēg nē iin kē kwara ghəra, nalnēg nē iin ku Eva Tləkātēga.

²³ Sugwakuraa suug nē uud ba perra, namal bi kē Eva uudah biya.

²⁴ Aici zaraabahhara, ma hulfa kwar kē ndzgan wa ndzamvakai nē uudan ma sartakwa dāhavant nē iina, aa ndzandzēg bandkwh əmtad dē Daadamazhigēla.

Lii kəsaruubi kē zhiila ard kwa rəruuwa zaalahatəra

²⁵ Əlbəg tēghər kəmghwasahi kəsaruubi kē zhiil biya, tag ghwabi nē Yaazhēgēl kələb tēghər kē iitē biya, ən taa dēgiti ma ghərər nai taakiya haiyakuthaig nu uud kəskaiya, tēdvad zhəwadaala Yaazhēgēla.

²⁶ Manzharg naiya 6aga6ag kē marawa kē uudan ndzan bandkwaha kwal kəsguu uusa, mbakyavad sarta dlād wa ndakwana.

²⁷ Akwama kəsguu kəssəg kē uusa, lagwbi dagal biya, akwama kəssghuubi kē uus biya, kəsbiya.

²⁸ Adaba dadda kwama kəssuukəskəg ku uusa, haip biya, dla6a akwama kəssuu kəssəg nē dughwa kē zhiila, haip biya. Bakəvakwaha, badəm nē lii 6agara6ag kē auraiya ar da hu6a dlada ma ndzēganatəra, mana naag nai ən ngəkura sagal ma dlada.

²⁹ Dēgiti ən tlatlēg nai əndkwahiin zaraabahhara, adaba hərz nē sart kē ghyənnga. Ciigət ndakwana, lii 6agara6ag kē auraiya aa nardalnēg kē ghəratər band lii 6agarai kē aurai biya.

³⁰ Lii dē badzēga ərvədmahudā aa naralnēg band lii ar maay dē badzēga ərvədmahud biya, lii ar hwa6ag aa naralnēg band lii ar maay hwa6ag biya, dla6a lii sēgwa dēgita ar naralnēg band lii maay aandzu ndaubiya,

³¹ Lii 6atlər dē kadlanga duniya, aa farbi kē ghər dē iitər biya, adaba duuniina, da ghyəngga.

³² Mana naag nai mamma ngədlan sagal ma ndzama dəgitaha. Daddakwa kəssuubi kə uusa ndzama ba əlbəga Yaazhəgəl ba vaivaiya, kwa da ciinguciing nə Yaazhəgəl kəmtakəraana.

³³ Adaba daddakwa kəssuukssəg kə uusa ndzamgan kə dəgaha duniya, kwa da fəgara uusaan kə ciinga əmtakəraana.

³⁴ Tagwazhztəgw nə ghəran hutsəg buwa, Uusi kwa kəssuubi kə zhiil biya, ma dughwa nə iina, ndzama əlbəga Yaazhəgəla ba vaivaiya kwa da nəgalnəg nə iin kə cacuwana cacuwanan tədvdə vəgha ard gatəga. Uusi kwad zhiila ndzama dəgaha duunita, kwa da fəgara zhiilan kə ciinga əmtakəraana.

³⁵ Naa tagkur kwana mbakyavad da məlkuu mələga, kwakyavad ən mbukurars biya, adaba ma nal nə ndzəganaru kə marauwa, kiyava ɓagarnəs kwatnahər kəsskuram kə Yaazhəgəl kwa tagwzhatəgw nə ghəraaruwa.

³⁶ Akwama taatəg nə uudan kə langyi də dughwa kwa tlaltləg kəssa zhiila, dlaɓa ma zharg nə iina ɓagharai kə dəgit kalkal biya, təhalakwa kəmgan nə iin ba vaivaiya, aa kəssəga. Ma nalnəg ndkwaha, haip biya.

³⁷ Ma ndzaghana ndzəməg ma ərvədmahudan taakiya, barari bi kə iin kəssəgan biya, dlaɓa fadəm fəg ma ərvədmahudan maay kəssgaan biya, ba kalkalla.

³⁸ Mbakyavad kwaha daddakwa kəssguu dughwi kwa taa nə iin kə langyi kəssgaana, ɓagaafag kalkalla. Daddakwa kəssuubi ma juujig kə iina.

³⁹ Aa tagwzabi nə uus də zhiilan ma ba də shifəg biya, akwama əmtsaəmtsəga nə zhiilaana, kəssgan kə zhiili naagant nə iin, bama dadda gata Yaazhəgəla.

⁴⁰ Akwama tə naagara ,ma da ciinguu ənkwha nə iin kəmtakəra ma ndzaandzəg bandkwaha, adaba man zharg naiya ən də shidkwa Daadamazhigəla naiya.

8

Dəg zhəga kwa vəlvar kə ghəllah

¹ Aiciya, təghər kə dəg zhəgi kwa vəlvar kə ghəlla, kəyim sərgasərg ɓadəma miyyama kəyam ba dəmdəmma, dəmdəmər wa fəgara naa ghər kə uuda, wayaakəvəra fəgara sərgasərgəra.

² ɓadəm nə daddakwa zhara taakiya mandki sərgasərg kə dəgitah ɓadəmma, ɓakəvakwana sərgai kə dəgiti marauwi biya.

³ ɓadəm nə daddakwa waigan kə Daadamazhigəla, sərgasərg nə Daadamazhigəl kə iina.

⁴ Aiciya, təghər kə zaa dəg zəgi kwa vəlvar kə ghəlla, kiyam sərgasərg taakiya, ɓadəm ma duuniya , maay nə dəgita tuukvakai nə ghəllah biya, dlaɓa kiyam taakiya Daddamazhigəl ba palla, maay nə watlərn biya.

⁵ Aandzu ba məng nə dəgitahi dāhvətər də “daadamazhigəlah”ma maghəzhigəla ard ma duuniya, adaba məng nə daadamazhigəlah ard yaazhigəlah ba dyaka.

⁶ ɓakəvakwaha, ba pal nə Daadamazhigəl kəskəmnda. Kwa iin Daadamazhigəla Daada kwa ɓadəm nə dəgitah dzəghar ba vakaana, Kwa kiyam ndzəgan nə miyam kwakyarvad iina, Yaazhəgəl ba palla, iin yesu tləkatəga, kwa ɓadəm nə dəgitaha dzəghar tədvdə iina, dlaɓa kiyam ndzəgan tədvdə iina.

⁷ ɓakəvakwaha ɓadəm bi nə lii sərgasərg kə kwan biya, adaba gwastan ba dlab nə lii narətnəg kə ɓagarnəs kwatənhər kə ghəllaha ar tlatla taakiya dəgzəgi ar zəg nə iitərna dəga ghəlla. Adaba ɓagara bi kə ndzəfndan biya, mar zharg nə iitəra mɓadərambəg tədvdə zaa dəgzəga.

⁸ Səkiyamnda bi nə dəg zəg hərz da təvəgh kə Daadamazhigəl biya, aandzu ziyamuu biya, gulkiyama biya, aandzu ma ziyamuuziga fakiyamarna biya.

⁹ Famfəg kə hyəmiya aa nalbi nə kwara ghəraru kə duula ɓa haip kə lii hətsahətsa nə fadghəraatər biya.

¹⁰ Adaba ma nēghəkak nēghēg nē kyalma uudah kēskēghēn agha sērgasērēg kē dēgitēn agha zaa kaffa ma guda ghēllaha, mbats da fētrabi kē ghēravatēr nē wan kē zaa dēgzēg kwa fēvara kē ghēllah, adaba hētsahētsan nē fadghēraatēra biya?

¹¹ Tēdvad kwaha, sērgasērgēraghna da nēg kē duula mbēdēg kē zaraaba kwa ēmtsan nē tlēkatēg mbakyarvad iina.

¹² Akwama ḡagamtēraḡag kē haip kē zaraabaharu tēdvad fētēra ḡa dēgiti ghwada, amaa ḡagar haip kē Tlēkatēga nē uurama.

¹³ Mbakyarvad kwaha akwama zaa dēgzēg wa da fēgara zēraabagh kē mbēdēg tē duula, ēn ḡugan kē zaa tlēu haik kē mbēdēg kē zēraabar tē duula.

9

Dēgshiga lii ḡatlēra

¹ ēn maay naiy dē kwara ghēr biya? Nii ēn dlakulva gyiia yesu bihi? Nēghēghanabi nai kē Yesu Yaazhēl biya? Nii dēg shīgar ma Yaazhēgēl bihi?

² Akwama ēn dlakulva gyiia Yesu bi nai vak uudah biya, ēn dlakulva gyiia Yesu nai vakaruwa adaḡa kuuram nē dēga sērga taakiya ḡ dlakulva gyiia Yesu naiya.

³ ēn ngēdlēg ndkwah nai kē ghērār vak lii arna sērra ndzēganara.

⁴ Mbats kēm maay dē ndzēd vēlkēmnd nē uud kē dēg zhēga ard yuwa hubēg biya?

⁵ Kēm maay dē ndzēda gwiyaḡ dē ēmghwassahamēnd band kwa ḡag nē kyalmaha lii ḡa tlēri, ard zaraabah ma gata Yaazhēgēla, ard kefas biya?

⁶ Nii ba kaiya ard barnabas ha wa nalnēg kē barari kēskēmnd ḡa tlēr ḡēlla ghayamēndi?

⁷ War wa ḡatlēra tlauija tēhalakwaha iin wa ḡēlla ghēraani? War wa uusa ghuha inabi, kwal huḡgwibi kē yuwan biyi? War wa piiya almana, da pēlarvan huḡa watli? ?

⁸ ēn taa kwana kwakyarvad dēgiti naag nē uuda? Taagabi na adzahadzah muus ndkwahiin biya?

⁹ Adabb viindaviindān ma adzahadzaha muusa taakiya, “mbusarbi kē ghai kē tlusēg ma sarta buga hiya biya,” ba tlah pall wa fēg nē Daadamazhigēl kē hyēmi tē iitēra?

¹⁰ Tagav da mbakyarvad kēmyam nē ēlbēgiin biya? Ba jirjiira, viindava mbakyarvad kēmyamma. Abi kalkalan kē daada uusēga ard dadda bugahiya fadghēr kē tlēkēna dēgshigaan matlra guuha.

¹¹ Akwama riitamēnd riig kēlbēga Daadamazhigēl ma ērvēdamahudaruwa, aiciya, dēgit dyak vakamēnd akwama ghudamēnda ghudēg tlēraru kwa hulfa dēga duniya biya?

¹² Akwama tlēkēnatlēg nē kyalmah kē ndzēda ḡa kwaha, mbats, jamtērubī nēmnd dē ḡa kwahiin biya? Bakēvakwaha, ḡagamnd bi kē tlēr dē ndzēdēmēnd biya, famēnda fēg kē huḡda ḡagamēndbi kē dēgiti da tsēgarva taa ēlbēg marawa tlēkatēga.

¹³ Mbats, am sērgai taakiya lii ḡatlēr ma guda Daadamazhigēla ar tlēkēna ba vakwahiin kē dēgzēgaatēr biya? Lii ḡatlēra tē ḡagadiya, ar tlēkēna ba dēga kyuulēg nē iitēr kē dēgshigatēr biya?

¹⁴ Bandkwah dlaḡa, tagadatag nē adzahadzaha Yaazhēgēl taakiya lii taa ēlbēg marawa ar da tlēkēna bavakwahiin kē dēga pēla puutatēra

¹⁵ Baganbi nai kē tlēr aandzu dē pal ma kwanahaan kē kwara ghēr biya, adaba ēn viinda kwanēn naiya mbakyarvad ḡagwi nē band kwah biya, nggulēm ēn ēmtsan nai tēghēr kwa da tsēkwava nē uud kē tsa kuusghēg dē kwanna.

¹⁶ Aandzu ban ḡa tlēra taa ēlbēg marawa, nalbi adabanē wan kēdēga tsa kushēg kēskaiy biya, adaba barari kēskai ḡatlēra, dēga zhuwadaal kēskai akwam ēn maay ḡatlēr taa ēlbēg maraw biya.

¹⁷ Akwamana ḡag kwakyarvad naaga ghērarra naiya, ma pēlgwapēlēg nēuud kē dēgshigara, adaba ēn ḡag kwakyarvad nēgha gyiia biya, vēlghwa langyi nē Daadamazhigēla.

¹⁸ Auci nədəgshigari? Dəgshigara, iin taa əlbəg marawa, ən tagaan ba gyagyaana. Ən maay 6a tlər də kwara ghərən tlənkəna naiyin ma tləra taa əlbəg maraw biya.

¹⁹ Bakəvakwana ən Eva aandzu war naiy biya, nandalnəg kə ghərar kə Eva aandzu ba wara, adaba ən tləkəna kə uudah ba dyəka.

²⁰ Vak yahudaha, nanalnəg band zhiil yahudah nai kiyava dzahdaan kə yahudaha. Kwar ma kwarəg adzahadzaha musa, iin nədal kə ghərar band daddakwa kwarəg na adzahadzaha, aandzu ba adzahadzahbi wa kwara kaiy biya, mbakyarvad ən dzahdaan kə lii kwarəg nadzahadzaha.

²¹ Vak lii ar maay ma kwarəga adzahadzaha muus biya, nanalnəg nai band daddakwa maay ma kwarəga adzahadzaha muus biya, kwakyarvad ən taaki maay na adzahadzaha Daadamazhigəl 6atlər də kaibiya, əndkwah biya, ən mazhangəl kə adzahadzaha tləkatəg naiya, kiyava saa də lii ar maay mazhangəl kə adzahadzaha muus biya.

²² Lii hətsahətsan nə fadghəraatəra, nandalnəg nai kə ghərar band daddakwa hətsahətsan ma fadghəra kiyava saa də iitəra, dla6a nanalnəg nai aandzu hulfa kwar kə dəgita vak aandzu hulfa kwar kə uudaha adaba ma 6agaba ndandara ən kattərt kə kyalmaha.

²³ Baganə6ag nai badəm bandkwana mbakyarvad əlbəg marawa, kiyava tləkənatləg kəskai kə dəgshigar ma barkaana.

²⁴ Mbats am sərgabiya, vaka 6a dərri 6alla əmndərga, badəm nə lii 6alla əmndərga ar6a kəlla ndzədaatəra ar jaara kə pallatəra, ba pal miitər wada zaa firbiya?

²⁵ Ar ndaigan nə lii 6a dər kə ghəraatər ma kwar kə dərri, ar 6a kwana kwakyarvad ar tləkəna kə dəgshigaatər kwa da badzəga, adaba dəg shigamnda da maay badzəg biya.

²⁶ Mbakyarvad kwaha 6alla əmndərgara da nəgalbi gyan biya, tsa dəmbara ən tsəg ma fədbiya.

²⁷ Adaba ən ndaiya vəghara, nandalnəg Evaara, mbakyarvad aa nalbi dla6 təhala taa əlbəg maraw kəkai kə kyalmaha, kai kata ghərarra da tsuwava nə uud kə tləkəna zaa fiira.

10

Ndaig təghər kə 6agarnəs kwatənəh kə ghəlla

¹ Aiciya, ən naagan am sran zaraabah taakiya, daadijahamiiyamma badəma ndza hədəvtərdu da akumba tə duula dagalla, badəmmatəra daral bama taataka yuwa haiya.

² Bagavtəra bama akumba ard yuwa haiy nə tsuufəg kə iitər badəm ma gata adzahadzaha musa.

³ Badəmmatəra zaruuzəg kə dəgzəg aa shidkwa cacuwana cacuwana,

⁴ Badəmmatəra hu6aruu hu6əg kə yuwa shidkwa caccuwanacaccuwana. Adaba hu6aruu yuwa ma akura shidkwa cacuwana, kwa da dagal əmtəd də iitəra, kwahiin kə akura iin tləkatəga.

⁵ Bakəvakwaha cəngubi nə Daadamazhigəl kəmtakəra kyamahatər biya, cə6avtəra cə6əga ma təghaala.

⁶ Ndakwana, nalnəg nə wannahaan kə dəgita kə garava kəskimyam haik 6a dəgiyah ghwada bandkwa 6ag nə iitəa.

⁷ Namalbi kə lii ar 6argarnəs kwatənəhər kə ghəllah band kwa naral nə kyalmah biya. Adaba viindaviinda makakkada Daadamazhigəl taakiya, “caahwarara caahwarəg nə uudaha ar zəgaana ar hu6gaana, baz shakalga ard gwaragwar biya.

⁸ Bagiiyambi kə gwaragwar bandkwa 6ag nə kyalmah biya, adaba ba daval palla əmtsahara əmtsahəg nə uudah alfu kulbuwa.

⁹ Fishambi kə Yaazhəgəl band kwa 6agar nə kyalmaha biya, baz ghwatəraghwag nə ghavalaha əmtsahara əmtsahəga.

¹⁰ Zavambi kə ghai band kwa 6ag nə kyalmah biya, adaba ci6atəraci6əg nə zarha 6əlga Daadamazhigəla.

¹¹ Dəgitahan dzəghardzəgna də iitər na garava, viindavaviindəgga mbakyavad bəlkiyama nə ndaiga, kəskəmyamən tlakiyama nə zamanna.

¹² Mbakyavad kwaha, akwama agha tlatla taaikya baghabaag ku shiga, aiciya, fafəg kə hənkalə mbadabiya.

¹³ Maay nə fəshigi tlakuratləg kwal dzəgharbi də uudah biya. Adaba Daadamazhigəla uuda jirjir nə iina da dugharbi am dəm damma fəshig kwa juujig kə ndzadaru biya, akwama daməmdəg dat duula fəshiga, da wurkurent wurg nə Daadamazhigəl ngədləga kwam da bəshəg nə uurama.

¹⁴ Mbakyarvad kwaha, kuraməm ən waikur naiyna, aduumarsdug kə bəgar kwatənəhər kə ghəllaha.

¹⁵ Ən tagkur kwana adaba am də hənkal nə uurama, zharamzharg ba nə uuram kə dəgiti ən tagkur naiya.

¹⁶ Kuwa langyi dəga barka nə iina, kwa kiyam taa uus dəvakiya, mbats ba iin wa fəkiyama ndzəgan pal ma avəza tləkatəg biya? Bruudiin kwa kiyam kalna nə miyamən wa fəkiyama ndzəgan pal ma vəgha tləkatəg biya?

¹⁷ Adaba bruudiin ba palla, mbats kəmyamən kiyam ba dyək na kiyam ba vəgh palla, adaba badəmma miyama kiyam zaa ba bruudi palla.

¹⁸ Zharamzharg kə uudaha israila. Mbats lii zaa dəga kyuuləga, ar ba pal nə iitər ma zaa dəga kyuuləg wa vələva kə Daadamazhigəl tə bagadiya kyuuləg biya?

¹⁹ Awa ən tlatləg nai vakwani? Dəgiti həravara kə ghəli ci nə dəgit marawa? Nii ghəlla ci nə dəgit marawi?

²⁰ Əndkwah biya, ən tlatla yaakiya, dəga kyuuləgi kwa vələg nə lii bəgar kwatənəhər kə ghəlla, ar vəlga kə sgatanaha, kə Daadamazhigəl biya. Ən naiy am nal band shatanah biya.

²¹ Ba gabi am huḅu ma kuwa langyi tləkatəg biya, dlaḅa am zuu kə dəga shatanah biya.

²² Kiyam pəkyə ghaya Yaazəgəl nii? Jiyamujig kə iin də ndzəd hi?

Bag kə dəgita kwakyarvad fəvaran Daadamazhigəla

²³ “Badəm nə dəgita haiyakiyamanthaig nə uuda,” dlaḅa ba dəmbi nə dəgitah məng nə tləran biya, “badəm nə dəgitaha haighwanthaig nə uuda,” badəmbi nə dəgitahi kwa da məng tləran biya.

²⁴ Bəgarbi ba kə ghəragh kə dəgit maraw biya, bəgarḅag baz zəraabagha.

²⁵ Zamzəg badəm kə hulfa dəgiti valav vaka valla tluwa, bamam ndavna də ndavəg biya, mbakyarvad haik ndzaməgan kəskuuram ma ərvəmahudaru kə vakavaki aa səgal də tluwəna.

²⁶ Adaba tagatag nə əlbəga Daadamazhigəla taakiya, “Duni badəmma baz dəgiti ma vakaita ba dəga Daadamazhigəla,”

²⁷ Akwama dəhakurətdəhəg nə daddakwa maay gata Yesu da za kaffa, ma haiyamanthaig kə dagauwa, zamzəg badəm ku hulfa dəgiti vəkur nə iina, bamam ndavna də ndavəg biya, adaba haik dzaməgan kəskuuram ma ərvədmahudaru kə vakavaki aa səgal də dəgzəgiina.

²⁸ Akwama tagakuuratag nə uud taakiya, “Aa həvə mbakyarvad ghəlla,” zambiya, mbakyarvad zhara ndzəgana uudəraru də dadda kwa tagkurataga, adaba haik kə haip tə ghəraruwa.

²⁹ Ən tlatla dəgiti da dzaməg nə iin ma ərvədmahudəana, dəgaruu biya. Aiciya, da tagan nə uudaru pal taakiya “Aujibəg kə dzamaghəra uudan da tsəkwava kə kwara ghərari?”

³⁰ Akwama taganaratag kə uus kə Daadamazhigəla lakwti ən da zaa dəgzəga, aujibəg da ghudgus əlbəg nə uud təghər kə dəgiti naa zəg naiy tambar taganaratag kə uus kə Daadamazhigəli?

³¹ Aiciya, badəm nə dəgiti am bəg nə uurama, aandzu am zəg də zəga, aandzu am huḅəg də huḅəga, bəgamḅag mbakyarvad galla Daadamazhigəla.

³² Namalbi kə duula 6a haip kə yahudah biya, aandzu ma lii ar yahudah biya, ma dlamakəlaaa lii ar gata Daadamazhigəl biya.

³³ Bagam6ag band kwa ən 6ag naiya. Ən 6a kəla ndzədər ma ciinguu aandzu ma ba war kəmtakər dəgitahi ən 6ag naiy badəmma, kwakyarvad ghərar pal wan 6ag naiy biya, ən 6ag kwakyarvad uudah ba dyəkka, adaba maraa tləkəna kə katəga.

11

¹ Gatamgatəg kə garav də kaiya, bandkwa ən gatəg naiy kə garava tləkətəga.

Tsag təghər kə mbussa ghəra

² Ən galakuuram naiy mbakyarvad am dzamkwadzaməg aandzu ba mauwa, dla6a həkyamnahəkyəg kə dəgiti tsagankuru naiy ba vaiyvaiya, ba kalkal də kwa vəlankur naiya.

³ Adaba ən naagan am sərən taakiya, Tləkətəg nə maal təghər kukwar kə uuda, Zhiila dla6a maal təghər kə uusaana, Daadamazhigəl nə təghər Tləkətəga.

⁴ Badəm nə ghwalvi dzəgwazhəgəl ma 6a dəga jappəra mbuusambuusan ghəraana fəgharabi kə maalan biya.

⁵ Dla6a badəm nə uusi dzəgwazhəgəla ma 6a dəga jappər kwal ugwədga dankwaliya, nenghana nennəg kə zhiila, ba kalkal mandki aa uusəvardan ghəra.

⁶ Akwama lawaləg nə uus kə ugwədə dankwaliya, aa uusdauusəg kə ghəraana, adaba dəga zhəruu kə uus uusaghəra, aa ugwədəg kə dankwaliya.

⁷ Kalkalanbi kə ghwaləv mbuusa kə ghəran biya, adaba garava Daadamazhigəla ard ndanghəraana, dla6a uusa mara ndanghəra zhiilaana.

⁸ Savda ma vəgha uusbi nə ghwaləv biya, bamma uus wa savda ma vəgha ghwaləva.

⁹ Bagavabi nə ghwaləv mbakyarvad uus biya, bamma uus wa 6agava mbakyarvad ghwaləva.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha barari kə uus ugwədə dankwaliya, mardan taakiya də ndzəd nə ghwaləva, mbakyarvad zərbəlgaha Daadamazhigəla.

¹¹ Bakəvakwaha, tagwabi nə uus də ghwaləv ma tləkətəg biya, ghwaləv dla6a tagwabi də uus ma tləkətəg biya.

¹² Bandkwa səghal nə uus ma vəgha ghwaləva, uus dla6 wa yaa ghwaləva, adaba badəm nə dəgita 6aga ba Daadamazhigəla.

¹³ Zharamzharg ba nə uuram də ghəraruwa, 6aga6ag kə maraw nə uus dzəgwazhəgəl kə Daadamazhigəl kwal hədəna kə ghəraana?

¹⁴ Tsagakurutsag nə dzəganaru taakiya akwama dughardug nə ghwaləv kə guuja ghəraan ba fiikəmma, dəga zhəruw nə iina.

¹⁵ Kiyava uusi də guuja ghəran dladda, dəga ndanghər vakaana, adaba vəlavərvələg nə guuja kiyava həddə ghəraana.

¹⁶ Akwama məng nə daddakwa haighantbi kə kwa nə iin ya, kəm sərgabi nəmnd kwatlərn kadzahadzah biya, bandkwah dlab nə kyalma zaraabaha lii gatəga.

Dlad vaka zaa jibiya Yaazhəgəla

¹⁷ Təghər kə dəgiti tagankur naiya, dləbankurət biya adaba dzahavaruwəna ghwaddda dəga jirjir biya.

¹⁸ Bamma dzahavaru ba zuunga kwa dzahamvət nə uurama, cənganacəng taakiya məng tagwazha tagwaz ma taatakaruwa, haiyananthaig nə də əlbəgiina.

¹⁹ Ba jirjiira tləvkənatləg nə tagwazha tagwazh ma taatakaruwa, adaba nəghəvakan nə uudaha jirjir ma taatakaruwa.

²⁰ Mbats am dzahav kwakyarvad zaa jibiya Yaazhəgəl biya.

²¹ Adaba vaka zaa dəgzəga, ma bawara tsədi kə ghər vaka zaa dəgaana, maay wa ləhuud biya Duuvars nə watlərn mbəsha waiya, kwatlurna hu6uuhu6əga kə kya tsaatsəga.

²² Am maay də hənyahaaruwa kwam ndzəga nuurama am zəgaana am huḅəgaan biya? Nii amaa nenna dlamakəlaaa lii gata Daadamazhəgəlhi, am veltər dlad̄ kə lii ar maay də dəgith biya? Auci wan da tagkur naiyi, ən da dləba kuuram mbakyarvad kwan ciya? Bagabiya ən maay dləba kuurami.

Zaa jibiya Yaazhəgəla

²³ Dəgitən caawana naiy vak Yaazhəgəl kwa tagankur naiy taakiya, ma huḅavəda kwa vəlavvət nə Yaazhəgəl Yesu, kəssant kə bruudiya,

²⁴ Təhala kwa taghar nə iin kə uus kə Daadamazhigəla, kalna kə iina, aiyama, “Kwanna iin nə vəghaara, kwa vəlavda mbakyarvad kuurama. Ndza ba ɓagamɓag band kwana kiyava dzamkwadzaməga.”

²⁵ Bandkwah dlaḅa təhala zaa jibiya, kəssant kə iin kə zər kuuwa amaa, “Kwannə kə zər kuuwa iin daala langiya avzara, ɓagamɓag bandkwana ba tuuk sarti am huḅəg nə uurama, kiyava dzamkwadzaməg kəskuurama.”

²⁶ Ba tuuk sarti am zəg nə uuram kə bruuiya, dlaḅa am huḅəgan ma zərkuwa, am ɓəla tləghəga əmtsəga Yaazhəgəl, tangw dama sarti da saay nə iina.

Zaa jibiya Yaazhəgəl bad ərvədmahud palla

²⁷ Mbakyarvad kwaha badəm nə daddakwa zəguu bruudiina, ma huḅəguu ma zərkuwa Yaazhəgəl də ərvədmahud pall biya, ɓagharaḅag kə haip kə vəgha Yesu ard avzaana,

²⁸ Ma ba wara aa sərəsərg kə ghəraana, təhalakwaha ka zəgan kə bruudiya ard huḅəgaan ma zərkuwa.

²⁹ Badəm daddakwa zəguu bruudiya, ma huḅəguu ma zərkuwa kwal fəgarafəg kə vəgha Yaazhəgəla, səghardasəg kə dlad̄ kə ghəraan tədvd zəgaana ard huḅəgani ɓaga nə iina.

³⁰ Iin wa dzəghardzəg ma kuuram ba dyək nə lii də maira ndzəd̄ ard yangbiyaha, kyalmah ndakwani əmtsahara əmtsahəga.

³¹ Adaba akwama səryamasərg kə ghəramiiyama ba marawa, da maay nə uud vəlkiyam dlad̄ bia.

³² Akwama Yaazhəgəl wa da təkiam sharia, kiyam ndaiya ghəramiiyama haik vəlkiyam dlad̄ kə uud əmtad də uudaha duniya.

³³ Mbakyarvad kwaha zaraabahara, akwama dzahamvətdzahəg da zaa dəgita, am pakant kə zaraabahuwa.

³⁴ Akwama məng nə daddakwa njəkən waiy ma kuurama, aa zuuzəg kə dəgit sagal hənyaha, aa nalbi taakiya dzahavaruwəna da səkurda dlad̄ biya. Təghər kə kyalma dəgitaha, akwama guyanagwig sagauwa ən da tagkurtaga.

12

Vəlgah shah shah vak shədkwa cacuwana

¹ Ndakwan ciya, zaraabahaara, təghər kə vəlga shah shaha vak shədkwa cacuwana cacuwana, ən naiya am ndzan kwal sərgasərg biya.

² Ma sarta kwa ndzam lii gata Daadamazhəgəlbi nuuram biya, sərəmsərg taakiya, valakurda də valəg nə uuda, ndzam ɓagarnəs kwatənəhər ghəllaha kwar maay də shiflug biya.

³ Adabad kwaha ən naagan am nəghakan taakiya, maay nə daddakwa shədkwa Daadamazhigəl wa ɓatlər də iin da taakiya, “Tlafatlafan nə Yesu biya,!” dlaḅa maay nə wada tagdatag taakiya, “Yesu Yaazhəgəl nə iin biya,” bamma daddakwa shədkwa cacuwana cacuwanan wa ɓa tlər də iina.

⁴ Məng nə vəlga shah shaha, ba shədkwa cacuwana cacuwanan pal wa vəlga badəmma.

⁵ Məng nə duulah shah shah kə dəga ɓa tləra, ba Yaazhəgəl pal wa ɓagvara.

⁶ Məng tlərah shah shaha, ba Daadamazhigəl pal wa vəlga aandzu ma bawar kə ndzəda ɓagan badəmma.

⁷ Vêlghar vêlg nê Daadamazhigêl aandzu ma bawar kê shêkwa cacuwana cacuwanan kiyava margar dêgit marawa.

⁸ Kwatlêrna vêlavar nê dêga tsaga dabariya têdvad shêkwa cacuwana cacuwananna, k̄waklêrn d̄laêa vêlavar nê dêga tsaga sêrgasêrga têdvad shêkwa.

⁹ Kwatlêrn d̄laêa vêlavar nê dêga fadghêra têdvad shêdkwiina, kwatlêrna vêlavar nê dêga mbahuuda têdvad shêkwa,

¹⁰ Kwatlêrna vêlavar nê dêga êa tlêraha jappêra, kwatlêrna dêga tlayangngêra, kwatlêrna d̄laêa dêga tagwaaka ndzêgana shêdkwaha, kwatlêrna dêga sêrga taa ghaiyah shahshaha, kwatlêrn d̄laêa dêga gwiiya ghaiyah shahshaha.

¹¹ Badêm nê wanahaana ba shêkw pal wa êagaana, d̄laêa biin wa tagwan aandzu war band kwa naagant nê iina.

Badêmamiyama kiyam ba uuêiia vêgh palla

¹² Bandkwa ba pal nê vêgha, d̄laêa uuêiiah têvakai ba dyêkka, aandzu ba mêng nê uuêiiah ba dyêkka, ar ba vêghêg palla. Bandkwah ci kê Tlêkatêga.

¹³ Adaba êaggakiyama êag nê uud kê tsuufêg badêmmamiyam têdvad shêkwa palla damma vêghêgha palla, aandzu yahuudaha aandzu kwar yahuudah biya, ma Evva nê iina ma daddakwa kwara ghêraana, badêmmamiyama huêêiiamuhuêêg bamma shêkw palla.

¹⁴ Vêghêgha uuêii pal bi nê iin biya, uuêiiah ba dyêk tê vakaiya,

¹⁵ Akwama tagatag nê shêg taaki, “Adaba ên dêv bi naiyama, ên, maay naiy ma uuêiia vêghêg biyama,” atar ba tagda kwana tsêgarvabi kê nêg kê uuêiia vêghêg biya.

¹⁶ Bandkwah d̄laê nê hyêmiya akwam tagatag taakiya, “ên gyi bi naiy biya, adabad kwaha ên uuêiia vêgh bi naiyama,” atar ba tagêda êndkwaha tsêgarvabi kê nêg uuêiia vêgh biya.

¹⁷ Akwama badêm nê vêgh ba gyiia, ma da ciingav ndandar nê êlbêgi? Akwama badêm nê vêgh ba hyêmiya, ma da shiyav ndandar nê dêgiti?

¹⁸ Fahafahêg nê Daadamazhigêl kukwar kê uuêiia vêgh band kwa naag nê iina.

¹⁹ Akwama badêm nê vêgh ba uuêii palla, ma mêr ha kê kyalma vêghi?

²⁰ Ii wan kwana mêng nê uuêiiah ba dyakka, ba pal nê vêgha.

²¹ Tagardabi nê gyi kê dêv taakiya, “maay nê lamêar dê kêgh biyama,” aandzu ma ghêr wa tagar kê shigah taakiya, “maay nê lamêar dê kuuram biya.”

²² Êndkwah biya, uuêiiahi kwama zharav ar maay dê ndzêd biya, iitêr wa mêng nê tlêraatêra.

²³ Uuêiia vêghahi kwa kiyam zharag mandki darêtbi dat kyalmah dê ndanghêr biya, iin wa kiyam fêtêraa nê miiyamma.

²⁴ D̄laêa uuêiiaha vêghahamiiyamên kwa maaraw kê zhargêna, êadlêghani êadlêg nê Daadamazhigêl kê vêgha fahêt kê uuêiiah kwa maay ndang kiyava mêng nê tlêraana,

²⁵ Adaba haik tlêvkêna tlêg tagwazh tagwazh tê vêgha, bamma uuêiiah war fa kyêmiy tê ghêraatêra, kwa ba dêgit palla.

²⁶ Mbakyarvad kwaha akwama tlakênatlêg nê uuêii pal kê vêvvêra, badêmmatra ar cêngan kê njiigana, akwama dlêbavant dlêbêg nê uuêii palla, badêmmatêra ar ba hwaêaga êmtadêa.

²⁷ Badêmmaruwa am vêgha tlêkatêga, ma kwararuwa am uuêiiana.

²⁸ Ma huêa d̄lamakêlaa lii gatêg Yesu, faafêg nê Daadamazhigêl kê lii êagar tlêr kê Yesu kê dêga zuungwa, dêga buwa tlayanngaha, dêga hêkêrdê lii tsaga dêgita, ka lii êa dêgaha jappêra, ka lii vêlêvtêr vêlga mbahuudaha, ard lii mêlgaru kê uudaha, ard lii fakÿêmi tê tlêra lii gatêga, ard lii sêrga taa ghaiyah shah shaha.

²⁹ Badêm nê uudah ba dlakulva gyia Yesuni? Ar badêm ba tlayangahhi? Badêmma ar ba lii tsaga dêgit hi? Nii ar badêma ar ba lii êa dêgaha jappêr hi?

³⁰ Badëmmatëra ar ba dë vëlga mba hë uudahhi? Ar badëmma ar sërgasërg kë taa ghaiyah shahshaha? Nii badëmmatër ha sërgasërg kë gwiya ghaiyahhi?

³¹ Gatamgatëg kë vëlgahi kwa juujig dë ndanghëra, ënda markurmarg kë dëuuli kwa juujig badëm dë marawa.

13

Wayakëva

¹ Aandzu ba mana sërgasërg kë taa ghaiya uudaha shah shaha ard dëga zërbëlgaha Daadamazhigëla, akwama ën maay dë wayakëvër biya, nanalnëg band talenlenga kwa tlaav ba gyaagyanna, aandzu gangga kwa tlaav ba dyëk dyëkka,

² Aandzu ba mana sërgasërg kë taa tlayangëra, ën nëghaakan kë dëgitah shiëashiëan badëmma, dlaëa ën mëng dë dyëmdyëma badëmma, ard fadëghër ba vaivaiya, kwan da gantgëg kë aghwa, akwama ën maay dë wayaikëvër biya, maay në dëgiti ën tuuk vakai naiy biya.

³ Aandzu ma vëlandavëlëg kë dëgiti ën dëvakai nai badëmma, ën vëldan dlaë kë vëghara hëvara kaara, akwama ban maay dë wayakëvër biya, ën maay dë dëkshiga aandzu ndaw biya.

⁴ Waiyakëvëra fëgara fa ërvëdmahudä ard taa jir kë uuda, waiyakëvëra maay dë sëlëg biya, maay fëgara tëdä fëdävgha ,ard dëaga ghër biya.

⁵ Waiyakëvëra Maay dë naa ghër biya, maay dlaëa fa dagar ma uudah biya, maay pëkya ghaiy biya maay hëkya dëgit ghwad mahud biya.

⁶ Naay në waiyakëvër kë ëa dëga këlädër biya, bamma naa ëa dëga jirjira,

⁷ Waiyakëvëra fëgara fa ërvëdmahud kë uud, ard fadghëra aandzu tauwa, ard pakka dëgita, ard bëshgaana aandzu ba ndara.

⁸ Maay ghyënnëg në waiyakëvëra ba tangw dama zërazër biya, taa tlayanngëra da dagal zamanana, taa ghayah dlaëa zëgga, dyëmdyëmëra da ghyënnëga.

⁹ Bak jirjira, dyëmdyëmëra miyyama rëghghët biya, taa tlayanngëra miyyama rëghghët biya.

¹⁰ Akwama da saahii sëg në daddakwa rëghgha rëghghana, tëhalakwaha daddakwa rëgha biya da nëga.

¹¹ Ma sartën zarhërra, ndzan taa ba ëlbëga zarhërra, ndzan dzamaghër band dëga zarha, ndzan vëla farwut band dëga zarha. Ghubaranët ba naiya kal dugarsdug kësakai kë hënkala zarhërra.

¹² Adäba ndakwana këm zhara garava ma akwatërama band avëdvaavëdä, daghuvaliina këm da zharg ba ghwëm dë gyiyya, adäba ndakwana sërgasërgara rëghghët biya, daghuvalaana sërgasërgërra da rëghghëg ba dyëkdyëk band kwa fakwi në Daadamazhigëla.

¹³ Ndakwan ciya, dëgitahaan hëkërdëna mënga bak jiijira, fadghëra, pakka dëgita, ard waiyakëvëra, badëm miitëra ba waiyakëvër wa dyëkka.

14

Vëlga sërga ghaiy shahshaha ard taa tlayanngëra

¹ Gatamgatëg kë duula waiyakëva, dlaëa am gatëgaan kë vëlga sërgasërg vak shëdkwa caccuwanacaccuwana, ndë dëga taa tlayanngëra.

² Adäba daddakwa taa ghaiy shahshaha tag dë uudah biya, tag dë Daadamazhigëla, adäba maay wa nëghëgaka nëghëg kë dëgitahi tag në iini, mbakyarvad taa dëgitahi shiëashiëana tëdvad ndzëdä shëdkwa cacuwana cacuwana.

³ Daddakwa taa tlayanngëra tagtër kë uudah kë ëlbëga kiyava mëltërumëlga fëtërna kë ndzëdä, dlaëa tagtëra kë dzëgwaggha.

⁴ Daddakwa taa ghai shahshaha mɛlgaru bak kɛ ghɛraana, adaba daddakwa taa tlayannɔra mɛltɛru kɛ dlamakɛlaaa lii gatɛga.

⁵ Mana naag nai badɛmmaruwa mamma taa ghiy shahshaha, bakɛvakhana mat naagara mamma taa tlayannɔra. Daddakwa taa tlayannɔra juujig ku daddakwa taa ghai shahshaha, bama mɛng nɛ daddakwa sɛrgasɛrga kɛ gwiya ghaiyiina kiyava mɛlgaru kɛ dlamakɛlwa lii gatɛga.

⁶ Aici zaraabaharra, akwama danɛvdɛg da vakaruwa ɛn tagkura kɛ ɛlbɛg dɛ ghaiy shahshaha, auci wana mɛlkuru nai dɛvakai, akwama danɛvbi da vakaru dɛ ɛlbɛgaha ard dyɛmdyɛmɛr, ard tsaga ɛlbɛga Daadamazhigɛl biyi?

⁷ Bandkwah nɛ dɛgitan kwa maay dɛ shifɛgi band faakɛlla ard kakanghya. Akwama cɛngalbi nɛ tlatatɛr ba vaivai biya, da sɛrga ndandar nɛ uudan kɛ dɛgiti tsava ard kwa fɛrtavvi?

⁸ Akwama fɛrtavantbi nɛ dɛrau ba vaivai kwa da cɛngalcɛng biya, war wa da badlava da ghwaavi?

⁹ Bandkwah dlaɓ kɛskuurama, akwama tagamatag kɛ ɛlbɛg dɛ ghaiya kwa nɛghvaaka biya, da sɛr vaaka ndandar nɛ dɛgiti am tag nɛ uurami? Ttagamatag kɛ ɛlbɛg ba gyagyaana.

¹⁰ Mɛng nɛ ghaiyah shahshah ma duniya, ma kwaratɛra ba tuuk kɛ ɛlbɛga.

¹¹ Akwama ɛn cɛngabi kɛ ghaiyin biya, nanalnɛg kɛ ghulab kɛ daddakwa ta ɛlbɛgiina.

¹² Bandkwah dlaɓ kɛskuurama, ma bam hwadaaga tlɛkɛna vɛlg shahshah dɛga shɛdkwa caccuwanacaccuwana, bagamɓag kɛla ndzɛdaruwa am ɓa tlɛr dɛ lii da fɛgara zaa vuuka kɛ dlamakɛwa lii gatɛga.

¹³ Mbakyarvad kwaha badɛm nɛ daddakwa taa ɛlbɛg dɛ kwatlɛr kɛ ghaiya, aa dzug kɛ zhɛgɛla vɛlvar nɛ sɛrgasɛrga gwiiya ghaiyiina.

¹⁴ Akwama dzɛgwanadzug kɛ zhɛgɛl ma ghaiyi tlɛrna, ba kai dɛ ghɛrar wa dzɛgwazhɛgɛla, hɛnkalar maay ɛmtad dɛ kaiyi.

¹⁵ Auci, wan da ɓag naiyi? ɛn da dzugazhɛgɛl bad ɛrvidmahudara, ɛn dɛgwadzug kɛ zhɛgɛl dlaɓ dɛ nɛghɛgakanɛghɛgara. ɛn ɓɛlgabɛlg kɛ ngɛssa gala Daadamazhigɛl bad ghɛrarra, dlaɓa ɛn ɓɛlgabɛlg baz ma hɛnkalarra.

¹⁶ Akwama maay ɛndkwah biya, akwama taghartag kɛ uus kɛ Daadamazhigɛl ba maghɛragh kaltiya, da tag ndandar nɛ daddakwa cɛngabi kɛ dɛgiti agha tag nɛng taaki, “Amin” tɛghɛr kɛ taa uusi agha tag nɛng, akwama sɛrgabi kɛ dɛgiti agha tag nɛng biyi?

¹⁷ Aadzɛ ba tagharatag kɛ uus kɛ Daadamazhigɛl ba vaivaiya, mɛlgharuubi kɛ uuda nɛ iin biya.

¹⁸ ɛn tagar uus kɛ Daadamazhigɛl ɛn tagatag kɛ ɛlbɛg dɛ ghai shahshah tɛghɛr kɛskuuram badɛmma.

¹⁹ Bakɛvakhaha ma dzahava dlamakɛlaaa lii gatɛga, mana naag nai ɛn tagda kɛ ɛlbɛg ba dlaɓ dɛ dzamaghɛrar kiyava tsagturu kɛ kyalmaha, tɛghɛr kɛ tagda ɛlbɛgah dɛbu kɛlawa dɛ kwatlɛr kɛ ghaiya.

²⁰ Zarahabara, dzamambi kɛ dɛgit band zarhah biya, bamma tɛdvad ɓa dɛga kɛladɛra namalnɛg band zarhaha, kuurama aa nalnɛg nɛ dzamaghɛraru ba kɛ dɛga uudah maamala.

²¹ Viindaviindan ma kakada Daadamazhigɛl taakiya, “ɛn da tagan kɛ ɛlbɛg dɛ uudah tɛdvad uudahi kwar taa ghaiy shahshaha, ard ghaiya ghulabaha, bakɛvakhaha ar maay cɛngwanacɛng biya, am nɛ Yaazhɛgɛla.”

²² Mbats, sɛrga taa ghaiy shahshaha mbakyarvad dɛga sɛrg kɛ yaa dadda gatɛg biya, bamma kɛ lii ar maay gata yesu biya. Taa tlayannɔra mbakyarvad kɛ lii dɛ fadghɛra, kiyava lii maay dɛ fadghɛr biya.

²³ Mbakyarvad kwaha, akwama dzaharvɛtdzahɛg nɛ dlamakɛlawa lii gatɛg badɛmma, ma kwarayɛra ar taa ɛlbɛg dɛ ghaiy shahshaha, ka sagau kɛ kyalma uudahi ar sɛrgabi kɛ

dэгити ар tag нэ иитэр биya, ma lii ар maay gata Yesu биya, mbats, ар maay tagan taaki ам valagah биya?

²⁴ Akwama taaki badəmmaruwa ам taa tlayanngəra, ma tlakuratlэг нэ daddakwa maay gata Yesu арd kwa sərgai кэ дэгити tagav биya, kaa cənngan кэ дэгити tagava, ngal ба пəlla ghəra.

²⁵ Da kwada sagal нэ дэгити ма ərvədmahudaana, tədvađkwaha да mbuda dama haaya ɓagarnəs kwatənahər кэ Daadamazhigəla, ngal taakiya, “Bak jirjira məng нэ Daadamazhigəl ma kuurama.”

Aa ɓagav ɓag нэ kwatənahər band kwa nahavva

²⁶ Wan нэ дэгити ən tagkur naiy zaraabahaara, akwama да dzahamvətdzahəga, kwana ɓəla ngsa gala Daadamazhigəla, kwana tsaga dэгити, taa dэгитaha, kwana taa əlbəg də kwatlər ghaiy shaha, kwana gwiiya ghaiya. Bagamɓag badumma mbakyarvad məlgaru кэ dlamakəłwa lii gatəga.

²⁷ Akwama məng нэ lii taa əlbəg də kwatlər ghaiya, aa juubi ба кэ uud buwa ма həkərd biya, aa ɓagarɓag ба tədəv tədəva, kwatlərna gwiiya dэгити tagava.

²⁸ Akwama maay нэ dadda gwiigan биya, aa ndzarandzəg ба dəw ма dzahava dlamakəłaaa. Aa tagartag кэ əlbəg кэ ghəra арd Daadamazhigəla.

²⁹ Lii taa tlayanngəra, aa tagartag ба нэ uud buwa ма həkərd кэ əlbəga. Kyalmaaha ар tsəgwa hyəmiya dэгити tagava.

³⁰ Akwama taghartag нэ Daadmazhəgəl кэ əlbəg кэ uudani cəghurga vakwahiina, daddakwa taa ghaiy ба zuungwna ghacaan кэ taa ghaiya.

³¹ Badəmmaruwa ам tagatag кэ əlbuga Daadamazhigəla, ба да palla palla, kiyava tsagan кэ uudaha, dlaɓa ар tləkəna кэ ndzəda.

³² Lii vəlvətər нэ sərgasərga taa tlayanngura, ба иитэр də ghəraatər wa tagaana.

³³ Adaba Daadamazhigəla miiyama Daadamazhigəla ciya hənkal биya, Daadamazhəgəlaaa gabərɾa. Band kwaha vak dlamakəłaaa lii gatəga.

³⁴ ɓagaɓag кэ marau ар ndza nəmghwasah ба dəw ма dzahava dlamakəłaaa lii gatəga, adaba vəlvətərbi нэ duula taa ghaiy биya, bama ар daba dэгити tagaa nadzahadzaha muus taaki.

³⁵ Akwama məng нэ дэгити ар naa sərga нэ иитəra, aa ndavarndavəg vak zhiilahatər ма hənyaha. Adaba dəga zhərw кэ ənghwasah taa ghaiy ма dlamakəłaaa lii gatəga.

³⁶ Fəgharzha bat kuuram нэ əlbəga Daadamazhigəla, nii ба kuurama pal ha wa dal нэ əlbugiin да vakaruwi?

³⁷ Akwama məng нэ daddakwa tlatla taaki tlayanng нэ iina, aandzu ма vəlvər нэ sərgasərgəra, aa nəghakanəghəg taakiya, dэгитиhaan ən viindkurnaiyna əlbuga Yaazhəgəla.

³⁸ Akwama lawaləg нэ uudan кэ fa hyəmiya tə kwanna, ghəraan ndakwani да ləvwaləg нэ uud кэ fa hyəmiy tə vakaiya.

³⁹ Mbakyarvad kwaha zaraabahaara, nahamnahəg кэ taa əlbəga Daadamazhigəla, tsamarəvbi dlaɓ кэ uud кэ taa ghaiy də kwatlər кэ ghaiyah биya.

⁴⁰ Aa ɓagavɓag нэ dэгити bat duulan ба kalkalla, dlaɓa ɓadləvnanna.

15

Ciiga tləkātəg ma gətlaha

¹ Ndakwana, ən да dzamkurnəsɓaməg кэ əlbug marawən kwa tagankur naiyiin zaarabahaara, kwa caawama нэ uuramna, dlaɓa kwa famdəghərət нэ uurama.

² Tədvađ əlbug marawa wa tləkəna нэ uuram кэ katəga, akwama həkyamnahəkyəg кэ əlbugən tagankur naiyiin ба matrawa, ма maay ndkwah биya, fadghəraruwa ба gyagyaana.

³ Dəgitiin marauwən tagankur naiya, iin wa caawana naiy, taakiya, əmtsəmtsəg nə Tləkatəg mbakyarvad haipahaamiyama, band kwa viindaviindan ma kakkadā Daadamazhigəla,

⁴ Taaki hədavahədəgga, dlaḡa ciyavantciig tə həng həkərda, band kwa viindaviindan ma kakkadā Daadamazhigəla,

⁵ maradamarg kə ghəran vak kefasa, ard kəlawə tar buwa.

⁶ Təhalakwaha mardan kə ghəraan vak kə uudah kwa juujig kə dərmək dləḡa ba daval palla, kyalmahaatəra ar ba dlaḡa bad shifəga, kyalmah dlaḡa əmtsaharaəmtsahəga.

⁷ Təhalakwaha maradamarg kə ghəran vak yakuba, ard dlakulva gyi Yesu badəmma.

⁸ Təhalatər badəma, maradamarg kə ghəran dlaḡ vakara, bakəvakwaha aandzu ba ən uudi yaava tə duula jirjir biya.

⁹ Adaba kai wa hədiikən ma dlakulva gyiyaha Yesu, tlanalbi naiy kə ḡaakwa nə uud də dlakulva gyiya Yesu biya, mbakyarvad kai wa vəlantər dlad kə dlamakəlaaa lii gata Daadamazhigəla.

¹⁰ Mbakyarvad herərra Daadamazhigəl wa nanal naiy əndkwana, dlaḡa herərrən ḡagghwi nə iina ba gyagyaan biya, adaba januujiig aandzu kwar kə dlakulvaha gyiya Yesu də tlərra, bakəvakwaha mbakyarvad sərgasərgar biya, mbakyarvad herərra Daadamazhigəli kwa əmtad də kaiya.

¹¹ Aiciya, ma kaiya, ma iitəraha, badəmmamənda kəm taa ba əlbəg marawa, fəmdəghərt tədvd kwan nə uurama.

Ciig ma gətlaha

¹² Akwama ba tagav nə əlbəg marawa ciiga Tləkatəg ma gətlaha, aujibəg ka cii kə kyalmaharu ar taakiya maay nə ciig ma gətlah biyi?

¹³ Akwama maay nə ciig ma gətlah biya, mbats, ciyiit bi nə Tləkatəg ma gətlah bi ciya.

¹⁴ Akwama ciyiit bi nə Tləkatəg ma gətlah biya, mbats, taa əlbəg marawamənda ba gyagyaana, fadghəraru dlaḡa nalnəg ba gyagyaana.

¹⁵ Nalnəgtaaki, tagamənda fiid təghər kə Daadamazhigəl ciya, adaba tagamənda tag kə əlbəg təghər kə Daadamazhigəl taakiya ciighantciig kə Tləkatəga, akwama ba ciighantbi tsa, bakjirjira maay nə ciig ma gətlah biya.

¹⁶ Akwama maay nə ciig ma gətlah biya, mbats, ciyavatbi ci nə tləkatəg biya.

¹⁷ Akwama ba ciyavantbi nə tləkatəg biya, mbats, fadghəraruwa ba gyaagyaana, ba kəvakwana am ba ndzəganə ba ma haipaharuwa

¹⁸ Mbats, lii əmtsaharaəmtsahəg tə duula gata Tləkatəga, zaraazəg ciya.

¹⁹ Akwama faaghəra miyam tə Tləkatəga kwakyarvad ba kiyava ndzəgan kaltiya, mbats jiiyamujiig aandzu ba war kə dəga zhuwadaala.

²⁰ Bakjirjira, ciyavantciig nə Tləkatəg ma gətlaha. Inn wa təghal ba zuungw ma lii ma gətlaha. Bakjirjira maradamarg taakiya da ciyav nə kyalmaha lii əmtsaharaana.

²¹ Aandzu ba səghəv tədvd uud nə əmtsəg, bandkwah dlaḡ nə ciig ma gətlaha səghəv tədvd uuda.

²² Bandkwa əmtsəg nə uud badəm mbakyarvad Adamu, da ciyav nə uud badəm mbakyarvad Tləkatəga.

²³ Da ciyav aandzu ma ba wara ba tədəv tədəvaana, Tləkatəg nə təghəga zuungwa, təhalakwaha lii ar da dəgan daghuvali da saay nə iina.

²⁴ Kaa da sagau nə ghyənnga duniya, ma sarta kwa da gwiigarda nə Tləkatəg kə tləksəran kə Daadamazhigəl Daada, təhalakwama da kəsətərva kəsəg kə ndzəd kə lii kwarəga baz tləksəraatər badəmma.

²⁵ Adaba barari kə Tləkatəg da kwarəga, bamma fatərdəmfəg kə tləghumahaan badəm da miizhangyəl kə shigahaana.

²⁶ Dadda tləghummi kwa dəga halli da ghyəhava, iin nə əmtsəga.

²⁷ Adaba tagaatag nɛ ɛlbɛga Daadamazhigɛl taaki, “fadɛmfɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ dɛgitah badɛm miizhagyɛl kɛ kwargana.”

²⁸ Akwama da nadalnɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ dɛgitah badɛm da miizhagyɛl kwarga tlɛkatɛga, da nal dlaɓ nɛ zɛran da miizhagyɛl kɛ kwarga Daadamazhigɛl kwa nadal dɛgitah badɛm da miizha gyɛl kɛ iina, adaba Daadamazhigɛl dɛgit badɛm badɛmma.

²⁹ Akwama maay ɛndkwah biya, auwa da ɓag nɛ uudahaan, kwa ɓagavtɛra nɛ tsufɛg mbakyarvad lii ma gɛtlahi? Ma ba maay nɛ ciig ma gɛtlah biya, aujibɛg ka cii ɓagavtɛra nɛ tsufɛg kɛ uudah mbakyarvad lii ma gɛtlahi?

³⁰ Aujɛlbɛg dlaɓ kiyam fa ghɛramiiyam ba kɛlahɛng tɛ duula ɛmtsɛgi?

³¹ Ɛn nɛghɛganɛghɛg kɛ ɛmtsɛg ba kɛlahɛng zaraabahaara, bak jiijiira ɛn tsa kushɛgh dɛ kuuram ma Tlɛkatɛg Yesu Yaazhɛgɛlamiiyama.

³² Akawama tɛ naaga uuda, ma ɓaganaɓag kɛ ghwav dɛ dɛktɛghal ma Afisa, auci nɛ dɛkghigari? Akwama ba da maay nɛ uud ciig ma gɛtlah biya. “Ba kiyam zɛgaana kiiyam huɓɛgana, adaba kiyam da ɛmtsɛg dlakadur biya?”

³³ Aa valkur dai nɛ uud biya, “Adaba ndzɛgan dɛ kɛladaha badzɛgaan kɛ uuda jirjira.”

³⁴ Asamasaas da tɛ duula jirjira, am duuwant kɛ ɓa haipa. Adaba kyalmaharuwa ar sɛrgabi kɛ Daadamazhigɛl biya. Na taakwan naiya mbakyarvad am dɛm dama zhɛrwa.

Ciig ma vɛgha

³⁵ Ar da ndavɛgan nɛ kyalmah yaakiya, “Da ciig ndandar nɛ lii ɛmtsahara ɛmtsahɛg ma gɛtlahi? Ar da sagal dɛ huulfa kwar kɛ vɛghɛghi?”

³⁶ Kɛgh dlagɛna! dɛgiti aghaa riiga nɛnga da maay sagal biya bamma ɛmtsɛaɛmtsɛga.

³⁷ Dɛgiti agha riiga nɛnga, da sagal bandkwahiin biya, ba zɛraana, ma zɛra hiiya ma zɛra dɛgiti tlɛrna shaha.

³⁸ Ba Daadamazhigɛl wa vɛlga dzakɛva vɛgh kɛ zɛra dɛgita band kwa naag nɛ iina, ma kwar kɛ zɛra dɛgita bad dzakɛva vɛghaana.

³⁹ Badɛm nɛ tluwa ba dɛgit pall biya. Uudaha bad hulfa dɛgahaatɛra, almanaha bad hulfa dɛgahaatɛra, diikaha bad hulfa dɛgahaatɛra. Kɛlfah dlaɓa bad hulfa dɛgahaatra.

⁴⁰ Mɛng hulfa ndɛrga ghɛrazhigɛla, mɛng nɛ hulfa dɛga haaya. Nɛdangɛra dɛga ghɛrazhigɛla shaha, ndangɛra hulfa dɛga haaya shaha.

⁴¹ Nɛdangɛra faciya shahha, dɛga kyɛlla shahha, dɛga kwadladlah dlaɓa shahha, mɛng dlaɓ nɛ kwatlɛr kɛ kwadladla shah dɛ kwatlɛr kɛ kwadlad vaka ndangɛra.

⁴² Bandkwah dlaɓ tɛghɛr kɛ ciig ma gɛtlaha, dɛgiti aa riivariiga da ɛrtsɛga, dɛgiti aa ciivanta da maay ɛrtsɛg biya.

⁴³ Riivariig nɛ iin bamma dlaɓa, ciivantciig ma ndangɛra, riivariig ma maira ndzɛda ciivantciig dlaɓ ma ndzɛdɛra.

⁴⁴ Riivariig ma vɛgha uudɛra, ciivantciig dlaɓ dɛ ndzɛgana vɛgha shɛdkwa cac-cuwanacaccuwana. Adaba mɛng nɛ vɛgha uudɛra, ba jirjira mɛng nɛ vɛgha shɛdkwa cac-cuwanacaccuwana.

⁴⁵ Viindaviindan bandkwah taakiya, “Adamu nɛ uuda zɛnngwa, kwa nal kɛ uuda dɛ shifɛga.” Adamudɛga halla iin shɛdkwa kwa vɛlla shifɛga.

⁴⁶ Dɛga zɛnngw bi nɛ shidkw biya, dɛga tluwa ard avz nɛ dɛga zɛnngw lakwti kɛ shidkwa.

⁴⁷ Uuda zɛnngwa ndɛrava dɛ haaya, sal ma haaya. Dɛga buwa sahi ma ghɛrazhigɛla.

⁴⁸ Bandkwa dɛga haaya nɛ uuda, ar bandkwah dlaɓ nɛ lii dɛga haaya. Lii ar dɛga ghɛrazhigɛla, ar da bandkwa sahii ma ghɛrazɛgɛla.

⁴⁹ Bandkwa kiyam garava daddakwa ndɛrava dɛ haaya nɛ miiyama, kiyam da nɛg dlaɓ kɛ garava daddakwa sahi ma ghɛrazhigɛla.

⁵⁰ Dɛgiti ɛn tagkur naiya wah zaraabaharra, adaba ɓagabi kiyam tlɛkɛna kɛ gwiig ma tlɛkɛsa ghɛrazhigɛl dɛ vɛgha miiyam kwa dɛga tluwa ard avz biya, bandkwah dlaɓ nɛ daddakwa da ɛrtsɛga da maay gwiya daddakwa maay ɛrtsɛg biya.

⁵¹ Ciinngamciinga, ən tagkurtag kə dɛgiti shiɓashiɓana! kiyam da baɗɗam əmtsəg biya, aiciya da gwiiyav nə garava miiyam baɗɗamma,

⁵² Ba daval palla, band kəbəkyağa gyiia, ma ciingavaciing nə vərta dərawa, da ciyav nə lii ma gətlaha də vəgh hulfa kwa da maay ərtsəg biya, da gwiiyav nə ndzəgana garava miiyama.

⁵³ Adaba barari nə vəghən kwa ərtsəgəna da gwiiyav nal kwa maay ərtsəg biya, vəghəghi kwa da əmtsəga da gwiiyav nal kwa maay əmtsəg biya.

⁵⁴ Təhalakwama gwiiyavant gwiig nə vəghən kwa ərtsəgən dat kwa maay ərtsəgən biya, dlaɓa vəghən kwa dɛga əmtsəgən nal kwa maay əmtsəgən biya, da righəg ma sartakwa nə, əlbəgən viindava ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Ghyəhavna ghyəhəg nə əmtsəga, zavuzəg nə fiir təghəra.

⁵⁵ Kəgh əmtsəga, mər nə za fiiraghi? Kəgh əmtsəga mər nə guraghi?”

⁵⁶ Abi haip nə gura əmtsəga, tlakəna tɛdvad shari nə əmtsəg kə ndzɛda.

⁵⁷ Tagiiyamartag kə uus kə Daadamazhigəl kwa vəl kiyam zaa fiir tɛdvad Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga!

⁵⁸ Mbakyarvad kwah zaraabahara kwan waikur naiya, ghacaamaghaciig ba marawa, ba kəlahənga am ɓagar tlər kə Tləkatəga, adaba am sərən taakiya dladən am huɓəg nə uuram mbakyarvad Yaazhəgəla ba gyagyaan biya.

16

¹ Aiciya, əlbəga məltəru kə yaa daddaha gatəga, ɓagamɓag bandkwa taganter nai kə dlamakəla lii gatəga kwa ma Galatiya taaki aa ɓagarɓaga.

² Ma kwar kə laada, am fəgaan kə kwaɓa kalkala dɛgiti tləkəna nə uudana, bamma ən səgəv naiy lakwti am da dzaha dɛgiti kwa da məlvaru kə uud biya.

³ Akwama da danəv dɛga, ən da ɓəltərant kə lii haiyamant_haig nə uuram də iitəra, əmtad də wakiita mara ghəraatəra.

⁴ Akwama ɓagaɓag kə maraw ən dəv naiy ndakwani, bar da pughkwazhana.

Badlava dagalla

⁵ Ən da dagau da vakaruwa da tagkur uusaa, təhalakwama gwayavagwaiga ma haaya makiduniya, adaba ən naagan kə dagal damma makiduniya.

⁶ Mbatak ən da zəlmazələməg vakaruwa, ən da ghyənngəna kə viiyaksa vaksruwa, adaba am da məlwad ba kəla vakavaki ən da dagal naiya.

⁷ Də naagarbi akwama nəghankurnəghəg ən tsəkura də fət biya, mana naag nai ən ɓaga kə həngah vakaruwa, akwama haighant nə Yaazhəgəla.

⁸ Ən da ghacig ma Afisa ən da pakant kə sarta fentikus.

⁹ Adaba wurghwantwurg nə uud kə ɗuul ba banngang kiyava ɓa tlər marauwa, aandzu ba mənəg nə tləghumah ba ɗyəkə.

¹⁰ Akwama səghəvsəg nə timuti da vakaruwa, aa ɓalaɓaləg nə ghəraana aa gədzə biya, adaba iin ndakwani ɓa tləra Yaazhəgəl band kaiya.

¹¹ Mbakyarvad kwaha aa nenne bi aandzu ma war biya, am məlaruwa də dɛgita kiyava sagau da vakara, adaba gyiiyar ba tɛ duula kə paka ba iina əmtad da zarabaha.

¹² Əlbəga zərabamiiyam Afullusa, ghalanghaləg ma səv da vakaru əmtad də kyalma zarabaha, haighant bi kə dagau ndakwan biya, bamma da tlakənətləg kə sarta lakwti da dagauwa.

Əlbəga mbasumbasa

¹³ ɓadlamvaɓadləg ba marawa, am ghacan tɛ fadghəraruwa ba vaivaiya, am ɓəlgan kə magiya am fəgab kə ndzɛda.

¹⁴ Baɗɗam nə dɛgiti am ɓag nə uurama, ɓagamɓag ba də waiyakəvəra.

¹⁵ Aici, zarabahara, am səran taaki uudaha hənyaha Istafanus wa fararzhz ba zəngw kə pəlaghər ma haaya Akaya, vələdavələg kə ghəraatər kiyava 6a tlər kə ya dadda gatəga.

¹⁶ Ən ghalakurama am faara kə hulfa kwanahaan kə uudaha, ba tsaghwaha 6a tləramnd badəmma kwa kəm hu6a dlad də iitəra.

¹⁷ Cinganucing kəmtakera sagauwa Istafanusa, Fartunatus, ard Akaikus, kwa nəgal vakar mandki kuuram wa səgəvsəga.

¹⁸ Adaba 6agarwii6ag kə dəgit maraw tərvidara, baz dəgaruwa. Hulfa kwan kə uudaha kalkalan ma fəfteraarana.

¹⁹ Araa tagkur uus nə dlamakəlaaa lii gatəg kwama haaya Asiya. Akila ard Biriskila, əmtad də dlamakəlaaa lii gatəg kwa dzaharvət ma hənyahaatəra, ar tagkur uss ba vaivai ma 6aaga Yaazhəgəla.

²⁰ Badəm nə zaraabaha ar tagkur uusa. Tagamartag kə uus kə kyalmaharuwa əmtad də bərhuga.

²¹ Ba kai Bulus də ghərar wan viinda tagkur uusa.

²² Badəm nə daddakwa maay waiya Yaazhəgəl biya tlafatlafana. Aseg, Yaazhəgəla!

²³ Herərra Yaazhəgəla Yesu aa ndzandzəg əmtad də kuurama.

²⁴ Aa ndzandzəg nə wayakəvar təghər kəskuuram ma 6aag Tləkatəg Yesu. Amin.

2CO

¹ Bulus kwa nal kə dlakulva gyiia Tləkatəg Yesu də naaga Daadamazhigəla, ard zəraabamiiyam Timoti, da vak dlamakəlaaa lii gata Daadmazhəgəl ma Korinti, əmtəd də yaa daddaha gatəg badəm ma larda Akaya.

² Herərra ard gabərər vak Daadamazhigəl Daadamiiyama ard Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga aa ndzarandzəg əmtəd də kuurama.

Daadamazhigəla dadda taa dzəgwagha

³ Tagiyamartag kə uus kə Daadamazhigəl Daadamiiyama, kwa iin Daada Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga, Daada kwa dadda zhəwadal ba dyək dyəka, Daadamazhigəl kwa tagkiyam aandzu hulfa kwar kə dzəgwagha!

⁴ Takkiyamtag nə Daadamazhigəl kə dzəgwagh ma dlada miiyam badəmma, adaba kəmyam ndakwani kiyam tagtər kə dzəgwagh kə kyalmaha ma dladi kwar huḅəg nə iitəra, də kwanən kə taa dzəgwagha kwa tləyamkəna nə miiyam vak Daadamazhigəla.

⁵ Bandkwa kiyam huḅəg nə miiyam kə dlada huḅu bandkwah nə Tləkatəg də ghəraana kə dlada, kiyam da tləkəna tədvad Tləkatəg kə taa dzəgwagha Daadamazhigəla

⁶ Aandzu ma kiyam huḅa dlada, kiyam huḅəg mbakyarvad nal kə dəga taa dzəgwagh kəskuurama dlaḅa da fəkurna kə ndzəd ma ndzəgana gatəgaruwa. Akwama tagkiyam dzəgwagh nə uuda, ba kuuram ndakwani tlamkənətləg kə taa dzəgwaghiina kwam da tləkəna nə uuram kə ndzəda fa ərvədmahud də dlada kwa kiyam huḅəg nə miiyamna.

⁷ Kəm maay ḅa ndaundau də kuuram aandzu ba hədiikən biya, adaba kəm sərgasərag taakiya am huḅa dlada band kwa kəm huḅəg nəmnda, kuram ndakwani am da tləkənətləg kə hulfa taa dzəgweaghən ḅagakəmnda nə uuda.

⁸ Kəm naay taaki am dzan kwal sərgasərag təghər kə hulfa dladən huḅaməndu nəmnd ma haay Asiya, zaraabahar biya, kwan kə dlada dyəkadyək ba vaivaiya mandki kəm da əmtsəaga.

⁹ Baz tlatləgan kəskəmnd taaki manki shariya əmtsəg wa təkəmnda nə uuda. Dzəghardzəg nə wana haik fadghər kəskəmnd tə ghramənda, bamma kəm fadghər tə Daadamazhigəla, kwa iin wa ciya lii əmtsahara əmtsahəga

¹⁰ Sakəməndasəg nə Daadamazhigəl sagal ma əmtsəga dlada, famdəghərtfəg taakiya da katkəməndkatəga, famdəghərət ba tə iina mbakyarvad gwiiya katkəməndəta.

¹¹ Mələmkəmndu mələg də dzəgwazhigəla. Tədvad kwah war da tagar nə uudah ba dyəka kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad kəmnda, mbakyarvad bark badyak kwa kəmnda tləkəna nəmnda tədvad dzəgwazhigəla.

Gwiighant gwiig nə Bulus kə duula taa uusa

¹² Dəgiti fəkiiyama kə tsa kusghəgha, adaba dzamaghəramiiyam wa tagkiyamtag taakiya ḅagiyamḅag kə ndzəgan ba cuwadad ma duniya bad ərvədmahud palla, kyambar ndzəgani kwa ndzamda nəmnd də kuurama. Ən tagan taakiya ndzəmənda bad jiira hulfa dəga Daadamazhigəla, tədvad herərra Daadamazhigəla, kwakyarvad dyəmdyəmər kwan kə duni biya.

¹³ Kəm viindkur dəgiti am da karantəga karantəg nuurama am nəghaakana, Bakəvakwaha nəghamaka nəghəg ənkyəkwanan ndakwana, mandləg naiya am da nəghəgakanəghəg kə dəgitah badəmma,

¹⁴ Adaba sartən da saay nə Yaazhəgəlamiiyam Yesu, am da tsa kushəg də kəmnd, band kwa kəmnda tsa nəmnd kə kushəg də kuurama.

¹⁵ Mbakyarvad haiyananthaig naiy kwana, iin wa nahan naiy kə sagau da vakaru ba zəngwa, adaba am tləkəna kə bark shig buwa.

¹⁶ Badlanva badlög kæ da vakaruwa akwaman da dagal dama Makidoniya, ən da ghacan dlab vakaruwa akwaman da gwiiya saasa, adaba ən tlaran kæ dægiti am da mөлgwad nə uurama kiyava langan kəskai dama Yahudiya.

¹⁷ Mam zharəg nə uuram tsa na badlava ba kwal də sərgasərgar ha kəskuurama? Nii mam zharəg nə uuram badlava də ndzəgana hənkala uudərha, adaba ən taga taaki, “aana” ən gwiiya tagan dlab taaki “əndkwah bihi”?

¹⁸ Bandkwa maay nə ndaudau biya Daadamazhigəl iin jiira, bandkwah dlab nə əlbugən kəm tagkur nəmndna dəga taaki “Aana” ard “A'a biya.”

¹⁹ Mbakyarvad Zəra Daadamazhigəla Yesu Tləkatəga, wa tagan naiya ard Sila ard Timoti kæ əlbəg maraw təghəra, dəga taaki “Aana” ard “Aa” biya, ba kələhənga ba “Aana”.

²⁰ Adaba righant tədvad Yesu nə Daadamazhigəl kæ langyi taa nə iin badəmma. Iin wa kiyam tag nə miyam tədvad Yesu Tləkatəg taaki “Aandz bandkwaha” kiyava fəgaara kæ Daadamazhigəla.

²¹ Ba Daadamazhigəl pal, wa da vəlkiyam tləkəna shifəg ma Tləkatəga, baz kəmnda baz kuurama, ba iin dlaḡ fakiyamafəga.

²² Fakiyamətfəg kæ dəga sərgan tə kəmyam kwa da mara taaki kiyam dəgaana, vəlkiyamvələg dlab kæ gyagyaan shəkwan ma ərvədmahudamiiyama mbakyarvad markiyamdadan kæ dægiti da ḡag nə iin təvuuka.

²³ Ba Daadamazhigəl nə shidara, akwama fiid wan tag nai taakiya kwa gwiiya na bi nai dagal dama korinti biya, mbakyarvad aa gwiiya fankuraabi kæ dlaḡ biya.

²⁴ Kwakyarvad kəm naa markuura ndzəḡ təghər kæ fadghəraru biya, maaya, kiyam ḡaa ba tlər əmtada, kiyava hwaḡag kəskuurama, mbakyarvad am ghacan bad ndzəḡ ma fadghəraruwa.

2

¹ Mbakyarvad kwaha fandəmfəg ma ghərar taaki ən madlai da vakaru ən badzədkurda kæ ərvədmahud biya,

² Aitsa, akwama fankuraafəg kæ badzəga ərvədmahudə, war wada fəgwa ciinga əmtakər kəskai, akwama maay ban daddakwa ən fəgara naiy kæ badzəga ərvədmahud biyi?

³ Kwa viindankura nai kæ kwah kæ wakiita, adaba iin naiya taakiya akwama danəvdəga ən tlara kæ uudahi kwa dlayatər kæ fəgwa hwaḡaga, ar da badzəwadan kæ ərvədmahud biya. Adaba fandəghərtfəg naiy taakiya, akwama ən da hwaḡaga naiya, badəmmaru ndakwani am da hwaḡaga.

⁴ Viindankura mbakyarvad ən ma dlaḡa ard badzəga ərvədmahud ba dyəkdyəka, baz kəla yuwa tuug kəskai ba vaivaiya, kwakyarvad ən fəkura kæ badzəga ərvədmahud biya, adaba am səran taaki ən waikurwaig ba vaivaiya.

Bəshgarna haip kæ daddakwa ḡagaa haipa

⁵ Akwama ḡagaḡag nə uudan kæ dəga saa də badzəga ərvədmahudə, aa ḡaggwi kəskai pal bi nə iini, aa ḡagkura baz kuuram badəmma. Adaba ən taa kwana naiya kwakyarvad ən mbəkurs biya.

⁶ Kiiḡa ndaigən aa tləkəna nə uudanən vak dlamakələaaa, tlatlan bandkwaha.

⁷ Ndakwan ciya, ḡəshamarna_ḡəshəga, am farna kæ ndzəḡa, haik duugars duug kəskuuram ma badzəga ərvədmahudə kwa da juugujəg kæ ndzəḡaana.

⁸ Mbakyarvad kwaha ən ghalakuurama, am marardan taakiya am waigan ba vaivaiya.

⁹ Na viindkura kwan kæ wakiita mbakyarvad ən fəsha kuurama, adaba ən səran mbatak am da gatəgaan kæ əlbəgi tagankur ba kələhənga.

¹⁰ Badəm daddakwama ḡəshgarna nə uurama, ba kai ndakwani ḡəshanarnaḡəshəga. Dægiti na ḡəshna naiya, akwama ba mənəg nə dægiti ənda ḡəshgarna naiya, ḡəshəna ḡəshəg mbakyarvad kuurama, ma barka Tləkatəga,

¹¹ Haik tləkənatlɛg nɛ shatanah kɛ duula valla kəmyama, mbakyarvad kiiyam sɛrgasɛrg kɛ dɛga kɛladɛrahan bat ɓalaɓala.

Dɛgiti njikɛn kɛ Bulus ma Toruwasa

¹² Danal ba nai damma toruwasa da taa əlbəga marawa tɛghɛr kɛ Tlɛkatɛga, wurghuntwurɛg dlaɓ nɛ Yaazhɛgɛl kɛ duula ɓa tlɛr vaakwana,

¹³ bakəvakwaha ɓallabi nɛ ghɛrar biya, adaba nɛghɛghanabi kɛ zɛraabar Titus vaakwa nɛ iin biya. Tɛhalakwaha kaa duutɛrasduug kɛskai kɛ uudaha, kaa dagal kɛskai damma Makidoniya.

Zaa fiir ma gata Tlɛkatɛga

¹⁴ Aa tagvartag nɛ uus kɛ Daadamazhigɛla, kwa iin wa ba kɛlahɛng vɛlkiyam zaa fiir tɛdvad Tlɛkatɛga. Ba tlɛr dɛ kimyam kiyava langa əlbəg marawa Tlɛkatɛga Aandzu takwara band tɛrshɛn bɛtbɛta kwa pɛsvapɛshɛga.

¹⁵ Adaba kiyam band tɛrshɛn bɛtbɛt nɛ miyam kwa vɛlgar nɛ Tlɛkatɛg kɛ Daadamazhigɛla, kwa kwazakwazɛg dama lii katavtɛrɛtkatɛga ard lii tɛ duula əmtsɛga.

¹⁶ Kiyava lii tɛ duula əmtsɛga, bɛtbɛtna vaka əmtsɛga, kwa saa dɛ əmtsɛga, kiyava lii tlarkənatlɛg kɛ katɛga, bɛtbɛtna iin shifɛga kwa saa dɛ shifɛga. Maay daddakwa dzɛgwantduug kɛ ɓa kwan kɛ tlɛr biya.

¹⁷ Adaba kɛmnda kɛm band kyalma uudah biya, kwar taa əlbəg marawa Daadamazhigɛl kiyava tləkəna riibatɛra. Adaba aa ɓɛlkɛmdɛt nɛ Daadamazhigɛl kɛskɛmnda, kɛm taa ba jirjir tɛvuukwana, kwakyarvad kɛm lii ɓa tlɛra Tlɛkatɛga.

3

Lii ɓatlɛra daala langiya

¹ Aitsa, kɛmnda fɛgarzha gwiya dlɛba ghɛramnd ha nɛmnda? Nii kɛm gata wakita shid da vakaruw ha, aandzu ma vakaruwa, band kwa ɓag nɛ kyalmah hi?

² Abi ba kuuram dɛ ghɛraru nɛ wakiti kwa kɛm dɛvakai nɛmnda, kwa viindava ma ɛrvidmahudamɛnda adaba nɛghan andzu ba wara dlaɓa karantana.

³ Maramdamarg nɛ uuram taaki am wakita Tlɛkatɛg nɛ uurama, kwa iin nɛ dɛgshɛga tlɛramnda. Kwan kɛ wakita viindava dɛ dɛga viindɛg biya, viindava dɛ shɛdkw cacuwana cacuwana dɛga Daadamazhigɛl kwa dɛ shifɛga. Viindava tɛ fafakɛlama akur biya, viindava ma ɛrvidmahud uudaha.

⁴ Kɛm taa kwana mbakyarvad kɛm dɛ jiir tɛvuukwa Daadamazhigɛl tɛdvad Tlɛkatɛga.

⁵ Maay nɛ dɛgiti kwa kɛm da mardamarg taakiya ɓagamnd dɛ sɛrgasɛrgamnd kɛ tlɛriin biya, Sɛrgasɛrgamɛda saal vak Daadamazhigɛla.

⁶ Iin wa namndal nɛmnd kɛ lii ɓa tlɛra daala langiya kwa viindava tɛdvad adzahadzah biya, viindava tɛdvad shɛdkwa. Adzahadzahɛn kwa viindavana iin wa saa dɛ əmtsɛga, shɛdkwa cacuwana iin wa vɛla shifɛga.

⁷ Viindava viindɛg na adzahadzaha muus tɛ fafakɛlama akura, dlaɓa ndanghɛra Daadamazhigɛla mararmarg ma sarta kwa vɛlavdan nɛ iina. Aandzu ba dɛgitɛn ndza mbiig tɛ hudvɛga Muus da zɛlma biya, kaaa mbiig ba caacan hudvɛgaan ba vaivaiya pelatɛrvapɛlɛg kɛ zarha Isra'ila kɛ vazgaana. Akwama adzahadzahi kwa saa dɛ əmtsɛga sɛghɛvsɛg dɛ ndanghɛr ɛndkwana,

⁸ Aitsa, da ɓaga ndar ka cii nɛ dyakɛra ndanghɛra kwa dɛga ɓaa tlɛra shɛdkwa cacuwana- cacuwan kɛ ndzɛgani?

⁹ Akwama ba dɛgiti saa dɛ əmtsɛga tləkənatlɛg kɛ ndanghɛra, ba jirjira dɛgiti saa dɛ tləkəna jira Daadamazhigɛla juujig kɛ iin ba dyakdyaka.

¹⁰ Ba jirjira, ndanghɛra umghura langiya madlabi dɛ ndanghɛr ndakwan biya, akwama gɛravanagɛrɛg dɛ ndanghɛra daala langiya.

¹¹ Akwama dɛgiti da ghyɛnnɔ nɛ zamanana sɛghɛvɛsɛg dɛ ndanghɛra, da nɛg ndandar ka cii nɛ dɛgiti kwa da ndzɛg ba tangw dama zɛrazɛri!

¹² Mbakyarvad kiiyam mɛng dɛ hulfa kwan kɛ fantaara, iin wa kiyam mɛng dɛ ndzɛd ba vaivaiya.

¹³ Kiiyam maay nɛ miiyam band Muus biya, kwa hɛdgharduu hudvɛgan dɛ sɛdav biya, haik nɛghɛganɛghɛg nɛ uudaha Israilaha kɛ ghyɛnnɔ ndanghɛr kwa da dagal nɛ zamanana.

¹⁴ Adaba ghɛratɛra ba dɛkdɛka, tangw dat hiinanna, mɛng nɛ dɛgiti tsɛtɛrva nɛghɛga jiira akwamar karanta umghura langiya. Tɛhavdabi nɛ sɛdavɛn ba kɛvakwan biya, adaba tɛhɛvdabiya, bamma tɛdvad Tlɛkatɛg kalti lakwti tɛhɛvdatɛhɛga.

¹⁵ Tangw dat hiinanna, akwamaar karanta kakadɛ muusa, kaa hɛdtɛrduhɛdɛg nɛ sɛdavɛn kɛ ɛrvɛdmahudaatɛra.

¹⁶ Tɛhvɛdatɛhɛga nɛ sɛdaviina akwama gwiiyagwiiɔ nɛ uudan da vak Tlɛkatɛga.

¹⁷ Aiciiya, Yaazhɛgɛla iin nɛ sɛdkwa cacuwana-cacuwanna. Vakavaki dɛ sɛdkwa Yaazhɛgɛla mɛng nɛ kwaraghɛr vakwahiina.

¹⁸ Kɛmyamɛn hɛdavarduubi nɛ hudvɛgamiiyamɛn biya, kiiyam mara paraka ndanghɛra Yaazhɛgɛl band akwatɛrama, dlaɓa gwiiikiyamant gwiiɔ nɛ uud kiyam nal band Yaazhɛgɛla. Kwan kɛ gwiiya vɛghɛn ɓaga kiiyama nɛ uudɛna fɛgara bad fɛga ma ndanghɛra kwa sal vak Yaazhɛgɛla, kwa iin sɛdkwa caccuwanacaccuwana.

4

Hyahɛr ma dɛfuuwa luuwa

¹ Mbakyarvad kwaha, kiiyam mɛng tsuu dɛ kwan kɛ tlɛra kwakyarvad zhɛwadaala Daadamazhigɛla, aa ngadlavbi nɛ ɛrvɛdmahudamiiyam biya.

² Maay lambamnd dɛ shɛɓa hulfa dɛga muuniya kwa saa dɛ dɛga tsa zhɛru biya. Maay lambamnd dɛ valuuda ma taa fiid dɛ ɛlbɛga Daadamazhigɛl biya. Kɛm taa ba jiir nɛmnda bat ɓalaɓala. Da ɓag ɛndkwah nɛ uudah kɛ shiida jiirjir kwa ɓagamnda nɛmnd tɛ vuuka Daadamazhigɛl ma ɛrvɛdmaudaana.

³ Akwama ɛlbɛg marawɛn kwa kɛm tag nɛmnd kɛ ɛlbɛg tɛghɛrɛn shɛɓashɛɓanna, shɛɓashɛɓan bak lii tɛ duula ɛmtsɛga.

⁴ Ar lii maay dɛ fadghɛr nɛ iitɛr biya, adaba shatanaha duniya gulfatɛrɛtgulfɛg kɛ ɛrvɛdmahudaatɛra. Tsatɛrvatsɛg kɛ nɛghɛga paraka kwa ba caacan tɛghɛr kɛ iitɛra, parakɛn kwa sɛghal ma ɛlbɛg marawa aa ndanghɛra Tlɛkatɛga, kwa iin nɛ garava Daadamazhigɛla.

⁵ Mbakyarvad kɛm taa ɛlbɛg marawa ghɛramnd biya, bamma dɛga Yesu Tlɛkatɛga, taakiya iin Yaazhɛgɛla, kɛm band kwatɛnaharu nɛmnd mbakyarvad Yesu.

⁶ Daadamazhɛgɛlɛn kwa tagaa taaki, “Aa ndzadzɛg nɛ parak ba parakrak ma gurtla,” iin wa fafɛg kɛ parakan kwa ba parakrak ma ɛrvɛdmahudamiiyamma, kiyava ba parakrak kɛ uudaha mara sɛran kɛ ndanghɛra Daadamazhigɛl tɛvuukwa Tlɛkatɛga.

⁷ Bakɛvakwaha, kɛmyamɛn kiiyam dɛ kwan kɛ hyahɛra ma gatɛga, kiiyam band tɛfuwa luuwa. Niiyamalmɛg band ɛndkwaha, adaba marvɛdan taakiya ndzɛdɛi kwa juujig badɛmma sal vak Daadamazhigɛla, sal vakamnd biya.

⁸ Vɛlkɛmnd vɛlɛg nɛ uud kɛ dlaɗ nɛ uud aandzu ta kwar kɛ duula, bakɛvakwaha fakɛmnda bi nɛ uud kɛ kudɛg dɛ tlɛriin biya. Davalitlɛrna kɛm ɓagan kɛ ndaundauwa, adaba gɛndzamɛt biya.

⁹ Vɛlkɛmnd vɛlɛg nɛ uud kɛ mbahɛlla, bakɛvakwaha duuwa kɛmndarsbi nɛ Daadamazhigɛl biya. Daghuvaliitlɛr dlaɓa tsɛkɛmɛndtsɛg nɛ uud dɛ zaada, bakɛvakaha ciiɓakɛmndabi nɛ uudya.

¹⁰ Ba kɛlahɛnga kɛm ba tɛ duula ɛmtsɛga band kwa ɓagavara kɛ Yesu, mbakyarvad marvɛdan nɛ ndzɛgana Yesu tɛ vɛgha miiyam kwa dɛga ɛmtsɛga.

¹¹ Ma ba kiiyam ndzēga bad shifēg ma duniya, kiiyam ba tē duula əmtsəg mbakyarvad Yesu, adaba nəghəvan nə ndzəgana Yesu tē vəghamiiyam kwa dēga əmtsəga.

¹² Iin wa ba kələhənga kəm ba tē duula əmtsəga, mbakyarvad am tləkəna nə uuram kə shifēga.

¹³ Viindaviindan ma kakadā Daadamazhigəl taakiya, “Fandəghərət fēga, mbakyarvad kwaha taganataga.” Aandzu ba kiiyam dē fadghər hulfa dēgit palla, ba kəmənd ndakwani famdəghərt fēga, kəm tag mbakyarvad kwan nəmənd kə ghaiya.

¹⁴ Kəm sərgasərg taakiya Daadamazhigəl kwa ciighant Yaazhəgəl Yesu ma gətlaha, da ciikiyamciig əmtad dē Yesu, da səkiiyamnda da tēvuukwana baz kə uurama.

¹⁵ Badəm nə wana mbakyarvad da məlkuuru kəskuurama, adaba herrəra Daadamazhigəla da fəgarabadfəg da tēghər kə uudaha ba dyəkka, da nəg kə dēgshəga gwiiya fəgara taa uus kə uudah kə Daadamazhigəla, kiyava vėlva nə ndangəra.

Ndzəgan tədvd fadghəra

¹⁶ Mbakyarvad kwaha gədzamdət biya, aandzu ba vəghamnda dēga uuda duniya da badzəga, bakəvakwaha kəm nəg bak daal ma gatəg ba kələhənga.

¹⁷ Adaba kwan kə zər dladən kəm huḅəg nəmənda da zəlmabiya, kəm da tləkənatləg kə ndanghər ba dyəkka, kwa juujig kə taga, da ndzəg ba tangw damma zərəzərra.

¹⁸ Kwakyarvad dēgitahi zharəg nə gyiwa kə fəg nəmənd kə taad tē vakai biya, bamma dēgitahi kwa nəghvabiya. Adaba dēgitahi kwa nəghəvanəghəga da zəlmabi nə zamanan kə dagal biya, dēgitahi kwa nəghəvabiya dēga tangw damma zərəzərra.

5

¹ Səryamasərg taakiya akwama dlagavnadlag nə tsakwamən kwa kiiyam ndzəga nə miiyama mavakaina, kwa iin nə vəghəghamiiyama dēga kwan kə duniya, ɓagakiymaɓag nə Daadamazhigəl bad ghəran kə hənayah ma ghərazhigəla. Kwan kə hənayah ndəra nə uud biya, da ndzəg nə iin ba tangw dama zərəzərra.

² Ndakwana, kiiyam fəgaan kə ərvədmahudā, kiiyam hwaɗag ba vaivaiya kiiyam da tləkəna kə səɗav da tē vəgha ma ghərazhigəla.

³ Akwama da vəlyakiiyam vələg nə uud kə səɗava, da tləkiiyamabi nə uud dē suuh biya.

⁴ Ma sarta kwa kiiyam ndzəgan nə miiyam dē vəgha kwan kə duniya, kiiyam ngiiga mbakyarvad dladā kwa kiiyam huḅəg nə miiyama. Kwakyarvad kiiyam na tagguva dē vəgha kwan kə duniya, ma naaga miiyama ma kiiyama tləkəna kə səɗav kwa dēga ghərazhigəla, adaba dēgit dē shifēga tangw dama zərzzərra gwiighantgwiig kə dēga əmtsəga badəmma.

⁵ Ba Daadamazhigəl dē ghəraan wa ɓadləghani kwan kə gwiiya vəgha, vəlakiiyamvələg dlad kə shədkwan kiyava markiiyamndan kə dēgiti da ɓagkiiyam nə iin tēvuukwa.

⁶ Mbakyarvad kwaha iin wa bakələhəng kiiyam tsa ərvədmahudā miiyama, kiiyam sərgasərg dlad taakiya akwama ba kiiyam dē vəgha kwan kə duniya, kiiyam ba bəkyə dē hənayah miiyam kwa əmtad dē Yaazhəgəla.

⁷ Adaba kiiyam ndzəgan ma fadghəra, dēga nəgha gyi biya.

⁸ Bak jiiira ghacamnda ghacig tsau ba tankara, maa tē naagamnda makəma tagguva dē kwan kə vəgha, kəm ndzan əmtad dē Yaazhəgəl ma ghərazhigəla.

⁹ Mbakyarvad kwaha, aandzu kəm ma kwan kə duniya aandzu kəm maghərazhəgəla ma tē naagamnd ma ciingu kə əmtakəramnda.

¹⁰ Adaba barari kəskəmyam kiyam ghachaan tēvuukwa Tləkatəga badəmma, kiyava təkita kə shariya. Ma bawara da caawa dēgshəga tləraani ɓagaa nə iin dē vəgha kwan kə duniya, aandzu marawa aandzu marau biya

Badla ndzəgan uudah dē Daadamazhigəla

¹¹ Kiiyam sɛrgasɛrg tsau kɛ dɛgiti tagav dɛ gɛdza Daadamazhigɛla, iin wa kɛm ɓa kɛlaa ndzɛdamnda ma kɛma sɛdaa kɛ kyalmaɓa. Sɛrgasɛrɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ ndzɛgana miiyan baɗɛmma, mandlɛg naiya am sɛrgasɛrɛg kɛ kwan ma ɛrvɛdmahudaruwa.

¹² Kwakyarvad kɛm dlɛba ghɛramnd tɛvuukwaru biya, kɛm ɓa kɛla ndzɛdamnda kɛm tagkur kɛ ɗuuli am da ciinggu nɛ uuram kɛmtakɛramnd ba vaivaiya, kiyava ngutɛrangug kɛskuuram kɛ lii naa ghɛraatɛr mbakyravad ar uudah dyɛkdyɛka, dlakulva hɛnkalatɛra.

¹³ Kɛm valaagah nɛmnd band nkwa taag nɛ kyalmaɓa? Aandzun kɛm ba valaaga, kɛm valaag mbakyravad ndangɛra Daadamazhigɛla. Akwama kɛm valaag bi nɛmnd biya, ba kwa vakaru ci waha.

¹⁴ Baɗɛm nɛ dɛgiti ɓagamnda nɛmnda, ɓagamnd kiyava tlɛkɛna dɛgshɛg kɛ ghɛramnd biya, ɓagamnd mbakyravad waiyakɛva Tlɛkatɛga kwa ɓa tlɛr dɛ kɛmnda. Fɛyamdɛghɛrɛtfɛg tsau taakiya ɛmtsɛamtsɛg nɛ Tlɛkatɛg mbakyravad uudah baɗɛmma, mbakyravad kwaha baɗɛm ɛmtsahara ɛmtsahɛg ɛmtaɗ dɛ iina.

¹⁵ ɛmtsɛamtsɛg nɛ iina mbakyravad uudah baɗɛmma, aɗaba haik ɓa dɛgiti naag nɛ ghɛratɛr kɛ lii dɛ shifɛga, bamma ar ɓa ndzɛgan mbakyravad daddakwa ɛmtsa kwakyravad iitɛra, ciyavantciig dlaɓ mbakyravad iitɛra.

¹⁶ Mbakyravad kwaha kɛm madlabi zhara ndzɛgana uud dɛ hɛnkala duni biya, aandzu ba tapamndɛna tapɛg kɛ dzamaghɛr tɛghɛr kɛ ndzɛgana Tlɛkatɛg band ndzɛgana uudɛra, ndakwana kɛm madlabi ndzamgan ɛndkwah biya.

¹⁷ Mbakyravad kwaha akwama nɛdzɛgan ma Tlɛkatɛg nɛ uudana, nalnɛg kɛ daala vɛrdɛga, baɗɛm nɛ ɛnghura dɛgitaha daal zamanana, aandzu ba auwa, nalnɛg kɛ daala.

¹⁸ Baɗɛm nɛ wana ba vak Daadamazhigɛla, kwa ɓadlɛghani ndzɛgana taataka miiyam ɛmtaɗ dɛ iin tɛdvad Tlɛatɛga, vɛlakɛmɛndvɛlɛg dlaɓ kɛ tlɛra ɓadla ndzɛgana taataka uudah dɛ Daadamazhigɛla.

¹⁹ ɛlbɛgamnda iin taakiya ɓadlɛghaniɓadlɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ ndzɛgana taataka uuda dɛgshiga ard iin tɛdvad Tlɛkatɛga, maay dlaɓ kɛdla haipahatɛr tɛghɛr kɛ iitɛr biya. Vɛlakɛmndvɛlɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ dɛgshiga ɓa tlɛra ɓadla ndzɛgana uudaha ard iina.

²⁰ Mbakyravadkwaha kɛm dlakulva gyiya tlɛkatɛg nɛmnda, mandki ba Daadamazhigɛl dɛ ghɛraan wa taaghai tɛdvad kɛmnda. Ma ɗaaga Tlɛkatɛga, kɛm ghaala kuurama ɓadlamvaɓadlɛg dɛ Daadamazhigɛla am nal kɛ tsaghwahaana, lii ɓa tlɛghum dɛ iin biya.

²¹ Tapghanabi nɛ Tlɛkatɛg kɛ ɓa haip biya, mbakyravad kɛmyamma nadalnɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ Tlɛkatɛg band dadda haipa. Tɛdvad kwan kɛ ɗuul, wa kiiyam da tlɛkɛna kɛ jiira ma ɗaaga Tlɛkatɛg vak Daadamazhigɛla.

6

¹ Ma huɗa tlɛri ɓagamnd nɛmnd ɛmtaɗ dɛ Daadamazhigɛla, kɛm ghalakuuramɛn tlamkɛnatlɛg kɛ herɛrra Daadamazhigɛlɛna, duuwamarsbi nal ba gyagyan biya.

² Cinngamcing kɛ dɛgiti aa taag nɛ, Daadamazhigɛla, amaa, “Sɛghɛv ban sarta kwa ɓagankur nai kɛ herɛrra, cinngankurana cinnga. Sɛghɛv ba sarta katɛga, mɛlankurumɛlɛga.” Cinngamcinnga! kwan sarta kwam da caaug nɛ uuram kɛ herɛrra Daadamazhigɛla, hiinan nɛ faciya katɛga!

³ Nɛyamalbi kɛ duula mbɛɗɛg aandzu kɛ war biya, aɗaba haika tlɛkɛna duula ghudɛkiiyamas ɛlbɛg tɛghɛr kɛ tlamiiyama.

⁴ Dlakulvakwaha, baɗɛm nɛ dɛgiti kiiym ɓag nɛ miiyama, ɓagyamɓaga mbakyravad kiiyam mardan takiya kiiym lii ɓa tlɛra Daadamazhigɛla. Kiiyam ɓagan dɛ fa ɛrvɛdmahuda, ard huɓa dlaɗa, mbahɛlla, ard dlaɗa ndzɛgana.

⁵ Kalakɛmndakakalɛg nɛ uuda, ar ɓɛlkɛmdɛm dama guda bɛrfina, dlaɓa ar fakɛmdɛt nɛ uud kɛ vavɛrra ma sarta ciiga hɛnkala, ɓagamndaɓag kɛ tlɛr kwa juujig kɛ ndzɛdamnda, hɛnamndu bi kɛ haar biya dlaɓa famndu bi kɛ kaff biya.

⁶ Tədvað hənkalamnd kwa cacuwana, ard sərgasərgamnda, ard fa ərvədmahudamnda ard taa jiira, maramnda marəg taakiya kəm lii 6a tləra Daadamazhigəl tədvad shədkwa cacuwana cacuwana, ard waiyakəvamnda ba jiijiira,

⁷ Ard əlbəgamnda kwa ba jiijiira, ard ndzəda Daadamazhigəla. Kəm məng də jiira kwa iin wa band dəgdəva kwa kiiyam həkyəg nə miiyam ma dəva kaffa ard dəva ghyəba.

⁸ Fakəmdarafəg nə uuda, dla6a vələkəmdnd vələg nə uud kə dla6a, dləbakəmdət dləbəg nə uuda, dla6a bazdakəmdnda badzəg nə uud kə daaga. Nakəmdadalnəg nə uud kə lii taa fiida, bakəvakwaha kəm taa ba jiir nəmnda.

⁹ Mandki sərəkəmd bi nə uud biya, tambar sərəkəmdsərəg nə uuda ba vaivaiya, Mandki kəm ba tə duula əmtsəga, iin wan kwana kəm bad shifəga. Ar vəkəmdnd dla6a, bakəvakwaha ciifakəmdnabi nə uudi,

¹⁰ Ma huḍa dlaḍən vələkəmdnd nə uudna, fakəmdnda ba hwadaaga. Aandzu ba kəm maay də dəgit biya, bakəvakwaha tlakənətləg nə uudah badyək kə hyahər tədvad kəmdnda. Mandki kəm maay aandzu ndau biya, mbats badəm nə dəgita ba dəgamnda.

¹¹ Kuuram uudaha Korintiyaha, shəbamndkurvabi aandzu ndauw biya, dla6a maramndadamarəg nəmnd taakiya kəm waikurwaiga ba vaivaiya.

¹² Au kəmdnd wa duuwamndkurars duuga, abi kuuram wa haiyamantbi də kəmdnd ma ərvədmahudaru biya.

¹³ Ən taagkur kwan naiya band kwa taagtər nə Daad kə əlbəg kə zarhaana, kuuram ndakwani am markəmdndan kə waiyakəvaruwa.

Hadambi kə ghər də lii maay gatəg biya

¹⁴ Hadambi kə ghər də uudahi kwar maay gata Yaazhəgəl biya. Əndzəgəndzəg nə uuda jiirjir ba lapi də dadḍa 6a kələndərra? Nii auwa dzətərəm paraka ard gurtli?

¹⁵ Tsaghwa shatanah nə Tləkatəga? Nii auwa dzətərəm lii gata Yesu ard lii maay gata Yesu biyi?

¹⁶ Auwa dzətərəm vəgya Daadamazhigəla ard hənyaha 6a ghəlli? Kəm vəgya Daadamazhigəl nəmd kwa də shifəga. Band kwa tagaa nə Daadamazhigəl taaki, “Ən da ndzəgan əmtad də iitəra, ən gwaiva miitəra. Ən nal dla6a kə Daadamazhəgəlatərra, ar nal dla6 nə iitər kə uudahara.

¹⁷ Mbakyarvad kwaha asamasagal ma lii ar maay gata Yesu biya, wahamzhawahəg kə ghəraru də iitəra, am nə Yaazhəgəla. Hadambi kə ghəraru dəgiti kwa maay cacuwana cacuwan biya, ən da haikurət tədvad kwan naiya am nə Daadamazhigəla.

¹⁸ Ən da nəg kə Daadaruwa, kuuram dla6 am nal kə zarhahar ghwalvaha ard ənghwasaha. Am nə Yaazhəgəl kwad ndzəd badəmma.”

7

¹ Takiiyamatəg tsau nə uud kə langyiya dəgitahan badəm zaraabahara, mbakyarvad kwaha aandz ba cuwadad nə vəghamiiyama ard ərvidmahudamiiyam haik 6a haip kəskəmyama. Kiiyam nal dla6 ba caccuwanacaccuwana ma gəḍza Daadamazhigəla.

Hwadag nə Bulus mbakyarvad pəlarapələg nə Korintiyah kə ghəra

² Haiyamanthaig də kəmdnd ma ərvədmahudaruwa. Bagamndarabi kə haip aandzu kə war biya, badzamndardabi dla6 kə ərvidmahud aandzu kə war biya, dla6a zamndubi aandzu dəga war biya.

³ Na fəkura haip naiya kwakyarvad na tagda kwah biya, band kwa taggankurda naiy taakiya, maay nə dəgiti da tagkuratagw də waiyakəvəmdnd biya, aandzu kəm əmtsəəmtsana aandzu kəm də shifəga.

⁴ Haiyankurəthaig ba vaivaiya, ən tsa kushəgh dla6 də kuurama. Ərvidmahudara ba panahnah ba vaivaiya. Aandzu ba kəm huḍa dla6a, ərvədmahudara ba dzaiya.

⁵ Aandzu ba sarti damdaghan nēmnd damma haaya Makidoniya, diiyamndubi kə kufəgg biya. Aandzu kəm takwara ba dladā, tə ɓalaɓala ndakwani pəkya ghaiyamnd nə uuda, ma huda kəssa gəgzətɡədzəg nə ərɓədmahudamnda.

⁶ Daadamazhəgəli kwa fəgara ndzəd kə daddakwa gədzəga, fakəmnɗafəg kə nzdəd də sagauwa Titusa.

⁷ Kwakyarvad sagauwa Titus kalti bi wa fakəmnɗa hwaɗag biya, əlbəgahi tagakəmnɗ nə iin kə duula kwa famarna nə uuram kə ndzəɗa. Tagakəmnɗtag dlaɓ kə ɗuuli am na nəghəkwa nə uurama ba vaivaiya, ard ɗuuli badzamdadda nə uuram təghər kə dəgiti dzəghardzəga, ard kwa ɓagam nə uuram kə kəla ndzəɗaru kə tlahəgus əlga. Kwan wa fəghwa kə cinnga əmtakər ba vaivaiya.

⁸ Aandzu ba badzakurdabadzəg nə wakiitar kə ərɓədmahudā, njikwa biya. Ndza badzanda badzəg kə ərɓədmahudā ma sartakwa ndza wura adaba səranaşərg taaki ndza tapghant tapəg nə wakiitar kə ərɓədmahudaruwa, aandzu ba dəga sart ənkyəkwa.

⁹ Ndakwana ən hwaɗaaga, aandzu ba cənnganubi kəmtakəra kwa badzankurdanai kə ərɓədmahud biya, adaba badzəga ərɓədmahudaru wa fakura pəlla ghəra am ɓadlənə kə hənkalaruwa. Badzəga ərɓədmahudaruwa hulfa kwa naag nə Daadamazhigəla, mbakyarvad kwaha ɓagamndkurabi kə haip təghər kə dəgiti ɓagamndkura nēmnd biya.

¹⁰ Adaba badzəga ərɓədmahudī kwa hulfa dəga Daadamazhigəla wa fəgaraa pəlaghər kə uuda, gwiiyan davak Daadamazhigəla, da tləkəna əndkwah kə katəga. Dlaɓa maay nə taaki “ma səranaşərg” mavakai biya. Adaba badzəga ərɓədmahudī səgarda nə uudan kə ghəraana, saa də əmtsəga.

¹¹ Zharamzharəg kə dəgiti aa səkurda nə badzəga ərɓədmahud hulfa kwa naag Daadamazhigəl dama kuurama. Fakuraafəg kə panahnaha ɓagana, ard mara taaki ɓagama bi kə dəgit kalkal biya. Fakuurafəg kə nguda ərɓədmahudā, dlaɓa gədzamətɡədzəga. Fakurafəg kə ɓa fantara, dlaɓa ɓagamaɓag kə tləra. Fakurafəg am ɓadlənə da caauwa kiiɓa ndaiga kwa kalkalana. Əlbəg təghər kə kwan kə dəgita, bak jiijiira aandzu tə kwar kə duula maramdamarg nə uuram taakiya am maay də haip biya.

¹² Ma sarta kwa viindananai kə kwah kə wakita, ndza maay lambar də uudi kwa ɓaga haip biya, aandzu ma daddakwa ɓagəvara nə haipa. Dlakulvan wana viindkuranai kiyava markurdan ba da palla pal taaakiya sərgasərg nə Daadamazhigəl haiyamanthaig də kəmnɗa ba vaivaiya.

¹³ Kwakyarvad kwan wa tlamkəna nēmnd kə ndzəd ma ərvidmahudamnda. Maay ba nə tləkəna ndzəd ma ərvidmahudamnd biya, bakəvakwaha kəm fəgara ba hwaɗag ba vaivaiya adaba hulfa hwaɗagən mavakai nə Titus na, mbakyarvad badəmmaruwa mələmarumələg də tləkəna ndzəd ma əlbəgaha.

¹⁴ Aandzu ba taganartag nai taakiya ən tsa kushəg də kuurama, da nəmbi damma zhəru biya. Band kwa tagamndkurnēmnd kə dəgitah badəm bak jiijiira, bandkwah dlaɓ tsa kushəghamnd də kuurama nalnəg bak jiiirjiir təvuukwa Titusa.

¹⁵ Waiyakəvən kwa ɓagkur nə Titus na, fəgara bad fəg ba vaivaiya akwama dza-mghanadzaməg kwa famaara nə uuram nə uuram badəmma, ard hulf hənkali mara-marda nə uuram ma sarta kwa caawama nə uurama.

¹⁶ Ən hwaɗag ndakwana mbakyarvad haiyananthaig də kuurama bak jiiirjiira.

8

Dəgiti vələda nə yaa daddaha gatəga

¹ Ndakwan ci Zaraabaharra, kəm naagan am səran kə dəgiti ɓagaa nə herərra Daadamazhigəl ma dlamakəlaaa lii gatəga kwar ma makidoniya.

² Adaba huɓaruuhuɓəg kə dlad ba vaivai mbakyarvad dladən darəm nə iitər da mavakaina, bakəvakwaha dyəkəra hwaɗaagatəra fatərafəg kə ɓa tləra herərra kə məltəru kə kyalmaha, aandzu ar bamma talagəraatəra.

³ Fandəghərtfəg nai taakiya araa velda ba kalkala ndzədaatəra juujig kwa nahava. Vəlardavələg bad haiga ghəratəra, favtəra də ndzəd biya.

⁴ Ghalarkəmənd ghaləga ma kəma veltər kə duula 6a tləra məltəru kə uudaha, adaba iitər ndakwani mara dəm damma lii məltəru kə lii gatəga kwar ghyəba Yahuda.

⁵ Vəlardavələg juujig ba kə dəgiti tlatlamnd nəmnda. Adaba vəlardavələg kə ghəratər ba ma zungwər kə Yaazhəgəla, ar veldan dla6 kə ghəraatər kəskəmənda, band kwa naag nə Daadamazhigəla.

⁶ Nəghamnda ba nəmənd əndkwaha, kaa ghala Titus kəskəmənd ma zaavuuk də tləra dzaha dəgitahi ndzahavanta, adaba iin wa fəghazhafəga.

⁷ Aandzu bamma kwar kə dəgita, ba kuuram wa təvuukwa, aandzu tə fadghər ma Tləkatəga, aandzu ba tə taa əlbəga, ma sərga dəga jiirjiira, ma tə na 6a tlra, ard waiyakəvəri am 6agkəmənd nə uurama. Mbakyarvad kwaha zamzəg kə vuuk də 6a tlra vələg naaga ghəra.

⁸ Na fəkuraa barari bi naiya, ən markur ɖuuli 6agar nə kyalmah kə tləra məlagaru kə uudaha. Kwan wa da marda waiyakəvi am də vakai nə uurama.

⁹ Adaba am sərgasərəg kə herərra Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga. Aandzu ba dadada hyahər nə iina, bakəvakwaha nadalnəg kə ghəraan kə talaga mbakyarvad kə uurama, adaba tədvd talagərana, am da tləkənətləg nə uuram kə dəgit badəm təvuukwa Daadamazhigəla.

¹⁰ Sawariyi ən vəkurnaiya, ən taaakiya, 6aga6ag kə maraw am ghyənngna kə dəgiti famarzha nə uuram ma viigən kwa daal na, kwakyarvad vələmndavələg kalti biya, əndkwah biya, adaba am naagan kə 6agana.

¹¹ Ghyənngamna ghyəng ci kə tlərən famarzha nə uuram bad ərvədmahud pallna, 6agam6ag ba kəla ndzədaaruwa.

¹² Akwamam də ərvədmahudə vəlgaana, da ciingan nə Daadamazhigəl kəmtakəra valgaanaruwa, akwama vələmndavələg kalkala ndzədaaruwa. Naa bi nə Daadamazhigəl kə 6a dəgiti kwa dətbi nə ndzədaaru dat vakaiy biya.

¹³ Kwakyarvad ən veltər kə dəgit tsaftsaf kə kyalmaha, təhalakwaha ən fəkura kə dəgit dəmdəm biya.

¹⁴ Kwakyarvad taguvnan nə tləriin ba kalkal band kwa nahava, mələmtərumələg ba ndkwana adaba am də duula mələtərumələga. Kuuram dla6a ar da mələkurumələg ma sarta kwa da maay nə dəgit vakaru biya, iitər dla6a ar da mələkuru, sarti ma da məng nə dəgit vakatəra. Tədvd kwah wa da ba kalkal nə ndzəgana.

¹⁵ Bandkwa viindaviindan ma kakada Daadamazhigəl taaki, “ Daadakwa dzagant ba dyəka, da jəguubi kə ndzəda biya, Daadakwa dzagant ba ənkyəkwaha, hətsal bi kə iin biya.”

Titusa ard tsaghwahaana

¹⁶ Kəm tagar uus kə Daadamazhigəl kwa fəghara kə Titus kə 6a tləra məlgaru kə uudah, bandkwa naag naiya.

¹⁷ Kwakyarvad ghalgamnd bi wa fəghara kə dagau da vakaru biya, adaba naha ba wur nə iin kə da vakaruwa.

¹⁸ Wa 6əlamndant6ələg baz zəraabamiiyam əmtad də iina, kwa daal nə daagan vaka taa əlbəg maraw kə dlamakəlaaa lii gatəg badəmma.

¹⁹ Maay waha ndakwani, kəsghakəsəg nə dlamakəlaaa lii gata kə iina ma dahadagal əmtad də kəmənda da vaka 6ətləra herərra kwa kəm 6ag nəmənd mbakyarvad galla Yaazhəgəla, dla6a kiyava mardamarəg taakiya kəm məng də ərvədmahudə məltəru kə uudaha.

²⁰ Kəm gədza dəgiti da tagav tə kəmənd təghər kə ɖuuli kəmənda tagw nəmənd də dəgitahi dzahavant də haiga ghəra.

²¹ Naagamnda kəm 6aga kə dəgit marawa, kwakyarvad təvuukwa Yaazhəgəl pall biya, baz təvuukwa uudaha.

²² Bəlamndantbəlög kə zərabamiiyam əmtəd də iitəra, kwa shəg ba dyək kəm ba fishəgaana dla6a famndəghərtfəg də iin təghər kə dəgitaḥ shah-shaha. Ndawana gwiiya fəgharafəg kə məlkurumələg mbakyarvad haiyakurərhaig də kuurama.

²³ Dzamamnadzaməg taakiya Titusa tsagwa 6a tlərarra, baz iina baz kaiya kəm 6a tlər mbakyarvad kuurama. Kyalma zaraabahamiiyami kwar əmtəd də iina, bəlatərət nə dlamakələaa lii gata Yesu, tləraatəra fəgara ba galaa Tləkatəga.

²⁴ Maramtərdamarəg kə uudaha kə hulfa waiyakəvən bəgamtəra nə uuramana. Ar da cinngacinng nə dlamakələaa lii gata Yesu kwa bəlatərərbəlög kə dəgiti bəgamtəra nə uurama, kwan wa da martərdamarəg taakiya tsa kushəghamnd də kuurama mbats bak jirjiira.

9

Məltəru kə lii gata Yesu

¹ Maay nə tləra viindkur wakit kəskai təghər kə məltəru kə yaa dadda gatəg biya.

² Adaba ən sərgasəreḡ nai am naagan kə məlgaru kə uuda, baz tsa kushəgh kəskai vak kə uudaha makidoniya təghər kwana. Ən tagtərtəg taakiya kə uuram uudaha Akaya bədləva6adləg bamma viigən kwa dalna. Hulfa fa ndzədən maramnda nə uurama iin wa fatərafəg kə ghəravatlər kə fa ndzəda.

³ Ndakwan ciya, wan bəlḡan kə uudahaan zaraabaharra, adaba haik kə nəḡ nə tsa kushəghamənd də kuuram kə dəḡa bandza. Ən naagan an ndzan ba bədləva6adlana, band kwa tagankur nai wurra taaki am ndzana.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama da sarəvsəḡ əmtəd də kyalma lii gatəga kwar ma Makidoniya, ən naay ar tləkuuran ba kwal dzahḡant dəḡit biya. Akwama dzəghardzəḡ əndkwana, əm da ciingə zhəruwa mbakyarvad dyakəra tsa kushəghən ən tsəḡ nai də kuurama, ba kai pal bi wam da tsəḡwi nə uuram kə zhəru biya, baz kə uurama.

⁵ Mbakyarvad kwaha, maa bəḡa6aḡ kə maraw ən ḡhalu kə Zaraabahən mara səv saa vakaru lakwti ən da dagau naiya, mbakyarvad mara dzahant kə dəḡitahaan tama nə uuram kə langyi vəlgaana, adaba ma tləvaran dzahadzahana. Kwan wa da mardamarəḡ taakiya vələmnda bad naaga ḡhəraruwa, faakuura də ndzəd nə uud biya.

⁶ Dzamam-nadzaməḡa, daddakwa riigə hulf ənkyəkwha, da tləkəna ba ənkykwah kə dəḡita ma guuha, kiyava daddakwa riigə hulf ba dyəkka, da tləkənatləḡ kə dəḡit ma guuh ba dyəkka.

⁷ Ma bawara aa vəldavələḡ band kwa haigant nə iina, də badzəḡa ərvədmahud biya də barari biya, adaba naa daddakwa vəlda bad hud pal nə Daadamazhiḡəla.

⁸ Da vəlkurvələḡ nə Daadamazhiḡəl kə bark ba kwa juujig kə dəḡiti am naag nə uurama, adaba aandzu ba həra am tləkəna kə dəḡiti am naad nə uuram bəḡəmma, baz kwa juujig kwaha, kiyava 6a dəḡa herərr kəskuurama.

⁹ Bandkwa viindaviindan ma kakadə Daadamazhiḡəl taakiya, “Vəltərvələḡ kə dəḡit kə talagaha. Jirjiira aandz ba tangw damma Zərazəra.”

¹⁰ Ba Daadamazhiḡəl wa vəlḡa hulfa riig kə dadda riigə, vələr dlab kə dəḡ zəḡa. Mbakyarvad kwaha da vəlkurvələḡ nə Daadamazhiḡəl kə hulfa riigə, iin dla6 wa da fəgara hulf kə ḡhubarga. Tədvaḡ kwah wa da fəgara nə iin kə bark təghər kə dəḡiti amaa vəlda nə uurama də haigə ḡhəra kiyav 6a dəḡa herərra.

¹¹ Aandzu ba hərra da fəkurafəḡ kə bark ma dəḡiti am da bəḡ nə uuram kiyava vəlḡan kəskurama də haigə ḡhəra ba kəlahəḡa. Ar da tagar əndkwah nə uudah ba dyək kə uus kə Daadamazhiḡəl mbakyarvad ḡyagyaan kwam da vəltər nə uuram tədvaḡ kəmnda.

¹² Adaba tləra herərrən am bəḡ nə uuram kiyava pəlla puuta yaa dadda gatəḡ kalti biya, gwiiya ba fəḡaraa tagar uus bədyak dyak kə Daadamazhiḡəla.

¹³ Mbakyarvad tlərahi kwam bəḡ nə uurama, ar da ḡalḡan nə uudah ba dyəkə kə Daadamazhiḡəl mbakyarvad fəḡarafəḡaruwa kwa gwiiya təhala kwa caawamanuuram

kə əlbəg marawa Tləkatəga, dlaḅa mbakyarvad kwa mələmtəru nə uuram kə iitəra ard kyalma uudaha badəmma.

¹⁴ Ar da dzəkurdzug nə iitər kə zhəgəla, dlaḅa ar da dzamkurdzaməməg ma ərvədmahudaatər mbakyarvad herərr kwa juujig kə taga kwa ḅagakura nə Daadamazhigəla.

¹⁵ Tagiiyamartag kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad gyagyanən vələ kiiyam nə iin, gyagyan kwa juujig kə taga.

10

Ngədlə ghəran nə Bulus təghər kə tlərana

¹ Ba kai Bulus də ghərara , ən ghalakurama, kwa ḁaakwa nə uud, “Daddakwa də hənkalə” akwaman əmtad də kuurama, akwama ən maay əmtad də kuuram biya “Ən daddakwa mbəgar kə uuda” ma barka kalaliya ard hənkalə Tləkatəga,

² Ən ghalakuurama, famwabi ən mbukurəs akwama da danəvdəg da vakaru biya, adaba ən sərgasəreğ ən da mbətərasmbəg kə lii taaki dəgiti kəm ḅag nəmnda, ba dəga duniya.

³ Aandzu ba kəm ḅa ndzəgan ma duniya, ghwavi kəm ḅag nəmnda dəga duni biya.

⁴ Adaba kadlāga ghwavamnda dəga duniya biya, dəga ndzəḁa Daadamazhigəla. Kəm dlag tədvad iitər nəmnd kə vakavakahi də ndzəḁa kwa ndzaməg nə tləghumaha kə dəga fidfiida.

⁵ Kəm zaafir təghər kə lii ḅala gajauwa, kəm dlagan aandzu kwar kə dəgiti da tsəgarva sərga Daadamazhigəla, kəm gwiidan dlaḅ aandzu hulfa kwar kə dzamaghər da tə ḅa kwatənəhəra ard fəgara kə Tləkatəga.

⁶ Badlamvəḁadləg nəmnd kəm vələ kə kiiḅa ndaig kə daddakwa lawaləg kə fəgaara kə Tləkatəga, akwama ba am fəgarafəga.

⁷ Zharamzharəg kə dəgit bat ḅalaḅala! akwama tagaatag nə uudan taaki dəga tləkatəg nə iina, aa gwiiya dzaməg nə uudanən kə ghəra, da nəghəgakanəghəg nə iin taakiya ba kəmnd ndakwani kəm dəga tləkatəga.

⁸ Aandzu ba mana tsa kushəgh də ndzəḁən kwa vələkəmnd nə Yaazhəgəl kiyava fəkura ndzəḁa, kwakyarvad gulkura nə uud biya, ən da dəgəmbi dama zhəru mbakyarvad tlərar biya.

⁹ Tlatlambi taaki ən na vəlkur tlatlau nai ma wakiitahar biya.

¹⁰ Adaba tagav taakiya, “Wakiitaha Bulusa ba dladladana ard ndzəḁa, akwama ba iin də ghəran wa vakamiiyama, maay nə iin taaghəi də ndzəḁ biya, dlaḅa əlbəgahaana tlalbi kə dəgiti biya.”

¹¹ Barari hulfa kwan kə uudaha ar səran taakiya maay nə gərgər ma taataka dəgiti viindamnda nəmnd ma wakiitamnda akwama kəm maay vakwani, ar də dəgiti kəm da ḅag nəmnd akwama kəm əmtad də kuurama.

¹² Kəm war nəmndi! tlamdalbi nəmnd kə gəra ghəramnd də uudahi kwa ma zhərg nə iitəra jarujig aandzu ma bawara. Kwan kə uudaha ar kura ghəraatər də zaraabahatəra, ar na səraakan kə gərgər mataatakatəra, ar dlagaha nītəra!

¹³ Kəm maay tsa kushəgh kwa juujig kə ndzəḁ biya, bamma kəm ghachan bat ghala dəgiti aa ghutəkəmnda nə Daadamazhigəla, kwa ndzakiiyamət baz kuurama.

¹⁴ Abi baz kuuram ndakwani am ba ma ghaali kwa ghudgwi nə Daadamazhigəla, mbakyarvad kwaha dzəvanai kə ghala guh kwakyarvad na dəgal da vakaru da taa əlbəg marawa Tləkatəg biya.

¹⁵ Tsa kushəghamnda juubi kwa nahav biya, tapghantbi dlaḅ kə tləra kyalmah biya. Adaba kəm də fantar taakiya fadghəraruwa da fəgara bad fəga, tədvad kwah nə vaka ḅa tləramnd ma kə uurama fəgara bad fəg ba vaivaiya,

¹⁶ Kəm da taagan kə əlbəg maraw ma kwatlərn kə kəsah kwa təvuukwaruwa, ba kwal gata daag vaka 6a tləri 6aga nə uudan tə vakavaki favan nə iin biya.

¹⁷ Bandkwa viindaviindan ma kakada Daadamazhigəl taakiya, “Badəm nə daddakwa tsa kushəgha, aa tsatsəg kə kushəgh də Yaazhəgəla.”

¹⁸ Daddakwa dləba ghəran bi wa haivanthaig də iin biya, bamma daddakwa dləbgant nə Yaazhəgəla.

11

Bulusa ard lii taa əlbəg fidfida

¹ Am da fa ba ərvədmahud də kaiya, aandzu ba məng zər dlaghər vakara. Famafəg kə ərvədmahud də kaiya!

² Ən səlgə mbakyarvad kuurama, də hulfa səlgə waiyakəva kwa 6ag nə Daadamzhəgəl təghər kəskuurama. Am band ghuul cacuwanacacuwan kwa tavara langyi kəsgan kə zhiila ba pal ba nə iina, iin Tləkatəga.

³ Ən gədzəg naiya aa nalbi band kwa dzəghaar də Hauwa, da dzaar də kuuram biya. Valadavaləg nə ghavala bad dyəmdyəmərəana 6aga6ag kə haipa. Am band kwah nə uurama, nəgalnəg nə dzamaghəraru kə dəga jiiirər biya, tədvad kwaha, am vəldabi kə ghəraru bak jiiirjiiir kə Tləkatəg biya.

⁴ Adaba am haigant ba wats də lii səgəv da vakaruwa. Haiyamanthaig də əlbəgahi ar tagkur nə iitər təghər kə Yesu, aandzu ba shah də kwa tsagamndkuuru nəmnda kə əlbəg marawana. Haiyamanthaig dla6 də hulfa shədkwi tagarkur nə iitəra, bakəvakwaha kwan kə shədkwa shidkwa cacuwanacacuwan bi wa caawama nə uur biya. Haiyamanthaig dla6 də hulfa əlbəg marawatəra, aandzu ba shah də kwa caawama nə uuram vakamnda.

⁵ Manzhərg naiya jarkwarabi nə lii am tagtər nə uuram taaki “Ar dlakulva gyiyah Yesu” də dəgit biya.

⁶ Aandzu ba tsaghwad bi nə uud kə taaghəi biya, bakəvakwah ən sərgasərg kə dəgita. Maramndkurdamərg nəmd kwan aandzu tə kwar kə duula.

⁷ Tagankuratag nai kə əlbəg marawa Daadamazhigəl ba gyagyana. Nanenanənəg nai kə ghərarra, kiyava fəkuraaran nə uuda. Bagana6ag kə haip ciya?

⁸ Nalnəg mandki na pərdigu kwa6 vak kyalma dlamakələaa lii gatəga kwakyarvad ən 6akura kə tləra.

⁹ Ma sartən ndzan ba əmtad də kuurama, nahanahəg nai kə kwa6a, bakəvakwaha ndavankur biya, adaba sarwadəvsəg nə zaraabahamiam kwa sarəv ma Makidunkiya kə dəgiti ən naag nai badəmma. Fankuraabi nai ma sartakwahiin biya, dla6a ən da zaa ba vuukw bandkwana.

¹⁰ Kwakarvad jiira Tləkatəga kwa ma kaiya, maay wa tsəkwavatsəg badəm ma haaya Akaya kə taaki duuwardug kə tsa kushəgh biya.

¹¹ Aujiibəg kəskai ən taa kwani? Mbakyarvad ən maay waiyakurami ciya? Sərgasərg nə Daadamazhigəl taaaki ən waikurwaiga.

¹² Ən zaa ba vuuk nai də duuwa kwa6i kwam da məlgwad nə uurama, mbakyarvad ən tsətərva kə “Dlakulvaha gyiyi Yesu kwa dyəkdyəkən” kə duula tsa kushəgh taakiya, ar 6a tlər ba kalkal də kəmnda.

¹³ Hulfa kwan kə uudaha ar dlakulva gyiya Yesu aa jiiirjiiir biya, lii 6a tləra fiida. Ar na ghəraatər band dlakulva gyiya Tləkatəga.

¹⁴ Dəga jappər biya, adaba shatanah də ghəraan ndakwani naa ghəraan band zərbələg paraka.

¹⁵ Mbakyarvad kwaha, dəga jappər bi akwama nardalnəg nə lii 6agar tlər kə Shtanah kə ghəraatər band lii 6a tləra jiiirjiira. Təhala ghyənnga duniya ar da cauwa dəgshəgatər ba kalkal də tləraatəra.

Dladī hu6uu nə Bulus ma 6a Tləraana

¹⁶ Æn gwiiya ba tagan naiya, aa tlatl bi nē uudan taakiya æn dlag biya. Akwmam tlatlēgan band kwaha, aciya, haiyamanthaig dē kai band dadda dlaga, adaba kai ndakwani æn tlākēna kēda tsa kusēgha.

¹⁷ Hulfa tsakushēghæn æn tsēg naiyna, kwakyarvad tagaa nē Yaazhigēl ændkwah biya. A'a, ma kwanæn kē ælbēga æn tsakushēgh band dlaaga.

¹⁸ Adaba mēng nē lii tsakushēgh band kwa ḡag nē uudaha duniya, ba kai ndakwani æn ḡagan band kwaha.

¹⁹ Am ba dyēmdyēm nē uuram ba vaivaiya, baz hwadag kēskuurama am ḡēsha dēgiti ḡagkur nē dlaagaha!

²⁰ Adaba ma fakuraafēg nē uud kē ḡa kwatēnahēra, am ba ḡēshēgana, aandzu pērkurva dēga ruuwa, ma markura ndzēda, ma ḡalkura mahēpēngw ma hudvēga.

²¹ Æn cinnga zhēruw nai kē taaki mbakyarvad maira ndzēdamnd wa ḡagamnda bi kē kwanahaan kē dēgitah biya! Akwama mēng nē daddakwa fa ndzēda tsa kushēgh dē dēgiti tlērna, ba kai ndakwana æn fēgaan kē ndzēd bandkwaha. Æn tag band dlag naiy kē ḡhaiya vakwana!

²² Akwamaa Ibraniyah nē iitēra, kai ndakwani bandkwaha. Akwamar kudēga Ibrahim nē iitēra, ba kai ndalwani bandkwaha. Akwamar Isra ilah nē iitēra, ba kai ndakwani bandkwaha.

²³ Akwama ar lii ḡatlēra Tlēkatēg nē iitēra, jantērarajig naiya! æn taa ḡhaiya mandki nanalnēg kē valaaga! abi jantērarajig naiy dē tlēr ba vaivaiya, danaghadēg damma guda bērfina, huḡanuhuḡēg kē tsēgga ba dyēkdyēka, shēg badyēk kēskai kē ngēdlēga tē duula æmtsēga.

²⁴ Shēg dlēḡa kē Yahudah kalkwakalēg dē kiiḡ kulhēkērd taar vaslambada.

²⁵ Shēg hēkērd kalkwakalēg nē Rumaha dē kiiḡa. Tapavnatapēg dlāḡ ḡawalkwadawalēg nē uud da akura shēg palla. Shēg hēkērd kē pērayuwa caaḡēg æn bama vakaiya. Tapannatapēg dlāḡ kē hēnnga baz vanng bama dēlva, lakwti sēkwadasēg nē uuda.

²⁶ Ma dahadagali ḡagan naiya fērtanafērtēg kēmtsēg ma zaagha, dlāḡa fērtanatērtēg kēmtsēg ma dēva ḡwardaaha. Fērtanafērtēg kēmtsēg ma dēva zaraabahar Yahudaha, dlāḡa fērtanafērtēg ma dēva lii kwar yahudah biya. Fērtanafērtēg kēmtsēg ma kēssah dyēka, fērtanafērtēg kēmtsēg ma tēghala, fērtanafērtēg kēmtsēg ma dēlva, fērtanafērtēg dlāḡ kēmtsēg ma dēva zaraabah fiidfiida.

²⁷ ḡaganaḡag kē tlēra, tlakwatlēg dlāḡa, hēnnanubi kē haar maraw biya ,ḡēshanuḡēshēg kē waiya ard andēla. Shēg ba dyēkka æn tlākēnabi kē kaff biya, tlakwatlēg nē akwēhya, pēlghwawapēlēg nē sēdav æn da fēg nai biya.

²⁸ Maay ba nē kyalma dēgitahi shah shah biya, ba kēlahēnnga æn kēsa dlāḡa faahyēmi tē yaa daddaha gatēg baḡēmma.

²⁹ Akwama mēng nē daddakwa hētsalhētsēga, mandki kai wa hētsēgalhētsēga, akwama mēng nē daddakwa dēgēm damma haipa, fēgwafēg kē badza ērvēdmahud ba vaivaiya.

³⁰ Akwama nalnēg ba jiirjir kēskai tsakushēgha, æn tsakushēgh dē dēgitahi kwa mara hētsēgalhētsēgara.

³¹ Sērgasērēg nē Daadamazhigēl taaki fiidbi wan tag naiya, kwa iin Daadamazhigēla, dlāḡa Daada Yaazhēgēl Yesu Tlēkatēga. Aa ndzandzēg bark tēghēr kē iina ba tangw damma zērazēra!

³² Ma sarta kwa ndzan ma Dimashku naiya, faafēg nē gwammna kwa miizhangil kē tlākēsa Aretas kē uuda tuuk kē ḡhaiya guda kēs dyēkka Dimashku kiyava viiya kaiya.

³³ Sarkwada nē tsaghwahar ma alghwa tē ḡhēra dēlga kēssiina, ngēdlanarva ændkwaha.

12

Dēgitahi margharda Yesu kē Bulus ma sēnga

¹ Aandzu ba da maay nɛ tlɛran biya, barari kɛskai tsakushɛgha. Bandkwannɛn, ɛn zaavuuk dɛ taa taa ɛlbɛgah tɛghɛr kɛ dɛgitahi marghwada nɛ Yaazhɛgɛl Yesu Tlɛkatɛg ma sɛnnga ard ba ghwɛm dɛ gyiya.

² Ɖn sɛrgasɛrg kɛ uuda nɛ iina kwa viigan kɛlawatar uufad hiinanna, kɛsavantkɛsɛg dagat damma ghɛrazhigɛla dɛga hɛkɛrdɛ tɛdvad ndzɛda Tlɛkatɛga, mbatak ma ndzɛgana vɛgha, mbatak ma ndzɛgana vɛgh biya, ɛn sɛrga biya, sɛrga ba nɛ Daadamazhigɛl palla.

³ Ɖn ba sɛrgasɛrɛg dlaɓ kɛ uuda nɛ iina, kwa kɛsavantkɛsɛg dagat damma ghɛrazhigɛla dɛga hɛkɛrdɛna, mbatak ba maa ndzɛgana vɛgh nɛ iina, mbatak ma ndzɛgana vɛgh biya , ɛn sɛrga biya, sɛrga ba nɛ Daadamazhigɛl palla.

⁴ Cinnghacinng kɛ kyalma dɛgitahi vakwah kwa da tagɛvda biya, hulfa kwa tagdabi nɛ uuda dɛgshɛg kɛ ɛlbɛg tɛghɛr biya.

⁵ Ɖn tsɛgan nai kɛ kushɛgh dɛ uudana, ɛn tsɛgabi kɛ kushɛgh dɛ ghɛrar biya, bamma tɛghɛr kɛ dɛgitahi kwa mara hɛtsɛgalhɛtsɛgara.

⁶ Akwaman naagan kɛ tsakushɛgha, ɛn nɛgalbi kɛ dlaagi, adaba ɛn da taa ba jiira. Ɖn maay da tsakushɛgh biya, mbakyarvad aa dzambi nɛ uudan mandki ɛn shah dɛ kwa sɛrkwa nɛ iin biya, ard kwa cinngha nɛ iin vakara.

⁷ Adaba haik tsakushɛgh kɛskai dɛ kwanahaan dɛ sɛnnga kwa juujig kɛ dɛga jappɛra, ngal ba ɓɛlgusɓɛlɛg nɛ uud kɛ kuzza kwa nal kɛ tak ma vɛghara. Nalnɛg wan kɛ zɛrbɛlga shatanah kiyava vɛlgwa dlad tsɛkwavan dlaɓ kɛ tɛda fɛdavgha.

⁸ Shɛg hɛkɛrd kɛskai ɛn ba ghaala Yaazhɛgɛl mana tagwzha dɛ kwan kɛ dɛgita,

⁹ Aiyama kɛskaiya, “Tlakaratlɛg nɛ herɛrra, adaba tɛdvad hɛtsɛgalhɛtsɛgah wa da nɛghɛvanɛghɛg nɛ ndzɛdaara.” Mbakyarvad kwaha ɛn da fɛgara bad hwadag nai kɛ tsakushɛgha hɛtsɛgalhɛtsɛgar kiyava ndzɛg nɛ ndzɛda Tlɛkatɛg ɛmtad dɛ kaiya.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha nɛghɛghanakanɛghɛg dɛ hɛtsɛgalhɛtsɛgara, ard zaa hɛtɛr ma vɛga kwa ɓaghwi nɛ uuda, ard huɓa dladɛ, ard mbahɛlla, ard dɛgitahi dzaghardzag mbakyarvad Tlɛkatɛga. Adaba akwma hɛtsanalhɛtsɛga, ɛn da tlɛkɛna ma sartakwah nai kɛ ndzɛda.

Dɛgiti njɛkɛn kɛ Bulus tɛghɛr kɛ yaa daddaha gatɛg ma kurinti

¹¹ Baganaɓag kɛ dlagɛra, famwaba nɛ uurama. Ma kuuram wa kalkalan kɛ dlɛba kaiya. Aandzu ba tlanal ndau biya, nal bi taaki “mallaha dlakulva gyiya Yesu ruwa” jarkwaraa biya.

¹² Bagaɓag nɛ Daadamazhigɛl kɛ dɛga sɛrga ard tlɛraha jappɛr tɛdvad kai makuurama, kwa ɓagana nai kɛ tlɛrar dɛ fa ɛrvɛdmahuda. Kwanahan kɛ dɛgaha jappɛra maradamarɛg taakiya ɛn dlakulva gyiya Yesu ba jiiijira.

¹³ Ta kwar kɛ duul wa marandanai taakiya namalbi kalkal dɛ kyalma dlamakɛlaaa lii gatɛg biyi? Nii mbakyarvad tsankɛrvatsɛg kɛ mɛlgwad dɛ kwaɓhi? Bɛshamwanaɓɛshɛg ci kwan kɛ haipa!

¹⁴ Badlamvaɓadlɛg kɛ dɛga hɛkɛrd da nɛghakuuram ndakwana. Ɖn fɛkuraabi kɛ ɓa dɛgit biya, adaba kuuram wan naag naiya, kwaɓaruu biya. Adaba kalkalnabi kɛ zarh kɛ dladɛ ɓa dɛgit kɛ Daddaatɛrta ard Babbaatɛr biya, bamma Daddaatɛra ard Babbaatɛr wa kɛsa dladɛ zarhahatɛra.

¹⁵ Ɖn cɛnngan ɛmtakɛr akwama tsanatsɛg kɛ dɛgit vakar badɛmma, baz ghɛrarra kwak-yarvad ɛn mɛlkuruwa. Akwamma ɛn zaa ba vuukw dɛ waiya kɛ uurama, mbats am da gulgan kɛ waiyakɛvaru mbakyarvad kaiya?

¹⁶ Am da haiganthaig dɛ kai taakiya nanaibi naiy kɛ dɛgit kɛskuuram biya . Adaba mɛng wa da tagan taaki na markura dyɛmdyɛmɛra, na patkuru bad fiida.

¹⁷ Zankuruzɛg nai tɛdvad kwatlɛr kɛ uud ma lii ɓɛlantɛr nai da vaakaruwa?

¹⁸ Ghalanghalɛg kɛ Titus ma dɛvakaruwa, ɓɛlanantɓɛlɛg kɛ zɛraab kwa dadda gatɛg ɛmtad dɛ iina. Am tagan taakiya zakuruzɛg nɛ Titusa? Mbats kaiya ard iina ba dɛgit pall nɛmnd biya? Dlaɓa kɛm taa ba duul pal biya?

¹⁹ Mbats tlatlam ba wur nə uuranm taakiya kəm 6a kəla ndzədamnd kə ngədlə ghəramnd vakaruwa. Ba Daadamazhigəl nə shiidamnda, kəm taa ba jiiir ma Tləkatəga. Aandzu kəm 6a bau nəmnda, kuuramən ən waikur naiya, 6agamnd kwakyarvad am tləkəna kə ndzədə.

²⁰ Ən gədzəga, mbatak sarti ən da sagau naiya, ən tləkuuran band kwan naag nai biya, dla6a am tləkwa nə uuram band kwam naag nə uuram biya. Ən gədzə aa tlanarai kə ushava, ard səlga, ghwadə hənkalə, ard naa ghəra ard badza dāaga, ard amaaha, ard dəkəka ghəra, ard ciya hənkalə.

²¹ Ən gədzə taakiya akwama da gwiiyanagwiig da vakaruwa, da fəgwafəg nə Daadamazhigəlar kə cinnga zhəruwa tə vuukwaruwa. Ən gədzə haik badza ərvədmahud kəskai mbakyarvad uudah ba dyəkka kwa ndzar 6a ba haip wura, lii pəlarabi kə ghər vaka 6a gwaragwar biya, ard 6a fədəra ard gata duula cənga əmtakəra dəga tsa zhəruwa.

13

Bəla magiya Bulus dəga mbasuumbasa

¹ Dəga həkərd nə wan kəskai ən ba sagau da nəghkuranəghəga. “Ba jiiira da sərvaka tə shidah buwa ma həkərd nə jiira əlbəga” band kwa viindava ma kakadə Daadamazhigəla.

² Dagawar da vakaru kə dəga buwa, 6əlana6ələg kə magiya kə lii 6agara haipa ard kyalma uudah bədəmma mara duuwars kə 6a haipa. Aandzu ban maay əmtəd də kuuram biya, ən gwiiya gwaigarsgwaig kə hulfa kii6a ndaigən tagankur nai na, adaba akwama gwiiyanagwiig da vakaruwa maay nə daddakwa da ngədləgarwangədləg kə kii6a ndaig biya.

³ Akwama ba am na sərən kə jiira taakiya taaghəi nə Tləkatəg tədvdə kaiya, wayam ci nə jiirana, hətsalbi nə tləkətg ma kuuram biya, dlakulvakwaha mara ndzədən ma kuurama.

⁴ Aandzu ba hərtavəthərtəg nə Yesu tədvdə mara ndzədə, bəkvəkwaha də shifəg nə iin tədvdə ndzədə Daadamazhigəla. Aandzu ba kiyam maira ndzəd nə miyam ma Yesu, bəkvəkwaha kiyam də shifəg ma Yesu tədvdə ndzədə Daadamazhigəla mbakyarvad tlərən 6agamnd nəmnd ma kuurama.

⁵ Səramakasəreğ ndən kə ghəraruwa mbakyarvad am sərəkən taakiya am gatəgaan kə Yesu bəkvəkwaha. Səramakasəreğ kə kə ndzəgana ruuwa. Mbats am sərgai taakiya Tləkatəg ba ma kuuram biya? Akwama am sərgabiya, nalnəg mbədəmaməbədəg tə duula fəshiga.

⁶ Mantləg naiya am da sərgaakasəreğ taakiya hətsamndalbi nəmnd biya.

⁷ Kəm dzəgwəzhəgəl kə Daadamazhigəl taakiya 6agam bi kə dəgiti kwa kalkal biya. Kwayarvad kəm 6a dabariya nədal ghəramnd mandki kəmnd wa zamndu fiir biya, mbakyarvad am 6agan nə uuram kə dəgiti kalkala, aandzu ar ba da tlatləgan nə uudah taaki mandki hətsamndalhətsəga.

⁸ Adaba kəm naiy kə dəgiti maay nə jiir mavakai biya, kəm naa ba dəga jiira.

⁹ Kəm hwədəg nəmnda akwama hətsamndalhətsəga, adaba am tləkəna nə uuram kə ndzədə. Dla6a kəm dzəgwəzhəgəl am nal ba kə uudah jiirjiira.

¹⁰ Iin wa viindankura nai kə kwana aandzu ban maay əmtəd də kə uuram biya, adaba akwama sanəvsəga, aa da nal bi kə barari kəskai ən da vəkur kə dlad də mara ndzədən kwa vəlghwa nə Yaazhəgəla, ndzədə fəgaraadəfəga, dəga bədzəg də bədzəg biya.

Əlbəga mbasuumbasa

¹¹ Dəga mbasuumbas ci zaraabahara, da ba daghuvalitlərn. 6agam6ag kə kəla ndzədəaru am nal kə uudah jiirjiira, cəngamcəng kə ghalgara, haiyamanthaig də zaraabaharuwa am ndzan ba lapiya. Tədvdə kwah wa da ndzəg nə Daadamazhigəl kwa waiyuuda ard gabərra əmtəd də kə uurama.

¹² Tagamartag kə uus kə zaraabaharuwa də taa uus bərhuga kwa caccuwanacac-cuwana.

¹³ Ar tagkur uus nə yaa daddaha gatəg badəmma.

¹⁴ Aa ndzandzəg nə herərra Yaazhəgəlamiiyam Yesu Tləkatəga, ard waiyakəva Daadamazhigəla, ard ndzəgan shədkwa caccuwanacaccuwana əmtad də kuuram badəmma. Amin.

GAL

Taa uusa

¹ Bulus zərbələg Yesu. Dahakwant nə uudah ma səv vak kə uud biya. Dahakwant nə Yesu Kristi ard Daadamazhigəl Daada kwa ciighant Yesu ma gətlaha.

² Badəm nə zaraabah kwar əmtəd də kai vakwana, ghəravatər ndakwani ar taa uus kə dlamakəlaaa lii gatəg badəm kwar ma Galatiya.

³ Aa dzadzəg nə herərra ard gabəra Daadamazhigəl Daadamiyama ard Yaazhigəl Yesu Kristi da təghər kəskuurama.

⁴ Vələdavələg nə Yesu Kristi kə shifəgan mbakyarvad haipahamiyma, kiyava katkiyamkatəg makwan kə zamana kələdəra. Kwana kwakyarvad naaga Daadamazhigəl Daadamiyama.

⁵ Ndanghər kə Daadamazhigəl ba tangw damma zərəzəra .Amin.

Maay nə watlər kə əlbəg maraw shah biya

⁶ Vəlghwəvələg nə dəgiti am ɓag nə uuram kə dəga jappər ba vaivaiya. Bamma sart hədiikən am naa ɗuwa daddakwa ɗahakurət tədvdad herərra Kristi, am gwiya damma kwatlərn kə daala əlbəg shah də əlbəg maraw kwa samndkurdəv nəmnda.

⁷ Maay nə watlərn kə əlbəg maraw shah biya. Adaba mənɓ kyalma uudaha ar na ciikurant hənkaluruwa, dlaɓa ar ɓa dabariya gwiya jiira əlbəg marawa Kristi.

⁸ Ən tagkurtag ciya, akwama sakurdəvsəg nə uudan kə əlbəg shah də əlbəg maraw kwa samndkurdəv nəmnda, aandzu zərbələg sii ma ghərazhigəla, aandzu ma kəmnda, tlafatlafan vak Daadamazhigəla!

⁹ Bandkwa tagamndkur nəmnd ba wurwura, ən gwiya tagkurtag bakəvakwana taakiya, badəm nə daddakwa tagkura əlbəg maraw shah də əlbəg maraw kwa cawama nə uuram vakamnda, tlafatlafana!

¹⁰ Magha tag nənɓ ən ɓa dabariya fətəra uudah mara haiyant də kaiya? əndkwah biya. dəgiti ən naag naiya, aa haiyanthaig nə Daadamazhigəl də dəgiti ən ɓag naiya. Mam tləg nə uuram ən ɓa dabariya ɓa dəgiti naag nə uudah naiya? əndkwah biya. Akwama manaa ɓa dəgiti naag nə uudah naiya, ma nanal bi kə kwatənah Kristi biya.

Duuli nal nə Bulus kə zərbələg Yesu

¹¹ Ən naagan am səran zaraabahar taakiya, əlbəg marawən ən tag nai kə əlbəg təghərna, sal vak uud nə iin biya.

¹² Caawana vak uud bi naiy biya. dlaɓa maay wa tsaghwad tsag biya. Caawana vak Yesu Kristi tədvdad mara ghəran vakara.

¹³ Cinngamacinng kə hulfa ndzəgani ɓagan nai wur ma gatəga Yahudaha, ard ɗuuli vəlantər nai kə dlad kə dlamakəlaaa lii gata Daadamazhigəl ba vaivaiya, ɓaganaɓag kə kəla ndzədar mana ghəhnan na.

¹⁴ Am sərgasərəg dlaɓ taakiya januuɓəg kə kyaləm uudah ma gatəga Yahudah kwa ghubaramnd nəmnd əmtəd də iitəra. Jantəruuɓəg də naa dəga daadijahamnd ba vaivaiya.

¹⁵ Daadamazhigəl kwa fakwi mahudə baabara, kəsakutkəsəga dlaɓa ɗahakutɗahəg tədvdad herərraana, cinngucinng kə əmtakərarra

¹⁶ Marghwadamarəg kə Zəran Yesu, kiyava taa əlbəg maraw kə lii ar Yahudah biya. ɓagaa ba nə iin əndkwana gatan bi kə sawari vak kə uud biya,

¹⁷ danal bi dlaɓ damma wurshalim da vak lii jarkwarajəg kə nəg kə zərbələgah biya. Dəgiti ɓagan naiya, batwatswatsəra ka dagal kəskai damma haaya Arabiya, təhalakwaha ka gwiya saas kəskai damma Dimasku.

¹⁸ Danal tēhala viig hēkērēd damma wurshalima da nēgha Kefas kwa dāhav dē Siman Bitrusa. Ēn ɓaga kē hēngah kēlawā tar dlēb ēmtāf dē iina.

¹⁹ Nēghana bi nai aandzu ba pall ma zērɓēlēgah biya, ba Yakub zēra babba Yaazhigēla.

²⁰ Dēgiti ēn viindkurnai na bak jiiira tē vuukwa Daadamazhigēla, fiid bi wan tagkur nai biya.

²¹ Tēhalakwaha, kaa dagal kēskai damma haaya Suriya ard Kilikiya.

²² Ma sarta kwahiina, dlamakēlaaa lii gata Kristi kwar ma Yahudiya, sērarkwaka biya.

²³ Cinngara bad cinng taakiya, “Daddakwa ndza vėlakiyam dlāf ba wurwur na, ēn wan ndakwan taa ēlbēga fadghērēn kwa ndza badza da nē iin wur na!”

²⁴ Kaa gala Daadamazhigēl kē iitēr mbakyarvad dēgiti ɓaga nē iin tēdvad kaiya.

2

Haiyaranthaig nē kyalēma zērɓēlēgah dē Bulusa

¹ Tēhala viig kēlawā tar uufāda kaa gwiya dagal kēskai damma wurshalima. ma sarta kwahiina, danal ēmtāf dē Barnabasa ard Titusa.

² Marghwada ma sēng nē Daadamazhigēl taakiya dēgama. danal ba nai da vaak-wahiina, kaa fēgaafēg kēskai kē dzaghēr dē kyalēma maalaha dlamakēlaaa lii gatēga, kaa tagtērtag kēskai kē dūuli ēn tagtēr nai kē ēlbēg marawa kē uudahī kwar Yahudah biya. ba iitēr pall wa tagantēr nai kē ēlbēga, adāba aa nal bi nē fa ndzēdār ma tlēr kē gyaagyan biya.

³ Titus tsahgwa dagalara, wa ba zhiila Hellas nē iina, maay wa fēghara barari kē ɓagara aguvac biya.

⁴ Ēlbēga kwa ciyēt tēghēr kē ɓa aguvaca, ciyēr mbakyarvad zaraabaha fiidfiida kwa saraghan siɓasiɓana, saraghan kwakyarvad ar badzēdan kē kwara ghērēn kwa kiyam dē vakai nē miyam tēdvad Kristi Yesu. ar naa nēkiyamdadal kē ēvaha.

⁵ Kēm haitērānt bi aandzu ba hēdīikēn biya, kēm na tsufant kē jiira ēlbēg maraw kiyavaruwa.

⁶ Uudahan kwa tagav taaiya ar mamaalahna, fararaa bi nē iitēr aandzu ndau tēghēr kē dēgiti kwan tsag nai biya, man zharēg naiya aandzu ar hulfa kwar kē uudah nē iitēra ba dēgit pall vakara, adāba maay nē Daadamazhigēl fa dagar ma uudah biya.

⁷ Dlakulvakwaha, nēgharanēghēg kē dūuli fēghwadēm nē Dadamazhigēl kē tlēra taa ēlbēg maraw kē lii ɓagavtēra bi na aguvac biya, bandkwa favdēm ma dēv kē Bitrus nē taa ēlbēg maraw kē Yahudah kwa ɓagavtēraɓag nē aguvaca.

⁸ Ba Daadamazhigēl kwa ɓagaa tlēr ma ērvidmahudā Bitrus kiyava nēg kē zērɓēlēga Yesu da vak Yahudaha, ba iin dlāf wa ɓagaa tlēr ma ērvidmahudār kiyava nēg kēskai kē zērɓēlēg Yesu da vak lii ar Yahudah biya

⁹ Marghwada ba nē Daadamazhigēl kē herēraana, az Yakuba, Bitrusa, ard Yuhwana, lii favtēra nē ɓa tlēra maalēr tēghēr kē dlamakēlaaa lii gatēga, kaa caukēmndacaug kē iitēr baz kaiya baz Barnaba bad ērvidmahud palla. Haiyamndanthaig dē ghēramnd taakiya kēm dagal da vak lii ar Yahudah biya, iitēr dlāɓa ar da vak Yahudaha.

¹⁰ Ar dzamkēmdant taakiya aa viya bi mēlgaru kē talagah biya, adāba kaiya ba dēgiti ndzan kēmēg nai ba wurwur wana.

Taghartag nē Bulus kē ēlbēg kē Bitrus bamma gyi ma gyi

¹¹ Ma sarta kwa sahi nē Bitrus damma Antakiya, kaa tagartag kēskai kē ēlbēg bamma gyi ma gyi kwakyarvad haipan bat ɓalaɓala.

¹² Ma zēngwēra, ndza zēgan kē kaf ēmtāf dē yaa daddaha gatēga kwar Yahudah biya. tēhalakwa ɓēlatērēt ba nē Yakub kē kyalēmah damma Antakiya, kaa hēzhahēg kē Bitrus daghuvana. ɓagaɓag nē iin kwana mbakyarvad gēdza lii na ɓagēvtēra nē aguvac kē lii ar Yahudahēn biya.

¹³ Bagara bandkwah dla6 nə kyaləma lii gata Yesu ma Yahudah kə muuniya band Bitrusa, viyardəmvig baz ghəra Barnaba damma muuniyəra.

¹⁴ Nəghanaka ba nai ar maay 6a dəgatər tə ɖuula jiira əlbəg maraw biya, aiyamai kə Bitrus təvuukwa uudah badəma, “Kəgha agha zhila Yahudaha, agha 6a ndzəgan bandkwa 6ag nə lii ar Yahudah biya, maay əndkwa 6a nə yaa Yahudahi. Aujiibəg agha fətəra barari kə lii ar Yahudah bi kə gata də Daadiija Yahudahi?”

Katavtərətkatəg nə Yahudah ard lii Yahudah ba tə ɖuul palla

¹⁵ Bak jijjiira kiyam Yahudah nə miyam tədvad yiiga, kiyam lii ar Yahudah biya ma yaa dadda haipah biya,

¹⁶ kiyam sərgasərəg taakiya tləkəna bi nə uud kə ndzəgan kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad gata tsaga adzahadzaha Muus biya, bamma fədghərətəfəg nə uudan tə Yesu Kristiya. mbakyarvad kwaha famdəghərətəfəg ghəravamnd tə Kristi Yesu. 6agamnda6ag kwana kwakyarvad kəm tləkəna kə ndzəgan kwal haip tə vuukwa Daadamazhigəl tədvad fadəghər tə Kristiya tədvad tləraha tsaga adzahadzah Muus biya. Adaba maay wa tləkəna ndzəgana kwal haip tə vuukwa Daadamazhigə tədvad tsaga adzahadzaha Muus biya.

¹⁷ Akwama nalnəg taakiya kiyam na tləkəna kə ndzəgana kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad fadəghər tə Kristiya, kaa tləkiyamatləg nə uud kə ghəravamiyama də haipa, aitsa, maradamarəg wan taakiya tləra Kristi haighanthaig də haipa? əndkwah biya!

¹⁸ Akwama gwiya ndəranantndərəg kə dəgiti dlagana nai wura nanalnəg kə dadda kəla adzahadzaha.

¹⁹ Tədvad tsaga adzahadzaha Muusa əmtsanaəmtsəg kwakyaevad adzahadzaha, kiyava ndzəgan kəkai kə Daadamazhigəja.

²⁰ Hərtakuthərtəg nə uud əmtad də Kristiya. ndakwana kai bi wa ndzəgan də ghərar biya, Kristi wa 6a ndzəgan ma kaiya. Kwan kə ndzəganən 6a naiyna, ndzəgan tədvad fadəghər tə Zəra Daadamazhigəla, kwa waiyakutwaiga vələdavələg kə shifəgan mbakyarvad kaiya.

²¹ Ən vinabi kə herərra Daadamazhigəl biya. Akwama tləkənatləg nə uud kə ndzəgana kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad gata nadzahadzaha Muusa, maradamarəg wan taakiya əmtsəga Kristiya mbats nalnəg bak gyagyaana.

3

Gata Adzahadzaha Musa ma fadghər tə Kəristiya

¹ Kuram Galantiyaha, am dlagaha? Aa da nau kə hənkalaruwi? Tangankur bat 6ala6al naiy kə əlbəg təghər kə Yesu Kəristi kwa əmtsaa tə tla6a hərtəga.

² Ən naa ndavkuru ndavəg palla. Cauwama mbakyarvad am gataa adzahadzaha Muus nə uuram kə Shidkwa Daadamazhigəl nii, cauwama mbakyarvad famdghərətəfəg tə əlbəgi cinngama nə uuram hi?

³ Hulfa kwar kə dlagər wam də vakai nə uuramni? Famarzha də Shidkwa Daadamazhigəla, iin wan kwan ndakwana am naa ghyəng də dəgiti naag nə ghəraru kə 6agaana!

⁴ Mbats dladahan hu6amuu nə uuram shahshahən nalnəg ba gyagyaana?

⁵ Ən gwiiya ndavkurundavəga, mam tlatləg nə uuram vələkurvələg nə Daadamazhigəl kə Shidkwan ma kuuram kiyava 6a dəgaha jappər kwakyarvad am gata tləri tsag na adzahadzaha Muus nii, mbakyarvad cinngamacinng kə əlbəg Kəristi am fədghərət tə iin hii?

⁶ Bandkwah nə Ibrahim “fədghərətəfəg tə Daadamazhigəla, kədləgharnakədləg nə Daadamazhigəl kə iin kə kwan uuda jiiirjiira.”

⁷ Nəghamakanəghəg kwan, taakiya, lii də fadghəra iitər nə zarha Ibrahima.

⁸ Vinndavinndan ma kakaɗa Daadamazhigəl ba wur taakiya, lii ar Yahudah biya ar datləkənatləg kə nəg kə uudah jiiirjiiir tə vuukwa Daadamazhigəl tədvaɗ fadghəra. Aɗaba tagavar ba wur nə əlbəg maraw kə Ibrahim taakiya, “Ar da tləkəna tədvaɗ kəgh nə lii ar Yahudah bi kə barka.”

⁹ Mbakyarvaɗ kwaha, lii də fadghəra da vɛlvətərvələg nə bark əmtaɗ də Ibrahim dadda fadghəra.

¹⁰ Aɗaba baɗəm nə lii tlatla taaki da cautərcaug nə Daadamazhigəl kwakyarvaɗ ar gata adzahadzaha Muusa. Ar tlafatlatana. Aɗaba vinndavinndan ma kakaɗa Daadamazhigəl taakiya, “Baɗəm daddakwa ɓagaa bi kə dəgitahi vinndavinndan ma kakaɗa adzahadzaha Muus biya, tlafatlafan nə iina.

¹¹ Salsəg ba dat ɓalaɓal, taakiya, maay wa nəgalnəg kə uuda jiiirjiiir tə vuukwa Daadamazhigəl tədvaɗ gata tsaga adzahadzaha Muus biya, aɗaba vinndavinndan taakiya, “Uuda jiiirjiiira, da tləkənatləg kə shifəg tədvaɗ fadghəra.”

¹² Adzahadzaha Muusa shah nə iin də fadghəra, bandkwa vinndavinndan taakiya, “Daddakwa ɓagaɓag baɗəm kə dəgitahi tagava ma adzahadzaha Muusa, da tləkənatləg kə shifəg tədvaɗ iina.

¹³ ngəɗlakiyaməngəɗləg nə nə Kəristi sagal ma tlafəga adzahadzaha Muusa, navdalnəg tsau kə dəga tlafəg kəskəmyama. Aɗaba vinndavinndan ma kakaɗ taakiya, “Baɗəm nə daddakwa hərtəvət tə gugyamba dakara, tlafatlafan nə iina.”

¹⁴ Varakiyamndavarəg nə Kəristi mbakyarvaɗ barkən vɛlavar kə Ibrahim, iin wa tləkəna kə lii ar Yahudahən bi tədvaɗ Kəristi Yesu. Bandkwah ghərava miyama, kiyam da tləkəna tədvaɗ fadghər kə Shidkwa Daadamazhigəl kwa takiyama nə iin kə langyiyaana.

Shahshaha ndzəgana adzahadzaha Muusa ard Langyiya

¹⁵ Zaraabaha ard ənghwasaha, ən vɛlkurvələg kə garava dəgiti namətnəg nə uuram kə ɓagaana. Akwama ngudərantngudəg nə uudah bu kə langyiya dlaɓa ar fəɗəm kə dəva kiyava fəɗghərətəfəg tə vakaiya, maay nə daddakwa masdamasəg biya dlaɓa maay daddakwa fəgarnafəg kə dəgit təghər biya.

¹⁶ Təgharatəg nə Daadamazhigəl kə langyi kə Ibrahim ard hulfaana. Vinndabi taakiya, “də hulfah biya” kwa maradarəg mandki ar ba dyak biya, əndkwah biya, “hulfagha” am nə uud taa kə iina, ba uud palla, kwa iin nə Kəristiya.

¹⁷ Dəgiti ən tlatləg naiya iin wana, təgharatəg nə Daadamazhigəl kə langyi kə Ibrahim dlaɓa maradarəga. Adzahadzaha Muus savda təhala viig dərmək uufaɗ də kulhəkərɗa, nədalbi kə langyi kwa taa nə Daadamazhigəl ba wur kə maay nə tləran biya.

¹⁸ Akwama tləkəna tədvaɗ gata adzahadzaha Muus nə uud kə gwiiga barka vak Daadamazhigəla, mbats ma tləvkəna bi tədvaɗ langyi biya. Aɗaba tləkəna tədvaɗ langyi nə Ibrahim kə bark vak Daadamazhigəla.

¹⁹ Akwama bandkwah ci tsaa, savdagha kwakyarva dau nə adzahadzaha Muusi? Favarna kiyava ɓa tlər kə uud də adzahadzaha Muus tangw damma sarta kwa da sii nə hulfa Ibrahim kwa tavara nə langyi mbakyarvaɗ iina. Vɛlavda tədvaɗ Zərbəlgah nə adzahadzaha Muus kiyava daddakwa ghaciga mataataka Daadamazhigəla ard uuda.

²⁰ Maay nə tləra ghacig mataataka akwama ba uud pal biya, aɗaba Daadamazhigəl ba palla.

Dəgiti tuuk vakai nə Adzahadzaha Muusa

²¹ Mbats Adzahadzaha Muus ɓa tləghum də langyiya Dadamazhigəli ciya? Maay əndkwah biya! Akwama məng nə kwatlərn kə Adzahadzah kwa da vɛlkiyam daala shifəga, ma tləvkənatləg nə jiira Daadamazhigəl tədvaɗ gata Adzahadzaha Muusa.

²² Aɗaba vinndavinndan ma kakaɗa Daadamazhigəl taakiya, baɗəm nə duniya mazhangyi kə kwarga haipa. Kwakyarva cauyamacaug kə langyiya Dadamazhigəl tədvaɗ fadghər tə Yesu Kəristi, da vɛlvətərvələg kə lii fardəghərətəfəga.

²³ Lakwti sagau nə fadghəra, ndza kiyam ngangan band εεv mazhagil kə kwarəg adzahadzaha, da ɓaga ba sarta marazha fadghəra.

²⁴ Mbats ndza adzahadzaha Muus wa ndza markiyam ɗuula, da sahi ba nə Kəristi wa tləyamkəna nə miyam kə ndzəga kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvaɗ fadghəra.

²⁵ Səv ba nə fadghər ndakwana, kiyam madlabi mizhadəva adzahadzaha Muus biya.

²⁶ Adaba badəmaru am zarha Daadamazhigəl tədvaɗ fadghər ma Kəristi Yesu.

²⁷ Bagakuraɓag nə uud kə tsuufəg badəmaru ma Kəristi, dlaɓa fəkurəm nə uud kə səɗava Kəristi

²⁸ Mbakyarvad kwaha, madlabi taakiya Yahud waha Kərdi wah biya, ma zəra hənyaha ma εεv biya, ma uus waha ma ghwaləv biya, badəm am ba dəgit pall ma Kəristiya.

²⁹ Akwama am dəga Kəristi nə uurama, namalnəg kə kudəga Ibrahim, lii da caawa dəga gwiiga tədvaɗ langyiya.

4

Fadəghər tə Kristi ma adzahadzaha Muusa

¹ Ma sarta kwa ba zarh nə dadda gwiiga, ba kalkal nə iin da εva, aanzdu ba dəgan nə dəgit hənyah badəma.

² Dadda gwiigən ba miizhadəva lii həkyəgana tangw damma sarti fa nə daddaana.

³ Bandkwah nə miyama lakwti sagau nə ɗuula Kristiya. ndza kiyam band εvah vak ndzəɗa tləksəra duniya.

⁴ Bagaa ba nə righəga sarta kwa fa nə Daadamazhigəla, kaa ɓəldiɓələg nə Daadamazhigəl kə Zəraana, sahi tədvaɗ uusa. Favɗəm mazhagiyil kə adzahadzaha Muus bamma sarta yiigaana,

⁵ mbakyarvad vartərdan kə lii miizhagiyil kə adzahadzaha Muusa, natərdalnəg kə zarha Daadamazhigəla.

⁶ Adaba am zarhaana, ɓələdiɓələg nə Daadamazhigəl kə shəɗkwa zəran damma ərvɨdmahudaruwa, Daadamazhigəl taakiya, “Abba! Daada!”

⁷ Agha madla bi nəng εv biya, agha zəra Daadamazhigəla. Nəghalnəg tsau kə zəra , nakadalnəg nə Daadamazhigəl kə dadda gwiiga.

Ta ngyahwa Bulus tə Galatiyaha

⁸ Ndzam sərgai kə Daadamazhigəl wurwur biya, ndzam ɓagar kwatənəhər kə ghəllaha kwa ɓagaa nə uuda.

⁹ Adaba ndakwana am sərgasərəg kə Daadamazhigəla, dlaɓa sərkwursərəg nə Daadamazhigəla, am gwiya da mər dlaɓ miizhagiyil kə kwarəg ndzəɗa duni kwa maay nə tləran biyi? Aujilɓəg dlaɓ am gwiya na nəg kə εvaha təri?

¹⁰ Am vəldavələg kə ghəraru kə tsuufa kyalma həngaha ard kyilaha, ard sartaha, ard viigaha.

¹¹ Ən gəɗzəkurgəɗzəga, adaba mandki badəm nə dladɨ ən huɓəg nai təghər kəskuuramna nalnaəg ba gyaagyaana!

¹² Ən ghalakuuram zaraabahara, namalnəg band kaiya. Adaba kai ndakwani mana nal band kuurama. Bagamwi bi nə uuram kə haip biya.

¹³ Am sərgasərəg taakiya yang biyin ɓagana naina, iin wa wurghwant ɗuua lankur əlbəg maraw ba zəngwa.

¹⁴ Aandzu ba sakurdaasəg kə damuuw nə yangbiyin ɓaga na naina, bakəvakwaha nenəmkwi biya dlaɓa lamwabi kə fa hyəmi tə kai biya. Caawamkwicaug band zərbəlgah ma ghərazhigəla, band kwa caawama nə uuram kə Kristi Yesu də ghəraana.

¹⁵ Ndzam dlaiga ba vaivaiy ma sartiina! Ən hwaɗag nai ndkwana mbakyarvad cinngamwanacinga? Ən sərgasərəg nai ma sartakwahiina aandzu ba zəra gyiyaharu ndkwani ma tadamdatadəg am vəlwana!

¹⁶ Mbats nanalnæg nai kə tləghumaru ndakwan kwakyarvad tagankurtag kə jiira?

¹⁷ Kwanahan kə uudaha ar kəma ndzəgan də kuurama, dəgiti ar tlatləg nə iitəra ba ghawda. Ar naa tagkwiyaamtəgwa əmtadə, mbakyarvad ar viyət kə hənkaləru baḅəm də vakatəra.

¹⁸ Maraw nə kəma hulfa ndzəgan əndkwana. Aa ḅagarḅag ba kəlahəng bandkwana, ba mar nəgha kai vakaru nə iitər biya.

¹⁹ Kuuram zaraabahara, ən gwiya huḅa dlada ya kuurama. dlaḅa ən za ba vuuk də kwanən kə dlada bamma ndzəndzəg nə hənkala Kristi ma ərvīdmahudəruwa.

²⁰ Akwamana ba əmtad də kuurama ndakwana, ma mbədanambədəg kə kunghyara. Adaba ən dzama ghər ba vaivai mbakyarvad kuurama.

Garav təghər kə Hagar ard Saratu

²¹ Tagamwataga, kuuramən am gata ba adzəhadzaha Muusa, nəghaməkanəghəg də dəgiti tsag na adzəhadzaha?

²² Adaba vinndavinndan taakiya Ibrahim ndza də zarh buwa ghwalvaha, palla yava tədvad uusa kwa eva, pall dlaḅa tədvad uusa kwa kwara ghəraana.

²³ Zəran kwa yava də uusa eva, tləkəna band kwa tləfkəna nə zarha. Kiyava zəran kwa yava də uusa kwa kwara ghəraana yava tədvad langyi kwa təghara nə Daadamazhigəla.

²⁴ Kwan kə garava əmghwasahaana, iin nə langyi buwa. Hagar iin wa yaa eva.

²⁵ Hagar wa nalnæg kə garava Aghwa Sinai kwa ma haaya Arabiya. Iin nə garava kəsa Wurshalima ndakwana, adaba iina ard zarhaana ar ba evah badəma.

²⁶ Adaba Wurshalima kwa ma ghəazhigəla də kwara ghəra, dlaḅa iin baabamiyama.

²⁷ Vinndavidan taakiya, “Bag kə hwaḁaga kəgh uusa kwa yigha bi kə zər biya, Agha tləgha hwaḁaga mbakyarvad tapghanabi kə dlada yaa zər biya, adaba zarha uusa kwa duughars nə zhiilana ḅagaraḅag ba dyeka. Jaruujiḅ kə zarha uusii də zhiilaana.”

²⁸ Aiciya, zaraabahara, niyamalnæg ghəravamiyam kə zarha Daadamazhigəl tədvad langyiya band Ishaku.

²⁹ Ma sartakwahiina zəran yava band kwa yahav nə zarha vəlghərvələg kə dlad kə zəran kwa yava tədvad ndzəda Shidkwa Daadamazhigəla. Bandkwah dlaḅ tangw dat hiinana.

³⁰ Vinndavinndan ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Lagwdalagw kə uusən evana ard zəraana, adaba zəran yava də evana da maay tagwa dəga gwiig əmtad də zəra uusən kwa kwara ghəran biya.”

³¹ Mbakyarvad kwaha zaraabahara, kiyam zarha uusiin kwa eva biya, kiyam zarha uusən kwa də kwarəga ghəra.

5

Kwara ghər ma Kristi

¹ Kwakyarvad ndzəgana kwara ghəra iin wa ngədlakiyam nə Kristi. mbakyarvad kwaha ghacamaghacəg bad ndzəda, gwiya vəlambi dlaḅ kə ghəraru da mazhəgyil kə zuukiya eva biya.

² Aiciya, cinngamcinnga, kai Bulus wa tagkur kwana, akwama haiyamanthaig ḅagkura nə uud kə aguvaca, mbats maay nə tləra Kristi vakaru biya.

³ Ən gwiya ba tagkurtag taakiya, badəm daddakwa haiganthaig gata adzəhadzaha ḅa aguvaca, nalnæg barari gatəgaan kə adzəhadzaha muus badəma.

⁴ Kuuramən am ḅa kəlandzədaru kə tləkəna nəg kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad gata adzəhadzaha Muusa, samdalsəg kə ghəraru ma gata Kistiya. Tərdamatərdəg tə herəra Daadamazhigəla.

⁵ Adaba tədvad Shidkwa Daadamazhigəla ard fadghəra, nə wa kiyam pakkəg nə miyam də fantaar kə tləkəna jiiijira.

⁶ Adaba ma kiiyam dē Kristi Yesu nē miiyama, aandzu ḡagakaḡag nē uud kē aguvaca, aandzu ḡagakaabi nē uud biya, maay tlēran vakamnd biya. Dēgiti maraw vakamnda, iinfadghēra kwa mara ghēran tēdvad waiyakēvēra.

⁷ Ba zēngw am za vuuk ba vaivaiya. War wa tsakurva kē gata dēga jiiiii?

⁸ Hulfa kwan kē valla uuda sahi vak Daadamazhigēl kwa ḡahakurēḡahēg biya.

⁹ Bandkwa tagavdan taakiya, “Zēr yisti ba hēḡiikēn wa fēgara ciig kē bēruudiya.”

¹⁰ Mbakyarvad hwēḡa miyam ma Kristiya, fandghērfēg naiy taakiya am maay gata kwatlērn kē ēlbēg shah dē dēgar biya. Daddakwa na ciya hēnkalaruwa da vēlvarvēlēg nē dlāḡa, aandzu ba war nē iina.

¹¹ Zāraabahara, akwama gwastaan ēn taa ba ēlbēg marawa tēghēr kē ḡa aguvac naiya, aujilbēg kaci kē uudaha gwastaan ar vēlgwa ba dlādī? Akwama bandkwaha, ēlbēgar tēghēr kē ēmtsēga Kristi tē tlaḡa hērtēga nalbi kē dēga mḡēḡa uud tē ḡuul biya!

¹² Lii ar ciya hēnkalaruna, ngulēm mara datlant kē ghērātēra!

¹³ Zāraabaha, ḡahakurantḡahēg nē uud kiyava kwaraghēra. Famfēg kē kyēmiya analbi nē kwaraghēraru kē dēga ḡa dēgiti naag nē vēgh biya. Dlakulvakwaha ḡagamḡag kē tlēr dē kwaraghēraru am waigan kē zāraabaharuwa.

¹⁴ Adaba badēm tsagaana adzahadzaha Muusa ghaca bad dēgit palla kwa taakiya, “Waiga kē zēraabagha band ghēragha.”

¹⁵ Akwama am zavēghad zāraabaharuwa dlāḡa am hadzakava, famfēg kē hēnkala, badzamdabi kē ghēraru biya.

Sahsaha Shidkwa Daadamazhigēla ard ndzēgana vēgha

¹⁶ Naagara, ḡagamḡag kē ndzēgani naag nē Shidkwa Daadamazhigēla. Akwama ḡagamaḡag ēndkwana, am maay gata ndzēgana vēgh biya.

¹⁷ Adaba ndzēna vēgha haigant bi dē Shidkwa Daadamazhigēl biya, shidkwa Daadamazhigēl dlāḡa haigant bi dē ndzēgana vēgha biya. Kwanaham kē hēnkāl buwāēna ar ḡa tlēghum dē ghērāhātēra. Iin wam ḡagēnabi nē uuram kē dēgiti am naag nē uuram kē ḡagan biya.

¹⁸ Akwama Shidkwa Daadamazhigēl wa ḡa tlēr dē kē uurama, am mazhagil kē tsaga adzahadzaha Muus biya.

¹⁹ Tlērāhi kwa ḡag nē ndzēgana vēgha maradamarēg ba tē ḡalāḡala. Iitēr nē ḡa kuuya, ḡa gwaragwara, ard gata cinnga ēmtakēra kwa dēga tsa zhiruwa,

²⁰ ard ḡa kwatēnahēr kē ghēlla, ard uukya, ard naabi kē zēraaba, uushava, sēlga kē zēraaba, ngudā ērvidmahudā, naa ghēra, ard tlakwatsiga,

²¹ ard sēlga ard tsēg nē kya, ard hulfa tēr badēma. ēn ḡēlkur kē kiiḡa ndaiga, band kwa tangankur nai ba wurwur taakiya lii ḡa hulfa kwanahan kē dēgita ar da tlēkēnabi kē dēga gwiig ma tlēksēra Daadamazhigēl biya.

²² Dēgiti vēlēg nē Shidkwa Daadamazhigēla iin nē waiyakēva, ard panahnaha ērvidmahudā, ard gabērēra, ard fa ērvidmahudā, ard jiira,

²³ ard kalaliya ard agha ḡuuwant kē dēgiti naag nē vēgha. Lii ḡa hulfa kwan kē dēgitaha da maay tēvtēr nē shari biya.

²⁴ Badēm nē lii dēga Kristi Yesu hērtarēthērtēg kē tlēra vēgha ard dēgitah shahshah kwa naag nē vēgha.

²⁵ Vēlakiyamvēlg tsau ba nē Shidkwa Daadamazhigēl kē shifēga, aa ḡa nē Shidkwa kē tlēr dē kēmyam ma ndzēgana miyam badēmma.

²⁶ Niyamalbi kē lii dē dēkdēka ghēr biya, bi lii ciya hēnkala zāraabah biya, bi lii naabi kē zāraabah biya.

6

Ba dēgit marawa kē uudaha

¹ Zaraabahara, akwama nēghamanēghēg kē uuda ma haipa, kuuramēn am ndzēga ma Shidkwa Daadamazhigēla, am gwidan kē uuda nē iin dat dūula. Famfēg kē hēnkala, anabi dlaḡ dlakulva saa dē zarab dat dūula agha dēm damma fishēg biya.

² Mēlamarumēlēg kē zaraabaharu tēdvad kēsa dlada kyalmaḡa. Am da righēg ēndkwan kē adzahadzaha Kristi.

³ Akwama tlatlēgan nē uudan taakiya mēng nē dēgit tuuk vakai nē iina, mbats maay nē dēgiti tuuk vakai nē iin biya, valaba ghēraana.

⁴ Aa zharnazharēg nē uudan kē tlērani ḡag nē iin ndana. Akwama ba marawa, lakwti da tida fidavēgh dē dēgiti ḡagaa nē iin dē ghērana, bamma ḡēra ghēran dē uudi tlērn biya.

⁵ Adaba ḡagaḡag kē maraw aandzu bawara akēsēg kē kadlanga ghēraana.

⁶ Badēm nē daddakwa tsagēvaru nē ēlbēga Kristiya aa tagwnatagw kē dēgaha harēr badēm dē daddakwa tsagarutsaga.

⁷ Valamndabi kē ghēraru biya, ḡagabi marvara nē dyēmḡyēmēr kē Daadamazhigēl biya. Badēm nē dēgiti aa riiga nē uuda, iin wa da ghudēg nē iina.

⁸ Adaba ma riyarig nē uudan dē naaga ērvidmahudaana, da ghudēgan kē ēmtsēga. Akwama aa riiga dē naaga shidkwa Daadamazhigēla, da ghudēgan kē shifēga tangwa damma zērazēra.

⁹ Mbakyarvad kwaha kudēyamalbi dē ḡa dēgit maraw biya. Adaba akwama kudēyamalbi, kē ḡagan biya, da sagau nē sarta kwa kiyam da ghudēg nē miyam kwa dē barka.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha, ba kēla sarti kiyam tlēkēna nē miyam kē dūula ḡagaana, mēlamarumēlēg kē uudah badēma, kyambar zaraabahamiyami kwama Krēstiya.

Ḃlbēga mbasuumbasa

¹¹ Zharamzharēg kē hulfa vindēgahan dyakdyakēn vindankura nai dē dēvara.

¹² Aiciya uudahanēn ar na ba ma cingaba dēgatēr nē uudna, iitēr wana fēkura barari ḡakura nu uud kē aguvaca. Ar ḡakur kwana adaba ar ḡēdza dladēn ar da huḡēg nē iitēr mbakyarvad hērtēga Kēristiya.

¹³ Aandzu ba lii ḡagavtēraḡag nē aguvac ndakwani ar maay tsuufa adzahadzaha Muus biya. Ar naa ba ma ḡakura nē uud kē aguvaca kiyava taakiya iitēr wa fakura ḡakura nē uud kē aguvaca.

¹⁴ Kiyava kaiya ēn maay tēda fēdavēgh biya, bamma tēghēr kē hērtēga Yaazhigēl Yesu Kēristiya, Adaba tēdvad ēmtsēgan tē tlaḡa hērtēga nē wa dūuwanars nai kē ndzēgana duniya, dlaḡa ēmtsanaētsēg kwakyarvad dēga duniya.

¹⁵ Ḃagaḡagan nē aguvaca ḡagabi na aguvac biya maay nē dēgiti tuuk vakai nē iini, dēgit marawa kē uuda, aa nalnēg kē daala vērḡēgga.

¹⁶ Ḃagēra ard zhuwadaala aa dzadzēg tēghēr kē lii gata kwan kē dūul badēmma, kwa yaa izraila ba jiijiira.

¹⁷ Cigēt ndakwana da tēvuuk zaraabahara, aa gwiyaḡi nē uudan kē gagyakai dē dēgiti tlēr biya, adaba vavērahan tē vēgharna maradamarēg taakiya ēn ēva Yesu naiya.

¹⁸ Aa ndzandzēg nē harērri Yaazhigēl Yesu Kēristi ēmtad dē Shidkwaru zaraabahara. Amin.

COL

¹ Wakita Bulus, kwa nal kə zər bəlga kərīsti Yesu tədvdad naaga Daadamazhigəl, əmtəd də Timuti, zəraabamiyama,

² Da vak lii gata Daadamazhigəl kwar ndzəga ma Kolosiya. Aa ndzandzəg nə Herəra ard gabərər Daadamazhigəl Daadamiyam təghər kəskurama.

³ Ba kəlahənga, kəm tagar uus kə Daadamazhigəla, Daad Yaazhigəlamiyam Yesu Kərīstiya, ma sartən kəm dzug nəmnd kə zhidgəl kwakyarvad kuurama

⁴ Adaba cinngamndacinng kə fadghəraru tə Kərīsti Yesu, ard waiyakəvi am martər nə uuram kə lii gata Daadamazhigəl badəmma.

⁵ Kwam bəgtər nə uuram əndkwaha, adaba am də fantaar təghər kə dəgitahi marau kwa fakura nə uud ma ghərazhigəla. Kwan nə əlbəga jiijiiri cinngama nə uuram ba zəngw ma əlbəg marawa.

⁶ Əlbəg marawən sa də barka, dlaḡa cinngalciing ma duni badəmma, bandkwa ḡagaa nə iin makuuram bamma sarta kwa famarzha cinnga əlbəg təghər herəra Daadamazhigəla, ard duuli nəghamaaka nə uurama.

⁷ Fəgharzha nə Abafaras tsaghwa tləramnda kwa kəm waig nəmnd kə lankur əlbəga hərəra Daadamazhigəla. Uuda jiijiir nə iin ma ḡa tləra Kərīstiya, dlaḡa iin wa ḡa tlər vakaru dlakulvamnda.

⁸ Iin dlaḡ wa tagkəmnd əlbəg təghər kə waiyakəvi am ḡag nə uuram ma Shidkwa.

⁹ Cinngamnda ba nəmnd kə əlbəḡna, ghacamnda bi kə dzəḡwazhidgəl mbakyarvad kə uuram biya, kəm ba ḡhala Daadamazhigəl ma righkurət də sərgasərg ma dabariya ard nəghgakanəghəga.

¹⁰ Tədvdad kwah wam da ḡag nə uuram kə ndzəgan maraw təvuukwa Yaazhigəla, am hənarna kə ərvīdmahudə, am ḡagan kə ndzəgan maraw aanji ma hulfa kwar kə tləra, dlaḡa am ḡwiya fəgara bad fəḡ ma sərga Daadamazhigəla

¹¹ Aa fəkuraafəḡ nə Daadamazhigəl kə ndzəd də ndzədan badəmma, kiyava ḡishgan kəskuuram aanji bau wa dzəḡardzəga, am fəgan kə ərvīdmahudə də dlaiga.

¹² Am tagar uus kə Daad ba kəla hənga, adaba iin wa fakiyama tləkəna dəḡshiga ḡwiigən kwa faa nə iin kiyava uudahan kwar ma tləksəra paraka.

¹³ Adaba iin wa nəḡdlakiyama sagal ma tləksəra gurtla, səkiyamdaan damma tləksəra Zəraan kwa waig nə iina.

¹⁴ Kwa varakiyamnda tədvdad iin nə uuda, kwa iin nə ḡisha haipaha miyama.

Juujig nə Yesu kə dəḡit badəmma

¹⁵ Kərīsti nə dzakəva Daadamazhigəl kwa nəghva biya, iin Zəra zənngw təvuukwa dəgitahi vərḡyava badəmma.

¹⁶ Adaba ḡagava tədvdad iin nə dəḡitah badəmma, dəgitahi ma ghərazhigəla ard ma duuniya, ard dəgitahi nəghvanəghəga ard dəgitahi kwa nəghva biya, aanji avda kwarga, aaji kwarga, aanji lii ndzəda. Badəm nə dəgitahi vərḡyavana, vərḡyavtəra tədvdad iina, dlaḡa mbakyarvad iina.

¹⁷ Kərīsti wa təvuukwa dəḡitah badəmma, dlaḡa badəm nə dəgitahi vərḡyavana matlavant tədvdad iina.

¹⁸ Iin nə ḡhər tə vəḡha, kwa iin dlamakəlawə lii ḡatəga. Iin nə dəḡa zənngwa, iin dlaḡ nə dəḡa zənngw ma lii ciig ma ḡətlaha, dlaḡa aanji ma kwar kə dəḡita nalnəḡ nə iin kə dəḡa zənngwa.

¹⁹ Adaba cinngucinng nə Daadamazhigəl kəmtakəra righəga dəḡitah badəm ma iina,

²⁰ tēdvad Kēristi dlaḅ wa nadal nē iin kē dēgitahi vērḍya nē iin baḍēm da vakaana. Aanji dēgitahi ma duuniya ma dēgitahi ma ghērazhigēla, sadaasēg kē gabar saa mataataka kwanahaan baḍēm tēdvad ḍiida avzaan tē tlaḅa hērtēga

²¹ Ndzam ba bēkya dē Daadamazhigēl wurwura, ndzam ḅa tlēghum dē iin ma ērvēḍmahudāru am ḅa dēgitah ghwadghwada.

²² Adāḅa ndakwana, faafēg nē Daadamazhigēl kē gabēr mataatakaru dē iin ma avza Kēristi kwa dēga tluwa ard avza tēdvad ēmtsēgaana. Nakurdalnēg nē Kēristi ndakwan ba cuwadaḍ līi maay dē haip tēvuukwa Daadamazhigēl biya,

²³ Akwama am zaa ba vuuk dē fadghēraruwa, am ghaca ba tē vakaiya, ḍuuwamar bi kē fantara kwam dēvakai nē uuram kwa cinngam ma ēlbēg marawēn biya. Kwan kē ēlbēga maraw kwa tagavtēr aanji kwar kē dēgitahi vērḍyava ma miizhangēl kē ghērazhigēla, kai Bulus wa nanal kē dadḍa ḅa tlēra.

²⁴ Ḑn dlaig nai ndakwan mbakyarvad dladēn ēn huḅēg nai kwakyarvad kuramna, adāba ēn da righgant tēdvad dladēn kē dēgiti tēmaa kē dladā Kēristi huḅuu nē iin kwakyarvad vēghaana, kwa iin nē dlamakēlawā līi gatēgaana.

²⁵ Nanalnēg kē dadḍa taa ēlbēg marawa tēdvad hēkya langyiya kwa vēlghwa nē Daadamazhigēl mbakyarvad kē uurama, kiyava tagkur ēlbēg Gaadamazhigēl ba marawa.

²⁶ Kwan kē ēlbēgēn ēn tagkur naiy na, dēgit shiḅashiḅan ba sagalan ma zērazēra, adāba ndakwana maravtērdamarēg kē yaa dadḍa gata yaazhigēla.

²⁷ Naaga Daadamazhigēl mara sēran nē uudahan kē dyaka hyahērēn ma dēgan shiḅashiḅan kwa ndanga, kwa fa nē iin kiyava līi ar Yahudahēn biya, dēgitēn shiḅashiḅanna, iin Kēristi kwa dē shifēg ma kē uurama, am dē fantar ndzēga ēmtaḍ dē iin ma ndangēraana.

²⁸ Iin wa kēm tagar nēmnd aanji war kē dēgit tēghēr kē Yesu Kēristiya, kēm tēdkur hyēm̄ya dlaḅa kēm tsakur kē dēgitah baḍēm dē dabariya kiyava nal aanji ba war kē dadḍa gata Kēristiya.

²⁹ Mbakyarvad kwah wan ghulvanai kē ḅa tlēr bad halavuwā ndzēḍar kwa vēlghwa nē Kērisri ma kaiya.

2

¹ Ḑn naagan am sēran kē hulfa dladēn ēn hēḅēg nai kwakyarvad kē uurama ard uudahi ar ma lawudikiya, ard uudah baḍēm kwa taparnabi kē nēghkwanēghēg biya.

² Maa tē naagara maraa ndzan ma waiyakēva, dlaḅa ar tlēkēna kē ndzēḍ ma ērvēḍmahudaatēra, kiyava tlēkēnatlēg kē iitēr kē sērgasērgēg ba maraw, ar sēran kē dēga Daadamazhigēl shiḅashiḅana, kwa iin Kēristi bad ghēraana.

³ Shiḅavna ma iin nē ndangēra dabariya ard sērgasērgēr baḍēm̄ma.

⁴ Ḑn tagkur kwa nai haik valkurdavalēg nē uudanna dē ēlbēga, ḅala gajawa.

⁵ Aanji ban maay ēmtaḍ dē kuuram ma ndzēgana vēgh biya, adāba ma shiḍkwa ēn ba ēmtaḍ dē kuurama. Ḑn dlaig nai ba vaivai mbakyarvad ndzēga ba kalkala, dlaḅa am dē fadghēr ma Kēristiya.

Sadaasēg nē gata Kēristi kē daala shifēga

⁶ Haiyamanthaig tsau taakiya Yesu Kēristi nē Yaazhigēlaruwa, zamzēg kē vuuk dē gatēgaana.

⁷ Am ndzan ba maraw ma iina, am faraa kē ndzēḍ kē ghēraruwa, dlaḅa am ghacan ma fadghēraru bandkwa tsagamndkuru nēmnda, am tagar uus kē Daadamazhigēl ba kēlahēnga.

⁸ Famfēg kē hyēm̄iya, aa viiyēt bi nē uudan kē ghēraru tēdvad ḍyamḍyama duuni kwa dēga valuud biya, kwa tag nē dēga daadija uudah tēdvad ndzēḍa shiḍkwa duuniya, kwa dēga Kērist biya.

⁹ Adaba righant ma Këristi nê Daadamazhigël kê dëgahan badëm ma vëghaana.

¹⁰ Bandkwah dla6 nê uurama, am righarighan ma Këristiya, kwa iin maal tëghër ndzëda ard kwarga

¹¹ Bagakura ma iin dla6 nê uud kê aguvaca, hulfa aguvacën 6ag nê uud dë dën biya. Sakurdasëg nê uud sagal ma haipaharu kwa naag nê vëgh badëmm, ma sarta kwa bagakura nê Këristi kê aguvaca.

¹² Adaba hëdäkurahëdëg nê uud ëmtad dë Këristi ma sarta kwa bagakura nê uud kê tsuufëga. Ciyakurëtciiëg dla6 nê uud ëmtad dë Këristi ma tsuufëg tädvad fadghëraru ma ndzëda Daadamazhigëla, kwa ciighant nê iin ma gëtlaha.

¹³ Ndzam ëmksamëmtsän wur mbakyarvad haipaharuwa ard maara 6a aguvaca kwa dëga düwa hënkali naag nê vëgha, ciyakurëtciiëg nê Daadamazhigël dë shifëg ëmtad dë Këristiya, 6ishakiyamna6ishëg kê haipahamiyam badëmma.

¹⁴ Ghudadaghüdëg kê shariya kwa nguda kiyama nê adzahadzahëna, kësakiyamara kësëga nê Daadamazhigëla, tsahëttsahëg kê kus të tla6a hërtëga Këristiya.

¹⁵ Kësätërvakësëg kadlanga ghwava lii kwarëga ard ndzëdaatëra, tsätëratsëg kê zhirwa bat 6ala6ala tädvad zaa fiir tt iitër të tla6a hërtëga.

Tlëkëna kwara ghër vak Adzahagdzaha

¹⁶ Mbakyarvad kwaha, aa fëkuraabi nê uud kê haipa tëghër kê dëgiti am zëg nê uurama, bi tëghër kê dëgiti am hu6ëg nê uurama, bi am maay tsuufa hwadëga haarakësa, bi Hwadëga Daala Kyila, bi ngiia faciia sëvd biya.

¹⁷ Kwanahaan kê dëgitaha band shidkwa dëgiti da sagauwa, Këristi nê gyigyia dëginiina.

¹⁸ Mbakyarvad kwaha, haiyamant bi aanji ba war kê dadda naa ghër nenna kê uuram taakiya, tlaltlëg nê iin kê ghwalvëra 6agan kê sënga. Hulfa kwan kê uuda naa ghëran ba ghyaana , baz taaki 6agar kwatënah kê zërha 6ëlga Daadamazhigëla, mbats ndakwani vala ba ghëraana, ërvidmahudana dëga hënkala uuda digshiga.

¹⁹ Hulfa kwan kê uuda, ëmstävët bi të Këristi kwa iin nê ghër të vëgh biya. Adaba iin wa hëkya vëgh badëma kwa matlamatlan dë përdäha, ghubarëg dlab bandkwa faa nê Daadamazhigëla kiyava ghubarëga.

²⁰ Ëmstamaëmtsëg tsau ëmtad dë Këristiya, dla6a sakurdasëg sagal mazhagyil kê ndzëda kwan kê duuniya. Aujilbëg am 6a ndzëgan band lii gwastan ar ba dëga duuniyi? aujilbëg am haiganthaig dë adzahadzah kwa tsag nê uud duuni,

²¹ adzahadzah kwa taakiya, “Bag bi kê tlër dë kwan biya, tap biya, vii biya”?

²² Hulfa kwan kê adzahadzaha tag tëghër kê dëgitahi da zëlma biya, adaba adzahadza-hiina kwa tsag nê uudaha.

²³ Hulfa kwan kê adzahadzaha mëng nê ndzëgana dabariya vaka faa ndzëd ma gatëga kwa naag nê uudaha, ar tsëgarva ghëratër kê cinnga ëmtakër mbakyarvad gata digshiga, ar vëlga dlad kê ghëratëra. Bak jiiirjiira, hulfa kwan kê adzahadzaha maay dë ndzëd vaka tsëgarva dëgiti naag nê vëgh biya

3

Ndzëgana Daala Shiifëga

¹ Ciyakurëtciiëg tsau nê Daadamazhigël dë shiifëg ëmtad dë Këristiya, gatamgatëg kê dëgitahi kwa maghërzhiëga, vakavaki dë Këristiya, kwa cihurgan të dëva kafa Daadamazhigëla.

² Dzamamdzamëg ba kê dëgitahi kwa ma ghërazhiëga, ndavambi kê dëgitahi kwa ma duuni biya.

³ Adaba ëmstamaëmtsëga, shi6ashi6an nê shifëgaru ëmtad dë Këristi ma Daadamazhigëla.

⁴ Ma sartən da marazh nə kərīsti kwa iin nə shifəgaruwa, ghərararu ndakwani am da marazh əmtəd də iin ma ndangəraana.

⁵ Mbakyarvad kwanha, duwamarsduug kəma dəga duuni ma ərvīdmahudaruwa, kwa iin tləra gwardzərra, ard gwaragwara, ard 6a kəladəra, ard shiḅəlga, kwa iin ndakwani ba 6agar kwatənəh kə ghələha.

⁶ Mbakyarvad kwan kə haipah wa badzəg nə Daadamazhigəl kə ərvīdmahud də lii 6a kwana.

⁷ Ndzam za vuuk də kwanahan kə hənkal nə uuram wura, ndza nalnəg kə vəgh kəskurama.

⁸ Adaba ndakwana, barari kəskuram am duwar kə hulfa kwanahan badəmma. Duwamardug kə ngudə ərvīdmahudə, ciya jaaga, ard naa bi kə uuda, ard badza daaga, ard əlbəg ghwad kwa sagal ma ghaayaruwa.

⁹ Tagam bi kə fiid ma taatakaru biya, duwamardug tsau kə hənkalaruwi kwa ndza wura ard tlərahaana,

¹⁰ baz kəsa daala hənkal kəakurama, kwa navdal kə daal tədvd sərgasərg ma dzakəva daddakwa vərdyavərdyəga.

¹¹ Tləmkənətləg tsau kə daala hənkala, madla bi nə ndzəgan gərgər ma taatakaru biya, aanji Yahudaha ma lii ar Yahudah biya, ard daddakwa 6agaḅag ka aguvaca ard daddakwa 6agabi ka aguvac biya, ard dadda təmaruwa, ard zərndzəga, ard erva, ard daddakwa kwara ghəra, badəm ba dəgit palla, adaba Kərīsti nə dəgit badəmma, iin dlab wa ma kəmyam badəmma.

¹² Kəsakurakəkəsəg nə Daadamazhigəl kiyava nəg kə uudahana lii cacuwana kwa waitər nə iin ba vaivaiya. Mbakyarvad kwaha, am zhutərdaala kə zarabaharuwa, am 6agtər herərra, am nal kə kalaliyah ard 6a dəga jiira ard 6ishgaana,

¹³ am fagan kə ərvīdmahud də zaraabaharuwa. Akwama 6agaḅag nə uud pal ma kuuram kə haipa, am 6isharnana bandkwa 6ishkurna nə Yaazhigəl kə haipaharuwa, 6ishamarnaḅishəg dlab nə uuram kə pallaruwa.

¹⁴ Təghər kwanahaan badəmma, 6agamḅag kə waiyakəva, adaba waiyakəv wa matləgant kwanahan badəm tə dəgit palla.

¹⁵ Aa 6ag nə gabəra Kərīsti kə kwarəg ma ərvīdmahudaruwa, adaba mbakyarvad gabərən wa dahakurər nə uud kə ndzəga kə vəgh palla, dlaḅa am nal kə lii tagar uus kə Daadamzhigəla.

¹⁶ Aa ndzandzəg nə əlbəga Kərīsti ma ərvīdmahudaru ba dyakdyaka, am tsagtərtsag kə zarabaharuwa, am 6əlgan kə magi də dabari badəmma, am 6əlgan kə əngsa zabura ard də dəga galla Daadamazhigəla, am 6əlgan kə əngsa kwa tagkur nə Shidkwa, am 6əlgan da taa uus ma ərvīdmahudaruwa.

¹⁷ Aanji ba kwar kə dəgiti am 6ag nə uurama, ma taa əlbəga ma tləra, 6agamḅag ma daaga Yaazhigəl Yesu, am tagar uus kə Daadamazhigəl Daada tədvd iina.

Ndzəgan kwa marau kə yaa dadda gatəga

¹⁸ Kuuram əngwasaha, 6agamḅag kə ndzəgan də zhiilaharu band kwa kalkalan də lii gata Yaazhigəla.

¹⁹ Kuuram ghulvaha, waiyamtərwaig kə əngwasaharuwa, maramtərbi kə hənkal ghwad biya.

²⁰ Kuuram zarha, famarafəg kə daadaharuwa ard baabaharu aanji ma kwar kə dəgita, adaba kwan wa naag nə Yaazhigəla.

²¹ Kuuram daadaha, vələmtərbi kə dlad kə zərharu biya, haik kə gədzəg kə iitəra.

²² Kuuram εevaha, famtəraraafəg kə dadda hənnyaharu maa duuni aanji bamma auwa. 6agambi kə dəga nəgha gyi band kwa 6ag lii gata daag vak kə uudah biya, dlakulva kwaha, 6agamḅa kə tlər bad ərvīdmahud palla, am gədzəgan kə Yaazhigəla.

²³ Badəm nə dēgiti am ɓag nə uurama, ɓagamɓag bad ərvidmahudaru badəmma, mandki am ɓagar kə Yaazhigəla, am ɓagar kə uud biya,

²⁴ am sərgasərg tsau taakiya da vəkurvələg nə Yaazhigəl kə dēga gwiig kwa iin nə dēgshigaruwa. Adaba am ɓagar kə Yaazhigəl Kəristi nə uuram kə kwatənəhəra!

²⁵ Daddakwa ɓa tləra kələdərə, da tləkənatləg kə dēgshiga kələdərana, adaba maay nə Daadamazhigəl fa dagar ma uud biya.

4

¹ Kuuram dadda hənyahaha, həkyamnahəkyəg kə ɛvəharu bak jiijiira am gədzəgan kə Yaazhigəla, adaba am sərgasərg ɓhəvaru taakiya am də Yaazhigəl nə ɓhəvaru ma ɓhərazhigəla.

² Ghulamvaghuləg kə dzəgwazhigəla, am uufəgaana am tagar uusa kə Daadamazhigəla.

³ Am dzəgwan kə zhigəl dlab kəskəmnda, kwa da wurkəmdant nə Daadamazhigəl kə duul kiyava taa əlbəgaana, kəm tagtər kə uudah kə əlbəga Kəristi shiɓashiɓana. Mbakyarvad dēgiti shiɓashiɓanən wa ɓəlakwadəm nə uud ma guda bərfəga.

⁴ Dzəgwamwədzəgw kə zhigəla kiyava taa əlbəgən shiɓashiɓanən ba marawa, kwa kalkalana kəskai tagana.

⁵ Dzamədzəg də dabari ma lii ar maay gata Yesu biya, am ɓa tləra aanji də kwar kə sartaruwa.

⁶ Aanji ba həra, tagamtag ba kə əlbəga herərra dlaɓa kwa əmtak kə cinnga, kiyava sərgasərg kəskuuram kə duuli am da ngutər nə uuram aanji ba wara.

Ghala taa uusa Bulusa

⁷ Da takurtag nə Tikikus kə dēgit təghər kəskai badəmma. Zəraabamiyam nə iin kwa kiyam waig nə miyam ba vaivaiya, dlaɓa uuda jiijiir nə iin ma ɓa tləra Yaazhigəl əmtad də kəmyamma.

⁸ ɓəlanantɓələg da vakaruwa adaba am sərən kə ndzəgana lapiyamnda, dlaɓa fəkurna kə ndzəda.

⁹ Dagal əmtad də Onisimusa, zərabamiyam uuda jiijiir kwa kiyam waig nə miyama, kwa ɓhəran ndakwi ba uuda kəsaruwa. Ar da tagkurtag nə iitər kə dēgita badəm kwa dzagardzaag də kəmd vakwanna.

¹⁰ Aristarkus kwa ma guda bərfəg əmtad də kai vakwana, tagkur uusa, band kwah dlaɓ nə Markus kwa daadijatər pal də Barnabasa. Iin wa tagankur naiy kə əlbəg təghər kə iin taakiya, akwama səvsəg sa vakaruwa, cawamacaug bad dəva buwa.

¹¹ Yesu kwa dāhav də Yustus, ɓhəran ndakwi tagkur uusa. Ba uudahan həkərdən kalti ma yaa Yahudah kwa ɓa tləra tləksəra Daadamazhigəl əmtad də kaiya, nararnəg kə dēga taa ndzəgwagh vakara.

¹² Abafaras kwa pal ɓhəran ma kuurama, iin ndakwani ba kwatənaha Yesu Kəristiya, tagkur uusa. Ba kələhəng ba dzəgwazhigəl ghala Daadamazhigəl kwakyarvad am ghacan bad ndzəda, am ndzan ba righarighana, am fədgəhərət taakiya am lii gata Daadamazhigəla.

¹³ Nanalnəg nai kə shid kə Abafaras təghər kə tləri kwa ghulava nə iin kwakyarvad məlkuru kəskurama, ard uudaha Lawudikiya ard uudaha Hirafolis.

¹⁴ Luka, doctar kwa kiyam waig nə miyama, ard Demas, ar tagkur uusa.

¹⁵ Tagamtərtag kə uus kə zaraabahamiyam badəm kwar ma Lawudikiya, ard Nimfa əmtad də dlamakəlawə lii gata Yesu kwar dzahav ma vəgyaana.

¹⁶ Akwama ghyənngava ghyənng karanta wakitən təvakwaruwa, am vəltər kə dlamakəlawə lii gata Yesu kwar ma Lawudikiya, kiyava karantəgan ɓhəravatəra. Am karantan ɓhəvaru kə wakitən kwar da vəkur nə uudah Lawudikiya.

¹⁷ Am tagar kə Arkibus aa fafəg kə hənkal ghyənngna kə tlərən vəlghar nə Yaazhigəlna.

¹⁸ Ba kai Bulus də ghərar wa vəndkur kwan kə taa uusa. Viyamnabi taakiya ən ngudangudan biya. Aa ndzandzəg nə Herəra Daadamazhigəl əmtəd də kuurama. Amin.